

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

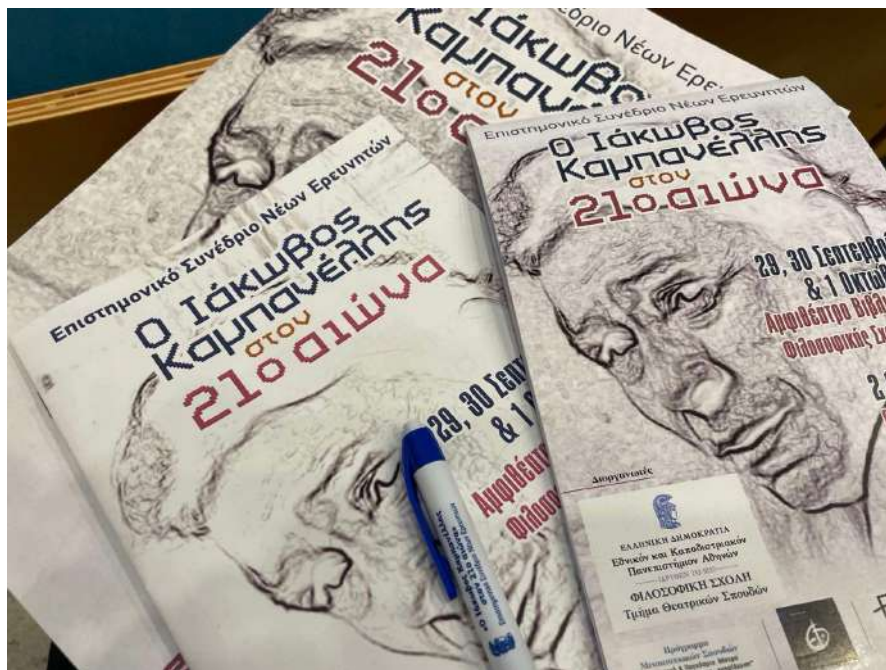
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

Τμήμα Θεατρικών Σπουδών

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο:
Δραματουργία, Παράσταση, Εκπαίδευση»

Μ 2.3

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ
2023-2024

ΤΜΗΜΑ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Πρόεδρος: Γιώργος Π. Πεφάνης, Καθηγητής
τηλ. 210 727 7658, e-mail: grefanis@theatre.uoa.gr

Αναπληρωτής Πρόεδρος: Γρηγόρης Ιωαννίδης, Αναπληρωτής καθηγητής,
τηλ. 210 727 7742, e-mail: grioann@theatre.uoa.gr

Διεύθυνση ταχυδρομικής επικοινωνίας
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Φιλοσοφική Σχολή
Τμήμα Θεατρικών Σπουδών
Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου
157 84 Αθήνα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ	4
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΜΣ	5
ΓΡΑΦΕΙΑ, ΤΗΛΕΦΩΝΑ, ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ	6
Α΄ ΜΕΡΟΣ	8
ΙΔΡΥΣΗ.....	8
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ, ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	8
ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	12
ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ.....	17
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ.....	21
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.....	24
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΜΣ	25
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΠΜΣ.....	26
ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	26
ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ ΚΑΙ ΒΡΑΒΕΙΑ	27
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΜΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2022-2023.....	30
ΥΠΟΛΟΧΗ ΠΡΩΤΟΕΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ	42
ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ ΤΟΥ ΠΜΣ	43
Β΄ ΜΕΡΟΣ	83
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ	83
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ / ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ 2023-2024	87
ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	104
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΣΤΟ ΨΗΦΙΑΚΟ ΑΠΟΘΕΤΗΡΙΟ «ΠΕΡΓΑΜΟΣ» ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	107
Γ΄ ΜΕΡΟΣ	110
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ ΚΑΙ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ.....	110
ΜΟΝΑΔΑ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ.....	114
ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	115
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ.....	116
ΠΑΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	118
ΣΙΤΙΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	120
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ	123
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΜΣ.....	124

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) «Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο: Δραματουργία, Παράσταση, Εκπαίδευση/Greek and World Theatre: Drama, Performance, Education» έχει αντικείμενο την εμβάθυνση σε γνωστικές περιοχές της Θεατρολογίας όσο και την εκπαίδευση και κατάρτιση επιστημόνων θεατρολόγων στην ιστορία και τη θεωρία του θεάτρου και στις σύγχρονες εξελίξεις της σκηνικής πράξης και της διδακτικής του θεάτρου στην εκπαίδευση.

Το ΠΜΣ διοικείται από τη Συντονιστική Επιτροπή (ΣΕ), που έχει την ευθύνη της εύρυθμης λειτουργίας, της συνεχούς αξιολόγησης και της συνολικής αποτίμησης του ΠΜΣ μετά το πέρας της λειτουργίας του. Το πρόγραμμα σπουδών εξελίσσεται ανάλογα και προσαρμόζεται στις εμπειρίες των διδασκόντων/ουσών και διδασκομένων.

Ο Οδηγός Σπουδών του ΠΜΣ παρέχει αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με την επιστημονική φυσιογνωμία, το περιεχόμενο των σπουδών και τον τρόπο λειτουργίας του ΠΜΣ κατά το έτος 2023-2024.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΜΣ

ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΠΜΣ

Διευθυντής: Γεώργιος Π. Πεφάνης, Καθηγητής

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΠΜΣ

- 1) Γεώργιος Π. Πεφάνης, Καθηγητής
- 2) Αικατερίνη Διαμαντάκου, Καθηγήτρια
- 3) Γρηγόρης Ιωαννίδης, Αναπληρωτής Καθηγητής
- 4) Αλεξία Αλτουβά, Επίκουρη Καθηγήτρια
- 5) Κλειώ Φανουράκη, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΑΝΑΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΜΕΛΗ

- 6) Κατερίνα Διακουμοπούλου, Επίκουρη Καθηγήτρια
- 7) Παναγιώτης Μιχαλόπουλος, Επίκουρος Καθηγητής

Γραμματεία Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Θεόφιλος Μπεναρδής

9ος όροφος (γραφείο 916)

τηλ.: 210 727 79 50, 210 727 77 36

e-mail: thbena@uoa.gr

Εξυπηρέτηση κοινού: Δευτέρα - Τετάρτη - Παρασκευή, 11:00 - 14:00

Διαδικτυακός τόπος ΠΜΣ: <http://drama-performance-education.theatre.uoa.gr/>

ΓΡΑΦΕΙΑ, ΤΗΛΕΦΩΝΑ, ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

Όνοματεπώνυμο	Γραφείο	Τηλ.	E-mail
Γεωργία Βαρζελιώτη	916	2107277470	gvarzel@theatre.uoa.gr
Ξένια Γεωργοπούλου	816	2107277832	georgopx@theatre.uoa.gr
Τιτίκα Δημητρούλια	727	210 727 7927	tdimi@theatre.uoa.gr
Αικατερίνη Διακουμοπούλου	916	2107277381	katdiak@theatre.uoa.gr
Αικατερίνη (Καίτη) Διαμαντάκου	916	2107277652	diamcat@theatre.uoa.gr
Γρηγόρης Ιωαννίδης	916	2107277742	grioann@theatre.uoa.gr
Μαρία Κονομή	814	2107277575	markonomi@theatre.uoa.gr
Παναγιώτης Μιχαλόπουλος	916	2107277549	pmichalop@theatre.uoa.gr
Ελίνα Νταρακλίτσα	912	2107277928	edaraklitsa@theatre.uoa.gr
Γιώργος Π. Πεφάνης	916	2107277658	gpefanis@theatre.uoa.gr
Ιωάννα Ρεμεδιάκη	807	2107277821	iremedia@theatre.uoa.gr
Κλειώ Φανουράκη	519	2107277428	kfanouraki@theatre.uoa.gr
Σοφία Φελοπούλου	818	2107277384	sfelopoulou@theatre.uoa.gr

Γραφεία, τηλέφωνα, ηλεκτρονικές διευθύνσεις μελών ΕΔΙΠ

Λίλυ Αλεξιάδου	916	2107277698	alexriad@theatre.uoa.gr
Μιχαέλα Αντωνίου	916	2107277698	michanton@theatre.uoa.gr
Αγλαΐα (Ιλία) Λακίδου	814	2107277922	ilakidou@theatre.uoa.gr

Γραφείο, τηλέφωνο, ηλεκτρονικές διευθύνσεις μελών ΕΕΠ

Μαρία Γεωργούση	913		mgeorgou@theatre.uoa.gr
Κατερίνα Καρρά	818	2107277384	katkarra@theatre.uoa.gr
Θάλεια Μπουσιοπούλου	913		thbousiop@theatre.uoa.gr

Ηλεκτρονικές διευθύνσεις συνεργατών

Ιωάννα Αθανασάτου	athanasatou.ioanna@ac.eap.gr
Αθανάσιος Βέρδης	averdis@ppp.uoa.gr
Αλεξάνδρα Βουτζουράκη	alexvoutsou@theatre.uoa.gr

Κώστας Γάκης	kogakis2020@gmail.com
Πέτρος Γαλάνης	pgalanis@eds.uoa.gr
Κάτια Γέρου	katzourakiskyriakos@gmail.com
Μαρία Δημάκη-Ζώρα	mzora@primedu.uoa.gr
Βασίλης Ζακόπουλος	v.zakopoulos@uniwa.gr
Δημήτρης Καταλειφός	tiw3@outlook.com.gr
Μάριος Κουκουνάρας-Λιάγκης	makoulia@theol.uoa.gr
Βασίλης Μαυρογεωργίου	vasilismavro79@gmail.com
Άννα Μαυρολέων	mavrol@theatre.uoa.gr
Πρόδρομος Μοναστηρίδης	pmonastiridis@tch.gr
Θωμάς Μοσχόπουλος	tmsmsc@yahoo.com
Ειρήνη Μουντράκη	irene.moundraki@gmail.com
Μαρία Μπαϊρακτάρη	mbairaktari@gmail.com
Λεωνίδας Παπαδόπουλος	lpapado@theatre.uoa.gr
Συμεών Παπαδόπουλος	sypapado@eled.duth.gr
Αγγελική Πούλου	agepoulou@theatre.uoa.gr
Τάκης Τζαμαργιάς	ptzamar@primedu.uoa.gr
Θωμάς Τσαλαπάτης	zarkadi8@gmail.com

Α΄ ΜΕΡΟΣ

ΙΔΡΥΣΗ

Το ΠΜΣ «Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο: Δραματουργία, Παράσταση, Εκπαίδευση» ιδρύθηκε με τη δημοσίευση της 827/2-7-2018 Απόφασης Πανεπιστημιακής Συγκλήτου ΕΚΠΑ και της 852/2-7-2018 Απόφασης περί έγκρισης Κανονισμού του, με ΦΕΚ Ίδρυσης Β΄ 3278 (8.8.2018) και ΦΕΚ Κανονισμού Β΄ 3758 (3.9.2018) σύμφωνα με το άρθρο 32 του Νόμου 4485/17 (ΦΕΚ Α΄ 114). Με την Τροποποίηση Κανονισμού τού 2021 (Απόφαση 649/26-05-2021), στις δύο προηγούμενες κατευθύνσεις (Δραματουργία και Παράσταση – Drama and Performance και Διδακτική του Θεάτρου – Theater didactics) προστέθηκε και η τρίτη (Θεατρική μετάφραση και δημιουργική γραφή – Theatrical translation and creative writing).

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ, ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αντικείμενο

Αντικείμενο του ΠΜΣ «Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο: Δραματουργία, Παράσταση, Εκπαίδευση» («Greek and World Theatre: Drama, Performance, Education») είναι τόσο η εμβάθυνση σε γνωστικές περιοχές της Θεατρολογίας όσο και η εκπαίδευση και η κατάρτιση επιστημόνων θεατρολόγων στην ιστορία και τη θεωρία του θεάτρου και στις σύγχρονες εξελίξεις της σκηνικής πράξης και της διδακτικής του θεάτρου στην εκπαίδευση. Αυτό επιτυγχάνεται με την παρακολούθηση μεταπτυχιακών μαθημάτων, ειδικών εργαστήριων και με την εκπόνηση μεταπτυχιακών εργασιών.

Σκοπός

Ειδικότερα σκοπός του ΠΜΣ «Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο: Δραματουργία, Παράσταση, Εκπαίδευση» («Greek and World Theatre: Drama, Performance, Education») είναι η εκπαίδευση επιστημόνων στην επιστήμη της Θεατρολογίας και στις σύγχρονες εφαρμογές της, η δημιουργία κατάλληλης ανθρώπινης υποδομής που θα υποστηρίξει τη συμμετοχή της χώρας στις διεθνείς εξελίξεις της επιστήμης, η υποστήριξη της έρευνας και η σύνδεσή της με τη σκηνική πρακτική, τους πολιτιστικούς φορείς, την αγορά εργασίας, τον χώρο της εκπαίδευσης και τη διδακτική του θεάτρου, η μελέτη της εφαρμογής των νέων τεχνολογιών στο θέατρο και η συνεχής ενημέρωση στις νέες εξελίξεις του κλάδου. Το παρόν Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ανταποκρίνεται στις ανάγκες ανάπτυξης έρευνας στις παραπάνω επιστημονικές περιοχές που αποτελούν τη βάση πολιτιστικών παρεμβάσεων αιχμής στον τομέα του θεάτρου και βασικές προτεραιότητες για την προαγωγή της θεατρικής παιδείας στην Ελλάδα.

Στόχοι του ΠΜΣ είναι: α) η προώθηση των θεατρικών σπουδών, με επίκεντρο την ιστορία και τη θεωρία του ευρωπαϊκού και του παγκοσμίου θεάτρου από την αρχαιότητα έως σήμερα, β) η συστηματοποίηση των ερευνητικών αναζητήσεων και προβληματισμών γύρω από τη θεατρική δραστηριότητα στην Ελλάδα σε πανεπιστημιακό επίπεδο και η ανταπόκριση στο εκπαιδευτικό και ευρύτερο κοινωνικό ενδιαφέρον για τις θεατρικές σπουδές, γ) η μελέτη και η έρευνα πάνω στη διδακτική του θεάτρου στην Εκπαίδευση, δ) η παροχή εξειδικευμένων γνώσεων και η

κατάκτηση ειδικών ερευνητικών δεξιοτήτων στη θεατρική εκπαίδευση και ε) η συμπλήρωση των προπτυχιακών σπουδών και η προετοιμασία και η επιλογή των υποψήφιων για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής.

Το ΠΜΣ οδηγεί στην απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τρεις ειδικεύσεις:

α) Δραματουργία και Παράσταση – Drama and Performance

β) Διδακτική του Θεάτρου – Theatre didactics

γ) Θεατρική μετάφραση και δημιουργική γραφή – Theatrical translation and creative writing

Οι τίτλοι απονέμονται από το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Οι απόφοιτοι/ες της κατεύθυνσης «**Δραματουργία και παράσταση**» αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Γνωρίζουν τα ζητήματα που αφορούν το σύγχρονο θεατρικό πεδίο και τη διασύνδεσή του με διαφορετικά επιστημονικά πεδία (ανθρωπολογία, κοινωνιολογία, ιστορία, λογοτεχνία, φιλοσοφία κ.ά.)
- Διακρίνουν τους ρόλους των συντελεστών σε μια παράσταση και τις βασικές τους λειτουργίες
- Προσδιορίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά του επαγγέλματος του δραματολόγου και τις δυνατότητες που συνδέονται με αυτό
- Ταξινομούν τις μεθοδολογίες, θεωρίες, προσεγγίσεις, εργαλεία, έτσι ώστε να είναι ικανοί να στοχαστούν γύρω από τη φύση της τέχνης του θεάτρου και να προτείνουν προοπτικές και νέες τάσεις
- Συνδέουν θεωρία με πράξη περνώντας από τη δραματολογική ανάλυση στη σκηνική πράξη
- Συνθέτουν τις αφηγηματολογικές δομές των θεατρικών έργων σε μια σκηνοθετική ερμηνεία
- Σχεδιάζουν και να οργανώνουν τη διαδικασία παραγωγής ενός θεάματος/θεατρικής παράστασης και να προχωρούν στην υλοποίηση της θεατρικής παραγωγής

Οι απόφοιτοι/ες της κατεύθυνσης «**Διδακτική του θεάτρου**» αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Γνωρίζουν και να διαχειρίζονται πρόσφορα υλικά για τη δημιουργία της σχολικής σκηνογραφίας/ενδυματολογίας
- Αναλύουν και εφαρμόζουν, βάσει των διαφοροποιητικών στοιχείων της εφαρμογής του θεάτρου ανά βαθμίδα εκπαίδευσης, σχεδιασμούς, εφαρμογές και αξιολογήσεις μαθημάτων
- Επιλέγουν κατάλληλη δραματουργία βάσει της ηλικίας των διδασκομένων, να διασκευάζουν και να συνθέτουν νέες μορφές κειμένων

- Παράγουν δόκιμο ακαδημαϊκό λόγο που αναδεικνύει τον διάλογο της θεωρητικής γνώσης με τις πρακτικές δραστηριότητες (μέσα από επιστημονικό και καλλιτεχνικό έργο)
- Αξιοποιούν τις ψηφιακές τεχνολογίες τόσο για τις θεατρικές και καλλιτεχνικές δημιουργίες με παιδιά και νέους όσο και για θεατροπαιδαγωγικές εφαρμογές στο πλαίσιο μαθημάτων και δρώμενων
- Σχεδιάζουν διδασκαλίες θεάτρου και δράματος, με θεωρητικό ή πρακτικό χαρακτήρα, για όλες τις βαθμίδες, τα είδη και τα στάδια της εκπαίδευσης (μάθημα, παράσταση, μικρής ή μεγάλης διάρκειας εκπαιδευτικά/ερευνητικά προγράμματα)
- Μετασχηματίζουν τη θεατρολογική ύλη σε περιεχόμενο και είδη θεάτρου και δράματος στην εκπαίδευση

Οι απόφοιτοι/ες της κατεύθυνσης **«Θεατρική μετάφραση και δημιουργική γραφή»** αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Αναγνωρίζουν και να χρησιμοποιούν στρατηγικές στη μεταφραστική διαδικασία
- Περιγράφουν τους τύπους μετάφρασης με βάση διαφορετικά μοντέλα και να αναγνωρίζουν τις διαφορές τους
- Αναγνωρίζουν σύγχρονα κινήματα, όπως ο μοντερνισμός, και έννοιες, όπως η μπρεχτική αποστασιοποίηση, στον κινηματογράφο και το θέατρο
- Προσδιορίζουν αφηγηματικά μοτίβα, εργαλεία και τρόπους τόσο της θεατρικής όσο και της κινηματογραφικής και τηλεοπτικής αφήγησης
- Εντοπίζουν τις κύριες δυσκολίες που προκύπτουν κατά τη μεταφραστική διαδικασία και να χρησιμοποιούν τεχνικές για την αντιμετώπισή τους
- Αξιολογούν τις μεταφραστικές τεχνικές και την αποτελεσματικότητά τους αλλά και θεατρικές μεταφράσεις
- Παράγουν μεταγραφές ποικίλων λογοτεχνικών και άλλων κειμένων, εκτενέστερων και συντομότερων, σε θεατρική μορφή

Οι απόφοιτοι/ες **και των τριών κατευθύνσεων** αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Γνωρίζουν τη διαχρονική ιστορία του θεάτρου και της θέσης του στο παγκόσμιο και στο ελληνικό πολιτιστικό γίγνεσθαι ως προϊόντος υψηλής πνευματικής και καλλιτεχνικής αξίας
- Γνωρίζουν τις κατηγορίες πηγών της θεατρολογικής έρευνας
- Διακρίνουν τις βασικές νοοτροπίες, την κυρίαρχη ιδεολογία αλλά και τις κοινωνικές και ιστορικές συνθήκες από τις οποίες επηρεάζονται οι θεατρικές παραστάσεις
- Αναγνωρίζουν το διεπιστημονικό πεδίο που διανοίγεται παγκοσμίως τα τελευταία χρόνια ανάμεσα στη θεατρολογία, τη φιλοσοφία, την οικολογία και τη βιοηθική
- Αναλύουν σε βάθος ένα δραματικό κείμενο και να το επεξεργάζονται από διαφορετικές οπτικές, χρησιμοποιώντας σύγχρονα μεθοδολογικά εργαλεία
- Σχεδιάζουν ποσοτικές και ποιοτικές έρευνες στο ελληνικό και παγκόσμιο θέατρο,

τη δραματουργία, την παράσταση, την εκπαίδευση και τις ανθρωπιστικές επιστήμες (φαινομενολογίες, αυτοεθνογραφίες, εθνόδραμα, ποιητική διερεύνηση, μη μυθιστορηματική λογοτεχνία, δημοσκοπήσεις, εμπειρικές μελέτες, μεθοδολογίες βασισμένες στην τέχνη)

- Διαμορφώνουν τη δική τους δραματολογική, καλλιτεχνική, μεταφραστική ή θεατροεκπαιδευτική ανάγνωση σε θέματα έμφυλων ταυτοτήτων, ρόλων και σχέσεων
- Αξιοποιούν σύγχρονα μέσα έρευνας, όπως το διαδίκτυο και οι εφαρμογές της τεχνολογίας (ψηφιοποίηση αρχειακών συλλογών, πρόσβαση σε ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες κ.ά.)
- Εργάζονται ερευνητικά είτε αυτόνομα είτε σε συνεργασία με συναδέλφους τους ερευνητές/τριες στον τομέα τους ή σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Διεξάγουν έρευνα σε διαφορετικά πεδία και να αναζητούν νέους τρόπους προσέγγισης και μελέτης των ζητημάτων, καθώς και νέα θέματα μελέτης και έρευνας
- Σχεδιάζουν και να διαχειρίζονται επιστημονικά και ερευνητικά έργα

ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

Κατηγορίες και αριθμός εισακτέων

Στο ΠΜΣ «Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο: Δραματουργία, Παράσταση, Εκπαίδευση» γίνονται δεκτοί κάτοχοι τίτλου του Α΄ κύκλου σπουδών Τμημάτων Θεατρικών Σπουδών, Θεάτρου, Φιλοσοφικών Σχολών και άλλων Τμημάτων συναφούς γνωστικού αντικείμενου των ΑΕΙ της ημεδαπής ή ομοταγών, αναγνωρισμένων από τον ΔΟΑΤΑΠ, ιδρυμάτων της αλλοδαπής καθώς και απόφοιτοι άλλων Τμημάτων ΑΕΙ της ημεδαπής ή ομοταγών, αναγνωρισμένων της αλλοδαπής. Για πτυχιούχους άλλων ισοτίμων σχολών εισηγείται σχετικά η ΣΕ στη Συνέλευση, η οποία και αποφασίζει.

Ο ανώτατος αριθμός των εισακτέων φοιτητών/τριών στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ορίζεται σε ενενήντα (90) συνολικά. Ο ανώτατος αριθμός εισακτέων προσδιορίζεται σύμφωνα με τον αριθμό των διδασκόντων του ΠΜΣ και την αναλογία φοιτητών-διδασκόντων, την υλικοτεχνική υποδομή, τις αίθουσες διδασκαλίας, την απορρόφηση των διπλωματούχων από την αγορά εργασίας.

Επιπλέον του αριθμού εισακτέων γίνεται δεκτό ένα (1) μέλος των κατηγοριών ΕΕΠ, ΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ κατ' έτος, εφόσον το έργο που επιτελεί στο Ίδρυμα είναι συναφές με το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ

Για κάθε μάθημα κοινό στις τρεις κατευθύνσεις, οι φοιτητές/φοιτήτριες των τριών κατευθύνσεων του ΠΜΣ κατανέμονται σε 3 τμήματα, ο μέγιστος αριθμός των οποίων δεν ξεπερνά τα 30 άτομα, με 3 διαφορετικούς διδάσκοντες. Αντίστοιχη μέριμνα λαμβάνεται για τα επιμέρους μαθήματα κάθε κατεύθυνσης.

Οι υπότροφοι του Ι.Κ.Υ., οι αλλοδαποί υπότροφοι του ελληνικού κράτους, για το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του ΠΜΣ, εισάγονται χωρίς εξετάσεις.

Τρόπος εισαγωγής

Η επιλογή των φοιτητών/τριών γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών ΕΚΠΑ και τις προβλέψεις του παρόντος Κανονισμού.

Κάθε Μάιο με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, δημοσιεύεται και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος και του Ίδρυματος προκήρυξη για την εισαγωγή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στο ΠΜΣ. Οι σχετικές αιτήσεις μαζί με τα απαραίτητα δικαιολογητικά κατατίθενται στη Γραμματεία του ΠΜΣ, σε προθεσμία που ορίζεται κατά την προκήρυξη και μπορεί να παραταθεί με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Η Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ αναλαμβάνει τη διαδικασία επιλογής των φοιτητών/τριών, η οποία αποτελείται τουλάχιστον από τρία μέλη ΔΕΠ που έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο ΠΜΣ

Δικαιολογητικά

Απαραίτητα δικαιολογητικά είναι:

- Αίτηση συμμετοχής
- Βιογραφικό σημείωμα
- Φωτοτυπία δύο όψεων της αστυνομικής ταυτότητας
- Αντίγραφο πτυχίου ή βεβαίωση περάτωσης σπουδών
- Αναλυτική βαθμολογία προπτυχιακών μαθημάτων
- Πιστοποιητικό γλωσσομάθειας αγγλικής γλώσσας (ελάχιστο επίπεδο B2)
- Συστατικές επιστολές
- Επιστημονικές δημοσιεύσεις, εάν υπάρχουν
- Αποδεικτικά επαγγελματικής ή ερευνητικής δραστηριότητας, εάν υπάρχουν
- Πιστοποιητικό ελληνομάθειας ή επαρκούς, διαπιστωμένης από την ΣΕ του ΠΜΣ, γνώσης της ελληνικής γλώσσας για αλλοδαπούς υποψηφίους
- Αναγνώριση ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών της αλλοδαπής

Για τους/τις φοιτητές/τριες από ιδρύματα της αλλοδαπής, που δεν προσκομίζουν πιστοποιητικό αναγνώρισης ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών από τον ΔΟΑΤΑΠ, ακολουθείται η ακόλουθη διαδικασία:

Η Συνέλευση του Τμήματος ορίζει επιτροπή αρμόδια να διαπιστώσει εάν ένα ίδρυμα της αλλοδαπής ή ένας τύπος τίτλου ιδρύματος της αλλοδαπής είναι αναγνωρισμένα. Προκειμένου να αναγνωρισθεί ένας τίτλος σπουδών πρέπει:

- Το ίδρυμα που απονέμει τους τίτλους να συμπεριλαμβάνεται στον κατάλογο των αλλοδαπών ιδρυμάτων, που τηρεί και επικαιροποιεί ο ΔΟΑΤΑΠ
- Ο/Η φοιτητής/τρια να προσκομίσει βεβαίωση τύπου σπουδών, η οποία εκδίδεται και αποστέλλεται από το πανεπιστήμιο της αλλοδαπής. Αν ως τύπος σπουδών ή μέρος αυτών βεβαιώνεται η ελληνική επικράτεια, ο τίτλος σπουδών δεν αναγνωρίζεται, εκτός αν το μέρος σπουδών που έγιναν στην ελληνική επικράτεια βρίσκεται σε δημόσιο ΑΕΙ

Κριτήρια αξιολόγησης των υποψηφίων

Η αξιολόγηση των υποψηφίων και η επιλογή των εισακτέων γίνεται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

- Βαθμός πτυχίου
- Συνάφεια του πτυχίου ΑΕΙ και των γνώσεων του υποψηφίου με το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ
- Βιογραφικό σημείωμα
- Πιστοποιημένη γνώση αγγλικής γλώσσας

- Γνώση άλλων ξένων γλωσσών
- Επιστημονικές δημοσιεύσεις, συμμετοχή σε συνέδρια
- Συστατικές επιστολές (προαιρετικά)
- Σχετική ερευνητική ή επαγγελματική δραστηριότητα
- Κατοχή μεταπτυχιακού ή διδακτορικού διπλώματος
- Προφορική συνέντευξη στη ΣΕ

Με βάση τα συνολικά κριτήρια, η ΣΕ καταρτίζει τον πίνακα αξιολόγησης των φοιτητών/τριών και τον καταθέτει προς έγκριση στη Συνέλευση.

Οι επιτυγχόντες/ουσες θα πρέπει να εγγραφούν στη Γραμματεία του ΠΜΣ εντός τριάντα (30) ημερών από την απόφαση της Συνέλευσης.

Σε περίπτωση ισοβαθμίας (με μαθηματική στρογγυλοποίηση στην ακέραιη μονάδα της κλίμακας 100), εισάγονται οι ισοβαθμήσαντες υποψήφιοι, σε ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 10% του ανώτατου αριθμού εισακτέων.

Σε περίπτωση μη εγγραφής ενός ή περισσότερων φοιτητών/τριών, θα κληθούν να εγγραφούν στο ΠΜΣ οι επιλαχόντες/ούσες (αν υπάρχουν), με βάση τη σειρά τους στον εγκεκριμένο αξιολογικό πίνακα.

ΦΟΙΤΗΣΗ

Οι σπουδές για την απόκτηση του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΠΜΣ «Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο: Δραματουργία, Παράσταση, Εκπαίδευση» ορίζονται σε δύο (2) ακαδημαϊκά έτη, δηλαδή σε τέσσερα (4) εξάμηνα για το πρόγραμμα πλήρους φοίτησης, εκ των οποίων τα τρία είναι διδακτικά εξάμηνα με την παρακολούθηση κοινών μαθημάτων και μαθημάτων ειδίκευσης, εργαστηρίων και σεμιναρίων και κάθε άλλου είδους εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων του ΠΜΣ και το τέταρτο διατίθεται για την εκπόνηση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας.

Υπάρχει δυνατότητα παράτασης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτηση του φοιτητή και έγκριση από τη Συνέλευση. Η παράταση δεν υπερβαίνει τον αριθμό εξαμήνων της κανονικής φοίτησης του ΠΜΣ Έτσι, ο ανώτατος επιτρεπόμενος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών ορίζεται στα έξι (6) ακαδημαϊκά εξάμηνα.

Μερική φοίτηση

Υπάρχει δυνατότητα μερικής φοίτησης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτηση του φοιτητή και έγκριση από τη Συνέλευση ή την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών.

Δικαίωμα υποβολής αίτησης για μερική φοίτηση έχουν:

- α) οι φοιτητές που αποδεδειγμένα εργάζονται τουλάχιστον είκοσι (20) ώρες την εβδομάδα,
- β) οι φοιτητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες,
- γ) οι φοιτητές που είναι παράλληλα αθλητές και κατά τη διάρκεια των σπουδών τους ανήκουν σε αθλητικά σωματεία εγγεγραμμένα στο ηλεκτρονικό μητρώο αθλητικών σωματείων του άρθρου 142 του ν. 4714/2020 (Α' 148), που τηρείται στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (Γ.Γ.Α.) υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
  - γα) για όσα έτη καταλαμβάνουν διάκριση 1ης έως και 8ης θέσης σε πανελλήνια πρωταθλήματα ατομικών αθλημάτων με συμμετοχή τουλάχιστον δώδεκα (12) αθλητών και οκτώ (8) σωματείων ή αγωνίζονται σε ομάδες των δύο (2) ανώτερων κατηγοριών σε ομαδικά αθλήματα ή συμμετέχουν ως μέλη εθνικών ομάδων σε πανευρωπαϊκά πρωταθλήματα, παγκόσμια πρωταθλήματα ή άλλες διεθνείς διοργανώσεις υπό την Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή, ή
  - γβ) συμμετέχουν έστω άπαξ, κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους στο πρόγραμμα σπουδών για το οποίο αιτούνται την υπαγωγή τους σε καθεστώς μερικής φοίτησης, σε ολυμπιακούς, παραολυμπιακούς αγώνες και ολυμπιακούς αγώνες κωφών. Οι φοιτητές της παρούσας υποπερίπτωσης δύνανται να εγγράφονται ως φοιτητές μερικής φοίτησης, μετά από αίτησή τους που εγκρίνεται από την Κοσμητεία της Σχολής.

Η διάρκεια της μερικής φοίτησης δεν υπερβαίνει τα οκτώ (8) εξάμηνα. Εφαρμόζεται και στην περίπτωση αυτή η ανώτατη διάρκεια φοίτησης.

Αναστολή φοίτησης

Οι φοιτητές/τριες που δεν έχουν υπερβεί το ανώτατο όριο φοίτησης, έπειτα από αιτιολογημένη

αίτησή τους προς τη Συνέλευση του Τμήματος, δύνανται να διακόψουν τη φοίτησή τους για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Αναστολή φοίτησης χορηγείται για σοβαρούς λόγους (στρατιωτική θητεία, ασθένεια, λοχεία, απουσία στο εξωτερικό κ.ά.).

Η αίτηση πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να συνοδεύεται από όλα τα σχετικά δικαιολογητικά αρμόδιων δημόσιων αρχών ή οργανισμών, από τα οποία αποδεικνύονται οι λόγοι αναστολής φοίτησης. Η φοιτητική ιδιότητα αναστέλλεται κατά τον χρόνο διακοπής της φοίτησης και δεν επιτρέπεται η συμμετοχή σε καμία εκπαιδευτική διαδικασία. Τα εξάμηνα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρώνται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.

Τουλάχιστον δύο εβδομάδες πριν από το πέρας της αναστολής φοίτησης, ο/η φοιτητής /τρια υποχρεούται να επανεγγραφεί στο πρόγραμμα για να συνεχίσει τις σπουδές του/της με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του/της ενεργού φοιτητή/τριας. Οι φοιτητές/τριες δύνανται με αίτησή τους να διακόψουν την αναστολή φοίτησης και να επιστρέψουν στο Πρόγραμμα μόνο στην περίπτωση που έχουν αιτηθεί αναστολή φοίτησης για δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα. Η αίτηση διακοπής της αναστολής φοίτησης πρέπει να κατατίθεται το αργότερο δύο εβδομάδες πριν από την έναρξη του δεύτερου εξαμήνου της αναστολής.

Η διάρκεια αναστολής ή παράτασης του χρόνου φοίτησης συζητείται και εγκρίνεται κατά περίπτωση από τη ΣΕ, η οποία και εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος.

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται σε δύο εξάμηνα σπουδών, το χειμερινό και το εαρινό, έκαστο εκ των οποίων περιλαμβάνει τουλάχιστον δεκατρείς (13) εβδομάδες διδασκαλίας και τρεις (3) εβδομάδες εξετάσεων. Τα μαθήματα του χειμερινού και εαρινού εξαμήνου εξετάζονται επαναληπτικώς κατά την περίοδο του Σεπτεμβρίου.

Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής μαθήματος προβλέπεται η αναπλήρωσή του. Η ημερομηνία και η ώρα αναπλήρωσης αναρτώνται στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ

Η παρακολούθηση των μαθημάτων/εργαστηρίων κ.λπ. είναι υποχρεωτική. Ένας μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια θεωρείται ότι έχει παρακολουθήσει κάποιο μάθημα (και επομένως έχει δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις) μόνο αν έχει παρακολουθήσει τουλάχιστον το 70% των ωρών του μαθήματος. Σε αντίθετη περίπτωση, ο μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια υποχρεούται να παρακολουθήσει εκ νέου το μάθημα κατά το επόμενο ακαδημαϊκό έτος. Σε περίπτωση που το ποσοστό απουσιών φοιτητή/τριας ξεπερνά το 30% στο σύνολο των μαθημάτων, τίθεται θέμα διαγραφής του. Το εν λόγω θέμα εξετάζεται από τη ΣΕ, η οποία γνωμοδοτεί σχετικά στη Συνέλευση του Τμήματος.

Η αξιολόγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών και η επίδοσή τους στα μαθήματα που υποχρεούνται να παρακολουθήσουν στο πλαίσιο του ΠΜΣ πραγματοποιείται στο τέλος κάθε εξαμήνου με γραπτές ή προφορικές εξετάσεις ή με εκπόνηση εργασιών καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου ή δύναται να στηριχθεί σε ενδιάμεσες εξετάσεις προόδου, γραπτές εργασίες, εργαστηριακές ή κλινικές ασκήσεις ή και να εφαρμόσει συνδυασμό όλων των παραπάνω. Ο τρόπος αξιολόγησης ορίζεται από τον/τη διδάσκοντα/ουσα του κάθε μαθήματος. Κατά τη διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων, ως μεθόδων αξιολόγησης, εξασφαλίζεται υποχρεωτικά το αδιάβλητο της διαδικασίας. Η βαθμολόγηση γίνεται στην κλίμακα 1-10. Τα αποτελέσματα των εξετάσεων ανακοινώνονται από τον διδάσκοντα και αποστέλλονται στη Γραμματεία του ΠΜΣ και του Τμήματος μέσα σε τέσσερις (4) εβδομάδες το αργότερο από την εξέταση του μαθήματος. Σε περίπτωση που κατ' επανάληψη σημειώνεται υπέρβαση του ανωτέρω ορίου από διδάσκοντα/ουσα, ο/η Διευθυντής/ντρια του ΠΜΣ ενημερώνει σχετικά τη Συνέλευση του Τμήματος.

Το ποσοστό συμμετοχής των εργαστηριακών ασκήσεων, εργασιών και σεμιναρίων στον τελικό βαθμό του κάθε μαθήματος καθορίζεται για κάθε μάθημα ξεχωριστά, έπειτα από εισήγηση του/της διδάσκοντα/ουσας κάθε μαθήματος.

Για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών ή συνθηκών που ανάγονται σε λόγους ανωτέρας βίας δύναται να εφαρμόζονται εναλλακτικές μέθοδοι αξιολόγησης, όπως η διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται το αδιάβλητο της διαδικασίας της αξιολόγησης.

Δύναται να εφαρμόζονται εναλλακτικές μέθοδοι για την αξιολόγηση φοιτητών/τριών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μετά από απόφαση της ΣΕ και εισήγηση της επιτροπής ΑμεΑ του Τμήματος και λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές οδηγίες της Μονάδας Προσβασιμότητας Φοιτητών με αναπηρία.

Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών των προγραμμάτων σπουδών δεύτερου κύκλου που οργανώνονται με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης δύναται να πραγματοποιείται με εξ

αποστάσεως εξετάσεις, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται το αδιάβλητο της διαδικασίας της αξιολόγησης.

Στις περιπτώσεις ασθένειας ή ανάρρωσης από βαριά ασθένεια συνιστάται ο/η διδάσκων/ουσα να διευκολύνει, με όποιον τρόπο θεωρεί ο/η ίδιος/α πρόσφορο, τον/τη φοιτητή/τρια (π.χ. προφορική εξ' αποστάσεως εξέταση). Κατά τις προφορικές εξετάσεις ο/η διδάσκων/ουσα εξασφαλίζει ότι δεν θα παρευρίσκεται μόνος/η του/της με τον/την εξεταζόμενο/η φοιτητή/τρια.

Μαθήματα στα οποία κάποιος δεν έλαβε προβιβάσιμο βαθμό, οφείλει να τα επαναλάβει. Ωστόσο το εργαστήριο ή η άσκηση που βαθμολογείται αυτοτελώς, κατοχυρώνεται και δεν επαναλαμβάνεται, εφόσον η παρακολούθηση αυτών κρίθηκε επιτυχής.

Διόρθωση βαθμού επιτρέπεται, εφόσον έχει επιλοχώσει προφανής παραδρομή ή αθροιστικό σφάλμα, ύστερα από έγγραφο του/της αρμόδιου/ας διδάσκοντα/ουσας και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Αν ο φοιτητής/τρια αποτύχει περισσότερες από τρεις (3) φορές στο ίδιο μάθημα, ακολουθείται η διαδικασία που ορίζει η ισχύουσα νομοθεσία.

Τα γραπτά φυλάσσονται υποχρεωτικά και με επιμέλεια του υπεύθυνου του μαθήματος για δύο (2) χρόνια. Μετά την πάροδο του χρόνου αυτού τα γραπτά παύουν να έχουν ισχύ και με ευθύνη της Συνέλευσης του Τμήματος συντάσσεται σχετικό πρακτικό και καταστρέφονται – εκτός αν εκκρεμεί σχετική ποινική, πειθαρχική ή οποιαδήποτε άλλη διοικητική διαδικασία.

Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών λαμβάνεται υπόψη η βαρύτητα που έχει κάθε μάθημα στο πρόγραμμα σπουδών και η οποία εκφράζεται με τον αριθμό των πιστωτικών μονάδων (ECTS). Ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων (ECTS) του μαθήματος αποτελεί ταυτόχρονα και τον συντελεστή βαρύτητας αυτού του μαθήματος. Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών πολλαπλασιάζεται ο βαθμός κάθε μαθήματος με τον αντίστοιχο αριθμό των πιστωτικών μονάδων (του μαθήματος) και το συνολικό άθροισμα των επιμέρους γινομένων διαιρείται με το σύνολο των πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για την απόκτηση του τίτλου. Ο υπολογισμός αυτός εκφράζεται με τον ακόλουθο μαθηματικό τύπο:

$$\text{Βαθμός πτυχίου/διπλώματος} = (\sum_{k=1}^N \text{BM}_k \cdot \text{ΠΜ}_k) / \Sigma \text{ΠΜ}$$

όπου:

N = αριθμός μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών

BM_k = βαθμός του μαθήματος κ

ΠΜ_k = πιστωτικές μονάδες του μαθήματος κ

ΣΠΜ = σύνολο πιστωτικών μονάδων για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών

Για την απόκτηση ΔΜΣ κάθε μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια οφείλει να παρακολουθήσει και να εξεταστεί επιτυχώς στο σύνολο των υποχρεωτικών και τον απαιτούμενο αριθμό των επιλεγόμενων από τα προσφερόμενα μαθήματα του ΠΜΣ και να εκπονήσει μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, συγκεντρώνοντας έτσι 120 ECTS.

Διπλωματική εργασία

Η ανάθεση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας (ΜΔΕ) γίνεται μετά την παρακολούθηση όλων των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών και την επιτυχή εξέταση σε αυτά.

Η ΜΔΕ πρέπει να είναι ατομική, πρωτότυπη, να έχει ερευνητικό χαρακτήρα και να συντάσσεται σύμφωνα με τις οδηγίες συγγραφής που είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ και παρατίθενται στο Β΄ Μέρος του παρόντος Οδηγού.

Ύστερα από αίτηση του/της υποψηφίου/ας στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της διπλωματικής εργασίας, ο/η επιβλέπων/ουσα και επισυνάπτεται περίληψη της προτεινόμενης εργασίας, η Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ ορίζει τον/την επιβλέποντα/ουσα αυτής και συγκροτεί την τριμελή εξεταστική επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα από τα μέλη της οποίας είναι και ο/η επιβλέπων/ουσα. Η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας μπορεί να είναι η αγγλική ή η ελληνική και ορίζεται μαζί με τον ορισμό του θέματος.

Ο τίτλος της εργασίας μπορεί να οριστικοποιηθεί κατόπιν αίτησης του/ης φοιτητή/τριας και σύμφωνης γνώμης του/της επιβλέποντος/ουσας προς τη Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ Στην αίτηση πρέπει να υπάρχει και συνοπτική δικαιολόγηση της αλλαγής.

Κατά τη διάρκεια εκπόνησης της ΜΔΕ και στα επιμέρους στάδια της συγγραφής, είναι απαραίτητη η συστηματική παρακολούθηση και παροχή ανατροφοδότησης από τον επιβλέποντα/ουσα. Αντίστοιχα, ο/η φοιτητής/τρια οφείλει να διορθώνει και να εμπλουτίζει την εργασία του/της σύμφωνα με τις υποδείξεις του/της επιβλέποντα/ουσας.

Για να εγκριθεί η εργασία ο/η φοιτητής/τρια οφείλει να την υποστηρίξει ενώπιον της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής.

Ο/Η επιβλέπων/ουσα και τα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ορίζονται από τις κατωτέρω κατηγορίες που έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο ΠΜΣ:

α) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (ΕΕΠ), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΔΙΠ) του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (ΑΕΙ) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.ΣΕΙ.), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους, αν το ΠΜΣ έχει τέλη φοίτησης,

β) ομότιμοι Καθηγητές ή αφυπηρετήσαντα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου ΑΕΙ,

γ) συνεργαζόμενοι καθηγητές,

δ) εντεταλμένοι διδάσκοντες,

ε) επισκέπτες καθηγητές ή επισκέπτες ερευνητές,

στ) ερευνητές και ειδικοί λειτουργικοί επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α΄ 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής.

Με απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ δύναται να ανατίθεται η επίβλεψη διπλωματικών εργασιών και σε μέλη ΔΕΠ, ΕΕΠ, ΕΤΕΠ και ΕΔΙΠ του Τμήματος, που δεν έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο ΠΜΣ

Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες εφόσον εγκριθούν από την εξεταστική επιτροπή, αναρτώνται υποχρεωτικά στο Ψηφιακό Αποθετήριο «ΠΕΡΓΑΜΟΣ», σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ.

Εφόσον η Μ.Δ.Ε. περιέχει πρωτότυπα αποτελέσματα μη δημοσιευμένα, δύναται, κατόπιν αιτήσεως του/της επιβλέποντος/ουσας, η οποία συνυπογράφεται από τον/τη μεταπτυχιακό/ή φοιτητή/τρια, να δημοσιευθούν στην ιστοσελίδα μόνο οι περιλήψεις, και το πλήρες κείμενο να δημοσιευθεί αργότερα.

Απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Ο/Η φοιτητής/τρια ολοκληρώνει τις σπουδές για την απόκτηση Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) με τη συμπλήρωση του ελάχιστου αριθμού μαθημάτων και πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του ΔΜΣ, καθώς και την επιτυχή ολοκλήρωση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Η Συνέλευση του Τμήματος διαπιστώνει την ολοκλήρωση των σπουδών προκειμένου να χορηγηθεί το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ). Με την ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας χορηγείται στον/στη μεταπτυχιακό/ή φοιτητή/τρια βεβαίωση περάτωσης σπουδών, χάνεται η φοιτητική του/της ιδιότητα και παύει η συμμετοχή του/της στα συλλογικά όργανα διοίκησης του Πανεπιστημίου.

Η ορκωμοσία δεν αποτελεί συστατικό τύπο της επιτυχούς περάτωσης των σπουδών, είναι όμως αναγκαία προϋπόθεση για τη χορήγηση του εγγράφου τίτλου του διπλώματος. Η καθομολόγηση γίνεται στο πλαίσιο της Συνέλευσης της Σχολής/του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών και σε χώρο του Τμήματος ή της Σχολής, παρουσία του/της Διευθυντή/ντριας του ΠΜΣ, του/της Προέδρου του Τμήματος, του/της Κοσμήτορα της Σχολής ή του/της Αναπληρωτή/τριας του/της και, κατά τις δυνατότητες, ενδεχομένως εκπροσώπου του Πρυτάνεως. Με την ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας χορηγείται στον/η μεταπτυχιακό/ή φοιτητή/τρια βεβαίωση περάτωσης σπουδών, χάνεται η φοιτητική του/της ιδιότητα και παύει η συμμετοχή του/της στα συλλογικά όργανα διοίκησης του Πανεπιστημίου.

Το ΔΜΣ πιστοποιεί την επιτυχή αποπεράτωση των σπουδών και αναγράφει βαθμό, με ακρίβεια δύο δεκαδικών ψηφίων, κατά την ακόλουθη κλίμακα: Άριστα (8,5 έως 10), Λίαν Καλώς (6,5 έως 8,5 μη συμπεριλαμβανομένου) και Καλώς (5 έως 6,5 μη συμπεριλαμβανομένου).

Ο τύπος του ΔΜΣ ανά είδος ΠΜΣ είναι κοινός για όλα τα Τμήματα και τις Σχολές του ΕΚΠΑ και περιλαμβάνεται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Ιδρύματος.

Στο πλαίσιο του ΠΜΣ απονέμεται Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στο «Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο: Δραματουργία, Παράσταση, Εκπαίδευση».

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους, το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών διοργανώνει εκδήλωση υποδοχής των νεοεισερχόμενων φοιτητών του, κατά την οποία ο Πρόεδρος τους ενημερώνει για το πρόγραμμα σπουδών, τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες που πρέπει να παρακολουθούν και τη γενικότερη λειτουργία του Προγράμματος. Σύντομες ενημερώσεις πραγματοποιούνται επίσης από τους καθηγητές του Α΄ εξαμήνου στην έναρξη των παραδόσεων των μαθημάτων τους.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται και για τους φοιτητές του πρώτου κύκλου σπουδών, έως και τη λήξη τυχόν χορηγηθείσας παράτασης φοίτησης, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων.

Το Ίδρυμα εξασφαλίζει στους/στις φοιτητές/τριες με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες προσβασιμότητα στα προτεινόμενα συγγράμματα και τη διδασκαλία (<https://access.uoa.gr/>).

Το Γραφείο Διασύνδεσης του ΕΚΠΑ παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη φοιτητών σε θέματα σπουδών και επαγγελματικής αποκατάστασης (<https://career.uoa.gr/#>).

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες καλούνται να συμμετέχουν και να παρακολουθούν σεμινάρια ερευνητικών ομάδων, συζητήσεις βιβλιογραφικής ενημέρωσης, επισκέψεις εργαστηρίων, συνέδρια/ημερίδες με γνωστικό αντικείμενο συναφές με αυτό του ΠΜΣ, διαλέξεις ή άλλες επιστημονικές εκδηλώσεις του ΠΜΣ κ.ά.

Η Συνέλευση του Τμήματος, μετά την εισήγηση της ΣΕ, δύναται να αποφασίσει τη διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών εάν:

- υπερβούν το ανώτατο όριο απουσιών
- έχουν αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων και δεν έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στον παρόντα κανονισμό
- υπερβούν τη μέγιστη χρονική διάρκεια φοίτησης στο ΠΜΣ, όπως ορίζεται στον παρόντα κανονισμό
- έχουν παραβιάσει τις κείμενες διατάξεις όσον αφορά την αντιμετώπιση πειθαρχικών παραπτώματων από τα αρμόδια πειθαρχικά Όργανα
- δεν καταβάλλουν το προβλεπόμενο τέλος φοίτησης
- υποβάλουν αίτηση διαγραφής οι ίδιοι
- παρουσιάζουν ανάρμοστη συμπεριφορά ως προς την ακαδημαϊκή δεοντολογία

Σε περίπτωση που μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια διαγραφεί από το ΠΜΣ, μπορεί να αιτηθεί χορήγηση βεβαίωσης για τα μαθήματα στα οποία έχει εξεταστεί επιτυχώς.

Οι φοιτητές/τριες μπορούν να συμμετέχουν σε διεθνή προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών/τριών, όπως το πρόγραμμα ERASMUS+ ή CIVIS, κατά την κείμενη νομοθεσία. Στην περίπτωση αυτή ο μέγιστος αριθμός ECTS που μπορούν να αναγνωρίσουν είναι τριάντα (30). Η δυνατότητα αυτή παρέχεται μετά το Α΄ εξάμηνο σπουδών τους. Οι φοιτητές/τριες θα πρέπει

να κάνουν αίτηση προς τη ΣΕ και να ακολουθήσουν τους όρους του προγράμματος.

Το ΠΜΣ μπορούν να το παρακολουθήσουν και φοιτητές/τριες από διεθνή προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών/τριών, όπως το πρόγραμμα ERASMUS+, σύμφωνα με τις συναφθείσες συνεργασίες.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές του ΕΚΠΑ δύνανται να εγγραφούν σε ΠΜΣ του ίδιου ή άλλων ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής στο πλαίσιο εκπαιδευτικών ή ερευνητικών προγραμμάτων συνεργασίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Είναι δυνατή η παράλληλη φοίτηση σε προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών και σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών ή σε δύο (2) Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του ίδιου ή άλλου Τμήματος, του ίδιου ή άλλου ΑΕΙ

Στο τέλος κάθε εξαμήνου πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος/ουσας από τους/τις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες.

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες μπορούν να αιτηθούν την έκδοση παραρτήματος διπλώματος στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα.

Για τη συμμετοχή τους στο ΠΜΣ «Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο. Δραματουργία, Παράσταση, Εκπαίδευση», οι μεταπτυχιακοί φοιτητές καταβάλλουν τέλη φοίτησης που ανέρχονται στο ποσό των 700 ευρώ ανά εξάμηνο. Η καταβολή του τέλους γίνεται στην αρχή κάθε εξαμήνου.

Απαλλαγή διδάκτρων

Απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης οι φοιτητές/τριες του ΠΜΣ που πληρούν τα οικονομικά ή κοινωνικά κριτήρια και τις προϋποθέσεις αριστείας κατά τον πρώτο κύκλο σπουδών, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Η απαλλαγή αυτή παρέχεται για τη συμμετοχή σε ένα μόνο ΠΜΣ. Σε κάθε περίπτωση, οι απαλλασσόμενοι/ες φοιτητές/τριες δεν ξεπερνούν το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού αριθμού των φοιτητών/τριών που εισάγονται στο ΠΜΣ ανά ακαδημαϊκό έτος.

Η αίτηση για απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης υποβάλλεται μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των φοιτητών/τριών του ΠΜΣ. Η οικονομική κατάσταση υποψηφίου/ας σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί λόγο μη επιλογής στο ΠΜΣ.

Δεν δικαιούνται απαλλαγή όσοι/ες λαμβάνουν υποτροφία από άλλη πηγή, ούτε οι πολίτες χωρών εκτός Ε.Ε.

Η εξέταση των κριτηρίων περί απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης πραγματοποιείται από τη Συνέλευση του Τμήματος και εκδίδεται αιτιολογημένη απόφαση περί αποδοχής ή απόρριψης της αίτησης.

Εφόσον η ισχύουσα νομοθεσία θέτει ηλικιακό κριτήριο, συνιστάται, για λόγους χρηστής διοίκησης και ίσης μεταχείρισης, ως ημερομηνία γέννησης των φοιτητών/τριών να θεωρείται η 31η Δεκεμβρίου του έτους γέννησης.

Οι υποψήφιοι των κατηγοριών ΕΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ, που γίνονται δεκτοί ως υπεράριθμοι

σύμφωνα με τη διάταξη 3.3 του Κανονισμού Σπουδών, απαλλάσσονται από την καταβολή διδάκτρων.

Σε περίπτωση που φοιτούν ταυτόχρονα σε ΠΜΣ του Ιδρύματος μέλη της ίδιας οικογένειας μέχρι β' βαθμού συγγένειας εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, υπάρχει η δυνατότητα να παρέχεται μείωση στα καταβαλλόμενα τέλη φοίτησης κατά 50%.

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Στην αρχή κάθε ακαδημαϊκής περιόδου ορίζεται για κάθε νεοεισαχθέντα μεταπτυχιακό/κή φοιτητή/φοιτήτρια ο/η Ακαδημαϊκός του/της Σύμβουλος (ΑΣ). Η κατανομή των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στους ΑΣ γίνεται αλφαβητικά και κατά ειδίκευση. Στον θεσμό των ΑΣ μετέχουν όλοι οι μόνιμοι/μες διδάσκοντες/σκουσες του Τμήματος, μέλη ΔΕΠ, ΕΕΠ και ΕΔΙΠ και εποπτεύουν μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/φοιτήτριες της ειδίκευσης στην οποία διδάσκουν. Οι μεταπτυχιακοί/κές φοιτητές/τριες ενημερώνονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προσωπικά από τον/την Ακαδημαϊκό τους Σύμβουλο για τον τρόπο και τις ώρες επικοινωνίας μαζί του.

Ο/Η ΑΣ επιλέγει τον τρόπο προσέγγισης και βοήθειας των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών που του/της ανατίθενται. Συστήνεται οι ΑΣ να συγκροτήσουν ξεχωριστή Ηλεκτρονική Τάξη για την αμεσότερη, αρτιότερη, σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις μεταπτυχιακούς/κές φοιτητές/τριες που εποπτεύουν. Οι ΑΣ βοηθούν τους/τις μεταπτυχιακούς/κές φοιτητές/τριες να ολοκληρώσουν έγκαιρα τις σπουδές τους με τον πιο ορθολογικό και αποδοτικό τρόπο και συμβάλλουν στην επίλυση προβλημάτων που είναι δυνατόν να παρουσιαστούν στη διάρκεια των σπουδών. Οι ΑΣ ενημερώνουν τους/τις μεταπτυχιακούς/κες φοιτητές/τριες για τη δομή και τη λειτουργία του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο: Δραματολογία-Παράσταση-Εκπαίδευση» και της ειδίκευσης που παρακολουθούν, καθώς και για τα επιλογής μαθήματα της ειδίκευσης, ώστε να επιλέξουν εκείνα που ταιριάζουν στα ενδιαφέροντα, τις δυνατότητες και τις δεξιότητές τους.

Ο/Η ΑΣ έχει συμβουλευτικό ρόλο σε ό,τι αφορά στην ακαδημαϊκή πορεία του/της μεταπτυχιακού/κής φοιτητή/τριας, είναι διαθέσιμος/η για την πραγματοποίηση έκτακτων συναντήσεων μαζί του/της, για την παροχή συμβουλευτικής βοήθειας και ανακατεύθυνσης σε ειδικούς, σε περιπτώσεις αντιμετώπισης προσωπικών θεμάτων.

Το περιεχόμενο των συζητήσεων είναι απόρρητο και τα προσωπικά δεδομένα του/της μεταπτυχιακού/κής φοιτητή/τριας προστατεύονται από τον/την ΑΣ.

Σε περίπτωση απουσίας ενός/μίας διδάσκοντα/ουσας για μεγάλο χρονικό διάστημα (π.χ. λόγω εκπαιδευτικής άδειας, αναστολής καθηκόντων, προβλήματος υγείας κ.λπ.), η Γραμματεία του ΠΜΣ αναθέτει στους μεταπτυχιακούς/κές φοιτητές/τριες του/της απουσιάζοντος/ζουσας ΑΣ έναν/μία νέο/α ΑΣ.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις οι μεταπτυχιακοί/κές φοιτητές/τριες μπορούν να αιτηθούν την αλλαγή του/της ΑΣ τους, εξηγώντας εγγράφως τους λόγους στον/στη Διευθυντή/ντρια του ΠΜΣ Η δυνατότητα ικανοποίησης του αιτήματος εξετάζεται κατά περίπτωση.

Στην περίπτωση που ένας/μία μεταπτυχιακός/κή φοιτητής/τρια θεωρεί ότι δεν έχει επαρκή ανταπόκριση από τον/την ΑΣ που του/της αντιστοιχεί, απευθύνεται απευθείας στον/στη Διευθυντή/ντρια του ΠΜΣ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΜΣ

Το ΠΜΣ αξιολογείται στο πλαίσιο της περιοδικής αξιολόγησης/πιστοποίησης του Τμήματος που διοργανώνεται από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘ.Α.Α.Ε.). Στο πλαίσιο αυτό αξιολογείται η συνολική αποτίμηση του έργου που επιτελέστηκε από κάθε ΠΜΣ, ο βαθμός εκπλήρωσης των στόχων που είχαν τεθεί κατά την ίδρυσή του, η βιωσιμότητά του, η απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, ο βαθμός συμβολής του στην έρευνα, η εσωτερική αξιολόγησή του από τους/τις μεταπτυχιακούς/κές φοιτητές/τριες, η σκοπιμότητα παράτασης της λειτουργίας του, καθώς και λοιπά στοιχεία σχετικά με την ποιότητα του έργου που παράγεται και τη συμβολή του στην εθνική στρατηγική για την ανώτατη εκπαίδευση.

Η εσωτερική αξιολόγηση των ΠΜΣ πραγματοποιείται σε ετήσια βάση από τη Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π.) του Ιδρύματος. Στη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης συμμετέχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι στην υλοποίηση των ενεργειών και των δράσεων του ΠΜΣ και, πιο συγκεκριμένα, οι φοιτητές/τριες, τα μέλη του διδακτικού προσωπικού, το προσωπικό διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης και τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ

Η διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης πραγματοποιείται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, το Εσωτερικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας του Ιδρύματος, τις οδηγίες και τα πρότυπα της ΕΘ.Α.Α.Ε. και σύμφωνα με τις οδηγίες της ΜΟ.ΔΙ.Π. του ΕΚΠΑ και της ΟΜΕΑ του Τμήματος.

Η εσωτερική αξιολόγηση των ΠΜΣ περιλαμβάνει την αποτίμηση του διδακτικού έργου, καθώς και όλων των ακαδημαϊκών λειτουργιών και δράσεών του.

Αναλυτικότερα αξιολογούνται:

- α) το περιεχόμενο του Προγράμματος Σπουδών σύμφωνα με την πιο πρόσφατη έρευνα στο συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ο σύγχρονος χαρακτήρας του ΠΜΣ,
- β) ο φόρτος εργασίας των μαθημάτων, καθώς και η πορεία και η ολοκλήρωση των μεταπτυχιακών σπουδών από τους/τις φοιτητές/τριες,
- γ) ο βαθμός ικανοποίησης των προσδοκιών των φοιτητών/τριών από το Πρόγραμμα Σπουδών, τις προσφερόμενες υπηρεσίες υποστήριξης των σπουδών τους και το μαθησιακό περιβάλλον,
- δ) τα μαθήματα του Προγράμματος σε εξαμηνιαία βάση μέσω ερωτηματολογίων που συμπληρώνουν οι φοιτητές/τριες του ΠΜΣ

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΠΜΣ

Η χρηματοδότηση του ΠΜΣ μπορεί να προέρχεται από τέλη φοίτησης, δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις, κληροδοτήματα, πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα, ιδίους πόρους του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (ΑΕΙ) και τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων, κάθε άλλη νόμιμη πηγή.

Η καταβολή των τελών φοίτησης πραγματοποιείται από τον/την ίδιο/α τον/τη φοιτητή/τρια ή από τρίτο φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του/της φοιτητή/τριας.

ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Η διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη του ΠΜΣ γίνεται από τη Γραμματεία του ΠΜΣ

Όσον αφορά στην υπάρχουσα υλική υποδομή για να υποστηριχθεί η μάθηση και η εν γένει ακαδημαϊκή δραστηριότητα σε προγραμματισμένη και μακροχρόνια βάση, οι διαθέσιμοι πόροι κρίνονται επαρκείς, ώστε να προσφέρουν στους φοιτητές των ΠΜΣ το βέλτιστο δυνατό επίπεδο σπουδών. Για την εύρυθμη λειτουργία του ΠΜΣ διατίθενται αίθουσες διδασκαλίας και σεμιναρίων, αμφιθέατρα εξοπλισμένα με οπτικοακουστικά μέσα και εργαστήρια του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής. Πιο πρόσφατα συντηρήθηκαν εκ νέου και αναβαθμίστηκαν με τεχνολογικό, εκπαιδευτικό και επιστημονικό εξοπλισμό, καθώς και άλλο τεχνικό εξοπλισμό, διάφορες αίθουσες διδασκαλίας (αιθ. 914-915: αγορά και εγκατάσταση οπτικοακουστικού εξοπλισμού, εγκατάσταση σύγχρονων μονάδων κλιματισμού-θέρμανσης, εγκατάσταση στοιχείων σκίασης). Στην προσφερόμενη υλική υποδομή περιλαμβάνονται ποικίλα μέσα: αρκετές αίθουσες διδασκαλίας (αιθ. 914, 915, 916, 640, 628, 916B, αιθ. Συνεδριάσεων Σ.Ε και τηλεδιασκέψεων), εργαστήρια, βιβλιοθήκες, πρόσβαση σε υπηρεσίες διαδικτύου και πανεπιστημιακού δικτύου με δυνατότητες πρόσβασης σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων και υπηρεσίες πληροφορικής και επικοινωνιών κ.ά. Η πρόσβαση των φοιτητών και των μελών του διδακτικού προσωπικού του ΠΜΣ σε υποδομές και εξοπλισμό του Ιδρύματος καθορίζεται από τους κανόνες λειτουργίας του, οι οποίοι έχουν εγκριθεί από τα αρμόδια όργανα, είναι δημοσιευμένοι στην ιστοσελίδα του και είναι κοινοί για όλους.

ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ ΚΑΙ ΒΡΑΒΕΙΑ

Για την πραγματοποίηση των σπουδών τους οι φοιτητές/τριες μπορούν να λάβουν υποτροφίες και βραβεία.

Οι υποτροφίες αυτές διακρίνονται σε:

α) υποτροφία αριστείας (μία), η οποία αποδίδεται στον/ην αριστούχο φοιτητή/τρια του ΠΜΣ βάσει της επίδοσής του στα μαθήματα του Α΄ εξαμήνου. Οι υποτροφίες απαλλάσσουν τους/τις δικαιούχους τους από τα τέλη φοίτησης του τελευταίου εξαμήνου διδασκαλίας μαθημάτων.

Προϋποθέσεις

Υποψηφιότητα για υποτροφίες αριστείας μπορούν να καταθέσουν οι μεταπτυχιακοί/κές φοιτητές/τριες που έχουν ολοκληρώσει το ήμισυ της κανονικής διάρκειας φοίτησης. Οι υποψήφιοι/ιες δεν πρέπει να κατέχουν έμμισθη θέση στον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα, ούτε να λαμβάνουν υποτροφία από οποιονδήποτε άλλο φορέα για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Κριτήρια

- βαθμολογική επίδοση στα μαθήματα (με μέσο όρο μεγαλύτερο ή ίσο του οκτώ)
- επιτυχής ολοκλήρωση όλων των μαθημάτων σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών
- ατομικό και οικογενειακό εισόδημα

Σε περίπτωση ισοβαθμίας και σύμπτωσης εισοδήματος, γίνεται κλήρωση. Σε περίπτωση που ο/η φοιτητής/τρια αποποιηθεί την υποτροφία, παρέχεται στον/στην επόμενο/η στη σειρά κατάταξης.

Διαδικασία

Οι φοιτητές/τριες μετά την πρόσκληση υποβάλλουν στη Γραμματεία του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών, αίτηση συνοδευόμενη υποχρεωτικά από τα κατωτέρω δικαιολογητικά:

1. αναλυτική βαθμολογία
2. υπεύθυνη δήλωση, υπογεγραμμένη μέσω της πλατφόρμας gov.gr, με το εξής κείμενο: «Δεν κατέχω έμμισθη θέση στον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα, ούτε λαμβάνω υποτροφία από οποιονδήποτε άλλο φορέα για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα»
3. πρόσφατο εκκαθαριστικό εφορίας (ατομικό και οικογενειακό)

Η Σ.Ε του ΠΜΣ εξετάζει τις υποψηφιότητες και εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος, η οποία αποφασίζει σχετικά.

β) ανταποδοτικές υποτροφίες. Η Συνέλευση του Τμήματος δύναται να χορηγεί έως τρεις (3) ανταποδοτικές υποτροφίες για διεξαγωγή επικουρικού διδακτικού έργου σε προγράμματα σπουδών α΄ κύκλου σε μεταπτυχιακούς/κές φοιτητές/τριες ανάλογα με τον αριθμό εισακτέων του ΠΜΣ και τις οικονομικές δυνατότητες του Προγράμματος κατόπιν εισήγησης της ΣΕ του ΠΜΣ Το ποσό της ανταποδοτικής υποτροφίας δύναται να καλύπτει μέρος ή το σύνολο των

τελών φοίτησης και υπολογίζεται βάσει πραγματικών ωρών απασχόλησης. Η αμοιβή ανά ώρα αποφασίζεται στην αρχή κάθε έτους με εισήγηση της ΣΕ και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Η απόφαση αυτή γνωστοποιείται στους/στις φοιτητές/τριες του ΠΜΣ

Το κόστος των ανταποδοτικών υποτροφιών δύναται να βαρύνει τον προϋπολογισμό έργων/προγραμμάτων, τα οποία χρηματοδοτούνται από ιδιωτικούς, διεθνείς και ίδιους πόρους του άρθρου 230 του Ν.4957/2022, καθώς και συγχρηματοδοτούμενων έργων του Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ).

Για τη χορήγηση ανταποδοτικών υποτροφιών ισχύουν οι προϋποθέσεις, τα κριτήρια και η διαδικασία της παραγράφου 12 α) για απονομή υποτροφιών αριστείας.

Ως επικουρικό διδακτικό έργο ορίζεται η επικουρία των μελών Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ) κατά την άσκηση του διδακτικού τους έργου, η άσκηση των φοιτητών α΄ κύκλου, η διεξαγωγή φροντιστηρίων, εργαστηριακών ασκήσεων, η εποπτεία εξετάσεων και η διόρθωση ασκήσεων.

Βραβεία Αριστείας

Το ΠΜΣ μπορεί να απονέμει βραβεία αριστείας στους/ις τρεις πρώτους/ες φοιτητές/τριες κάθε σειράς με την ολοκλήρωση των μαθημάτων του Α΄ και Β΄ εξαμήνου, έπειτα από εισήγηση της ΣΕ και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Τα βραβεία δεν έχουν οικονομικό όφελος. Το βραβείο υπογράφεται από τον/τη Διευθυντή/τρια του ΠΜΣ και τον/την Πρόεδρο του Τμήματος.

Προϋποθέσεις

1. Μέσος όρος μαθημάτων Α΄ και Β΄ εξαμήνου μεγαλύτερος ή ίσος του οκτώ.
2. Ολοκλήρωση και επιτυχής εξέταση στην εξεταστική του Φεβρουαρίου (Α΄ εξάμηνο) και Ιουνίου (Β΄ εξάμηνο) στα κανονικά έτη σπουδών (Α΄ και Β΄ εξάμηνο κάθε σειράς).

Διαδικασία

Μετά την κατάθεση της βαθμολογίας του Ιουνίου, η ΣΕ εξετάζει τις βαθμολογίες των φοιτητών/τριών της σειράς, και εφ΄ όσον πληρούνται οι προηγούμενες προϋποθέσεις κατατάσσει τους/τις φοιτητές/τριες σε φθίνουσα σειρά (ως προς τον μέσο όρο της βαθμολογίας τους) και εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος την απονομή βραβείων στους/ις τρεις (3) πρώτους/ες φοιτητές/τριες.

Μέσος Όρος: Σε όλες τις περιπτώσεις απονομής υποτροφιών ή βραβείων ο μέσος όρος υπολογίζεται από τον τύπο:

$$\text{Μέσος Όρος} = \frac{(\sum_{k=1}^N \text{BM}_k \cdot \text{ΠΜ}_k)}{\Sigma \text{ΠΜ}}$$

όπου:

N = αριθμός μαθημάτων των εξαμήνων κατά περίπτωση,

BM_k = βαθμός του μαθήματος κ,

$\text{ΠΜ}_κ$ = πιστωτικές μονάδες του μαθήματος κ,

ΣΠΜ = σύνολο πιστωτικών μονάδων του/των εξαμήνου/ων κατά περίπτωση.

**ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΜΣ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2022-2023**

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Η επιθεώρηση στις σκηνές της Μεσογείου (19ος-21ος αι.)

Les revues sur les scènes du bassin méditerranéen, XIXe – XXIe siècles

23 και 24 Σεπτεμβρίου 2022

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ και υπό την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, διοργάνωσε σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο της Lyon 2 διεθνές συνέδριο με τίτλο: «Η επιθεώρηση στις σκηνές της Μεσογείου (19ος-21ος αι.) / «Les revues sur les scènes du bassin méditerranéen, XIXe – XXIe siècles» στις 23 και 24 Σεπτεμβρίου 2022.

Η πρώτη μέρα φιλοξενήθηκε στην Εναλλακτική Σκηνή της ΕΛΣ στο Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (Καλλιθέα) και η δεύτερη μέρα στη Γαλλική Σχολή (Διδότου 6) στην Αθήνα. Το συνέδριο υλοποιήθηκε με την υποστήριξη του Εργαστηρίου Έρευνας και Τεκμηρίωσης του Νεοελληνικού Θεάτρου του ΤΘΣ ΕΚΠΑ, του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο: Δραματοουργία, παράσταση, εκπαίδευση» του ΤΘΣ ΕΚΠΑ και του Institut d'Histoire des Représentations et des Idées dans les Modernités του Πανεπιστημίου Lyon 2.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΝΕΩΝ ΕΡΕΥΝΗΤΩΝ

Ο Ιάκωβος Καμπανέλλης στον 21ο αιώνα

29, 30 Σεπτεμβρίου, 1 και 2 Οκτωβρίου 2022

Με αφορμή το «Λογοτεχνικό έτος 2022 Ιάκωβος Καμπανέλλης», το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο. Δραματουργία, Παράσταση, Εκπαίδευση» του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ, επίτιμος διδάκτωρ του οποίου αναγορεύτηκε ο συγγραφέας το 1999, διοργάνωσε Επιστημονικό Συνέδριο Νέων Ερευνητών με τίτλο «Ο Ιάκωβος Καμπανέλλης στον 21ο αιώνα», από τις 29 Σεπτεμβρίου έως τις 2 Οκτωβρίου 2022. Στο Αμφιθέατρο της Βιβλιοθήκης της Φιλοσοφικής Σχολής Αθηνών, 42 νέοι ερευνητές κατέθεσαν τα αποτελέσματα της έρευνάς τους, προσεγγίζοντας την πολυσχιδή παρακαταθήκη του Ι. Καμπανέλλη και ανοίγοντας διάλογο με αυτήν. Οι ομιλίες ολοκληρώθηκαν με Στρογγυλό Τραπέζι, όπου συμμετείχαν σημαντικοί εκπρόσωποι της πράξης και της θεωρίας του θεάτρου.

Μετά το πέρας των εργασιών, διοργανώθηκε στη Φιλοσοφική Σχολή καλλιτεχνική βραδιά αφιερωμένη στον Ι. Καμπανέλλη, όπου συμμετείχαν μεταπτυχιακοί φοιτητές του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ, με performance βασισμένη στο έργο του *Ο Κρυφός Ήλιος*, καθώς και με εμβληματικά τραγούδια σε στίχους του συγγραφέα και με τη συνοδεία επαγγελματιών μουσικών. Στις 2 Οκτωβρίου παρουσιάστηκε στο Θέατρο Σταθμός η παράσταση *Αυτός, ο Άλλος και το Παντελόني του*, σε σκηνοθεσία Μάνου Καρατζογιάννη και ερμηνεία Χρήστου Χατζηπαναγιώτη. Ακολούθησε ομιλία για το έργο του Ι. Καμπανέλλη από τον καθηγητή Γιώργο Π. Πεφάνη, Πρόεδρο του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ. Το Συνέδριο έκλεισε με συζήτηση ανάμεσα στον ομιλητή, τους συντελεστές της παράστασης και το κοινό.

ΕΠΕΤΕΙΑΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΕΤΟΣ ΜΟΛΙΕΡΟΥ - 400 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ.
Η ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΤΟΥ ΜΟΛΙΕΡΟΥ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ
ΚΑΙ ΣΤΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ 18ος – 21ος αι.

Υπό την Αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού και την Αιγίδα της
Κοσμητείας της Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ
23 και 24 Νοεμβρίου 2022

Το «Εργαστήριο Έρευνας και Τεκμηρίωσης Νεοελληνικού Θεάτρου» (ΕΕΤΝΘ), του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ, επιθυμώντας να τιμήσει το έτος Μολιέρου για τα 400 χρόνια από τη γέννησή του, διοργάνωσε επετειακό Συνέδριο με τίτλο: «Η πρόσληψη του Μολιέρου στη νεοελληνική παιδεία και στο νεοελληνικό θέατρο 18ος – 21ος αιώνας».

Το συνέδριο πραγματοποιήθηκε στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών σε συνεργασία με:

- το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο: Δραματουργία, Παράσταση, Εκπαίδευση» (Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, ΕΚΠΑ)
- το «Πρόγραμμα Νεοελληνική Γραμματολογία και Ιστορία των Ιδεών (15ος-20ός αι.)» και το Πρόγραμμα «Πολιτισμικοί Διαμεσολαβητές ανάμεσα στην Ελλάδα, στη Γαλλία και άλλες Ευρωπαϊκές χώρες (1830-1974)» του Τομέα Νεοελληνικών Ερευνών του Ινστιτούτου Ιστορικών Ερευνών (Ε.Ι.Ε.)
- τη Γαλλική Σχολή Αθηνών – École Française d’Athènes (E.F.A. Section moderne et contemporaine)
- το «Θέατρο της Ημέρας» (Εταιρεία καλλιτεχνικής και παιδευτικής θεατρικής έκφρασης) και
- την Εταιρεία «Η νέα ΣΚΗΝΗ».

ΔΙΗΜΕΡΙΔΑ ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΗ ΣΤΟΝ ΜΙΧΑΛΗ ΤΡΑΪΤΣΗ

Πέρα από τις Φυλακές: θέατρο-συνάντηση-εμπειρία

Αμφιθέατρο της Βιβλιοθήκης της Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ
& Φυλακές Κορυδαλλού, Παλιό Σιδηουργείο
25 και 26 Απριλίου 2023

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ στο πλαίσιο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο: Δραματοουργία, Παράσταση, Εκπαίδευση» μαζί με την Ομότιμη Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου Άλκηστη Κοντογιάννη τίμησαν τον «Άνθρωπο» και παγκόσμιο Έλληνα Μιχάλη Τραϊτση, καθώς και το θεατρικό του πρόγραμμα «Passi Sospesi» στις ανδρικές και γυναικείες φυλακές της Βενετίας. Η διημερίδα με τίτλο «Πέρα από τις Φυλακές: θέατρο-συνάντηση-εμπειρία» υλοποιήθηκε με επιτυχία στις 25 και 26 Απριλίου 2023 στο Αμφιθέατρο της Βιβλιοθήκης της Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ.

Η σπουδαιότητα στο έργο του Τραϊτση, εκτός από τις λειτουργίες του θεάτρου, έγκειται στη σύνδεση διαφορετικών κοινών και στη δημιουργία κοινωνικών αλληλεπιδράσεων μεταξύ σχολείων, πανεπιστημίων, φυλακών και άλλων ιδρυμάτων, έργο που ενισχύεται με τη δημοσίευση άρθρων και με μεταφράσεις θεατρικών βιβλίων. Ειδικότερα, από το 2005, ο Μιχάλης Τραϊτσης διευθύνει τα θεατρικά παιδαγωγικά προγράμματα και εργαστήρια στο Κέντρο Θεάτρου του Πανεπιστημίου της Φερράρα και από το 2006 το θεατρικό πρόγραμμα «Passi Sospesi» στις ανδρικές και γυναικείες φυλακές της Βενετίας.

Η διημερίδα ολοκληρώθηκε με την παράσταση *ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΤΟΥ ΕΞΩ*, από έναν πρώην έγκλειστο ηθοποιό, σε σκηνοθεσία του Στάθη Γράφα.

ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Θέατρο και εκπαίδευση για πολύ νεαρούς θεατές (0-3 και 3-6 ετών)

4 Μαΐου 2023

Το Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο «Θέατρο και εκπαίδευση για πολύ νεαρούς θεατές (0-3 και 3-6 ετών)» συνδιοργανώθηκε από το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ, Προπτυχιακό και Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (ΠΜΣ «Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο: Δραματουργία, Παράσταση, Εκπαίδευση», Ειδικευση: Διδακτική του Θεάτρου), το Εργαστήριο «Θέατρο, Φιλοσοφία και Εκπαίδευση» του ίδιου Τμήματος και το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης ΕΚΠΑ, Προπτυχιακό και Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (ΠΜΣ του Τομέα Ανθρωπιστικών Σπουδών «Κοινωνικές Επιστήμες και Ανθρωπιστικές Σπουδές στην Εκπαίδευση», Ειδικευση: Λογοτεχνία, Θέατρο και Γλώσσα στην Εκπαίδευση) και το «Εργαστήριο Τέχνης και Λόγου» του ίδιου Τμήματος και τη θεατρική ομάδα Artika, στο πλαίσιο του 1ου Διεθνούς Φεστιβάλ Θεάτρου και Παραστατικών Τεχνών για Νεαρούς Θεατές 0-6, «Απ' την Αρχή».

Το Συνέδριο πραγματοποιήθηκε στις 4 Μαΐου στο Αμφιθέατρο της Βιβλιοθήκης της Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ και στο πρόγραμμά του περιλάμβανε επιστημονικές ανακοινώσεις, καλλιτεχνικά δρώμενα και συζητήσεις στο πεδίο του θεάτρου για πολύ νεαρούς θεατές, με έμφαση στις ηλικίες 0-3 και 3-6, από εκλεκτούς ομιλητές και ομιλήτριες από τη διεθνή ακαδημαϊκή και καλλιτεχνική κοινότητα. Τη διοργάνωση και τον συντονισμό του Συνεδρίου ανέλαβαν δημιουργικά η αναπληρώτρια καθηγήτρια ΠΤΔΕ ΕΚΠΑ, Μαρία Δημάκη-Ζώρα, η επίκουρη καθηγήτρια ΤΘΣ ΕΚΠΑ, Κλειώ Φανουράκη, η Ίλια Λακίδου, μέλος ΕΔΙΠ ΤΘΣ ΕΚΠΑ, καθώς και η Μαριλένα Τριανταφυλλίδου και η Κατερίνα Αλεξάκη από την ομάδα Artika.

ΗΜΕΡΙΔΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ

Ερευνητικό έργο:

Πειραματική Εφαρμογή της Θεατρικής Αγωγής στο Γυμνάσιο/Λύκειο

Δράση: 2022-23

Θέατρο και Θετικές Επιστήμες στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση:

Εγώ, ένα σύμπαν από άτομα, ένα άτομο στο σύμπαν

12 Μαΐου 2023

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ (Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών και Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ελληνικό & Παγκόσμιο Θέατρο: Δραματοουργία, παράσταση, εκπαίδευση» Ειδικευση: Διδακτική του Θεάτρου) πραγματοποίησε την καταληκτική ημερίδα του ερευνητικού έργου «Πειραματική Εφαρμογή της Θεατρικής Αγωγής στο Γυμνάσιο/Λύκειο», που για το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023 είχε ως θεματικό άξονα: «Θέατρο και Θετικές Επιστήμες στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Εγώ, ένα σύμπαν από άτομα, ένα άτομο στο σύμπαν».

Την Παρασκευή 12 Μαΐου 2023, στην Aula της Φιλοσοφικής Σχολής, οι ομάδες εργασίας και οι μαθητές και μαθήτριες που συμμετείχαν στο πρόγραμμα παρουσίασαν τις θεατρικές δράσεις που ετοίμασαν με επίκεντρο τη χημεία, τη βιολογία, τα μαθηματικά, τη σχέση των γυναικών με τις θετικές επιστήμες, τη φυσική, την ποίηση & τη φύση, την αστροφυσική, τη φιλοσοφία και τη ρομποτική.

Η ημερίδα ήταν ανοιχτή στους γονείς των μαθητών, στους εκπαιδευτικούς των σχολείων και στις φοιτήτριες και τους φοιτητές της σχολής μας, καθώς και στη σχολική και ακαδημαϊκή κοινότητα.

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟ
ΓΥΜΝΑΣΙΟ / ΛΥΚΕΙΟ

Θέατρο και Θετικές Επιστήμες στη
Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

*Εγώ, ένα σύμπαν από άτομα,
ένα άτομο στο σύμπαν*
(Richard Feynman)

**ΗΜΕΡΙΔΑ
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ
ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ**

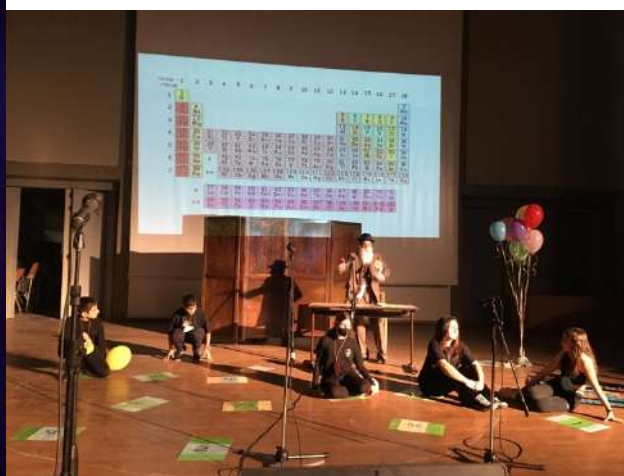
19 σχολεία + εφηβικό θέατρο = γιορτή²

Παρασκευή 12 Μαΐου 2023, 09:30-13:00

**Aula Φιλοσοφικής Σχολής
Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικών και Καποδιστριακών
Πανεπιστημίων Αθηνών
www.ekpa.gov.gr

Τμήμα Θεατρικών Σπουδών
Προπτυχιακό και Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα
Σπουδών «Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο:
Δραματοουργία, Παράσταση, Εκπαίδευση»
(Ειδικότητα Διδακτική του Θεάτρου)

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΚΠΑ
Παράβασις/PARABASIS 17/18 (2021-2022)

Κυκλοφόρησε ο διπλός τόμος του Επιστημονικού Περιοδικού του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ *Παράβασις*, με ειδικό αφιέρωμα: «**Το αρχαίο θέατρο και η πρόσληψή του**».

Το ελληνόγλωσσο τεύχος (638 σελ.) περιέχει 11 μελέτες σχετικές με το ειδικό θεματικό αφιέρωμα, 6 μελέτες ποικίλης θεματικής, παρουσίαση ενός ανέκδοτου έργου και 15 βιβλιοκρισίες, ενώ το ξενόγλωσσο τεύχος (290 σελ.) περιέχει 9 μελέτες σχετικές με το θεματικό αφιέρωμα, 6 άρθρα ποικίλης θεματικής και 4 βιβλιοκρισίες.

Με τον διπλό αυτό τόμο, όπως αναφέρει ο Βάλτερ Πούχνερ στο εκδοτικό σημείωμα, η έκδοση της *Παραβάσεως* «καλύπτει πλέον ένα τέταρτο του αιώνα κυκλοφορίας της και αποτελεί, με τα Παραρτήματά της, το πιο σημαντικό και μακρόβιο θεατρολογικό περιοδικό της χώρας, με καθαρά επιστημονικούς στόχους, το οποίο, πέρα από τα μελετήματα, διαθέτει και πλούσιο τμήμα βιβλιοκρισιών και βιβλιοπαρουσιάσεων».

Ιδιαίτερη αποδεικνύεται η συμβολή του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στην έκδοση του επιστημονικού δελτίου του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών *Παράβασις/Parabasis*, που περιλαμβάνει νεότερα πορίσματα θεατρολογικών ερευνών και βιβλιοκρισίες από τη διεθνή βιβλιογραφία. Η έκδοση συνοδεύεται από περιλήψεις στην αγγλική και στοχεύει στη δημιουργία ενός βήματος ανταλλαγής ιδεών με τη συμμετοχή επιστημόνων από διαφορετικούς επιστημονικούς τομείς και από διαφορετικές ευρωπαϊκές χώρες, με αντικείμενο ζητήματα του νεοελληνικού θεάτρου.

Η *Παράβασις/Parabasis* είναι μια περιοδική έκδοση του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών, που ανταποκρίνεται σ' ένα παλαιό αίτημα και φιλοδοξεί να καλύψει ένα αισθητό κενό, με την παρουσία ενός καθαρά επιστημονικού περιοδικού στον χώρο των θεατρικών ερευνών, ιδίως του νεοελληνικού θεάτρου. Με την εισαγωγή της θεατρολογίας, ως ξεχωριστού επιστημονικού κλάδου, στα ελληνικά πανεπιστήμια και τον πολλαπλασιασμό των ερευνητικών δραστηριοτήτων και ευρημάτων γύρω από την ιστορία και τη θεωρία του νεοελληνικού θεάτρου, η ανάγκη ύπαρξης ενός τέτοιου περιοδικού έγινε επιτακτική. Η *Παράβασις* εκδίδεται από τα μέλη του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, δημοσιεύει ερευνητικές εργασίες τους, καθώς και πορίσματα ερευνών σε μεταπτυχιακό επίπεδο, είναι όμως ανοιχτή και σε συνεργασίες με τον λοιπό πανεπιστημιακό αλλά και εξωπανεπιστημιακό χώρο, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό. Η *Παράβασις* εκδίδεται από τον 11ο τόμο σε ηλεκτρονική μορφή.

ΠΑΡΑΒΑΣΙΣ
Επιστημονικό Περιοδικό
Τμήματος Θεατρικών Σπουδών
Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ)

ΤΟΜΟΣ 17-18/2
VOLUME 17-18/2

ΠΑΡΑΒΑΣΙΣ
Journal of the
Department of Theatre Studies
University of Athens (NKUA)

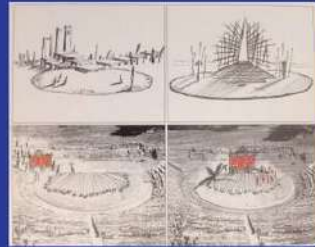

ΑΘΗΝΑ 2021-2022

PARABASIS
Journal of the
Department of Theatre Studies
University of Athens (NKUA)

VOLUME 17-18/1
ΤΟΜΟΣ 17-18/1

ΠΑΡΑΒΑΣΙΣ
Επιστημονικό Περιοδικό
Τμήματος Θεατρικών Σπουδών
Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ)

ATHENS 2021-2022

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ – ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ
του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Ελληνικό και παγκόσμιο θέατρο. Δραματουργία, Παράσταση, Εκπαίδευση»
του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Επιστημονική επιμέλεια και συντονισμός: Γ. Π. Πεφάνης, Δ/ντής του ΠΜΣ

Τα διαδικτυακά σεμινάρια απευθύνονται στις φοιτήτριες και τους φοιτητές του ΠΜΣ του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, καθώς και στους/στις υποψήφιους/ες διδάκτορες και εντάσσονται στη σειρά μηνιαίων επιστημονικών συναντήσεων, με διακεκριμένους ομιλητές από τον χώρο της τέχνης και της επιστήμης. Μετά την εισήγηση του/της ομιλητή/τριας (περίπου 40' - 45') ακολουθεί συζήτηση. Τα σεμινάρια μαγνητοσκοπούνται ώστε, ανηρτημένα στις πολυμεσικές πλατφόρμες του ΠΜΣ και του ΕΚΠΑ, να αξιοποιούνται στο μέλλον ως πρόσθετες ψηφιακές πηγές για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Πραγματοποιήθηκαν τα εξής διαδικτυακά σεμινάρια:

- Σάββατο 22 Οκτωβρίου και ώρα 12.00: 16ο Σεμινάριο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (1ο για το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023) με προσκεκλημένο ομιλητή τον Θεόδωρο Παππά, Καθηγητή στο Τμήμα Αρχαιολογίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας του Ιονίου Πανεπιστημίου, με θέμα εισήγησης: «Από τον 5ο αι. π.Χ. στον 21ο αι. μ.Χ.: Το ιστορικό της παράδοσης του κειμένου του Αριστοφάνη».
- Σάββατο 19 Νοεμβρίου και ώρα 12.00: 17ο Σεμινάριο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (2ο για το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023) με προσκεκλημένη ομιλήτρια την Αύρα Σιδηροπούλου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια θεατρικών Σπουδών στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου, με θέμα εισήγησης: «Η ηδονική αγωνία του εικονικού στη σύγχρονη παράσταση: μια σκηνοθετική κατάθεση».
- Σάββατο 17 Δεκεμβρίου και ώρα 12.00: 18ο Σεμινάριο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (3ο για το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023) με προσκεκλημένο ομιλητή τον Ιωάννη Στρατάκη, με θέμα εισήγησης: «Εισαγωγή στον ήχο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας».
- Σάββατο 28 Ιανουαρίου και ώρα 12.00: 19ο Σεμινάριο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (4ο για το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023) με προσκεκλημένη ομιλήτρια την Καθηγήτρια στο King's College του Λονδίνου Gonda Van Steen, με θέμα εισήγησης: «Theatre, Politics, and Money: Koun's Art Theatre, the Greek Dictatorship, and the Ford Foundation. From Handout to Handshake».
- Σάββατο 25 Φεβρουαρίου και ώρα 12.00: 20ό Σεμινάριο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (5ο για το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023) με προσκεκλημένη ομιλήτρια την Επίκουρη Καθηγήτρια στο Τμήμα Θεάτρου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Χρύσα Μάντακα, με θέμα εισήγησης: «Μελέτες σκηνογραφίας-ενδυματολογίας: εικαστικά ερεθίσματα και βιώματα, επιστημονική θεωρία και καλλιτεχνική πράξη».

- Σάββατο 1 Απριλίου 2023 και ώρα 12.00: 21ο Σεμινάριο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (6ο για το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023) με προσκεκλημένο ομιλητή τον Καθηγητή στη Σχολή Αρχιτεκτόνων-Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου Δημήτρη Σεβαστάκη, με θέμα εισήγησης: «Ιστορίες αίματος».
- Σάββατο 29 Απριλίου 2023 και ώρα 12.00: 22ο Σεμινάριο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (7ο για το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023) με προσκεκλημένη ομιλήτρια την Αναπληρώτρια Καθηγήτρια και πρόεδρο του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών Αρετή Βασιλείου, με θέμα εισήγησης: «Η αποτύπωση της νοσταλγίας στο θέατρο: η περίπτωση της δραματουργίας του Γιώργου Διαλεγμένου».
- Σάββατο 27 Μαΐου 2023 και ώρα 12.00: 23ο Σεμινάριο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (8ο για το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023) με προσκεκλημένη ομιλήτρια την Επίκουρη Καθηγήτρια Ζωή Βερβεροπούλου, με θέμα εισήγησης: «Το σύγχρονο θέατρο του πραγματικού: αρχές, μεθοδολογίες, διακυβεύματα».

**ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ – ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ
ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ
(ενδεικτικά)**

27 Δεκεμβρίου 2022

Στο πλαίσιο του μεταπτυχιακού μαθήματος «Ζητήματα νεοελληνικού θεάτρου» και των θεματικών «Θέατρο και Ιστορία» και «Θέατρο και Πολιτική», παρακολούθηση της παράστασης *Αριστερόχειρες* της Νεφέλης Μαϊστράλη στο θέατρο Μπέλλος. Ακολούθησε συζήτηση με τους συντελεστές της παράστασης και τη συγγραφέα. [Διδάσκουσες/ων: Αλεξία Αλτουβά, Κατερίνα Καρρά, Παναγιώτης Μιχαλόπουλος]

11 Μαΐου 2023

Στο πλαίσιο του μεταπτυχιακού μαθήματος «Ενδογλωσσική μετάφραση», μάθημα και ξενάγηση στο Μουσείο της Ακρόπολης. [Διδάσκουσα: Ιωάννα Ρεμεδιάκη]

18 Μαΐου 2023

Στο πλαίσιο του μεταπτυχιακού μαθήματος «Ενδογλωσσική μετάφραση», μάθημα (με ξενάγηση) στο Θέατρο του Διονύσου. [Διδάσκουσα: Ιωάννα Ρεμεδιάκη]

ΥΠΟΔΟΧΗ ΠΡΩΤΟΕΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ

Κατά την περίοδο του Νοεμβρίου πραγματοποιείται η τελετή υποδοχής πρωτοετών φοιτητών και φοιτητριών του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος, με την παρουσία του συνόλου των φοιτητών και φοιτητριών σε χώρο ειδικά διαμορφωμένο για την εκδήλωση στον ένατο όροφο της Φιλοσοφικής Σχολής. Απευθύνονται χαιρετισμοί από τον Κοσμήτορα της Φιλοσοφικής Σχολής, τον Πρόεδρο του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών, τον Γραμματέα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, οι οποίοι καλωσορίζουν τους φοιτητές και τις φοιτήτριες. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες ενημερώνονται για το περιεχόμενο των σπουδών, τη δομή και τη λειτουργία του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών και για τον θεσμό του Ακαδημαϊκού Συμβούλου.

29 Νοεμβρίου 2023

Πραγματοποιήθηκε με παρουσία των πρωτοετών φοιτητών και φοιτητριών η τελετή υποδοχής τους στο ΠΜΣ στην Αίθουσα 914.

Χαιρετισμό απηύθυνε ο Πρόεδρος του ΤΘΣ, καθηγητής Γιώργος Πεφάνης, ο οποίος καλωσόρισε τους/τις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/φοιτήτριες και παρουσίασε συνοπτικά το περιεχόμενο των σπουδών του ΠΜΣ και τους διδάσκοντες. Στη συνέχεια οι διδάσκοντες καλωσόρισαν ο καθένας ξεχωριστά τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες, παρουσιάζοντας συνοπτικά το περιεχόμενο των μαθημάτων τους.

Ακολούθησε δεξίωση με μπουφέ.

Στους φοιτητές προσφέρθηκαν τόμοι του περιοδικού *Παράβασις* που εκδίδει το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών αλλά και τεύχη του περιοδικού *Θέατρο*, ευγενική δωρεά της κ. Έφης Ροδίτη, προς τιμήν του σπουδαίου δημοσιογράφου και εκδότη Κώστα Νίτσου.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ ΤΟΥ ΠΜΣ

Μέλη ΔΕΠ

Βαρζελιώτη Γεωργία

Η Γωγώ Βαρζελιώτη υπηρετεί στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, στη βαθμίδα του αναπληρωτή καθηγητή (πρώτος διορισμός το 2009 ως λέκτορας). Ύστερα από την αποφοίτησή της από το Προπτυχιακό και Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών του ΤΘΣ-ΕΚΠΑ, εκπόνησε την έρευνα για τη διδακτορική της διατριβή στο Κρατικό Αρχείο της Βενετίας, ως υπότροφος ερευνητής της Ακαδημίας Αθηνών στο Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας. Η διατριβή της εκδόθηκε το 2011 (*Κρητική κωμωδία και καθημερινή ζωή: Σχέση σκηνικής εικόνας και κοινωνίας στον βενετοκρατούμενο Χάνδακα*: εκδ. Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας, Αθήνα-Βενετία 2011).

Πραγματοποίησε ερευνητικές αποστολές στο Βατικανό, στο Αρχείο της Propaganda Fede, στο πλαίσιο του προγράμματος της Ακαδημίας Αθηνών με τίτλο «Ελληνικό Θέατρο και Δράμα στην εποχή του Μεσαίωνα, της Αναγέννησης και της Τουρκοκρατίας». Εργάστηκε ως επιστημονικός συνεργάτης στο Κέντρο Μεσαιωνικού και νέου Ελληνισμού της Ακαδημίας Αθηνών (2004-2009). Έχει συμμετάσχει σε ερευνητικά προγράμματα και έχει δημοσιεύσει επιστημονικές μελέτες σε συλλογικούς τόμους και επιστημονικά περιοδικά στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Έχει διδάξει σε προπτυχιακά και μεταπτυχιακά σεμινάρια στην Αθήνα, τη Βενετία και την Πράγα.

Έχει επιμεληθεί επιστημονικά δέκα (10) επιστημονικούς τόμους και Πρακτικά Συνεδρίων και από το 2013 έως το 2023 ήταν επιμελήτρια του Επιστημονικού Περιοδικού του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ, *Παράβασις* (12 τόμοι). Διδάσκει στο προπτυχιακό και το μεταπτυχιακό πρόγραμμα του Τμήματος μαθήματα πάνω στην Ιστορία και πρόσληψη του Μεσαιωνικού και του Αναγεννησιακού Θεάτρου, την Ιστορία του Νεοελληνικού Θεάτρου (16ος-18ος αι.) και τη Μεθοδολογία της Θεατρολογικής Έρευνας. Είναι υπεύθυνη για τον ακαδημαϊκό συντονισμό και την υλοποίηση των αγγλόφωνων μαθημάτων «Contemporary Greece: History, Arts and Letters-Erasmus A' and B'» που απευθύνονται στο σύνολο των Erasmus φοιτητών (προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και υποψ. διδασκόντων) του ΕΚΠΑ. Στο πλαίσιο αυτών των μαθημάτων, διδάσκει σύγχρονες προσεγγίσεις του ελληνικού θεάτρου στη νεοελληνική σκηνή.

Είναι ακαδημαϊκή υπεύθυνος του προγράμματος Erasmus+ του Τμήματος και μέλος του Εφορευτικού σώματος της Βιβλιοθήκης της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ. Κατά το διάστημα 2009-2016 ήταν επιστημονική υπεύθυνος του Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης των φοιτητών του Τμήματος. Είναι μέλος της συντακτικής ομάδας του περιοδικού *Artes Renascentes*, *semestrare dell'associazione internazionale «Artes Renascentes»* και του Επιστημονικού Περιοδικού του ΤΘΣ/ΕΚΠΑ *Παράβασις*.

Επί σειρά ετών υπήρξε μέλος του Εργαστηρίου Αρχαίου Δράματος και Θεατρολογικής Έρευνας του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ, ενώ τώρα είναι μέλος του Εργαστηρίου Ιστορίας του Βιβλίου του Τμήματος. Είναι, επίσης, μέλος του *Ευρωπαϊκού Δικτύου Έρευνας*

και Τεκμηρίωσης Παραστάσεων Αρχαίου Ελληνικού Δράματος (Arc-Net), με ενεργό συμμετοχή στη διοργάνωση των θερινών μαθημάτων και των ετήσιων επιστημονικών συναντήσεων του Δικτύου.

Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τη μελέτη της Ιστορίας του Θεάτρου στον βενετοκρατούμενο και φραγκοκρατούμενο ελληνικό χώρο (Κρήτη, Επτάνησα και Αιγαίο Πέλαγος 16ος-18ος αι.) και την αρχαιολογική της τεκμηρίωση, τη μελέτη και πρόσληψη των ελληνικών αναγεννησιακών θεατρικών κειμένων και τη συνεξέτασή τους με τη σύγχρονη ευρωπαϊκή τους δραματουργία, το θέατρο στην Ευρώπη κατά την περίοδο της Αναγέννησης μέχρι τον 18ο αιώνα, την καθημερινή ζωή στη βενετοκρατούμενη Κρήτη και την έκδοση σχετικών αρχαιολογικών πηγών.

Γεωργοπούλου Ξένια

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1973. Είναι αριστούχος του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, κάτοχος Master of Arts in Contemporary Practice of Shakespearean Theatre (University of Essex) και Master of Philosophy in English Literature (The Shakespeare Institute, University of Birmingham), και Διδάκτωρ Αγγλικής Φιλολογίας (Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης). Επίσης πραγματοποίησε μεταδιδακτορική έρευνα στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ με υποτροφία του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών.

Έχει διδάξει, εκτός από το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, στο Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών, καθώς και σε κρατικές και ιδιωτικές δραματικές σχολές. Έχει επίσης συμμετάσχει σε διάφορα ερευνητικά και εκπαιδευτικά προγράμματα.

Έχει δημοσιεύσει τρία βιβλία, δεκάδες άρθρα, καθώς και κριτικές βιβλίου και θεάτρου σε συλλογικά έργα και περιοδικά, και έχει συμμετάσχει σε δεκάδες συνέδρια, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό.

Ασχολείται κυρίως με τον Σαίξπηρ και το θέατρο της Αναγέννησης, και ειδικότερα με θέματα όπως τα φύλα και η ετερότητα, οι σαιξπηρικές διασκευές και οι σαιξπηρικές αναφορές στη σύγχρονη λαϊκή κουλτούρα.

Πρόσφατες δημοσιεύσεις

Βιβλία

- *Ο Σαίξπηρ οριζοντίως και καθέτως*, Αιγόκερως, Αθήνα, 2019.
- *Ζητήματα φύλου στο θέατρο του Σαίξπηρ και της Αναγέννησης*, δεύτερη βελτιωμένη έκδοση, Παπαζήσης, Αθήνα, 2020.

Άρθρα

- “Food and Identity in Shakespeare’s Plays”, *Signs of Identity. Literary Constructs and Discursive Practices*, ed. Emilia Parpală, Cambridge Scholars, Newcastle upon Tyne, 2017, 66-80.

- “The Price of Difference: Shakespeare’s Variety of Bullying”, *Shakespeare: His Infinite Variety*, ed. Krystyna Kujawińska Courtney and Grzegorz Zinkiewicz, Łódź University Press, Łódź, 2017, 45-68.
- “Shakespeare and Modern Greek Politics”, *Cahiers Élisabéthains* 96.1 (July 2018), 41-58.
- “Leading Ladies on the Modern Greek Stage: Personal and Political Rivalries from Paraskevopoulou and Veroni to Kotopouli, Kyveli and Papadaki”, *The Palgrave Handbook of the History of Women on Stage*, ed. Jan Sewell and Clare Smout, Palgrave Macmillan, 2019, 357-375.
- “*Timon of Athens* and the Greek Financial and Moral Crisis”, *Perspectives on Shakespeare in Europe’s Borderlands*, ed. Mădălina Nicolaescu, Oana-Alis Zaharia and Andrei Nae, Editura Universității din București, Βουκουρέστι, 2020, 223-238.
- «“Ωραία η λέξη ‘νόμιμος’!”: Οι νόθοι στον Σαίξπηρ», *Θέατρο και ετερότητα. Θεωρία, δραματουργία και θεατρική πρακτική*, πρακτικά ΣΤ΄ Πανελληνίου Θεατρολογικού Συνεδρίου, Ναύπλιο, 17-20 Μαΐου 2017, τόμος Γ΄, επιμ. Μαρίνα Κοτζαμάνη κ.ά., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Ναύπλιο, 2021, 17-29.
- “From Black to White, from Man to Beast, from Tragical to Comical. Representations of Othello on the Modern Greek Stage”, *Othello in European Culture*, ed. Elena Bandin et al., John Benjamins, Amsterdam/Philadelphia, 2022, 113-132.
- “When Mac Met Beth: Adaptations of *Macbeth* in 21st-century Greece”, *David Greig’s Dunsinane and the Rewritings of Macbeth*, ed. Christine Kiehl and Michèle Vignaux, Coup de théâtre, RADAC no 36, 2022, 209-228.
- «Ο Σπύρος Ευαγγελάτος και η αναγέννηση της Αναγέννησης», *Έρευνα, σύνθεση, ερμηνεία. Προσεγγίζοντας το θέατρο του Σπύρου Α. Ευαγγελάτου*, επιμ. Παναγιώτης Μιχαλόπουλος και Γιώργος Π. Πεφάνης, Παπαζήσης, Αθήνα, 2023, 377-391.

Δημητρούλια Τιτίκα

Η Τιτίκα Δημητρούλια είναι καθηγήτρια Θεωρίας και Πράξης της Μετάφρασης στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, μεταφράστρια και κριτικός λογοτεχνίας. Έχει σπουδάσει κλασική φιλολογία στο ΕΚΠΑ, νεοελληνική και γαλλική φιλολογία στη Σορβόννη (Sorbonne-Paris IV) και μετάφραση και νέες τεχνολογίες στο Πάντειο Πανεπιστήμιο.

Είναι εθνική συντονίστρια της Ένωσης Γαλλόφωνων Πανεπιστημίων ([AUF](#)), ιδρυτικό μέλος και διευθύντρια του Εργαστηρίου Ψηφιακών Ανθρωπιστικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του ΑΠΘ «ΨΗΦΙΣ», μέλος του διοικητικού συμβουλίου του ευρωπαϊκού δικτύου για την εκπαίδευση των μεταφραστών λογοτεχνίας Petra-E, πρόεδρος της ακαδημαϊκής επιτροπής εποπτείας του ΠΜΣ «Ψηφιακές Ανθρωπιστικές Επιστήμες: μέθοδοι, εργαλεία, πρακτικές» στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο και ιδρυτικό μέλος του Εργαστηρίου Σημειωτικής της Φιλοσοφικής Σχολής του ΑΠΘ.

Διετέλεσε διευθύντρια της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (2017-2020), μέλος του διοικητικού συμβουλίου της εθνικής υποδομής γλωσσικών πόρων και τεχνολογιών CLARIN:EL (2014-2016), ιδρυματική υπεύθυνη ΑΠΘ της ίδιας υποδομής (2014-2016), της εθνικής υποδομής για τις ψηφιακές ανθρωπιστικές επιστήμες και τέχνες, και τη

γλωσσική τεχνολογία και καινοτομία Απολλωνίς (2017-2021) και του Ελληνικού Δικτύου Ορολογίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όπως και μέλος της Συντονιστικής και Επιστημονικής Επιτροπής του (2015-2022).

Διετέλεσε επίσης συντονίστρια της ενότητας «Θεωρία της μετάφρασης και της λογοτεχνίας» στο Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Ελληνόφωνων Μεταφραστών υπό την αιγίδα της Ακαδημίας Αθηνών και δίδαξε στο πλαίσιο της θεωρία και πράξη της μετάφρασης (2012-2018). Έχει διδάξει «Ευρωπαϊκή λογοτεχνία» και «Νεοελληνική λογοτεχνία» στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο και «Ανθρωπιστικές επιστήμες και δημοσιογραφία/επικοινωνία» στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου.

Ως μεταφράστρια, έχει συνεργαστεί με πολλούς εκδοτικούς οίκους, θεσμικά όργανα της ΕΕ και οργανισμούς (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης, Λυρική Σκηνή, Μέγαρο Μουσικής, Ελληνικό Φεστιβάλ, Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης κ.ά.) και ως κριτικός λογοτεχνίας με έντυπες και ηλεκτρονικές εφημερίδες και περιοδικά στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Έχει διατελέσει σύμβουλος έκδοσης και μέλος της συντακτικής επιτροπής λογοτεχνικών περιοδικών (*Εντευκτήριο*, *Κ*, *Απηλιώτης*, *εροεμα*) και από το 2011 συνδιευθύνει το περιοδικό *Τα Ποιητικά*.

Είναι αξιολογήτρια σε πολλά ελληνικά και ξένα επιστημονικά περιοδικά όπως και σε εθνικούς και ευρωπαϊκούς φορείς, μέλος ελληνικών και διεθνών επιστημονικών εταιρειών και μέλος της συντακτικής επιτροπής των περιοδικών *Σύγκριση/Comparaison*, *Δημοσιογραφία*, *Méthodal* και *Syn-Thèses*. Έχει διατελέσει επί σειρά ετών μέλος της Επιτροπής Κρατικών Βραβείων Μετάφρασης και αντιπρόεδρος της ίδιας επιτροπής, όπως και πρόεδρος και μέλος άλλων επιτροπών βραβείων.

Οι δημοσιεύσεις της αφορούν τη λογοτεχνία και τη μετάφραση και τις ψηφιακές ανθρωπιστικές επιστήμες. Στις πρόσφατες δημοσιεύσεις της συγκαταλέγονται τα βιβλία: *Εισαγωγή στις Ψηφιακές Ανθρωπιστικές Επιστήμες* (μαζί με τον Διονύση Γούτσο και τη Γεωργία Φραγκάκη, Ινστιτούτο του Βιβλίου Καρδαμίτσα, 2023) και *Μετάφραση και μνήμη* (Γκοβόστη, 2021)· τα κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους: “Post-dramatic mediaturgy in translation: the trials of technotexts” (Routledge 2023), “Ecological concerns in contemporary Modern Greek short fiction” (Transcript Verlag, 2022), “Corpora and Literary Translation” (Routledge, 2022) και «*État des lieux de la traductologie grecque*» (μαζί με τον Ευάγγελο Κουρδή, Classiques Garnier, 2022)· η μετάφραση (μαζί με την Ε. Ρέντα) και η επιστημονική επιμέλεια του έργου Mona Baker *Με άλλα λόγια* (Δίαυλος 2022) και η μετάφραση του έργου *Τρεις ιστορίες* του Gustave Flaubert (Αντίποδες 2022).

Είναι Αξιωματικός του Τάγματος του Ακαδημαϊκού Φοίνικα της Γαλλικής Δημοκρατίας.

Διακουμοπούλου Κατερίνα

Γεννήθηκε στην Αθήνα. Είναι πτυχιούχος του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών και κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος του ΠΜΣ του ίδιου Τμήματος. Εκπόνησε τη Διδακτορική της Διατριβή στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου με θέμα: «Το ελληνικό θέατρο στη Νέα Υόρκη από τα τέλη του 19ου αι. έως το 1940», με βαθμό «Άριστα» παμψηφεί (2007). Με υποτροφία από το Ίδρυμα Κρατικών

Υποτροφιών εκπόνησε μεταδιδακτορική έρευνα στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ με θέμα «Έλληνες ηθοποιοί της Διασποράς: 1900-1922» (2009-10).

Τα επιστημονικά της ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στο Νεοελληνικό Θέατρο με έμφαση στο Θέατρο της Διασποράς, στο Εφαρμοσμένο Θέατρο, στην Κοινωνιολογία του Θεάτρου και στη Θεατρική Παραγωγή.

Έχει πολυετές διδακτικό έργο σε ποικίλα θεατρολογικά μαθήματα στα Πανεπιστήμια: Αιγαίου, Αριστοτέλειο, Δημοκρίτειο, Πελοποννήσου, Μακεδονίας και Αθηνών. Ως ερευνήτρια έχει συμμετάσχει σε τρία (3) ερευνητικά προγράμματα. Ως θεατρική συγγραφέας έχει λάβει το Γ΄ Κρατικό Βραβείο Πρωτοεμφανιζόμενου Θεατρικού Συγγραφέα του Υπουργείου Πολιτισμού το 2007 και τον Έπαινο για το θεατρικό της έργο *Έως την πύλη του Φόρου* από την Ελληνική Εθνική Επιτροπή της UNESCO το 2009.

Επίσης, έχει εργαστεί στο ελεύθερο θέατρο ως Διευθύντρια Παραγωγής σε περισσότερες από ενενήντα (90) ελληνικές και ξένες παραστάσεις θεάτρου, μουσικής και χορού, ως Δραματολόγος σε τριάντα (30) παραστάσεις και ως εισηγήτρια δραματολογίου σε περισσότερες από πενήντα (50) παραστάσεις.

Επιστημονικές εργασίες της έχουν δημοσιευθεί σε επιστημονικά περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων και έχει λάβει μέρος σε ελληνικά και διεθνή συνέδρια.

Από τον Απρίλιο του 2021 υπηρετεί στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών ως Επίκουρη Καθηγήτρια.

Δημοσιεύσεις (ενδεικτικά):

«New York Public Library for the Performing Arts: Αποθησαυρίζοντας τις συλλογές της για το Νεοελληνικό Θέατρο». *Πρακτικά Επετειακού Συνεδρίου για τα 20 χρόνια του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Πηγές της έρευνας στην σύγχρονη ελληνική θεατρολογία»*, Κεντρικό Κτήριο του Πανεπιστημίου Αθηνών, 27-29 Απριλίου 2017, επιμ. Αλεξία Αλτουβά. Πρόλογος-Εισαγωγή. Χρ. Σταματοπούλου-Βασιλάκου, Αθήνα, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, ΕΚΠΑ, 2021, σ. 563-568.

«Le roi de patience. Η περιπετειώδης πορεία του Λεωνίδα Αρνιώτη στις δυτικές σκηνές». *Επιστημονική Επετηρίς της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών*, τόμ. ΜΔ΄, 2013-2020, Αθήνα 2020, σ. 335 -356.

«Επτανήσιοι συνθέτες στις Η.Π.Α. (τέλη 19ου και πρώτο μισό του 20ού αιώνα)», *Πρακτικά Ι΄ Διεθνούς Πανιόνιου Συνεδρίου, Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών, Κερκυραϊκά Χρονικά*, τόμ. 5, επιμ. Δημήτρης Κονιδάρης, 2018, σ. 55-64.

«Το ελληνικό σοσιαλιστικό θέατρο στις ΗΠΑ». *Πρακτικά Ε΄ Πανελληνίου Θεατρολογικού Συνεδρίου «Θέατρο και Δημοκρατία»*, με αφορμή τη συμπλήρωση 40 χρόνων από την αποκατάσταση της Δημοκρατίας, αφιερωμένο στον Βάλτερ Πούχνερ, επιμ. Αλεξία Αλτουβά, Καίτη Διαμαντάκου, τόμ. Α΄, Αθήνα, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, ΕΚΠΑ, 2018, σ. 439-457.

Διαμαντάκου Αικατερίνη (Καίτη)

Από το ακαδημαϊκό έτος 2004-2005 ανήκει στο διδακτικό προσωπικό του Τμήματος Θεατρικών

Σπουδών του ΕΚΠΑ, όπου υπηρετεί σήμερα στη βαθμίδα του Καθηγητή. Είναι απόφοιτος του Τμήματος Φιλολογίας (με ειδίκευση στην Κλασική Φιλολογία) και του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και κάτοχος Διδακτορικού Διπλώματος από το Τμήμα Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, με τριετή υποτροφία του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών.

Από το 2004-2005 και μέχρι σήμερα διδάσκει στο Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος γνωστικά αντικείμενα που εμπίπτουν στη θεματική ενότητα «Το Θέατρο της Αρχαιότητας» και από το 2008-2009 και μέχρι σήμερα διδάσκει στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος αντικείμενα σχετικά με το αρχαίο θέατρο και την πρόσληψή του. Έχει επίσης διδάξει, ως επισκέπτρια καθηγήτρια, σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο στο Πανεπιστήμιο Charles-de-Gaulle Lille 3 (χειμερινό εξάμηνο 2010-2011) και στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης ΕΚΠΑ (εαρινό εξάμηνο 2013-2014). Υπό την επίβλεψή της έχουν ολοκληρωθεί επιτυχώς τρεις διδακτορικές διατριβές και πολλές διπλωματικές (ΠΜΣ) και πτυχιακές (ΠΠΣ) εργασίες, ενώ έχει επίσης συμμετάσχει σε πολλές Τριμελείς Επιτροπές επίβλεψης διδακτορικών και διπλωματικών εργασιών και Επταμελείς Επιτροπές υποστήριξης διδακτορικών διατριβών.

Συμμετείχε ως μέλος ΔΕΠ στην ερευνητική ομάδα του Προγράμματος Δημιουργίας Βάσης Δεδομένων Αρχαίου Θεάτρου (ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ-ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ). Υπήρξε επιστημονική υπεύθυνη ερευνητικού έργου με τίτλο: «Οι μεταμορφώσεις της αρχαίας ελληνικής δραματουργίας στη νεοελληνική δραματουργία της περιόδου 1974-2010» (ΕΛΚΕ/Καποδίστριας, 2009-2010). Συμμετείχε ως Συντελεστής στο ερευνητικό πρόγραμμα «Η εξέλιξη της νεοελληνικής δραματουργίας στην εποχή της παγκοσμιοποίησης» (Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης ΕΚΠΑ) και στο Διεπιστημονικό Διεθνές Πρόγραμμα «Theatrum Mundi - A Journey through European Performing Arts», με συνεργαζόμενο φορέα από την Ελλάδα το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης ΕΚΠΑ. Συμμετείχε με την ιδιότητα της Συμβούλου σε ζητήματα δραματουργίας στην Επιστημονική Ομάδα του έργου «Απομνημονεύματα Κολοκοτρώνη: ένα διαδραστικό, θεατρικό ντοκιμαντέρ» (ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. - Δράση «Επιστήμη και Κοινωνία» – «200 Χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση»). Συμμετέχει στην Ερευνητική Ομάδα του τριετούς Η2020 ευρωπαϊκού ερευνητικού προγράμματος VAST-Values Across Space and Time (HORIZON), με Leader το ερευνητικό κέντρο ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ και εταίρους το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), το Φεστιβάλ Αθηνών και άλλους πέντε ευρωπαϊκούς Πανεπιστημιακούς (UMIL, NOVA), πολιτιστικούς (FTM) και ερευνητικούς φορείς (SEM, IMSS). Τον Απρίλιο 2023 εκλέχτηκε, με τριετή θητεία, Διευθύντρια του Εργαστηρίου Αρχαίου Δράματος και Θεατρολογικής Έρευνας (Τμήμα Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ) και σε αυτό το πλαίσιο είναι επιστημονική υπεύθυνη ερευνητικού προγράμματος που εστιάζει στις μεταφράσεις αρχαίου δράματος στη νεότερη εποχή.

Από τη δεκαετία του 1990 μέχρι σήμερα συμμετέχει με ανακοινώσεις της σε επιστημονικά συνέδρια και δημοσιεύει μελετήματά της σε επιστημονικά περιοδικά, πρακτικά συνεδρίων και συλλογικούς τόμους. Συμμετέχει σε ερευνητικά θεατρολογικά προγράμματα και εργαστήρια, έχει επιμεληθεί θεατρολογικές εκδόσεις, έχει συμβάλει με κείμενά της σε εκδόσεις θεατρικών έργων και μεταφράσεων, θεατρολογικών βιβλίων και θεατρικών προγραμμάτων και έχει

μεταφράσει βιβλία από τον χώρο των ανθρωπιστικών επιστημών.

Πρόσφατες δημοσιεύσεις της:

- *Θεατρικές ιστορίες του παππού Αριστοφάνη. Σκηνές πρόσληψης*, Gutenberg, Αθήνα, 2021.
- *Η έννοια του Ηθικού Χρέους στο αρχαίο ελληνικό θέατρο*, συνεπιμέλεια του τόμου μαζί με τον καθηγητή Ανδρέα Μαρκαντωνάτο, Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού, Αθήνα, 2022.

Ακαδημαϊκές ιστοσελίδες:

- https://www.theatre.uoa.gr/anthropino_dynamiko/meli_dep/diamantakoy_aikaterini_kaiti/
- <https://uoa.academia.edu/KaitiDiamantakou>

Ιωαννίδης Γρηγόρης

Αναπληρωτής Καθηγητής του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών. Διπλωματούχος του Τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Η/Υ του ΕΜΠ, και πτυχιούχος του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών, με Μεταπτυχιακές σπουδές στη Φιλοσοφία των Επιστημών (King's College, London) και τη Θεατρολογία. Διδάκτωρ του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών με διδακτορικό για το «Ξένο ρεπερτόριο και τη συμβολή του στη διαμόρφωση του σύγχρονου ελληνικού θεάτρου (1945-1967)». Τα επιστημονικά του ενδιαφέροντα και οι δημοσιεύσεις του επικεντρώνονται μεταξύ άλλων στη νεότερη και σύγχρονη ελληνική δραματολογία, στο ξένο ρεπερτόριο, στη χρήση νέων τεχνολογιών στη θεατρολογία, όπως και σε θέματα που άπτονται του σύγχρονου θεάτρου και της περφόρμανς, του σκηνικού τρόπου έκφρασης και της δραματουργίας στον 20ό και 21ο αιώνα. Έχει παραδώσει για σειρά ετών σεμινάρια στο Πρόγραμμα του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ που σχετίζονται με την Πρωτοπορία και το Σύγχρονο Θέατρο, με τη Δημιουργική σκηνική έκφραση και Γραφή και την Ανάλυση Παράστασης. Στον ίδιο κύκλο θεατρολογικών ερευνών, έχει επιβλέψει σημαντικό αριθμό διπλωματικών εργασιών στον προπτυχιακό και στον Μεταπτυχιακό Κύκλο Σπουδών του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ. Έχει επίσης διδάξει στη Σχολή Καλών Τεχνών από το 2008 μέχρι σήμερα, στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα του Ινστιτούτου Ελληνικών Σπουδών στο Βερολίνο και για διαστήματα σε διάφορους άλλους εκπαιδευτικούς φορείς. Υπήρξε για σειρά ετών ο σταθερός θεατρικός κριτικός στο περιοδικό *Αντί* (1999-2007) και στην εφημερίδα *Ελευθεροτυπία* (2007-2011). Τα τελευταία χρόνια κρατά τη στήλη της θεατρικής κριτικής στην *Εφημερίδα των Συντακτών*.

Πρόσφατες εργασίες του:

- «Współczesny teatr grecki - Krótki spis dwóch wieków rozwoju» («Το νεοελληνικό θέατρο - Μια σύντομη απογραφή δύο αιώνων εξέλιξης»), Εισαγωγή στην πολωνική έκδοση Νεοελληνικών Θεατρικών Έργων από τις εκδόσεις Σοκόλη, Αθήνα, 2023.
- «Η σκηνοθεσία της οφειλής. Ο *Φάουστ* και ο *Άμλετ* του Σπύρου Α. Ευαγγελάτου “εντός” των ανεβασμάτων της Κατερίνας Σ. Ευαγγελάτου», Ανακοίνωση στο Διεθνές Επιστημονικό

Συνέδριο «Έρευνα, σύνθεση, ερμηνεία. Προσεγγίζοντας το θέατρο του Σπύρου Α. Ευαγγελάτου». Κεφαλονιά 3-5 Ιουνίου 2022 (υπό έκδοση).

- «Post-revue et revue métamoderne dans le théâtre grec du 21e siècle», Ανακοίνωση στο συνέδριο «Les revues sur les scènes du bassin méditerranéen, XIXe – XXIe siècles» [«Η επιθεώρηση στις σκηνές της Μεσογείου (19ος-21ος αι.)»], που οργανώθηκε από το «Εργαστήριο Έρευνας και Τεκμηρίωσης Νεοελληνικού Θεάτρου» (ΕΕΤΝΘ) του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο: Δραματουργία, παράσταση, εκπαίδευση» του ΤΘΣ ΕΚΠΑ και το Institut d'Histoire des Représentations et des Idées dans les Modernités του Πανεπιστημίου Lyon 2, στην Εναλλακτική Σκηνή της ΕΛΣ, Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (Καλλιθέα) και Γαλλική Σχολή, 23-24/9/2022 (Πρακτικά υπό έκδοση).

Κονομή Μαρία

Επίκουρη Καθηγήτρια στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ). Από το 2021 διδάσκει στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών του τμήματος. Αριστούχος Φιλολογίας, στη συνέχεια ειδικεύτηκε στη σκηνογραφία στο Λονδίνο (University Arts London): στο Wimbledon School of Art (BA Theatre Design) και στο Central Saint Martins School of Art and Design (MA Scenography). Έχει υπογράψει ως σκηνογράφος και ενδυματολόγος περισσότερες από ενενήντα παραγωγές σε όλα τα είδη των παραστατικών τεχνών και του κινηματογράφου, παρουσιάζοντας τη δουλειά της σε μεγάλους θεατρικούς οργανισμούς, καλλιτεχνικά και κινηματογραφικά φεστιβάλ, καθώς και σε ανεξάρτητους θιάσους στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Διαθέτει πολυετή ακαδημαϊκή διδακτική εμπειρία και από το 2016 διδάσκει στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (Νεοελληνικό Θέατρο και Κινηματογράφος). Συμμετέχει τακτικά σε διεθνή συνέδρια και επιστημονικές συναντήσεις, δημοσιεύοντας άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά και κεφάλαια σε πρακτικά και συλλογικούς τόμους. Τα ερευνητικά και συγγραφικά της ενδιαφέροντα περιστρέφονται γύρω από τις σύγχρονες πρακτικές των παραστατικών τεχνών με έμφαση στη διευρυμένη σκηνογραφία, τις νέες χωρικές μορφές θεάτρου και τη site-specific performance, τη φεμινιστική performance art, τις θεωρητικές και διεπιστημονικές προσεγγίσεις της σκηνογραφίας-ενδυματολογίας. Το 2021 εκδόθηκε η μονογραφία της *Μοντέρνα και σύγχρονη σκηνογραφία. Ορόσημα και εξελίξεις*. Έχει διοργανώσει σεμινάρια, εργαστήρια και διαλέξεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό και έχει επιμεληθεί διεθνείς εκθέσεις. Επιμελήθηκε μια σειρά διαλέξεων με θέμα «Site-Specifics» στην έκθεση «Out-topias» στο Μουσείο Μπενάκη (2016). Ήταν συνεπιμελήτρια του θεωρητικού σχεδιασμού για την ελληνική συμμετοχή στη διεθνή έκθεση Σκηνογραφίας και Παραστατικών Τεχνών Prague Quadrennial 2015. Ήταν μέλος της επιμελητικής ομάδας για την ελληνική επαγγελματική συμμετοχή στη διεθνή έκθεση της Πράγας PQ23 με θέμα «A Rare Gathering» <https://greeceatpq.gr/en>. Συνεπιμελήθηκε επίσης τη φοιτητική έκθεση της ελληνικής συμμετοχής στην PQ23 με θέμα «Rethinking Cities: Performing Places and Stories of Resilience», <https://segreecepq23.wixsite.com/rethinkingcities>. Η ελληνική συμμετοχή στην PQ23 παρουσιάστηκε επίσης στην Αθήνα (Φεστιβάλ Αθηνών και Επιδαύρου). Υπήρξε μέλος του διοικητικού συμβουλίου του Ελληνικού Κέντρου του Διεθνούς Ινστιτούτου Θεάτρου (2014-

15). Είναι επίσης μέλος διεθνών οργανισμών, όπως: OISTAT, IFTR κ.ά. Υπήρξε ιδρυτικό μέλος της Ένωσης Σκηνογράφων Ενδυματολόγων (ΕΣΕΘΕ) και μέλος του διοικητικού συμβουλίου (2014-2022).

Μιχαλόπουλος Παναγιώτης

Ο Παναγιώτης Μιχαλόπουλος είναι Επίκουρος Καθηγητής στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (από το 2020), μέλος Συνεργαζόμενου Εκπαιδευτικού Προσωπικού στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (από το 2020) και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου (από το 2022).

Είναι συγγραφέας του βιβλίου *Το Εθνικό Θέατρο στη δεκαετία 1940-1950. Οι διοικήσεις, το καλλιτεχνικό έργο και η θέση του σκηνοθέτη*, προλογικό σημείωμα Στάθης Λιβαθινός (Κάπα Εκδοτική, 2018). Έχει επιμεληθεί τους τόμους *Σπύρος Α. Ευαγγελάτος* (Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 2023, μαζί με τη Χριστιάννα Μαντζουράνη)· *Ερευνα, σύνθεση, ερμηνεία. Προσεγγίζοντας το θέατρο του Σπύρου Α. Ευαγγελάτου*, (Παπαζήσης, 2023, μαζί με τον Γιώργο Π. Πεφάνη)· *Σπύρος Α. Ευαγγελάτος, Τζώρτζης Χορτάτσος (περ. 1555-1601/1607), ο πρώτος Νεοέλληνας Δραματουργός* (Ακαδημία Αθηνών, 2021, μαζί με τη Χριστιάννα Μαντζουράνη)· *30 χρόνια «Πράξη». Θέατρο Οδού Κεφαλληνίας 1987-2017* (Θεατρική Εταιρεία «Πράξη», 2016).

Συνεργάζεται με το Θέατρο της Οδού Κεφαλληνίας ως θεατρολόγος (από το 2009)· με τον εκδοτικό οίκο Κάπα Εκδοτική (Αθήνα) ως σύμβουλος εκδόσεων (από το 2016) και ως διευθυντής της σειράς θεατρικών μελετών «ΘΕΩΡΕΙΑ: Μελέτες για τις παραστατικές τέχνες» (από το 2022)· με τον εκδοτικό οίκο Ακουβέρνητες Πολιτείες (Θεσσαλονίκη) ως γενικός επιμελητής της σειράς Απάντων των Ντάριο Φο και Φράνκα Ράμε (από το 2020)· με το Φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου ως επιστημονικός επιμελητής της περιοδικής έκθεσης που εγκαινίασε την επαναλειτουργία του Εκθεσιακού Χώρου του Αρχαίου Θεάτρου Επιδαύρου (Καλοκαίρι 2023).

Πριν από την εκλογή του στη θέση του Επίκουρου Καθηγητή στο ΤΘΣ του ΕΚΠΑ, δίδαξε στα προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου (2018-2021), εργάστηκε ως ερευνητής στην Ακαδημία Αθηνών (2013-2016), δίδαξε σε ιδιωτική δραματική σχολή (2017-2018) και συνεργάστηκε με το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο ως συντονιστής και σκηνοθέτης της φοιτητικής θεατρικής ομάδας (2011-2019). Στο θέατρο και την όπερα εργάστηκε επαγγελματικά επί σειρά ετών (1997-2016) ως βοηθός του σκηνοθέτη Σπύρου Α. Ευαγγελάτου (Φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου, Εθνικό Θέατρο, Εθνική Λυρική Σκηνή, «Αμφι-Θέατρο Σπύρου Α. Ευαγγελάτου» κ.α.), σε δεκάδες παραγωγές ενός ευρύτατου δραματολογίου. Ως θεατρολόγος συνεργάστηκε με πολλούς αθηναϊκούς θιάσους και ΔΗΠΕΘΕ. Πραγματοποίησε τον σχεδιασμό και την επιμέλεια έκδοσης περισσότερων από εξήντα θεατρικών έργων του ελληνικού και του παγκόσμιου δραματολογίου, καθώς επίσης θεατρικών προγραμμάτων, λευκωμάτων, μελετών και συλλογικών τόμων.

Σπούδασε θεατρολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, στο οποίο συνέχισε τις μεταπτυχιακές σπουδές του και αναγορεύτηκε αριστούχος διδάκτωρ. Έχει συμμετάσχει με ανακοινώσεις σε

συνέδρια στην Ελλάδα και το εξωτερικό και έχει δημοσιεύσει μελέτες του σε επιστημονικά περιοδικά, συλλογικούς τόμους και πρακτικά συνεδρίων.

Νταρακλίτσα Ελίνα

Η Ελίνα Νταρακλίτσα είναι επίκουρη καθηγήτρια παγκόσμιας δραματολογίας στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Είναι αριστούχος απόφοιτος του Τμήματος Τεχνών, Μουσικής και Θεάτρου (Discipline dell'Arte, di Musica e dello Spettacolo) της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου της Μπολόνιας της Ιταλίας και κάτοχος Διδακτορικού Διπλώματος από το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Επίσης, έκανε τη μεταδιδακτορική της έρευνα στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών.

Διετέλεσε συντονίστρια και καθηγήτρια-σύμβουλος στο Ανοιχτό Πανεπιστήμιο Κύπρου, καθώς και ακαδημαϊκή υπεύθυνη και επισκέπτρια καθηγήτρια πρώτης βαθμίδας, διδάσκοντας τα αντικείμενα της ιστορίας παγκοσμίου θεάτρου, του μουσικού θεάτρου και της ιταλικής δραματολογίας, στο Τμήμα Παραστατικών Τεχνών του Πανεπιστημίου του Γκαλάτι στη Ρουμανία. Έχει διδάξει ιστορία θεάτρου στο Τμήμα Επιστημών των Καλών Τεχνών και του Θεάτρου (Scienze dei Beni culturali, e di Direzione delle strutture per lo spettacolo dal vivo) του Πανεπιστημίου του Μιλάνου, ιστορία ιταλικού θεάτρου στο Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και ιστορία σκηνοθεσίας θεάτρου στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Είναι επιστημονική συνεργάτις του Τμήματος Καλών Τεχνών του Πανεπιστημίου του Μιλάνου, του Τμήματος Τεχνών και Επικοινωνίας του Ανοιχτού Πανεπιστημίου του Μιλάνου και του Τμήματος Θεάτρου της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών του Πανεπιστημίου της Αβινιόν. Οι σαράντα έξι μελέτες της έχουν δημοσιευθεί σε επιστημονικά περιοδικά και συλλογικούς τόμους στην Ελλάδα και στο εξωτερικό και αφορούν στην ιστορία, τη δραματολογία, τις εικαστικές τέχνες και την αισθητική του ευρωπαϊκού και αμερικανικού θεάτρου, με έμφαση στο ιταλικό θέατρο και στις σχέσεις του με το ελληνικό.

Στα επιστημονικά της ενδιαφέροντα περιλαμβάνονται, επίσης, η μελέτη της γαλλικής και αμερικανικής δραματολογίας, της ιταλικής λογοτεχνίας, οι φιλοσοφικές και αισθητικές διαστάσεις του έργου του Gabriele D'Annunzio, του Luigi Pirandello, του Jean Paul Sartre, κ.ά. Έχει μεταφράσει έργα του Giacomo Leopardi, του Luigi Pirandello και του Jean Paul Sartre, πολλά από τα οποία έχουν παρασταθεί, και έχει εκδώσει δέκα βιβλία. Επίσης, έχει λάβει διακρίσεις από τον διεθνή χώρο για το επιστημονικό και καλλιτεχνικό της έργο (ενδεικτικά: Βραβείο Unesco για την προβολή των ελληνικών γραμμάτων και τεχνών στο εξωτερικό) και είναι Αξιολογήτρια ερευνητικών-επιστημονικών προγραμμάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση-Βρυξέλλες ("Expert for proposal(s)"). Έχει συγγράψει ένα λιμπρέτο όπερας, ένα θεατρικό έργο, τρία κινηματογραφικά σενάρια που έχουν αποσπάσει πολλά διεθνή βραβεία, καθώς και ένα διήγημα και στίχους σε τραγούδια συντεθειμένα για θεατρικές παραστάσεις. Είναι μέλος της Εταιρείας Ελλήνων Θεατρικών Συγγραφέων, της Ένωσης Ιταλών Συγγραφέων (FUIS-Federazione Unitaria Italiana Scrittori), του Centre International de Réflexion et de Recherche sur les Arts du Spectacle και του Greece International Film Festival. Τέλος, είναι Υπεύθυνη Δραματολογίου, Σύμβουλος δραματολογίας, Δραματογράφος και Μεταφράστρια στο

Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα DIVA: Diversity, Inclusion, and Visibility in Arts 2023-2027. Creative Europe. European Union - Brussels.

Ενδεικτικές δημοσιεύσεις της κατά το έτος 2022-2023:

1. Μονογραφία: *Οι μάσκες της commedia dell'arte. Η επιρροή από το αρχαίο ελληνικό και ρωμαϊκό θέατρο*, Εκδόσεις Όταν, Αθήνα 2023.

2. Μελέτες σε επιστημονικά περιοδικά και διεθνείς συλλογικούς τόμους:

α. «The symbolisms and dramaturgic notions in *The Trojan Women* under Jean Paul Sartre's political and philosophical view», *Proceedings of 9th SWS International Scientific Conference on Arts and Humanities (ISCAH 2022) Extended Sessions "Wen science meets art"*. SWS Vienna Art Scientific Sessions, Vienna, 7-9 December 2022, vol. 9, n. 1, pp. 17-24. ISSN 2682-9940, DOI 10.35603/sws.iscah.2022/s03.02, ISBN 978-3-903438-05-7

β. «La fortuna del teatro di Roberto Sabatino Lopez in Grecia», *Rivista di Letteratura Comparata Italiana, Bizantina e Neoellenica* 6/2022, Fabrizio Serra Editore, Pisa-Roma, Σεπτέμβριος 2023, pp. 103-111.

Πεφάνης Γιώργος

Ο Γιώργος Π. Πεφάνης είναι Καθηγητής Φιλοσοφίας και Θεωρίας του Θεάτρου και του Δράματος στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ και κριτικός θεάτρου. Είναι διευθυντής του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών και πρόεδρος του ίδιου Τμήματος. Διευθύνει το Εργαστήριο «Θέατρο-Φιλοσοφία-Εκπαίδευση» και αρθρογραφεί στην εφημερίδα *Το Βήμα* και σε άλλα έντυπα. Είναι επίσης καθηγητής και συντονιστής στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, όπου διδάσκει ιστορία του νεοελληνικού θεάτρου και κινηματογράφου από το 2008 έως σήμερα (ΕΛΠ44).

Έχει εργαστεί ως σύμβουλος δραματολογίου στο Εθνικό Θέατρο (1998-2000), ως επιστημονικός συνεργάτης της Ακαδημίας Αθηνών (2000-2003), όπου είχε εκλεγεί ερευνητής (2003) και στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου (2011-2013).

Διετέλεσε επιμελητής έκδοσης της *Παραβάσεως*, του Επιστημονικού Δελτίου του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών (από το 2022 έχει αναλάβει τη συνδιεύθυνσή της), από το 2003 μέχρι το 2013, ήταν σύμβουλος δραματολογίας του θεατρικού οργανισμού «Ithakart» (Los Angeles, USA) και μέλος της ερευνητικής ομάδας *JE 2487* (Université Paul Valéry, Montpellier, France). Είναι μέλος της *Société des Études Néohelléniques (SEN) des Néo-Hellénistes des Universités Francophones* (Paris, France), της International Association of Aesthetics, του Ελληνικού Κέντρου του Διεθνούς Ινστιτούτου Θεάτρου, της Ελληνικής και της Διεθνούς Ένωσης Κριτικών Θεάτρου και Παραστατικών Τεχνών, της Ελληνικής Λαογραφικής Εταιρείας, της Ελληνικής Εταιρείας Γενικής και Συγκριτικής Γραμματολογίας κ.ά. Διετέλεσε διευθυντής των εκδοτικών σειρών για το θέατρο: «Θεατρική βιβλιοθήκη» των εκδόσεων «Δίαυλος», «Δράμα και δρώμενα» των εκδόσεων «Πολύτροπον». Διευθύνει τη σειρά «Θεατρικοί τόποι» και «Μεγάλοι θεατρικοί τόποι» των εκδόσεων «Παπαζήσης».

Έχει δημοσιεύσει περί τις 200 επιστημονικές μελέτες σε ελληνικά και ξένα περιοδικά και σε συλλογικούς τόμους, πολλές κριτικές θεάτρου, άρθρα, επιφυλλίδες και βιβλιοκρισίες σε

εφημερίδες και περιοδικά. Είναι συγγραφέας είκοσι έξι βιβλίων γύρω από το θέατρο, τη λογοτεχνία και τη φιλοσοφία, μίας ποιητικής συλλογής και δύο μεταφράσεων. Το βιβλίο του *Το βασίλειο της Ευγένιας. Λογοτεχνικά διακείμενα και ανθρωπολογικά περιεχόμενα στην Ευγένια του Θεοδώρου Μοντσελέζε*, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2005, διακρίθηκε με τιμητική διάκριση καλύτερου θεατρολογικού συγγράμματος την περίοδο 2005-2006, από την Ένωση Θεατρικών και Μουσικών Κριτικών. Στα τελευταία του βιβλία συγκαταλέγονται τα εξής: *Περιπέτειες της αναπαράστασης. Σκηνές της θεωρίας II* (2013), *Φαντάσματα του θεάτρου. Σκηνές της θεωρίας III* (2013), *Η λάμψη του χρήματος στη νεοελληνική λογοτεχνία. Από την Κρητική Αναγέννηση έως σήμερα* (επιμ.) (2014), *Θιασώτες και φιλόσοφοι. Σκιαγράφηση μιας θεατροφιλοσοφίας* (2016), *Θεατρικά Bestiaria. Θεατρικές και φιλοσοφικές σκηνές της ζωικότητας* (2018), *Η φιλοσοφία επί σκηνής. Θεατροφιλοσοφικές εστιάσεις* (επιμ.) (2019), *Εφαρμοσμένο θέατρο: ποιοτικές μέθοδοι έρευνας και μάθησης μέσω παραστατικών τεχνών* (επιμ. με την Κλειώ Φανουράκη) (2021) και *Σκηνές, εικόνες, βλέμματα. Διασταυρώσεις του θεάτρου και του κινηματογράφου*, (επιμ. με την Ιωάννα Αθανασάτου) (2021), *Έρευνα, σύνθεση, ερμηνεία. Προσεγγίζοντας το θέατρο του Σπύρου Α. Ευαγγελάτου*, (επιμ. με τον Παναγιώτη Μιχαλόπουλο), Παπαζήσης, Αθήνα 2023.

Ρεμεδιάκη Ιωάννα

Πτυχιούχος κλασικής φιλολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και απόφοιτος του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, όπου υποστήριξε τη διδακτορική της διατριβή με θέμα: «Οι μεταφράσεις της *Αντιγόνης* του Σοφοκλή στη νεοελληνική σκηνή (1850-2000)». Έχει επίσης πτυχίο Υποκριτικής από τη Δραματική Σχολή Αρχή. Το 2014 διορίστηκε ως Λέκτορας στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, με γνωστικό αντικείμενο: «Θεατρολογία – Αρχαίο Θέατρο: Ιστορία και Παράσταση». Έχει γράψει και σκηνοθετήσει σειρά έργων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, σε θέατρα, δημόσιους χώρους και συλλογικότητες, διερευνώντας θέματα ταυτότητας, διαφοράς και συλλογικού/πολιτικού χώρου. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα στρέφονται στην ενδογλωσσική μετάφραση, στην πολιτική διάσταση της αρχαιοελληνικής τραγωδίας, στη σύνδεση θεωρίας και πράξης του αρχαίου δράματος και στην κοινωνική διάσταση του θεάτρου.

Πρόσφατα έργα:

Εταιρεία Θεάτρου Μνήμη – Θέατρο Κυδωνία. Είκοσι χρόνια θέατρο στα Χανιά (2000-2020), εκδ. Εταιρεία Θεάτρου Μνήμη-Θέατρο Κυδωνία, Χανιά 2021.

Α. Αλτουβά – Ι. Ρεμεδιάκη (επιμ.), *30 χρόνια Τμήμα Θεατρικών Σπουδών 1990-2020*, ΤΘΣ-ΕΚΠΑ, Κάπα Εκδοτική, Αθήνα 2023.

(ebook: https://www.theatre.uoa.gr/ereyna/ekdoseis/memonomenes_ekdoseis/).

«Αντιγόνη/Αθήνα: Μεταφράζοντας τον 21ο αιώνα», *Επιστημονική Επετηρίς της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών*, τ. ΜΔ (2013-2020), Αθήνα 2020, σ. 441-456.

Φανουράκη Κλειώ

Επίκουρη καθηγήτρια Θεατρολογίας-Διδακτικής του Θεάτρου: θεωρία και πράξη, του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, σκηνοθέτις κινηματογράφου και θεάτρου, δραματουργός, performer. Το επιστημονικό και διδακτικό της έργο εστιάζει στο πεδίο του θεάτρου/δράματος στην εκπαίδευση, στην εφαρμογή των ψηφιακών τεχνολογιών στο θέατρο, στη θεατρική και δημιουργική γραφή, στη δραματοποιημένη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας και γραμματείας και των ξένων γλωσσών, στον σχεδιασμό προγραμμάτων σπουδών μέσω των τεχνών και σε υποπεδία του κοινωνικού και εφαρμοσμένου θεάτρου.

Το συγγραφικό και σκηνοθετικό της έργο εστιάζεται στο θέατρο και στον κινηματογράφο για παιδιά και ενήλικες. Έχει γράψει και σκηνοθετήσει τις μικρού μήκους ταινίες *Φτου! Ξελευθερία για όλους* (2010), *Μήδεια* (2012), τη μεγάλου μήκους ταινία *Ξα μου* (2016) και μουσικοθεατρικές παραστάσεις για παιδιά και ενήλικες. Έχει δημιουργήσει φεστιβάλ και διαδραστικά εκπαιδευτικά προγράμματα με άξονα το θέατρο στην κοινότητα, τις τέχνες και τον πολιτισμό. Πιστεύει στη μεταμορφωτική δύναμη των τεχνών και του παιχνιδιού στην εκπαίδευση και στην κοινωνία.

Φελοπούλου Σοφία

Η Σοφία Φελοπούλου είναι αναπληρώτρια καθηγήτρια στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ με γνωστικό αντικείμενο «Θεατρολογία - Ευρωπαϊκή Δραματολογία των νεωτέρων χρόνων». Τα επιστημονικά της ενδιαφέροντα εστιάζουν στη νεότερη και σύγχρονη ευρωπαϊκή δραματολογία και τα σύγχρονα ρεύματα, στην εξέλιξη της δραματικής γραφής, στη θεωρία και την αισθητική του θεάτρου, στη σχέση κειμένου και σκηνής, καθώς και στο σύγχρονο ελληνικό θέατρο και τη σύγκρισή του με το ευρωπαϊκό. Μελέτες της έχουν δημοσιευθεί σε ελληνικά και ξένα επιστημονικά περιοδικά και συλλογικούς τόμους και έχει συμμετάσχει σε συνέδρια στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Μερικές από τις δημοσιεύσεις της:

Μεταμορφώσεις και ανανεώσεις της ευρωπαϊκής δραματολογίας. Από τον 18ο στον 21ο αιώνα, Παπαζήση, Αθήνα 2019.

« Les morales de Diderot, dramaturge et théoricien », στο Odile Richard, Gerhardt Stenger (dir.), *Les morales de Diderot*, Les Colloques de Cerisy, Hermann, Paris 2022, σ. 321-333.

« Mots et images de l'eau et de la mer dans l'œuvre théâtrale de Samuel Beckett », στο Nathalie Roelens, Armand Erchadi (éds), *Breaking the Waves. Water (Issues) in Contemporary Verbal and Visual Arts*, Melusina Press, Luxembourg 2023, σ. 183-190.

Μέλη ΕΔΙΠ - ΕΕΠ

Αλεξιάδου Θεοδούλη (Λίλυ)

Η Θεοδούλη (Λίλυ) Αλεξιάδου γεννήθηκε στον Βόλο και αποφοίτησε με άριστα από το Πρότυπο Κλασσικό Λύκειο Βόλου. Σπούδασε στο Τμήμα Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και έλαβε πτυχίο με ειδίκευση Μεσαιωνικής

και Νεότερης Ελληνικής Φιλολογίας. Απέκτησε Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (D.E.A.) από το Παν/μιο Paris-IV-Sorbonne, με θέμα: *L'évolution poétique dans l'œuvre de Titos Patrikios*. Υποστήριξε Διδακτορική διατριβή (Thèse de troisième cycle) στο Παν/μιο Paris-IV-Sorbonne, με επιβλέποντα τον Καθηγητή Guy Saunier και με θέμα: *La notion de l'autre dans la poésie grecque contemporaine. Première génération poétique d'après-guerre* (Βαθμός: Très honorable, avec félicitations du jury en unanimité).

Από το 1996 έως το 1997 εργάστηκε ως Συμβασιούχος Διδάσκουσα για το Εθνικό Κέντρο Εκπαίδευσης από Απόσταση της Γαλλίας (CNED) και στο Université Inter-Ages de Créteil (Παρίσι). Από το 1999 έως το 2016 υπηρέτησε ως μόνιμος εκπαιδευτικός Δ/θμιας Εκπ/σης, κλάδου Φιλολόγων. Κατά την περίοδο 2004-2009 δίδαξε «Μεταπολεμική ποίηση» στη βαθμίδα του Λέκτορα στο Τμήμα Φιλολογίας του Παν/μίου Πατρών και το 2008-09 δίδαξε «Μεταπολεμική Ελληνική Λογοτεχνία (ποίηση και πεζογραφία)» και «Νέα Ελληνική Γραμματεία και Θεωρία της Λογοτεχνίας» στη βαθμίδα του Λέκτορα στα Τμήματα Φιλολογίας και Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών του Παν/μίου Πελοποννήσου.

Το 2017 εξελέγη ΕΔΙΠ στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ με γνωστικό αντικείμενο «Ιστορία Νεοελληνικής Λογοτεχνίας και Θεωρία Λογοτεχνίας, με έμφαση σε ζητήματα ετερότητας». Διδάσκει τα μαθήματα: «Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας 19ος-20ός αι.», «Θεωρία Λογοτεχνίας», «Ζητήματα Ετερότητας στη Νεοελληνική Λογοτεχνία», «Ζητήματα Ετερότητας στην ποίηση της πρώτης μεταπολεμικής γενιάς», «Θεατρικά *Bestiaria*. Φιλοσοφία και θεωρία του θεάτρου και του δράματος» (μεταπτυχιακό). Διδάσκει, επιπλέον, το μάθημα «Θεατρική Γραφή και Εκπαίδευση» στο Διαίδρυματικό ΠΜΣ «Δημιουργική Γραφή» του Παν/μίου Δυτικής Μακεδονίας και του ΑΠΘ. Οι δημοσιεύσεις και τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζονται σε ζητήματα ετερότητας στη λογοτεχνία, στη θεωρία και τη διδακτική της λογοτεχνίας, στις σχέσεις φιλοσοφίας, λογοτεχνίας και θεάτρου κ.ά. Εκπονεί μεταδιδακτορική έρευνα στο ΤΘΣ ΕΚΠΑ με θέμα: *Ο Ζητιάνος του Ανδρέα Καρκαβίτσα και η πρόσληψή του σήμερα. Σύγχρονες όψεις και προσεγγίσεις (φιλοσοφία, θεωρία λογοτεχνίας, θεατρικότητα, θέατρο, graphic novel, εκπαίδευση)*, με επιβλέποντα τον Καθηγητή Γ. Π. Πεφάνη. Το 2022 συνεργάστηκε για τη σκηνική γραφή της παράστασης *Συναζάρια, μαρτυρίες, μάρτυρες. 1922*, σε σκηνοθεσία Μιχαέλας Αντωνίου.

Δημοσίευσε τα βιβλία *Η ποιητική της ετερότητας. Κείμενα για την πρώτη μεταπολεμική γενιά*, Εκάτη, 2021, 161 σελ. και *Λίλυ Αλεξιάδου – Μιχαέλα Αντωνίου (επιμ.), Άγγελος Τερζάκης. Αγωνιών και άγρυπνος. Πρακτικά επιστημονικής ημερίδας*, Κάπα Εκδοτική, 2021, 284 σελ.

Πρόσφατες επιστημονικές ανακοινώσεις και δημοσιεύσεις:

- «Το αυτοτελές μυθιστόρημα στο Λύκειο: μια δημιουργική πρόκληση», *Ερκυνα, Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών – Επιστημονικών Θεμάτων, Ειδικό Τεύχος 26*, 2023, σ. 124-132. [Ανακτήθηκε από <https://www.erkyna.gr>].
- «Στοιχεία θεατρικότητας στην ποίηση του Μίλτου Σαχτούρη», *Επιστημονική Επετηρίς της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών*, τόμος ΜΖ', 2023, σ. 221-240 (υπό έκδοση).

- «Συναξάρι Αντρέα Κορδοπάτη. Βιβλίο δεύτερο. Βαλκανικοί-’22. Δρώντα υποκείμενα και θύματα έμφυλης βίας», *Επανεκτιμώντας τη Μικρασιατική Καταστροφή (1922-2022)*, Διαδικτυακό Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Σχολή Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών, Κομοτηνή, 21-24 Οκτωβρίου 2022 (υπό έκδοση).
- «“Ενας απέδω και άλλος απέκει” – Η μνημο-ποιητική της νοσταλγίας στην ποίηση του Νίκου Κατσαλίδα», Μανόλης Γ. Βαρβούνης – Θανάσης Β. Κούγκουλος (επιμ.), *Πρακτικά 4ου Συνεδρίου των Νεοελληνιστών των Βαλκανικών Χωρών Ελληνισμός και Βαλκάνια – αμφίδρομες σχέσεις: γλώσσα, ιστορία, λογοτεχνία, πολιτισμός (1453-2019)*, (Κομοτηνή, 22-24 Νοεμβρίου 2019), τόμος Β΄, Παρατηρητής της Θράκης, Κομοτηνή 2022, σ. 183-193.

Αντωνίου Μιχαέλα

Γεννήθηκε στον Πειραιά και μεγάλωσε στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη.

Αριστούχος της Δραματικής Σχολής του Εθνικού Θεάτρου και του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ.

Μεταπτυχιακή διατριβή *The Théâtre du Soleil: A Community’s Establishment of a New Theatrical Language*, MA Performance and Culture, Goldsmiths, University of London / Διδακτορική διατριβή *Acting Tragedy in Twentieth-Century Greece: The Case of Electra by Sophocles*, PhD, Goldsmiths, University of London / με υποτροφία του ΙΚΥ.

Δίδαξε στο Drama Department του Goldsmiths, University of London και στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, όπου εργάζεται από το 2018. Στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα διδάσκει Σύγχρονο Θέατρο και Πρωτοπορίες.

Τα ερευνητικά και επιστημονικά της ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στην ιστορία, θεωρία και πράξη της υποκριτικής και της σκηνοθεσίας στον 20ό και στον 21ο αιώνα, στην Ελλάδα και το διεθνές θεατρικό πεδίο, στην performance και την προσέγγιση και ανάλυση του παραστασιακού γεγονότος.

Έχει αναλάβει την επιστημονική επιμέλεια σε βιβλία, λευκώματα και προγράμματα παραστάσεων. Έχει συμμετάσχει σε διεθνή συνέδρια, επιστημονικές ημερίδες και συμπόσια σημαντικών θεατρικών και πανεπιστημιακών φορέων στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Έχει συμμετάσχει με κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους και άρθρα της έχουν δημοσιευθεί σε επιστημονικά περιοδικά.

Ως ηθοποιός συνεργάστηκε με σκηνοθέτες, όπως οι Σπύρος Ευαγγελάτος, Γιώργος Μιχαηλίδης, Αντώνης Αντωνίου κ.ά. / ως σκηνοθέτης, εργάζεται στην Ελλάδα και το εξωτερικό και έχει ανεβάσει έργα των Χρύσα Σπηλιώτη, Γιώργου Μανιώτη καθώς και πρωτότυπες σκηνικές συνθέσεις στην Αθήνα και το Λονδίνο / ως συγγραφέας γράφει για τη σκηνή και έχει εκδώσει δυο μυθιστορήματα / ως μεταφράστρια έχει μεταφράσει για το θέατρο Ντέιβιντ Μάμετ, Άριελ Ντόρφμαν, Ντέιβιντ Στόρεϋ κ.ά.

Associate Editor του διεθνούς επιστημονικού περιοδικού *Stanislavski Studies* (Taylor & Francis / Routledge)

Καλλιτεχνική διευθύντρια της Αλάβαστρον Ομάδα Δράσης. Παραστάσεις της Ομάδας περιλαμβάνουν: *Μαθήματα οικιακής οικονομίας* / Συναξάρια, μαρτυρίες, μάρτυρες. 1922 / Γυναίκες μαχήτριες / *Γυναίκες μαχήτριες* podcast / *Πόρτες*

Ευρωπαϊκά / ερευνητικά προγράμματα

Επιστημονική υπεύθυνη στα Erasmus K2 «Drama based training program for increasing the gender equality in persons with intellectual disabilities» / «DUB-IN: The Transformative Power of my Voice. Charting Future Directions on Social Skills Training for People with Psychosocial Disability»

Αναπληρώτρια επιστημονική υπεύθυνη στο Creative Europe «Lyriqas» και στα Erasmus K2 «Digital Arts Dialogue – DigiArts» / «ACTitude: Improvisation techniques training program for mental health professionals to empower patients with psychiatric diagnose to act against emotional and verbal violence»

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

Βιβλίο

Άγγελος Τερζάκης. *Αγωνιών και άγρυπνος*, Λίλυ Αλεξιάδου – Μιχαέλα Αντωνίου (επιμ.), Πρόλογος Χρυσόθεμις Σταματοπούλου-Βασιλάκου, Κάπα Εκδοτική, Αθήνα 2021, σελ. 284.

Άρθρα σε συλλογικούς τόμους

«Από την *Ηλέκτρα* του Εθνικού (1972) στην *Ηλέκτρα* του Αμφι-Θεάτρου (1991). Στόχοι και επιλογές στην υποκριτική και τη σκηνοθεσία», στο Παναγιώτης Μιχαλόπουλος – Γιώργος Π. Πεφάνης (επιμ.), *Έρευνα, σύνθεση, ερμηνεία. Προσεγγίζοντας το θέατρο του Σπύρου Α. Ευαγγελάτου*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2023.

Άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων

“Stanislavsky and the Russian acting and directing tradition in twenty-first century Greece: the work of Stathis Livathinos”, *Stanislavski Studies*, 2023, DOI: 10.1080/20567790.2023.2258515

«Η *Λυσιστράτη* σε σκηνοθεσία Οδυσσέα Παπασπηλιόπουλου από το Εθνικό Θέατρο το καλοκαίρι του 2020. Ένα θεατρικό πεδίο σε αναβρασμό», στο Alexia Papakosta (ed.), *Values of Ancient Greek Theatre Across Space and Time: Cultural Heritage and Memory*, European program Horizon 2020, Athens 2022, σ. 341-348.

Γεωργούση Μαρία

Η Μαρία Δ. Γεωργούση εργάζεται ως μέλος ΕΕΠ του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ. Είναι διδάκτωρ κλασικής φιλολογίας και μεταδιδακτορική ερευνήτρια του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Έχει διδάξει σε μεταπτυχιακά σεμινάρια ηθικής φιλοσοφίας και αρχαίας ελληνικής φιλολογίας του ίδιου πανεπιστημίου και έχει εικοσιπενταετή εμπειρία ως φιλόλογος στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Τα ειδικά ερευνητικά της ενδιαφέροντα αφορούν στην αρχαία κωμωδία και τραγωδία και στην αρχαία ελληνική φιλοσοφία, με έμφαση στη σοφιστική κίνηση του πέμπτου αιώνα π.Χ. καθώς και στη διεπιστημονική εξέταση των κλασικών δραμάτων με σύγχρονες ψυχολογικές θεωρίες. Έχει δημοσιεύσει τις εξής επιστημονικές μονογραφίες:

1. *Σπουδαῖον-Γελοῖον: Σημασίες, Λειτουργίες και η Σχέση των Ὁρων μεταξύ τους στις Κωμωδίες του Αριστοφάνη*. (Εκδ. Παπαζήση, 2015).
2. *Η Επιθετικότητα στις Κωμωδίες του Αριστοφάνη* (Εκδ. Καρδαμίτσα, 2016).
3. *Οι Ασυνέπειες στις Κωμωδίες του Αριστοφάνη: μια Ψυχολογική Ερμηνεία*. (Εκδ. Καρδαμίτσα, 2016).
4. *Αριστοφάνης και Σοφιστική*. (Διδακτορική Διατριβή. Εκδ. Παπαζήση, 2016).
5. *Ο Απόηχος των Σοφιστικών Αντιλήψεων στον Φιλοκτήτη του Σοφοκλή*. (Εκδ. Καρδαμίτσα, 2016).
6. *Σύγχρονες Ψυχοθεραπευτικές Προσεγγίσεις στις Κωμωδίες του Αριστοφάνη* (Εκδ. Ηρόδοτος, 2022).

Άρθρα της έχουν δημοσιευτεί στα περιοδικά *Skepsis*, *Ελληνικά*, *Πλάτων*, *Φιλολογος*, *Κυμοθόη*, *Παρνασσός*, *Carpe diem* και στην Επετηρίδα του τμήματος Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Έχει συνεργαστεί με το Εργαστήριο Δραματικής και Ρητορικής Τέχνης του Τμήματος Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτιστικών Σπουδών του ίδιου πανεπιστημίου.

Καρρά Κατερίνα

Πτυχιούχος του Τμήματος Θεάτρου και του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Αριστούχος απόφοιτος της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης με θέμα διπλωματικής εργασίας: «Πολιτικές σύγχρονου πολιτισμού και περιφερειακή ανάπτυξη». Αναγορεύτηκε διδάκτωρ του Τμήματος Θεάτρου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης με τη διατριβή «Ο Σπύρος Μελάς και το θέατρο της εποχής του» (Αριστα παμψηφεί, 2010). Για την εκπόνηση της διατριβής της έλαβε υποτροφία ΙΚΥ και για τις προπτυχιακές σπουδές της υποτροφία επίδοσης από την Εργατική Εστία και υποτροφία Erasmus για εξαμήνη φοίτηση στο Ελεύθερο Πανεπιστήμιο του Βερολίνου. Εκπόνησε μεταδιδακτορική έρευνα στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με θέμα «Θεατρική Βιβλιοθήκη - Αρχείο Κώστα Παπαγεωργίου του Αθηναίου στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος». Στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ έχει διδάξει τα μαθήματα «Εισαγωγή στη μεθοδολογία της θεατρικής έρευνας», «Το θεατρικό πρόγραμμα», «Εκδοτική κειμένων», «Ευρωπαϊκή Δραματολογία Γ'», «Ελληνική κωμωδιογραφία -20ός αιώνας», «Τοπική Ιστορία Θεάτρου - Το θέατρο στην περιφέρεια». Δίδαξε επίσης στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών το μάθημα «Ζητήματα Νεοελληνικού Θεάτρου».

Στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών (2016-2019) δίδαξε ως εντεταλμένη διδάσκουσα τα μαθήματα: «Η ελληνική κωμωδιογραφία στον 20ό αιώνα», «Προβλήματα και μέθοδοι ιστοριογραφίας του νεοελληνικού θεάτρου», «Το θέατρο του Ιάκωβου Καμπανέλλη».

Στο επαγγελματικό θέατρο συνεργάστηκε ως θεατρολόγος – δραματολόγος με τη «νέα Σκηνή» του Λευτέρη Βογιατζή (2000-2002), με το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος (1997-1999, Τμήμα Εκδόσεων και Δημοσίων Σχέσεων και Τμήμα Καλλιτεχνικού έργου και Δραματολογίου) και με το Εθνικό Θέατρο (2022-2023, υπεύθυνη εκπαιδευτικών δράσεων στο έργο «Αναβάθμιση της Δραματικής Σχολής του Εθνικού Θεάτρου»). Εργάστηκε ως εισηγήτρια

δραματολογίου, επιμελήθηκε θεατρικά προγράμματα, έντυπο υλικό και εκδόσεις, συμμετείχε στις παραγωγές των θιάσων ως δραματολόγος, βοηθός σκηνοθέτη και συντονίστρια παραγωγής.

Υπηρετήσε επί σειρά ετών ως εκπαιδευτικός Ελληνικής Φιλολογίας και Θεατρικών Σπουδών στην Α΄ Βάθμια και Β΄ Βάθμια εκπαίδευση. Με αυτήν την ιδιότητα, συνέγραψε το Νέο Πρόγραμμα Σπουδών για το μάθημα «Ιστορία Θεάτρου» της Β΄ και Γ΄ Λυκείου για τα Καλλιτεχνικά Σχολεία (ΙΕΠ 2015), συμμετείχε σε επιμόρφωση πτυχιούχων Θεατρικών Σπουδών, συντόνισε θεατροπαιδαγωγικά εργαστήρια για εκπαιδευτικούς και μαθητές/τριες, υλοποίησε πολιτιστικά προγράμματα και σκηνοθέτησε μαθητικές θεατρικές παραστάσεις.

Έχει παρουσιάσει ανακοινώσεις σε ημερίδες και συνέδρια στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Έχει πραγματοποιήσει δημοσιεύσεις σε πρακτικά συνεδρίων, περιοδικά καθώς και σε θεατρικά προγράμματα. Έχει πραγματοποιήσει διαλέξεις στο πλαίσιο Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών. Μεταφράσεις θεατρολογικών και φιλολογικών κειμένων της έχουν δημοσιευτεί σε προγράμματα θιάσων καθώς και σε αυτόνομες εκδόσεις.

Επιλογή δημοσιεύσεων:

1. «Από την οθόνη στη σκηνή: οι θεατρικές διασκευές κινηματογραφικών επιτυχιών ως κυρίαρχη τάση» στο Γιώργος Π. Πεφάνης – Ιωάννα Αθανασάτου (επιμ.) *Σκηνές, εικόνες, βλέμματα. Διασταυρώσεις του θεάτρου και του κινηματογράφου*, εκδ. ΕΑΠ, 2021, σ. 333-342.
2. “The Making of a Role. Theatre education in Athens during the German Occupation of the country (1941-1944)” in Vasileios Sampatakakis (eds.) *Proceedings of 6th Conference of European Society on Modern Greek Studies The Greek World in Periods of Crisis*, vol. 5, Sweden, October 2018, p. 53-76.
3. «Πηγές της ιστορίας του νεοελληνικού θεάτρου: Το “Αρχείο- Θεατρική Βιβλιοθήκη του Κώστα Παπαγεωργίου του Αθηναίου” στην ΕΒΕ. Εισαγωγικό κείμενο και πίνακες χειρογράφων», στο περ. *Σκηνή*, αρ. 10 (2018), σ. 1-66.

Λακίδου Αγλαΐα (Γλια)

Θεατρολόγος, διδάκτορας του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ με τη διατριβή «Η συμβολή του Σπύρου Βασιλείου στο θέατρο και το σκηνικό ύφος της γενιάς του '30» (2008, Επιβλέπων: Άγγελος Δεληβορριάς).

Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στην ιστορία του νεοελληνικού θεάτρου με έμφαση σε ζητήματα όψης, στη σχέση πολιτικής και θεάματος και σε θέματα διδακτικής του θεάτρου στην εκπαίδευση και την κοινότητα.

Συγγράφει τα έργα της σειράς «Σχολική Σκηνή» για την Κάπα Εκδοτική.

Στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, κατά το β΄ εξάμηνο στη κατεύθυνση της Διδακτικής του Θεάτρου, διδάσκει το μάθημα επιλογής «Σκηνογραφία/ενδυματολογία στη σχολική σκηνή».

Εργάστηκε για τη συγκρότηση του αρχείου του ζωγράφου Σπύρου Βασιλείου και για τη σύσταση και λειτουργία του μουσείου *Atelier Σπύρου Βασιλείου* όπου ήταν υπεύθυνη

εκπαιδευτικών προγραμμάτων και επιμελήτρια της μόνιμης συλλογής και των περιοδικών εκθέσεων (2003-2006, σε συνεργασία με την ιστορικό της Τέχνης Δρ. Άννυ Μάλαμα). Το 2011 στο Μουσείο Μπενάκη, στο κτήριο της οδού Πειραιώς, σχεδίασε και επιμελήθηκε την έκθεση «Ο Σπύρος Βασιλείου και το θέατρο».

Στην ιδιωτική άτυπη εκπαίδευση δίδαξε σε θεατρικά σεμινάρια ενήλικων (1999-2002) και ήταν υπεύθυνη του παιδικού θεατρικού εργαστηρίου «Παραμυθοϊστορίες» (2000-2004). Έχει διδάξει Θεατρική Αγωγή στη δημόσια Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση από το 1997 έως το 2017 (Μόνιμη εκπαιδευτικός ΠΕ91.01 από το 2009).

Υπηρέτησε με πενταετή θητεία στα Ράλλεια Πειραματικά Δημοτικά Σχολεία Πειραιά του Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Αθηνών, όπου πραγματοποίησε πλήθος καινοτόμων δράσεων, ευρωπαϊκών προγραμμάτων και ήταν υπεύθυνη του Ομίλου Σκηνογραφίας – Σκηνοθεσίας.

Έχει συντάξει το νέο πρόγραμμα σπουδών για τη μάθημα «Θεατρολογία» στα Καλλιτεχνικά Γυμνάσια (ΦΕΚ 166/τ.Β'/1-2-2016). <https://goo.gl/YTXXGL>

Στο επαγγελματικό θέατρο έχει εργαστεί ως υπεύθυνη δημοσίων σχέσεων και επιμελήτρια θεατρικών προγραμμάτων. Έχει εργαστεί επίσης ως επιμελήτρια εκδόσεων.

Έχει διδάξει μαθήματα ιστορίας θεάτρου, ιστορίας της σκηνογραφίας και διδακτικής του θεάτρου (με σύμβαση Π.Δ. 407/80) στα Τμήματα Θεατρικών Σπουδών των Πανεπιστημίων Πατρών και Πελοποννήσου (2003-2009).

Στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, από το ακαδημαϊκό έτος 2017-18, έχει διδάξει τα μαθήματα «Εισαγωγή στη σκηνογραφία, θεατρική αρχιτεκτονική και ενδυματολογία Α' και Β'», «Ενδυμασία και Θέατρο Α' και Β'», καθώς και τα μαθήματα «Πειραματική Εφαρμογή της Θεατρικής Αγωγής στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση» (σε συνεργασία με την Κλειώ Φανουράκη), «Εργαλεία του Θεάτρου στην Εκπαίδευση» και «Ο θεατρολόγος-εμφυχωτής: Διδακτική άσκηση στο σχολείο» (τα δύο τελευταία σε συνεργασία με τον Ι. Βιβιλάκη για τα ακαδημαϊκά έτη 2017-2021) ενώ σε συνεργασία με τον Ιωσήφ Βιβιλάκη και τον Μηνά Ι. Αλεξιάδη το μάθημα «Θεατρική Αγωγή Α'» (2017-18).

Συμμετείχε στο ερευνητικό πρόγραμμα του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών *Ελληνική θεατρολογική βιβλιογραφία 1900-2005* (2004-2008). Επίσης έχει αναλάβει την ολοκλήρωση του ερευνητικού προγράμματος μέσα από το πρόγραμμα: *Συνέχεια, ολοκλήρωση και δημοσίευση του ερευνητικού προγράμματος: (Πυθαγόρας Ι) «Ερευνα και σύνταξη Βιβλιογραφίας της Ελληνικής Θεατρολογίας (1900-2005/16)» με έμφαση στις ενότητες Γ5α. Θέατρο στην εκπαίδευση, Γ5β. Θέατρο για παιδιά.*

Μετέχει της επιστημονικής οργανωτικής ομάδας του ερευνητικού έργου «Πειραματική Εφαρμογή της Θεατρικής Αγωγής στο Γυμνάσιο» που υλοποιείται με ευθύνη του Τμήματος από το 2018-19 και με τη συμμετοχή προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών σε Γυμνάσια και Λύκεια της Αττικής και της Εύβοιας.

Έχει διαρκή παρουσία με ανακοινώσεις της σε επιστημονικές ημερίδες και συνέδρια στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Μπουσιοπούλου Ευθαλία (Θάλεια)

Η Θάλεια Μπουσιοπούλου είναι μέλος ΕΕΠ του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ από το 2022, στο Μεταπτυχιακό πρόγραμμα του οποίου διδάσκει από το 2020. Δίδαξε επίσης στη Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών επιστημών του Πανεπιστημίου Lille της Γαλλίας ως λέκτορας της νεοελληνικής γλώσσας κατά το ακαδημαϊκό έτος 2015-2016. Είναι διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Lille, όπου πραγματοποίησε διατριβή με θέμα «Personne tragique-personnage tragique dans les écritures dramatiques contemporaines en France et en Grèce». Είναι μεταδιδακτορική ερευνήτρια του Τμήματος Θεατρικών σπουδών του ΕΚΠΑ, ενώ παράλληλα εκπονεί ερευνητικό έργο στο Ερευνητικό Εργαστήριο «Θέατρο, Φιλοσοφία και Εκπαίδευση» του ίδιου Τμήματος. Είναι συνεκδότρια του γαλλόφωνου ετήσιου περιοδικού «*Petits Essais*»-*Μικρά Δοκίμια* και συνιδρύτρια του ομώνυμου μη κερδοσκοπικού ελληνογαλλικού συλλόγου που ιδρύθηκε το 2021. Απόφοιτος του Φ.Π.Ψ. του ΕΚΠΑ, πραγματοποίησε το μεταπτυχιακό της στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ ως υπότροφος του ΙΚΥ. Από το 2005 έως το 2022 εργάστηκε ως φιλόλογος στη δημόσια δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Μελέτες της έχουν δημοσιευθεί σε ελληνικά και ξένα επιστημονικά περιοδικά. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζονται στον χώρο της θεωρίας και της φιλοσοφίας του θεάτρου.

Επιλεγμένες δημοσιεύσεις

«Du personnage tragique déterritorialisé à la personne tragique transformée: trajectoires vers une altérité constitutive», *Παράβασις* 19-20 (2021-2022) (υπό έκδοσης).

«Ο ρεαλισμός του θαύματος: Η ευτυχής συνάντηση του Σπύρου Ευαγγελάτου με τον Παύλο Μάτεσι στον *Περιποιητή φυτών*», Παναγιώτης Μιχαλόπουλος - Γιώργος Π. Πεφάνης (επιμ.), *Ερευνα, σύνθεση, ερμηνεία. Προσεγγίζοντας το θέατρο του Σπύρου Α. Ευαγγελάτου*, Παπαζήσης, Αθήνα 2023.

«Η επέλευση του Ίδιου στο ρευστό τοπίο του 21ου αιώνα: ο άνθρωπος ως “υποκείμενο αλήθειας” του Α. Badiou στη δραματουργία του W. Mouawad και του Π. Μάτεσι», Εύη Προύσαλη (επιμ.), *Παραστατικές Τέχνες στον 21ο αιώνα Σύγχρονες Πρακτικές και Νέες Προοπτικές*, Θεατρολογικό Συνέδριο, Ελληνική Ένωση Κριτικών Θεάτρου και Παραστατικών Τεχνών - Τμήμα Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ, Ευρασία, Αθήνα 2023, σ. 155-160.

«*Πυρκαγιές* του Ουαζντί Μουαουάντ. Διασταυρώσεις και περάσματα: από την ιστορία στον μύθο, από τη θεατρική σκηνή στην κινηματογραφική οθόνη», Γιώργος Π. Πεφάνης – Ιωάννα Αθανασάτου (επιμ.): *Σκηνές, εικόνες, βλέμματα. Διασταυρώσεις του θεάτρου και του κινηματογράφου*, εκδόσεις του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, Αθήνα 2021, σ. 343-356.

«La géométrie mythique du *Philoctète* de Vassilis Ziogas», *Petits Essais*, vol. 2, octobre 2022.

«L’inhumain dans l’œuvre de William Faulkner et dans celle de son traducteur Pavlos Matessis», Alexandra Sfoini – Danielle Morichon (ed.-contr.), «Traductions et traducteurs dans les Balkans XVIIIe – XXe siècle», *Études Balkaniques*, 2019/1, n° 23, Cahiers Pierre Belon, σ. 337-359.

«Μια προσέγγιση της έννοιας του τραγικού υπό το φως της θεωρίας του συμβάντος του Alain Badiou και της φιλοσοφίας του Martin Heidegger. Εφαρμογή σε δύο θεατρικά έργα του Παύλου Μάτεσι», Γιώργος Π. Πεφάνης (επιμ.): *Η φιλοσοφία της σκηνής. Θεατροφιλοσοφικές εστιάσεις*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2019, σ. 525-549.

«La dimension symbolique du repas dans la dramaturgie néo-hellénique. Le dîner en tant que seuil dans les œuvres théâtrales de Pavlos Matessis et de Dimitris Dimitriadis», *Cahiers balkaniques*, [En ligne], Hors-série | 2016, mis en ligne le 07 mars 2016, URL: <http://ceb.revues.org/6350> ; DOI : 10.4000/ceb.6350, σ. 103-113.

«Μορφές γλωσσικής ειρωνείας στο δραματικό σύμπαν του Παύλου Μάτεσι», *Νέα Εστία*, «Αφιέρωμα: Παύλος Μάτεσις», τχ. 1866 (Σεπτέμβριος 2015), σ. 571-592.

Εξωτερικοί συνεργάτες

Αθανασάτου Ιωάννα

Ιστορικός και θεωρητικός Κινηματογράφου. Απόφοιτος της Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών. Σπουδές Σκηνοθεσίας Κινηματογράφου στη Σχολή Σταυράκου. Ειδική Μεταπτυχιακή υπότροφος του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης ΕΚΠΑ, όπου εκπόνησε τη διδακτορική της διατριβή με θέμα την ιδεολογική λειτουργία του μεταπολεμικού Ελληνικού Κινηματογράφου. Επισκέπτρια επιστήμων (visiting scholar) στο Πολιτειακό Πανεπιστήμιο του Ohio.

Από το 2001 διδάσκει στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Πολιτισμικών και Κινηματογραφικών Σπουδών του ΕΚΠΑ μαθήματα Ιστορίας Κινηματογράφου, Πολιτισμικής Ανάλυσης και Σπουδών Φύλου και από το 2022 στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών. Επίσης από το 2011 είναι σύμβουλος καθηγήτρια (ΣΕΠ) στις Σπουδές Ελληνικού Πολιτισμού του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (ΕΑΠ) στην ενότητα *Νεοελληνικό θέατρο-Κινηματογράφος*, όπου συμμετείχε στην Οργανωτική Επιτροπή των συνεδρίων «Η ελληνική κοινωνία μέσα από την ταινία μικρού μήκους» και «Από τη σελίδα στην οθόνη. Σχέσεις Λογοτεχνίας και Κινηματογράφου». Έχει διδάξει επίσης στο Τμήμα Κινηματογράφου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (2004-2007), καθώς και στο Διατμηματικό Πρόγραμμα Φύλου και Ισότητας του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Έχει δημοσιεύσει το βιβλίο *Ελληνικός Κινηματογράφος. Λαϊκή μνήμη και ιδεολογία 1950-1967*, βασισμένο στη διδακτορική της διατριβή. Έχει συμμετάσχει στη συγγραφή του βιβλίου του ΕΑΠ *Νεοελληνικό Θέατρο Κινηματογράφος. Τόμος Β. Ο Ελληνικός Κινηματογράφος*. Έχει επιμεληθεί την ελληνική έκδοση του βιβλίου *Κινηματογράφος και φεμινισμός* της Janet McCabe και ήταν συνεπιμελήτρια του βιβλίου *Δικτατορία 1967-1974. Ιδεολογία, Πολιτισμικός Λόγος, Αντίσταση*. Είναι συγγραφέας κεφαλαίων σε συλλογικούς τόμους, άρθρων σε επιστημονικά περιοδικά σε θέματα Κινηματογράφου, πολιτισμικής ανάλυσης και φύλου. Έχει συνεργασθεί επί σειρά ετών με το Φεστιβάλ ταινιών μικρού μήκους Δράμας ως κριτικός σχολιαστής του Ελληνικού και του Διεθνούς Διαγωνιστικού Τμήματος καθώς και ως μέλος των αντίστοιχων κριτικών επιτροπών. Επίσης, με το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής σε θέματα Κινηματογράφου και Εκπαίδευσης, με το Ινστιτούτο Τεχνών της Δανίας κ.α.

Πρόσφατα επιμελήθηκε μαζί με τον καθηγητή Γιώργο Πεφάνη τον τόμο *Σκηνές, εικόνες, βλέμματα. Διασταυρώσεις θεάτρου και κινηματογράφου*, Αθήνα, Εκδόσεις ΕΑΠ, 2021.

Βέρδης Αθανάσιος

Ο Θάνος Βέρδης είναι Αναπληρωτής Καθηγητής Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και ιδρυτικό μέλος της Ελληνικής Εταιρείας Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης. Σπούδασε παιδαγωγικά στο Παιδαγωγικό Τμήμα Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αθηνών και μεθοδολογία έρευνας στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης (Pembroke College). Ολοκλήρωσε τη διδακτορική του διατριβή στο London Institute of Education στο πεδίο της εκπαιδευτικής αξιολόγησης. Έχει εργαστεί ως δάσκαλος στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και ως πάρεδρος εκπαιδευτικής αξιολόγησης στο πρώην Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στον τομέα των ποσοτικών και ποιοτικών ερευνητικών μεθοδολογιών. Ως προς τις ποσοτικές μεθοδολογίες έχει ασχοληθεί με τη μελέτη των αλγόριθμων ανάλυσης κατηγορικών δεδομένων. Ως προς τις ποιοτικές μεθοδολογίες έχει ασχοληθεί με τη μελέτη εναλλακτικών-αφηγηματικών εθνογραφικών φορμών. Στο πεδίο των σπουδών στην εκπαίδευση έχει ασχοληθεί με το φαινόμενο των φροντιστηρίων, καθώς και με το ζήτημα των γεωγραφικών ανισοτήτων στην πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Ως προς το πεδίο των θεατρικών σπουδών, έχει ασχοληθεί με τη δημιουργία και ανάλυση ψηφιακών αφηγήσεων ανθρώπων των παραστατικών τεχνών μέσα από δύο ευρωπαϊκά προγράμματα Erasmus.

Επιλεγμένες δημοσιεύσεις

Βέρδης, Α. (2021). Η επιστημονική έρευνα ως υποβλητικό κείμενο. Στο Κ. Φανουράκη & Γ. Πεφάνης (Επιμ.) *Εφαρμοσμένο θέατρο: ποιοτικές μέθοδοι έρευνας μέσω παραστατικών τεχνών*. Αθήνα: Παπαζήση. Κωδικός Ευδόξου: 102124831

Verdis, A., & Sotiriou, C. (2018). The psychometric characteristics of the Advanced Measures of Music Audiation in a region with strong non-Western music tradition. *International Journal of Music Education*, 36 (1), 69–84. <https://doi.org/10.1177/0255761417689925>

Verdis, A., Kalogeropoulos, K., & Chalkias, C. (2019). Regional disparities in access to higher education in Greece. *Research in Comparative and International Education*, 14(2), 318–335. <https://doi.org/10.1177/1745499919846186>

Γαρόνη, Ν. & Βέρδης, Α. (2015). Όταν το σώμα τραυματίζεται για να μην αφανιστεί. Στο Μ. Πουρκός (Επιμ.). *Το σώμα ως τόπος βιωμάτων, ταυτοτήτων και κοινωνικών νοημάτων* (σελ. 341-351). Αθήνα: Εκδόσεις Οκτώ.

Kassotakis, M. & Verdis, A. (2013). Shadow education in Greece: characteristics, consequences and eradication efforts. In Bray, M., Mazawi, A., & Sultana, R. (Eds.) *Private tutoring across the Mediterranean: constructions, deconstructions and implications for learning and equity* (pp. 93-113). Rotterdam: SENSE.

Βουτζουράκη Αλεξάνδρα

Γεννήθηκε στο Ρέθυμνο. Είναι διδάκτορας του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, αριστούχος απόφοιτος του Τμήματος Ψυχολογίας Παντείου Πανεπιστημίου, της δραματικής σχολής του Εθνικού Θεάτρου, του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ και του μεταπτυχιακού προγράμματος του ίδιου τμήματος. Ως ηθοποιός και βοηθός σκηνοθέτη έχει συνεργαστεί με κρατικούς και ιδιωτικούς θιάσους και με σκηνοθέτες όπως οι: Δημήτρης Δεγαΐτης, Διαγόρας Χρονόπουλος, Νίκος Χαραλάμπους, Θεόδωρος Κάλβος, Μιχάλης Καλαμπόκης κ.ά. Επίσης έχει υπογράψει τη σκηνοθεσία των παραστάσεων *Τι είπε ο Όσκαρ Γουάιλντ* (θέατρο Nixon 2006- 2007), *Έγκλημα στο Λουξεμβούργο* της Αγκ. Κρίστι (θέατρο Παραμυθίας 2012- 2013), *Γειτόνισσες* του Π. Χορν (θέατρο Αθηναϊκή Σκηνή 2016-2017), *Να ντύσουμε τους γυμνούς* του Λ. Πιραντέλλο (θέατρο Αθηναϊκή Σκηνή 2017-2018), *Φύλο-νικία* του Μαριβώ (θέατρο Αθηναϊκή Σκηνή 2019-2020), *Κόλπερτ* του Ντ. Γκίτζελμαν (Θέατρο Νους 2022-2023), *Η δούλα, η αλήθεια πίσω από τον Πειρασμό* του Γρ. Ξενόπουλου (θέατρο Αθηναϊκή Σκηνή 2022-2023).

Ως θεατρολόγος δραστηριοποιείται την τελευταία δεκαετία στον τομέα της έρευνας του νεοελληνικού θεάτρου των αρχών του 20ού αιώνα με συμμετοχή σε διεθνή και πανελλήνια συνέδρια [7ο Ευρωπαϊκό Συνέδριο Νεοελληνικών Σπουδών ΕΕΝΣ Βιέννη (2023), Επιστημονικό Συνέδριο Νέων Ερευνητών του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ με θέμα «Ο Ιάκωβος Καμπανέλλης στον 21ο αιώνα» (2022), Επετειακό Συνέδριο για τα 100 χρόνια από τη Μικρασιατική Καταστροφή με θέμα «Το Κωνσταντινουπολίτικο και Μικρασιατικό θέατρο ως το 1922» (2022), Διεθνές επιστημονικό συνέδριο «Έρευνα - Σύνθεση - Ερμηνεία. Προσεγγίζοντας το θέατρο του Σπύρου Α. Ευαγγελάτου» (2022), Επιστημονικό συνέδριο του Εργαστηρίου Θεάτρου Κινηματογράφου Μουσικής του Κέντρου Ερευνών και Μελετών του Πανεπιστημίου Κρήτης με θέμα «Ο Παντελής Πρεβελάκης και το θέατρο» (2022), Επιστημονικό συνέδριο του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ με θέμα «Το ελληνικό θεατρικό έντυπο από τον 19ο στον 21ο αιώνα» (2019), ΙΑ΄ διεθνές Πανιώνιο συνέδριο με θέμα «Επτανησιακός βίος και πολιτισμός» (2018), Επετειακό συνέδριο για τα 20 χρόνια του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ (2017), Ε΄ Πανελλήνιο Θεατρολογικό Συνέδριο με θέμα «Θέατρο και δημοκρατία: Με αφορμή τη συμπλήρωση 40 χρόνων από την αποκατάσταση της Δημοκρατίας» (2014)]. Ασχολείται επίσης επαγγελματικά με τη μετάφραση θεατρικών έργων. Ανάμεσα στα έργα που έχει μεταφράσει περιλαμβάνονται τα: *Η ώρα των παιδιών* της Λίλυ Χέλμαν, *Ένα ανοιχτό ζευγάρι - πολύ ανοιχτό* του Ντάριο Φο, *Φυλή* του Ντέιβιντ Μάμετ, *Το φιλί της γυναίκας αράχνης* του Μανιουέλ Πιούνγκ, *Ο Ινδός ψάχνει το Μπρονξ* του Ισραελ Χόροβιτς, *Βόντσεκ* του Γκ. Μπύχγερ, *Οι τρελοί της Βαλένθια* του Λόπε δε Βέγκα, *Μάκβεθ* του Ουίλιαμ Σαίξπηρ, *Να ντύσουμε τους γυμνούς* του Λουίτζι Πιραντέλλο κ.α. Από το 2007 διδάσκει δραματολογία, ιστορία θεάτρου, ιστορία λογοτεχνίας και ιστορία τέχνης στη Ανωτέρα Δραματική Σχολή Κάλβου- Καλαμπόκη «Αθηναϊκή Σκηνή» και από το 2019 διδάσκει δραματολογία και ιστορία θεάτρου στο τμήμα υποκριτικής του ΙΕΚ Όμηρος. Υπήρξε διδάσκουσα στο Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης (2021-2022). Είναι διδάσκουσα στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Ε.Κ.Π.Α (2022-2023).

Γάκης Κώστας

Ο Κώστας Γάκης είναι μουσικός, σκηνοθέτης, ηθοποιός, δραματουργός, συγγραφέας. Γεννήθηκε το 1977 στην Αθήνα.

Το 2006 τιμήθηκε με το θεατρικό βραβείο «Δημήτρης Χορν». Είναι απόφοιτος της Δραματικής Σχολής του Εθνικού Θεάτρου, απόφοιτος του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ. Έχει Πτυχίο της κλασικής κιθάρας με δάσκαλο τον Βασίλη Καναρά. Το 2016 ανέλαβε μαζί με τον Κωνσταντίνο Μπιμπή και τον Λευτέρη Πλασκοβίτη το θέατρο Άλφα, θεατρικό σπίτι της ομάδας θεάτρου «Ιδέα». Παίζει τζουρά, λάφτα (πολίτικο λαούτο), πλήκτρα, κλαρινέτο, μαντολίνο. Γράφει τραγούδια σε διάφορα στιλ (παραδοσιακό, τζαζ, έντεχνο, ροκ, hip hop) και έχει μελοποιήσει ποιήματα πολλών Ελλήνων και ξένων ποιητών. Από το 2012 είναι μέλος της εταιρείας θεάτρου «Ιδέα» μαζί με τους Αθηνά Μουστάκα και Κωνσταντίνο Μπιμπή. Το 2008 ίδρυσε την καλλιτεχνική collectiva «Sui Generis» ένα αειθαλές εργαστήριο θεατρικών πειραματισμών και ονείρων. Αφιερώνεται στην τέχνη του θεάτρου πολύπλευρα: ως συγγραφέας, ως συνθέτης, ως ηθοποιός, ως σκηνοθέτης, ως δάσκαλος.

Γαλάνης Πέτρος

Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό (ΕΔΙΠ), Παιδαγωγικό Τμήμα Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ΕΚΠΑ.

Ολοκλήρωσε τις προπτυχιακές σπουδές του στο Παιδαγωγικό Τμήμα Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αθηνών. Έλαβε μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών (ΜEd) από το Πανεπιστήμιο του Manchester στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση και εκπόνησε τη διδακτορική του διατριβή στο Τμήμα Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής-Ψυχολογίας του ΕΚΠΑ. Η διατριβή του, η οποία βραβεύτηκε από την Ελληνική Ψυχολογική Εταιρεία, αφορούσε τη χρήση τεχνικών αυτοδιαχείρισης για τη διδασκαλία κοινωνικών δεξιοτήτων σε παιδιά προσχολικής ηλικίας με αυτισμό ενταγμένων στο γενικό σχολείο. Εργάστηκε για 20 χρόνια στην Ειδική Αγωγή ως δάσκαλος Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, κυρίως μαθητών/τριών με ΔΑΦ σε Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης και ως μέλος των Κέντρων Διαφορικής Διάγνωσης, Αξιολόγησης και Υποστήριξης (ΚΕΔΔΥ) του Υπουργείου Παιδείας. Σήμερα εργάζεται ως Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, όπου διδάσκει μαθήματα όπως: Ανάλυση της Συμπεριφοράς, Ειδική Αγωγή, Σχολική Ένταξη, Αναπτυξιακές Διαταραχές, Πειραματική Μεθοδολογία σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο. Παράλληλα, είναι Συντονιστής Ερευνητικού Έργου στο Εργαστήριο Ειδικής Αγωγής και Συμβουλευτικής της Οικογένειας, του ιδίου Τμήματος. Έχει δημοσιεύσει τις εργασίες του σε ελληνικά και διεθνή περιοδικά και βιβλία και έχει πολλές συμμετοχές σε εθνικά και διεθνή συνέδρια. Η έρευνά του επικεντρώνεται στη Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος με έμφαση στην προώθηση της αυτονομίας, των κοινωνικών δεξιοτήτων και της σχολικής ένταξης.

Γέρου Κάτια

Η Κάτια Γέρου είναι Ελληνίδα ηθοποιός με καταγωγή από το Αγρίνιο.

Σπούδασε αρχικά Νομική στην Αθήνα, από όπου και ξεκίνησε η ενασχόληση της με το θέατρο. Στην αρχή εντάχθηκε στην ερασιτεχνική θεατρική ομάδα του Πανεπιστημίου Αθηνών και αργότερα (1976) αποφάσισε να δώσει εξετάσεις στη Δραματική Σχολή του Εθνικού Θεάτρου και σε αυτή του Θεάτρου Τέχνης. Πέτυχε και στις δύο αλλά τελικά επέλεξε το Θέατρο Τέχνης, με το οποίο συνεργάστηκε για τα επόμενα 27 χρόνια μετά την αποφοίτησή της. Αργότερα πρωταγωνίστησε στο ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ Αγρινίου.

Δείγμα της δουλειάς της στο θέατρο είναι οι παραστάσεις *Κόντρα στην ελευθερία* (2019), *Οι Δούλες* (2019), *Δεν πληρώνομαι, δεν πληρώνω* (2017), *ΠΑΘΟΣ / PATHOS* (2015).

Πρόσφατα εξέδωσε την αυτοβιογραφία της, που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Καλειδοσκόπιο και έχει τίτλο *Αλλάζοντας τους παλμούς της καρδιάς-συζητήσεις για το θέατρο με την Ιόλη Ανδρεάδη*.

Δημάκη-Ζώρα Μαίρη

Η Μαρία Δημάκη-Ζώρα είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του ΕΚΠΑ, με γνωστικό αντικείμενο «Νεοελληνική Δραματουργία και Πολιτισμός». Είναι πτυχιούχος του Τμήματος Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ Εκπόνησε τη διδακτορική διατριβή της στο ίδιο Τμήμα, ως υπότροφος του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών, με θέμα *Σπυρίδων Ν. Βασιλειάδης (1845-1874): Η ζωή και το έργο του*. Η διατριβή εκδόθηκε από το Ίδρυμα Κώστα και Ελένης Ουράνη της Ακαδημίας Αθηνών το 2002. Εκπόνησε, επίσης, μεταδιδακτορική έρευνα με τίτλο «Σύγχρονες Τάσεις στην εξέλιξη της Νεοελληνικής Δραματουργίας. Ο λόγος των κειμένων» (2015).

Έχει συμμετάσχει και συμμετέχει ως ερευνήτρια σε διεθνή ερευνητικά προγράμματα (Theatrum Mundi – a Journey through European Performing Arts στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος Creative Europe: Culture, 2016-17, Values Across Space and Time στο πλαίσιο του HORIZON 2020, 2021-2023).

Είναι Διευθύντρια του Εργαστηρίου Τέχνης και Λόγου του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης. Έχει λάβει μέρος σε ελληνικά και διεθνή συνέδρια και έχει συγγράψει επιστημονικές μονογραφίες και άρθρα σχετικά με τη νεοελληνική δραματουργία και λογοτεχνία του 19ου και του 20ού αιώνα, καθώς και το θέατρο για ανήλικους θεατές. Από το 2016 κ.ε. είναι επιστημονική υπεύθυνη της σειράς «Θέατρο για Παιδιά και Νέους» της Κάπα Εκδοτικής, στην οποία εκδίδονται θεατρικά έργα για παιδιά, και μέλος της «Επιτροπής Κρατικού Βραβείου Συγγραφής Θεατρικού έργου για παιδιά» του Υπουργείου Πολιτισμού. Στα βιβλία της περιλαμβάνονται: *Θεατρικές Σελίδες. Μελέτες για τη νεοελληνική δραματουργία και το θέατρο για ανήλικους θεατές*, [Theatrológica VII – Edenda Curat Walter Puchner], Ηρόδοτος, Αθήνα 2018, και η μονογραφία της με τίτλο *Η νεοελληνική δραματουργία στις κορυφές του «Παρνασσού»*. *Θέατρο και Πολιτισμός στην Αθήνα του 19ου και του 20ού αι.*, Εκδόσεις Φιλολογικού Συλλόγου «Παρνασσός», Αθήνα 2021.

Ορισμένες από τις πρόσφατες δημοσιεύσεις της είναι:

Δημάκη-Ζώρα, Μ., «Όψεις, αναπαραστάσεις, διαθλάσεις της οικονομικής κρίσης στη σύγχρονη ελληνική δραματουργία», στο: Βασίλειος Σαμπατακάκης (επιμ). *Ο ελληνικός κόσμος*

σε περιόδους κρίσης και ανάκαμψης (1204-2018). *The Greek World in periods of Crisis and Recovery (1204-2018)*, τόμ. V, Πρακτικά του 6ου Ευρωπαϊκού Συνεδρίου Νεοελληνικών Σπουδών (Λουντ, 4-7 Οκτωβρίου 2018), Ευρωπαϊκή Εταιρεία Νεοελληνικών Σπουδών, Αθήνα 2020, 421-436.

Δημάκη-Ζώρα, Μ., «Η τέταρτη διάσταση στο θεατρικό έργο *Δώδεκα παρά δώδεκα* του Ευγένιου Τριβιζά», στα Πρακτικά του Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου *Ο Χρόνος στο Θέατρο. Θεατρική Μνήμη ενός Άχρονου Παρόντος*, επιμ. Θ. Γραμματάς, επιμ. έκδοσης Σ. Παπαδόπουλος, εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2021, σσ. 371-383.

Δημάκη-Ζώρα, Μ., «Θέατρο για ανήλικους θεατές: Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας για το κείμενο και την παράσταση», στο: Κλειώ Φανουράκη, Γιώργος Π. Πεφάνης (επιμ.), *Εφαρμοσμένο θέατρο: ποιοτικές μέθοδοι έρευνας και μάθησης μέσω παραστατικών τεχνών*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2021, σσ. 253-269 (σε συνεργασία με τον Τάκη Τζαμαργιά).

Gkerlektsi, Th., M. Dimaki-Zora, “Applied Theatre in Greece. Skipping from crisis to crisis”, *Journal of Literary Education*, 5 (2021), 144-161.

Δημάκη-Ζώρα, Μ., «Ταυτότητα και θεατρικός ρόλος στο έργο του Μάνου Κοντολέων *Μάσκα στο Φεγγάρι*. Η ανάδυση της προσωπικότητας μέσα από το προσωπείο», στο: Βίκυ Πάτσιου (επιμ.), *Πρακτικά Τιμητικής Ημερίδας Μάνος Κοντολέων. 40 χρόνια: Έψαχνα πάντα τις λέξεις*, Εκδόσεις Διάδραση, Αθήνα 2022, σσ. 185-193.

Δημάκη-Ζώρα, Μ., «Έξι πρόσωπα (για παιδιά και εφήβους) ζητούν συγγραφέα: η ελληνική δραματουργία για ανήλικους θεατές και οι προκλήσεις του 21ου αιώνα», στο: Εύη Προύσαλη (επιμ.), *Παραστατικές Τέχνες στον 21ο αιώνα. Σύγχρονες πρακτικές και νέες προοπτικές*, Ελληνική Ένωση Κριτικών Θεάτρου και Παραστατικών Τεχνών, Εκδόσεις Ευρασία, Αθήνα 2023, σσ. 538-543.

Ζακόπουλος Βασίλης

Ο Βασίλης Ζακόπουλος πραγματοποίησε τις βασικές σπουδές του στην Παιδαγωγική Επιστήμη (Μαράσλειος Παιδαγωγική Ακαδημία 1987 και Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων 2014) κι εξειδικεύτηκε στις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνίας (Τ.Π.Ε.) στην Εκπαίδευση αποκτώντας το μεταπτυχιακό του (Μ.Α., 1996) και το διδακτορικό του (Ph.D., 2001) από το University of Reading στη Μεγάλη Βρετανία. Έχει εργαστεί ως εκπαιδευτικός στην Α/θμια εκπαίδευση, από τα οποία έξι χρόνια, από τη θέση του Διευθυντή σχολικής μονάδας. Έχει διατελέσει ανά διαστήματα επιμορφωτής σε πολλά προγράμματα όπως, επιμορφωτής επιμορφωτών Β' επιπέδου για την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία και τη μάθηση (ΠΑ.Κ.Ε. Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε., 2008), επιμορφωτής Β' στο Μείζον Πρόγραμμα Επιμόρφωσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (2011), πρόεδρος της επιτροπής αξιολόγησης υποψηφίων προς επιμόρφωση για τη διδακτική και την ενσωμάτωση των Τ.Π.Ε. στην εκπαίδευση του Ο.Ε.Π.ΕΚ. (2011), επιμορφωτής σε δύο τμήματα εκπαιδευτικών ΠΕ 70 (Δασκάλων Α/θμιας) στο έργο της «Ταχύρρυθμη Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών στην Εφαρμογή της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης» (T4E) του επιχειρησιακού προγράμματος «Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού, εκπαίδευση και διά βίου μάθηση 2014-2020», επιμορφωτής στον εκπαιδευτικό σχεδιασμό και στην παιδαγωγική αξιοποίηση των ψηφιακών

τεχνολογιών στο διδακτικό προσωπικό του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής (Μέλος ερευνητικής ομάδας ΓΡΑΔΙΜ, 2002-23), κ.ά. Έχει συνεργαστεί ως Επιστημονικός Συνεργάτης με την Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε., 2003-06), με το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (Ε.Α.Π., 2016-17) ως επιβλέπων μεταπτυχιακών διατριβών και ως εκπαιδευτής της ενότητας «Εμψύχωση, τεχνολογία και εξ αποστάσεως εκπαίδευση και επικοινωνία» του προγράμματος e-learning, στο “Learn Inn” του Ε.Κ.Π.Α (2019-21). Από το ακαδημαϊκό έτος 2019 ως και σήμερα διδάσκει, μαζί με την Επίκουρη Καθηγήτρια Κλειώ Φανουράκη, το μάθημα «Θέατρο και ψηφιακές τεχνολογίες στην εκπαίδευση» στην κατεύθυνση «Διδακτική του Θεάτρου» του ΠΜΣ «Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο: Δραματοουργία, Παράσταση, Εκπαίδευση» του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών, της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) και από το 2022-23 το μάθημα «Μεθοδολογία Έρευνας στη Θεατρολογία» στο ίδιο μεταπτυχιακό πρόγραμμα. Επίσης δίδαξε το 2020-21 ως Συνεργαζόμενο Εκπαιδευτικό Προσωπικό (ΣΕΠ.) του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (Ε.Α.Π.), Καθηγητής - Σύμβουλος στη Θεματική Ενότητα (ΕΤΑ50) «Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση: θεωρία, θεσμοί και λειτουργίες» του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών, «Εκπαίδευση και Τεχνολογίες σε συστήματα εξ αποστάσεως διδασκαλίας και μάθησης-επιστήμες της αγωγής» της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών και από το 2021 έως σήμερα στη Θεματική Ενότητα «ΕΤΑ60: Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση: online learning και e-learning» του ίδιου μεταπτυχιακού προγράμματος. Από τον Οκτώβριο του 2017 εργάζεται ως Εργαστηριακό και Διδακτικό Προσωπικό (ΕΔΠ) στη Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών, του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής (ΠΑ.Δ.Α.), διδάσκοντας τα μαθήματα «Επιχειρησιακή Πληροφορική» και «Μεθοδολογία Έρευνας». Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα περιλαμβάνουν τη χρήση των Τ.Π.Ε. και την ηλεκτρονική μάθηση στην εκπαίδευση, την ενσωμάτωση και αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών για το Θέατρο/Δράμα στην εκπαίδευση, το Blended Learning και τη Μεθοδολογία Έρευνας. Έχει συγγράψει δύο βιβλία, εκ των οποίων τη μονογραφία: «Οι ψηφιακές τεχνολογίες για το θέατρο/δράμα στην εκπαίδευση (2023)» και έχει συμμετάσχει με ανακοινώσεις και δημοσιεύσεις άρθρων σε πολλά ελληνικά και διεθνή επιστημονικά συνέδρια και έγκριτα ξένα ακαδημαϊκά περιοδικά.

Ενδεικτικές δημοσιεύσεις:

Μονογραφία:

Ζακόπουλος, Βασίλης, *Οι ψηφιακές τεχνολογίες για το θέατρο/δράμα στην εκπαίδευση. Ο υποστηρικτικός ρόλος των ψηφιακών μέσων στην έρευνα και στην πράξη*. Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2023. ISBN: 978-960-02-4103-7.

Σε διεθνή περιοδικά με κριτές:

Zakopoulos, V., Makri, A., Ntanos, S. and Tampakis, S. (2023). Drama/theatre performance in education through the use of digital technologies for enhancing students' sustainability awareness: a literature review, *Sustainability*, 15, 13387. <https://doi.org/10.3390/su151813387>

Fanouraki, C. and Zakopoulos, V. (2023). Interacting through Blogs in Theatre/Drama Education: A Greek Case Study, *Journal of Interactive Media in Education*, (1): 2, pp. 1–16. DOI: <https://doi.org/10.5334/jime.775>

Καταλειφός Δημήτρης

Ο Δημήτρης Καταλειφός είναι ηθοποιός και σκηνοθέτης. Γεννήθηκε το 1954 στην Αθήνα.

Καταγωγή από τη Σέριφο και τη Σμύρνη. Σπούδασε Νομικά και υποκριτική στη Δραματική Σχολή του Πέλου Κατσέλη από την οποία αποφοίτησε το 1975. Έχει συνεργαστεί με διάφορους θιάσους και σκηνοθέτες, μεταξύ των οποίων, ο Αντώνης Αντύπας («Απλό Θέατρο») και ο Σπύρος Ευαγγελάτος («Αμφι-Θέατρο»).

Αποτέλεσε ιδρυτικό μέλος της εταιρίας θεάτρου «Η Σκηνή» και του θεάτρου «Εμπρός» (θεατρικός οργανισμός «Μορφές») στου Ψυρρή (το οποίο με τη λειτουργία του συνέβαλε στην αναμόρφωση της γύρω περιοχής). Και οι δύο αυτές ομάδες υπήρξαν από τους σημαντικότερους θεατρικούς πυρήνες της εποχής τους. Διαλύθηκαν τη δεκαετία του 1980 και το 2000 αντίστοιχα.

Παράλληλα, σκηνοθετεί στο θέατρο από το 1998 (*Ο Δον Ζουάν έρχεται από τον πόλεμο*, Θέατρο «Εμπρός») και διδάσκει σε σχολές, μεταξύ των οποίων η Δραματική σχολή του «Εμπρός» (του οποίου υπήρξε ιδρυτικό μέλος), του «Εθνικού Θεάτρου» και του «Ωδείου Αθηνών». Στον κινηματογράφο, σημαντικές εμφανίσεις του υπήρξαν, μεταξύ άλλων, στις ταινίες *Τα Πέτρινα Χρόνια* (1985) του Παντελή Βούλγαρη και ο *Θεόφιλος* (1987) του Λάκη Παπαστάθη -για το οποίο τιμήθηκε με το βραβείο Α΄ ανδρικού ρόλου στο «Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης». Στο θέατρο, για τη διετία 2002-2004 (*Ο ξεριζωμός, Τρία βήματα πριν*), τιμήθηκε με το Α΄ έπαθλο Αιμίλιος Βεάκης. Για την ερμηνεία του ως Χιού Ο'Ντόνελ στο έργο *Ο ξεριζωμός* (2003) με το Β΄ βραβείο ανδρικού ρόλου, για τον Πάστορα Μάντερς στους *Βρικόλακες* με το Α΄ βραβείο ανδρικού ρόλου και για τον *Επιστάτη* (2010-11) με το Α΄ βραβείο ανδρικού ρόλου, του περιοδικού «Αθηνόραμα». Σημαντικότερες εμφανίσεις του στην τηλεόραση υπήρξαν το *Μινόρε της αυγής* (1983-4) του Φώτη Μεσθεναίου και το *10* της Πηγής Δημητρακοπούλου, για το οποίο τιμήθηκε με το βραβείο Α΄ ανδρικού ρόλου, «Πρόσωπα 2008».

Δείγμα της δουλειάς του στο θέατρο είναι οι παραστάσεις *Ο θάνατος του εμποράκου* (2019), *Φεγγίτης* (2018), *Προμηθέας Δεσμώτης* (2018), *Ο χορός του θανάτου* (2015).

Στον κινηματογράφο συμμετείχε στις ταινίες *Έτερος Εγώ* (2016), *Hommage* (2020), *Η Λιμουζίνα* (2013), *Μικρά όμορφα άλογα* (2020).

Κουκουνάρας-Λιάγκης Μάριος

Ο Μάριος Κουκουνάρας-Λιάγκης (2BA, MA, PhD, PostDoc) είναι Αναπληρωτής Καθηγητής στο Τμήμα Θεολογίας του ΕΚΠΑ. Διευθύνει το «Παιδαγωγικό Εργαστήριο Θ.Ε.» στο ΕΚΠΑ. Διδάσκει επιπλέον στο UCL-Institute of Education, ΠΤΔΕ και Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ.

Δίδαξε, από το 2003 έως το 2012 στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Εργάστηκε ανελλιπώς από το 1989 ως το 2007 στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο ως δημοσιογράφος και παραγωγός

ραδιοφωνικών εκπομπών Διετέλεσε σύμβουλος στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων την περίοδο 2007-2009. Έχει παρακολουθήσει κύκλους σεμιναρίων για το Θέατρο και το Δράμα στην Εκπαίδευση και έχει ασχοληθεί επαγγελματικά με τα Θεατροπαιδαγωγικά Προγράμματα για σχολεία της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Συνεργάζεται ως παραγωγός Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων με δημόσιους και ιδιωτικούς Οργανισμούς.

Ασχολείται ιδιαίτερα με την εκπαίδευση εκπαιδευτικών, τη μεντορεία και τη συνεχή επιμόρφωση εκπαιδευτικών και έχει εμπειρία ως επιμορφωτής σε ποικίλα επιμορφωτικά σεμινάρια εκπαιδευτικών, που διοργανώνουν φορείς όπως Π.Ι, Υ.ΠΑΙ.Θ.Π.Α, Ο.Ε.Π.Ε.Κ, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Διορθόδοξο Κέντρο της Εκκλησίας της Ελλάδος κ.ά. Συντονίζει σήμερα τέσσερα προγράμματα με χρηματοδότηση του ΕΛΚΕ του ΕΚΠΑ και Erasmus+ (KA2). Είναι Ακαδημαϊκός και Επιστημονικός υπεύθυνος E-learning προγραμμάτων ΚΕ.ΔΙ.ΒΙ.Μ. του ΕΚΠΑ με την επωνυμία Learn Inn ΕΚΠΑ και σχολικών προγραμμάτων του ΕΚΠΑ

Τα επιστημονικά ενδιαφέροντά του εστιάζονται στη Βιωματική Μάθηση, την Ανάπτυξη των Ικανοτήτων για Δημοκρατικό Πολιτισμό στην Εκπαίδευση, την Παιδαγωγική και Διδακτική μεθοδολογία της Θρησκευτικής Εκπαίδευσης. Ασχολείται και ερευνά ιδιαίτερα θέματα όπως τη Μετασχηματιστική εκπαίδευση, Δράμα/Θέατρο στην Εκπαίδευση, Αναλυτικά Προγράμματα και Διαπολιτισμική εκπαίδευση.

Έχει πάρει μέρος σε διεθνή συνέδρια στην Ελλάδα και Ευρώπη. Έχει δημοσιεύσει άρθρα σε πρακτικά και επιστημονικά περιοδικά στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Έχει κυκλοφορήσει δέκα βιβλία για την εκπαίδευση.

Τελευταίες εκδόσεις και δημοσιεύσεις:

- Κουκουνάρας Λιάγκης, Μ. (2020). *Εκπαιδευτικοί εν δράσει – νέα πολυτροπική διδακτική* (αναθ. έκδ.). Αθήνα: Γρηγόρη.
- Κουκουνάρας Λιάγκης, Μ., & Ποταμούση, Η. (2015). *Μεθοδολογία σχεδιασμού και εφαρμογής εκπαιδευτικού προγράμματος: «στον κόσμο του» - Ένα θεατροπαιδαγωγικό πρόγραμμα. Εφηβεία, ταυτότητα, σχολικός εκφοβισμός, διαφορετικότητα*. Αθήνα: Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη.
- Koukounaras Liagkis, M. (2022). «Peace Education and Refugees and Asylum Seekers: The Case of Greece». Στο M. Hermansen, E. Aslan, & E. Erşan Akkılıç (Επιμ.), *Peace Education and Religion: Perspectives, Pedagogy, Policies. Wiener Beiträge zur Islamforschung* (σσ. 415–431). Springer VS, Wiesbaden. https://doi.org/10.1007/978-3-658-36984-2_23
- Κουκουνάρας Λιάγκης, Μ. (2021). «Εκπαίδευση, θέατρο και αλλαγή: έρευνα και αξιολόγηση». Στο Γ. Πεφάνης - Κ. Φανουράκη (επιμ.), *Εφαρμοσμένο θέατρο. Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας και μάθησης μέσω παραστατικών τεχνών* (σ. 353-371). Αθήνα: Παπαζήση.
- Koukounaras Liagkis, M., Skordoulis, M., & Geronikou, V. (2022). «Measuring competences for democratic culture: teaching human rights through religious education». *Human Rights Education Review*, 5 (1), 112–135. <https://doi.org/10.7577/hrer.4487>
- Κουκουνάρας Λιάγκης Μ., & Παπαϊωάννου Μ. (2023). «Η χρήση αφηγήσεων στην αξιολόγηση αποτελεσμάτων της εκπαίδευσης των υποψηφίων εκπαιδευτικών – Η τεχνική της

“πιο σημαντικής αλλαγής”». *Έρευνα στην Εκπαίδευση*, 12 (1), 98-117.
<https://doi.org/10.12681/hjre.34064>

Μαυρογεωργίου Βασίλης

Γεννήθηκε το 1979. Αποφοίτησε από την σχολή σκίτσου Ορνεράκη το 1998 και το 2002 από τη δραματική σχολή «Αρχή» της Νέλλης Καρρά. Από το 2002 εργάζεται στο θέατρο ως συγγραφέας, σκηνοθέτης και ηθοποιός.

Έχει γράψει 21 θεατρικά έργα μεταξύ των οποίων την *Κατσαρίδα*, το *Μία τεράστια έκρηξη* και την *Μπετονένια παραλία*. Έχει επίσης διασκευάσει άλλα 4 έργα, εκ των οποίων και τις *Εκκλησιάζουσες* του Αριστοφάνη (Επίδαυρος, Φεστιβάλ Αθηνών 2012, σκην. Βαγγ. Θεοδωρόπουλος).

Έχει σκηνοθετήσει συνολικά 45 παραστάσεις στο Εθνικό θέατρο, στο θέατρο του Νέου Κόσμου, στο Θέατρο Τέχνης, στο Φεστιβάλ Αθηνών, στο θέατρο Πόρτα, στο θέατρο Ακροπόλ, και σε άλλα θέατρα στην Αθήνα, στην Θεσσαλονίκη, καθώς και στην περιφέρεια, στα ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ Λαμίας, Πάτρας και Καλαμάτας.

Ως ηθοποιός έχει συνεργαστεί με τους σκηνοθέτες Blitz theater group, Ελένη Γκασούκα, Θέμελη Γλυνάτση, Βαγγέλη Θεοδωρόπουλο, Μαριάννα Κάλμπαρη, Peder Kirk, Γιάννη Μόσχο, Θωμά Μοσχόπουλο, Δημήτρη Μπογδάνο, Γιάννη Νταλιάνη, Αργύρη Ξάφη.

Συμμετείχε ως ηθοποιός, σκηνοθέτης και συγγραφέας από το 2005 έως το 2010 σε παραστάσεις για παιδιά που νοσηλεύονται σε νοσοκομεία και ιδρύματα με το Θέατρο του Νέου Κόσμου.

Το 2008 έλαβε το βραβείο σκηνοθεσίας Κάρολος Κουν για το έργο *Μόνο την αλήθεια που έγραψε μαζί με τη Μαρία Φιλίνη* και παρουσιάστηκε στο Θέατρο του Νέου Κόσμου.

Μαζί με τους Μαρία Φιλίνη, Κατερίνα Μαυρογεώργη, Σεραφίμ Ράδη και Νίκο Μαραμαθά ίδρυσε το 2013 το Skrow theater στο Παγκράτι.

Έχει παίξει στις ταινίες: *Στο βάθος κήπος* (σκηνοθ. Κλεάνθη Δανόπουλου), *Το δοκιμαστήριο του Κάφκα* (σκηνοθ. Κύρου Παπαβασιλείου).

Ήταν βοηθός χορογράφου στην Τελετή Λήξης των Ολυμπιακών Αγώνων, Αθήνα 2004.

Διδάσκει αυτοσχεδιασμό και υποκριτική σε δραματικές σχολές από το 2005.

Μαυρολέων Άννα

Πτυχιούχος Κοινωνιολογίας (Πάντειο Πανεπιστήμιο), διδάκτορας Επικοινωνίας Μέσων & Πολιτισμού (Πάντειο Πανεπιστήμιο). Διδάσκουσα στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα: «*Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο: Δραματολογία, Παράσταση, Εκπαίδευση*» του Εθνικού & Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Επί σειρά ετών έχει διδάξει: «*Ιστορία Θεάτρου*» στο Τμήμα Επικοινωνίας Μέσων & Πολιτισμού του Παντείου Πανεπιστημίου (2004 & 2008), «*Ζητήματα Πρόσληψης Αρχαίου Δράματος*», «*Μεθοδολογία της Έρευνας*» και «*Ιστορία Θεάτρου*» στο Τμήμα Θεατρικών

Σπουδών, Σχολή Καλών Τεχνών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου (Προπτυχιακό τμήμα 2007-2020), «Ζητήματα Πρόσληψης» στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Σχολή Καλών Τεχνών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου (Μεταπτυχιακό τμήμα 2018-2022), «Μεθοδολογία της Έρευνας» στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Εθνικού & Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Προπτυχιακό τμήμα 2017-2018) και «Αρχαίο Θέατρο» (Προπτυχιακή ενότητα 2017-2020), «Θεατρική Γραφή» (Μεταπτυχιακή Ενότητα 2020-2023) στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Επιπλέον, εργάστηκε ως υπεύθυνη του ψηφιακού αρχείου του Κέντρου Μελέτης και Έρευνας του Ελληνικού Θεάτρου - Θεατρικό Μουσείο (1995-2012).

Ερευνητικά ενδιαφέροντα:

- Μεθοδολογία της Θεατρολογικής Έρευνας - Αρχεία
- Ζητήματα Πρόσληψης Αρχαίου Δράματος
- Ιστορία Νεοελληνικού Θεάτρου
- Θεατρική Γραφή

Εκδόσεις:

- *Η Έρευνα στο Θέατρο-Ζητήματα Μεθοδολογίας*, εκδ. Ι. Σιδέρης, Αθήνα (2010).
- *Περί Αναβίωσης – από τους αρχαίους μύθους στους μύθους της θεατρικής ιστορίας*, εκδ. Ι. Σιδέρης, Αθήνα (2016).

Μοναστηρίδης Μάκης

Ο Δρ. Πρόδρομος Μοναστηρίδης έχει πτυχίο Marketing από το Τμήμα Marketing του ΑΤΕΙΘ, ενώ είναι κάτοχος μεταπτυχιακών από το University of Sunderland (UK) στο Marketing (MA) και στην καινοτομία (Master of Philosophy) με θέμα “A best practise for New Product Development for the Greek Banking Sector”. Το διδακτορικό του από το Τμήμα Δημοσιογραφίας και Μ.Μ.Ε. του ΑΠΘ ασχολείται με την καινοτομία, το marketing και τους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς.

Έχει διατελέσει Σύμβουλος Marketing της Τράπεζας Μακεδονίας–Θράκης, ενώ έχει συνεργαστεί σαν έκτακτος καθηγητής στο Τμήμα Marketing του ΑΤΕΙΘ, στο CITY COLLEGE, στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, στο American College of Thessaloniki και στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Είναι επίσης Visiting Researcher στο DAFM Researcher Center του King’s College.

Διδάσκει θέματα marketing, πολιτιστικού marketing, event management, fundraising και επικοινωνίας. Η αρθρογραφία του σε συνέδρια και επιστημονικές εφημερίδες περιλαμβάνει ζητήματα καινοτομίας, Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, πολιτισμού και marketing, ενώ έχει συμμετάσχει και στη συλλογική έκδοση *Innovation Policies in the European News Media Industry: A Comparative Study, Media Business and Innovation* με το κεφάλαιο «Market Structure and Innovation Policies in Greece» (Springer editions, 2017). Το 2021 εκδόθηκε από τις εκδόσεις του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, το βιβλίο του *Μάρκετινγκ, πολιτισμός και καινοτομία*.

Είναι Διευθυντής Marketing στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης και Πρόεδρος στο Διοικητικό Συμβούλιο του Thessaloniki Convention Bureau.

Μοσχόπουλος Θωμάς

Ο Θωμάς Μοσχόπουλος γεννήθηκε το 1965 στην Bitola της Βόρειας Μακεδονίας και μεγάλωσε στη Θεσσαλονίκη. Σπούδασε Αγγλική Φιλολογία, Θέατρο και Κινηματογράφο στην Ελλάδα και την Ιταλία. Έχει σκηνοθετήσει πολλά σύγχρονα και κλασικά θεατρικά έργα στο Θέατρο του Νότου (Αμόρε) –του οποίου υπήρξε και καλλιτεχνικός συνδιευθυντής με τον Γιάννη Χουβαρδά– στο Εθνικό Θέατρο, ΚΘΒΕ, Φεστιβάλ Αθηνών και Επιδαύρου, Μέγαρο Μουσικής, Στέγη κ.α. Έχει ως καλλιτεχνική του βάση το Θέατρο Πόρτα το οποίο τα τελευταία χρόνια διευθύνει και όπου έχει παρουσιάσει εκτός των άλλων και πολλές παραστάσεις για παιδικό κοινό, εκ των οποίων ένας μεγάλος αριθμός πάνω σε έργα που έχει συγγράψει είτε μόνος είτε σε συνεργασία με την Ξένια Καλογεροπούλου. Εδώ και 10 χρόνια συνεργάζεται σταθερά με σημαντικά θέατρα του Καναδά ανεβάζοντας τακτικά παραστάσεις εκεί. Συμμετείχε στην καλλιτεχνική ομάδα της Τελετής Λήξης των Ολυμπιακών αγώνων το 2004. Έχει σκηνοθετήσει παραστάσεις Όπερας στην Ελλάδα και την Ιταλία, έχει γυρίσει κινηματογραφικά ντοκιμαντέρ, βίντεο κλιπ και τηλεταινίες, έχει κάνει ραδιοφωνικές εκπομπές στο Τρίτο Πρόγραμμα, έχει διδάξει σε δραματικές σχολές, δραματικές ακαδημίες και Πανεπιστήμια στην Ελλάδα, την Ιταλία, το Μαυροβούνιο, τη Νότιο Αφρική και τον Καναδά και έχει βραβευτεί συχνά για τη δουλειά του σε Ελλάδα και εξωτερικό. Το 2023 εξελέγη Επίκουρος Καθηγητής στο Τμήμα Θεάτρου της Σχολής Καλών Τεχνών του ΑΠΘ.

Μουντράκη Ειρήνη

Η Ειρήνη Μουντράκη είναι απόφοιτος, κάτοχος μεταπτυχιακού και αριστούχου διδάκτωρ του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ. Σπούδασε επίσης Ιταλική Τέχνη και Γλώσσα στο Πανεπιστήμιο του Μιλάνο ως υπότροφος.

Είναι υπεύθυνη Δραματολογίου, Βιβλιοθήκης, Αρχείου και Διεθνών Σχέσεων στο Εθνικό Θέατρο, όπου εργάζεται από το 1998. Ως δραματολόγος έχει συνεργαστεί με σημαντικούς Έλληνες και ξένους σκηνοθέτες. Ανάμεσά τους οι: Ρόμπερτ Ουίλσον, Σοφία Βγενοπούλου, Στάθης Λιβαθινός, Γιώργος Λύρας, Σοφία Μαραθάκη, Νίκος Μαστοράκης, Βασίλης Νικολαΐδης, Ελένη Σκότη, Τάκης Τζαμαργιάς, Σταμάτης Φασουλής, Σωτήρης Χατζάκης. Δημιουργός του Greek Play Project (GPP), της πλατφόρμας για τη μελέτη, ενίσχυση και προώθηση του σύγχρονου ελληνικού έργου (greek-theatre.gr), με την οποία οργανώνει ετησίως και το Greek Play Project New York.

Διδάσκει στα Μεταπτυχιακά Προγράμματα των Τμημάτων Θεατρικών Σπουδών στα Πανεπιστήμια Αθηνών (Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο. Δραματουργία, Παράσταση, Εκπαίδευση) και Πελοποννήσου (Δημιουργική Γραφή, Θέατρο και Πολιτιστικές βιομηχανίες), καθώς και στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα «Κοινωνικές Επιστήμες και Ανθρωπιστικές Σπουδές στην Εκπαίδευση» του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης (ΕΚΠΑ). Έχει διδάξει στο ΤΘΣ Ναυπλίου, σε δραματικές σχολές, καθώς και στο Ανώτατο Στρατιωτικό

Εκπαιδευτικό Ίδρυμα του Ελληνικού Στρατού Ξηράς. Έχει σκηνοθετήσει παραστάσεις με ερασιτέχνες.

Από το 2000 συνεργάστηκε σταθερά ως θεατρικός κριτικός στα περιοδικά *ANTI*, *highlights*, *MONO* και σποραδικά σε άλλα. Έχει επιμεληθεί δεκάδες θεατρικά προγράμματα, ενώ κείμενα και μελέτες της έχουν δημοσιευτεί σε περιοδικά, εφημερίδες, συλλογικούς τόμους και προγράμματα. Έχει συμμετάσχει με ομιλίες ή εργαστήρια σε πολυάριθμα συνέδρια και θεατρολογικές συναντήσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό, έχει διοργανώσει η ίδια εργαστήρια, ημερίδες και θεατρικές δράσεις, έχει διδάξει σε εργαστήρια δημιουργικής γραφής κ.α., ενώ έχει επιμεληθεί και εκθέσεις.

Υπήρξε υπεύθυνη του προγράμματος «Χαρτογράφηση της σύγχρονης θεατρικής πραγματικότητας στην Ελλάδα» για το Εθνικό Κέντρο Θεάτρου και Χορού και μέλος του Εργαστηρίου Θεατρολογικής Έρευνας και Τεκμηρίωσης «Πυθαγόρας» του ΤΘΣ του ΕΚΠΑ.

Συμμετείχε στο International Visitors Leadership Program στις ΗΠΑ με θέμα «Promoting Social Change Through the Arts» προσκεκλημένη από το United States Department of State – Bureau of Educational and Cultural Affairs (2013).

Μέλος σε πολλές επιτροπές θεάτρου (Φεστιβάλ, Γνωμοδοτικές επιτροπές επιχορηγήσεων ΥΠΟΑ, Διαγωνισμούς θεατρικών έργων, Βραβεία Ένωσης Ελλήνων Θεατρικών Κριτικών & Βραβείο Κουν, Σύστημα Αθήνα του ΙΤΙ, κ.λπ.). Είναι Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Ελληνικής Ένωσης Κριτικών Θεάτρου και Παραστατικών Τεχνών.

Από τις εκδόσεις Αιγόκερως κυκλοφορούν τα βιβλία της *Carlo Goldoni. Η ζωή, το έργο του και η πρόσληψή του στην Ελλάδα* (2019) και το *Εντός, Εκτός και Επί τα Αυτά. Κείμενα για τη νεοελληνική, την παγκόσμια δραματουργία και τη σκηνική πράξη* (2020). Έχει την επιστημονική επιμέλεια του τόμου *Η δυναμική του ελληνικού λόγου στο θέατρο* (Δημοτικό Θέατρο Πειραιά), ενώ από τις εκδόσεις του Εθνικού Θεάτρου κυκλοφορεί η μετάφρασή της του έργου του Κάρλο Γκολντόνι *Το καινούργιο σπίτι* (2019). Είναι υπεύθυνη της σειράς «Δραματουργία» (σύνολο δραματουργικής παραγωγής σύγχρονων Ελλήνων συγγραφέων) στις εκδόσεις Αιγόκερως.

Πρόσφατες δραματουργικές συνεργασίες:

- Φεστιβάλ Επιδαύρου 2023, Χρήστου Χωμενίδη *Γίνεται δέντρο το πουλί;*, σκηνοθεσία Τάκης Τζαμαργιάς
- Εθνικό Θέατρο 2022, Φρανκ Βέντεκτ, *Το ζύπνημα της άνοιξης*, σκηνοθεσία Γιάννης Καραούλης

Πρόσφατες δημοσιεύσεις:

- Ειρήνη Μουντράκη, «Το σώμα ως τραύμα επί σκηνής. Η περίπτωση του Άσχημου και της Πισίνας, όχι νερό», στον τόμο: *Θέατρο – Τραύμα – Θεραπεία*, επιμ. Ιωσήφ Βιβιλάκης, εκδ. Αρμός 2023.
- Άκης Δήμου, Σοφία Καψούρου, Γιάννης Σολδάτος, Πέλα Σουλτάτου, Δημήτρης Φοινίτσης, *Αντωνούσα Καστανάκη*, επιστημονική υπεύθυνος: Ειρήνη Μουντράκη, εκδ. Αιγόκερως – Γιορτές Ρόκκας, Αθήνα 2021.

Πρόσφατη έκθεση:

- Έκθεση στον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών Ελευθέριος Βενιζέλος με τίτλο «Travel Through Theatre» για την ανάδειξη της παγκόσμιας δραματουργικής κληρονομιάς (2022).

Μπαϊρακτάρη Μαρία

Η Μαίρη Γ. Μπαϊρακτάρη είναι Επίκουρη Καθηγήτρια Λογοτεχνικής Μετάφρασης του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του ΕΚΠΑ. Αριστούχος διδάκτωρ του ίδιου Τμήματος (υπότροφος του ΙΚΥ) με ειδίκευση στις μεταφραστικές σπουδές και τη σημειολογία του θεάτρου, είναι επίσης μεταδιδάκτωρ του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών με επίκεντρο έρευνας τη διαγλωσσική μετάφραση στο θέατρο, τον δημιουργικό ρόλο του μεταφραστή και τη σχέση μετάφρασης και διασκευής. Έχει διδάξει δραματολογία, θεωρία θεάτρου, ορολογία θεάτρου και μετάφραση-μεταφρασεολογία στο προπτυχιακό και στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του ΕΚΠΑ, καθώς και δημιουργική θεατρική γραφή στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Ως εξωτερική συνεργάτις, διδάσκει σημειολογία του θεάτρου στο Διατμηματικό Μεταπτυχιακό «Σημειωτική, Πολιτισμός, Επικοινωνία» του ΑΠΘ και θεατρική μετάφραση στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο: Δραματοουργία, Παράσταση, Εκπαίδευση» (κατεύθυνση «Θεατρική Μετάφραση και Δημιουργική Γραφή») του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ. Συνεργάστηκε επί σειρά ετών με το Ευρωπαϊκό Κέντρο Μετάφρασης Λογοτεχνίας και Επιστημών του Ανθρώπου και με το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου. Η έρευνά της και οι δημοσιεύσεις της στην Ελλάδα και το εξωτερικό εστιάζουν κυρίως στη διαγλωσσική και στη διασημειωτική μετάφραση, με στόχο τη διερεύνηση της λειτουργικότητας του μεταφράσματος επί σκηνής. Η διδακτορική διατριβή της με τίτλο *Οι μεταφράσεις του Μαριβώ από τον Ανδρέα Στάικο και οι παραστάσεις τους στην Ελλάδα* εκδόθηκε με υποτροφία του Σαριπολείου Ιδρύματος (2016). Η μονογραφία της με τίτλο *Κερματισμός και ανασύσταση του προσώπου στη Νύχτα της Βαλόνης του Ερίκ-Εμμανουέλ Σμιτ* (εκδ. Συμμετρία, 2010) έλαβε το Κρατικό Βραβείο 2012 του ΕΚΠΑ, ενώ το 2016 εκδόθηκε η παραστασιολογική έρευνά της με τίτλο *La dramaturgie de Maurice Maeterlinck en Grece. Focus sur les 15 premières années du 21e siècle* (εκδ. Γράμμα). Έχει μεταφράσει έργα των Bernard-Marie Koltès και Joël Jouanneau, τα οποία παρουσιάστηκαν σε θεατρικά αναλόγια, και έχουν εκδοθεί μεταφράσεις της από τα γαλλικά (J.-K. Huysmans, *Ο κύριος Μπουγκράν συνταξιοδοτείται*, Marivaux, *Ο έρωσ εξευγενίζει τον Αρλεκίνο*, Christian Petr, *Κλέφτες ζωής*, Christian Petr, *Βάδην, Τραγικό και τραγωδία στην εποχή της Παγκοσμιοποίησης* [συμμετοχή στη μετάφραση συλλογικού έργου]). Τέλος, έχουν εκδοθεί δύο ποιητικές συλλογές της (*Τα παρελθοντικά*, Γράμμα, 2014, *Μετάφραση άνευ όρων*, Σαιξπηρικών, 2021).

Παπαδόπουλος Λεωνίδας

Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη. Διδάκτωρ του τμήματος Κλασικών Σπουδών του King's College University of London. Αντικείμενο της έρευνας, η οποία πραγματοποιήθηκε με υπεύθυνη καθηγήτρια την Edith Hall, και με υποτροφία του Ιδρύματος Ωνάση και του Ιδρύματος

Κρατικών Υποτροφιών, τα *Ταξίδια στη Θάλασσα στην Αρχαία Ελληνική Τραγωδία*. Αριστούχος απόφοιτος του προπτυχιακού και μεταπτυχιακού προγράμματος του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Σπούδασε υποκριτική στη Δραματική Σχολή του Σύγχρονου Θεάτρου Αθήνας Γ. Κιμούλη. Δίδαξε Ιστορία Θεάτρου στο Τμήμα Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου. Την περίοδο 2018-2020 δίδαξε ως εντεταλμένος διδάσκων τα μαθήματα Σκηνοθεσίας και Δραματικής Μονολογικότητας στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, ενώ την περίοδο 2020-2023 δίδαξε το μάθημα της Ανάλυσης παράστασης στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα του ίδιου τμήματος. Από το 2008 μέχρι το 2017 ήταν μέλος της ελληνικής ερευνητικής ομάδας του Ευρωπαϊκού Δικτύου Έρευνας και Τεκμηρίωσης των Παραστάσεων του Αρχαίου Ελληνικού Δράματος. Συμμετείχε ως δραματολόγος στο Project Ιστορίας «Συνέβη στην Ελλάδα» που πραγματοποιήθηκε στο Εθνικό Θέατρο σε σκηνοθεσία Νίκου Χατζόπουλου. Συνεργάστηκε επίσης ως θεατρολόγος με το Δημοτικό Θέατρο Πειραιά στο Φεστιβάλ Νεοελληνικού Έργου με τίτλο «Η δυναμική του ελληνικού λόγου στο θέατρο» (2017-2020) και στο πρόγραμμα «Από το Μουσείο στο Θέατρο. Ανιχνεύοντας τη Θεατρική Πράξη της Αρχαίας Τραγωδίας» (2020-2021). Την περίοδο 2020-2021 συμμετείχε στη μεταδιδακτορική έρευνα με θέμα «Το φιλμ νουάρ στην Ελλάδα». Έχει αναλάβει, μεταξύ άλλων, τη δραματουργική επεξεργασία σε παραστάσεις αρχαίου δράματος (*Αγαμέμνων*, Beton 7, Σκην. Π.Μιχαηλίδης, 2012 - *Αγαμέμνων*, ΔΗΠΕΘΕ Κοζάνης, Σκην. Ν.Κοντούρη, 2013 - *Πέρσες*, ΚΘΒΕ, Σκην. Ν. Κοντούρη, 2014). Έχει λάβει μέρος σε ερευνητικά προγράμματα, έχει κάνει εισηγήσεις σε ελληνικά και διεθνή επιστημονικά συνέδρια, ενώ έχει δημοσιεύσει μελέτες για το νεοελληνικό θέατρο και την αρχαία ελληνική τραγωδία. Ασχολείται με τη θεατρική μετάφραση και τη διασκευή. Έχει γράψει το θεατρικό έργο *Μικρασία*, μια δραματουργική σύνθεση βασισμένη σε μαρτυρίες προσφύγων. Το 2022 παρουσίασε την παράσταση *Pass-Port* η οποία βασίστηκε στη διδακτορική του διατριβή. Έχει σκηνοθετήσει, μεταξύ άλλων, τις παραστάσεις: *Άθαρτοι Νεκροί* (διασκευή στο θεατρικό έργο του Irwin Shaw *Θάψτε τους νεκρούς*), *Χορεύοντας στην Ομίχλη* της Amanda Wittington, *Μικρός Εγιολφ* του Henrik Ibsen, *Τέλος του παιχνιδιού* του Samuel Becket, *Sex Cells* της Anna Longaretti, *Κοντραμπάσο* του Patrick Suskind, *La Cocinera* του Eduardo Machado, *Σοφία* του Ignacio Garcia May, *Donna Abbandonata ή πολύ με στεναχωρήσατε κύριε Γιώργο μου* της Γλυκερίας Μπασδέκη, *Κτίριο* της Πένυς Φυλακτάκη, *Σημάδια στην Ομίχλη* του Stephen Sachs, *Τα Πουλιά* του Conor McPherson, *Μια μέρα όταν ήμασταν νέοι* του Nick Payne, *Σόνια, Βάνια, Μάσα και Σπάικ* του Christopher Durang, *Καλιφόρνια Ντρήμιν* του Βασίλη Κατσικονούρη.

Πρόσφατες δημοσιεύσεις

- 2023 Leonidas Papadopoulos, «The *unhellenic* attire of choruses as image of the ‘other’ in ancient Greek tragedy» στο *Textiles in Motion Dress for Dance in the Ancient World Ancient Textiles Series*, Oxbow Books.
- 2023 «*Νόσος και ἄκος*. Το θέατρο στην εποχή του Covid-19» «Θέατρο και παραστατικές τέχνες τον 21ο αιώνα» - Ελληνική Ένωση Κριτικών Θεάτρου και Παραστατικών Τεχνών.

- 2022 Leonidas Papadopoulos, Anna Poupou, Eva Stefani, «*The Reception of US and French Film Noir in Post-War Greece, 1945-1958*» στο *Journal of Greek Media and Culture*.

Παπαδόπουλος Συμεών

Ο Σίμος Παπαδόπουλος είναι αναπληρωτής καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης και εμπνευστής θεάτρου. Το έργο του επικεντρώνεται στη θεατρική και θεατροπαιδαγωγική έρευνα και συγγραφή, με μονογραφίες, δημοσιεύματα σε περιοδικά και συλλογικούς τόμους, επιστημονικές επιμέλειες βιβλίων, εισηγήσεις σε ελληνικά και διεθνή επιστημονικά συνέδρια και εποπτεία στη δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού για τη Θεατρική Αγωγή στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Συμμετέχει σε ερευνητικά έργα, μεταπτυχιακά προγράμματα και επιτροπές, στο πλαίσιο των οποίων έχει αναλάβει την οργάνωση ελληνικών και διεθνών συνεδρίων και την έκδοση συλλογικών τόμων. Έχει επιβλέψει διδακτορικές διατριβές και διπλωματικές εργασίες, που αφορούν τη διεπιστημονική σύνδεση της Παιδαγωγικής του Θεάτρου με αντικείμενα από τις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες στο ΔΠΘ και σε άλλα πανεπιστήμια. Στην κατεύθυνση αυτή υπηρετεί τη λειτουργική σχέση θεωρίας και πράξης με το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΠΤΔΕ, ΔΠΘ «Ετερότητα και Παιδαγωγική του Θεάτρου» και με τις μελέτες του *Με τη Γλώσσα του Θεάτρου* (Κέδρος, 2007), *Παιδαγωγική του Θεάτρου* (2010) και *Θέατρο στην εκπαίδευση και αρχαία ελληνική σκέψη. Μίμησις τοῦ καλλίστου βίου* (Παπαζήσης, 2021). Η ερευνητική, διδακτική και καλλιτεχνική δράση του αναφέρεται στην παιδαγωγική του θεάτρου, στην ανάλυση του δραματικού κειμένου, στο θέατρο για παιδιά και νέους, στο έργο των Μπρεχτ και Τσέχωφ.

Συγγραφικό έργο

(ενδεικτικό)

Μονογραφίες – Εκπαιδευτικό υλικό ΙΕΠ

Πέντε (5) [σε επιλογή]

5. Παπαδόπουλος, Σ. (2021). *Θέατρο στην εκπαίδευση και αρχαία ελληνική σκέψη. Μίμησις τοῦ καλλίστου βίου*. Αθήνα: Παπαζήσης. [ISBN: 978-960-02-3720-7] (σσ. 370).

4. Παπαδόπουλος Σ., Παπακώστα, Α., Τζαμαργιάς, Π. [Επόπτης & Συν.] (2022). *Οδηγός Εκπαιδευτικού. Θεατρική Αγωγή Δημοτικού*. Αθήνα: Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής. (2η έκδοση) (σσ. 324).

3. Παπαδόπουλος Σ., Παπακώστα, Α., Τζαμαργιάς, Π. [Επόπτης & Συν.] (2021). *Πρόγραμμα Σπουδών Θεατρικής Αγωγής Δημοτικού*. Αθήνα: Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

2. Παπαδόπουλος, Σ. (2010). *Παιδαγωγική του Θεάτρου*. Αθήνα: Αυτοέκδοση. [ISBN: 978-960-93-2014-6] (σσ. 686).

1. Παπαδόπουλος, Σ. (2007). *Με τη Γλώσσα του Θεάτρου. Η διερευνητική δραματοποίηση στη διδασκαλία της Γλώσσας*. Αθήνα: Κέδρος. [ISBN: 978-960-04-3641-9] (σσ. 264).

Επιστημονικές επιμέλειες συλλογικών έργων–Πρακτικών συνεδρίων

Πέντε (5) [σε επιλογή]

5. Παπαδόπουλος, Σ. (επιμ.εκδ). (2021). *Ο χρόνος στο θέατρο. Θεατρική μνήμη ενός άχρονου παρόντος*. Αθήνα: Παπαζήσης. [ISBN: 978-960-02-3721-4] (σσ. 719).
4. Παπαδόπουλος, Σ. (επιμ.). (2016). *Τέχνη και Πολιτισμός στο Σχολείο του 21ου αιώνα*. Αθήνα: ΘΑΛΗΣ - ΕΚΠΑ. [ISBN: 978-618-82007-2-2] (σσ. 340).
3. Παπαδόπουλος, Σ. (επιμ.). (2016). *Τέχνη και Πολιτισμός στο Σχολείο του 21ου αιώνα*. Αλεξανδρούπολη: ΘΑΛΗΣ - ΕΚΠΑ, ΔΠΘ. [ISBN: 978-618-82644-0-3] (σσ. 342).
2. Παπαδόπουλος, Σ. (επιμ.). (2015). *Θέατρο και θεατρικές τεχνικές στην Αγωγή και την Εκπαίδευση*. Αθήνα: ΘΑΛΗΣ - ΕΚΠΑ. [ISBN: 978-618-82007-1-5] (σσ. 473).
1. Παπαδόπουλος, Σ. (επιμ.). (2014). *Η Σύνοδος των Τεχνών στο σημερινό Σχολείο*. Αλεξανδρούπολη: ΘΑΛΗΣ - ΕΚΠΑ, ΔΠΘ. [ISBN: 978-960-93-6446-1] (σσ. 624).

Άρθρα σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά

Πέντε (5), [σε επιλογή, κατά την τελευταία πενταετία]

5. Papadopoulou, S., Karagianni, A., & Filippoupoliti, A. (2022). Inquiry Drama as a Method to Explore the Museum Environment. An Action Research Example at the Historical Museum of Alexandroupolis (Greece). *Culture. Society. Economy. Politics*, 2(2), 80-99. [ISSN: 2810-2010].4
4. Papadopoulou, S. & Mamali, E. (2021). Teaching complex, abstract concepts through embodied learning: a drama-based approach. *Drama Research: International Journal of Drama in Education*, 12(1), 1-19 [ISSN: 2040-2228].
3. Papadopoulou S. & Baros W. (2019). *Orfans* by Dennis Kelly. Dramaturgy and interkultural paideia. *Pedagogy: theory & praxis*, 10, 47-56. [ISSN: 1790-8728].
2. Papadopoulou, S. (2018). The integration of drama education in the subject of Modern Greek Language in Greek primary education. *The Journal of Drama and Theatre Education in Asia (DaTEAsia)*, 8(1), 113-137 [ISSN: 2218-4155].
1. Papadopoulou, S. & Kosma, G. (2018). Action Research in the EFL (English as a Foreign Language) learning context: an educational study by means of the dramatic teaching approach Mantle of the Expert. *Drama Research: International Journal of Drama in Education*, 9(1). [ISSN: 2040-2228].

Πούλου Αγγελική

Επίκουρη καθηγήτρια στο Τμήμα Ψηφιακών Τεχνών και Κινηματογράφου του ΕΚΠΑ, στο γνωστικό αντικείμενο «Ιστορία και Θεωρία της Σύγχρονης Τέχνης και των Νέων Μέσων».

Η θεωρητική και επιμελητική της δραστηριότητα εγγράφεται στη διατομή της σύγχρονης τέχνης με τη φιλοσοφία της τέχνης/τεχνολογίας και με τις νέες μορφές του επιτελεστικού.

Είναι μέλος της καλλιτεχνικής κολεκτίβας Medea Electronique από το 2011, όπου συμμετέχει ως επιμελήτρια και δραματουργός. Ως επιμελήτρια και δραματουργός έχει επίσης συνεργαστεί

με ανεξάρτητους καλλιτέχνες και ιδρύματα στην Ελλάδα και τη Γαλλία (Εθνικό Θέατρο, Στέγη Ιδρύματος Ωνάση, Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών, MIRfestival, Documenta 14, Bouchra Khalili, Les Gens d'Uterpan, Point Éphémère, κ.α.). Το 2021/2022 διετέλεσε επικεφαλής του Τμήματος Δραματοουργίας του Δημοτικού Θεάτρου Πειραιά, ενώ το 2017-2019 υπέγραψε την ακαδημαϊκή επιμέλεια του Ευρωπαϊκού Προγράμματος *Αρχαίο Δράμα: δια-καλλιτεχνικές και διεπιστημονικές προσεγγίσεις* στο Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης. Είναι μέλος του *Ευρωπαϊκού Δικτύου Έρευνας και Τεκμηρίωσης Παραστάσεων Αρχαίου Δράματος (ArcNet)*, με επικεφαλής τον καθηγητή Πλάτωνα Μαυρομούστακο και ιδρυτικός συνεργάτης της πλατφόρμας για τη σύγχρονη ελληνική δραματολογία Greek Play Project της Ειρήνης Μουντράκη.

Είναι διδάκτωρ της Διδακτορικής Σχολής *Τέχνες και Μέσα* του Πανεπιστημίου της Σορβόνης (Université de la Sorbonne Nouvelle-Paris II) και του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ. Κατέχει μεταπτυχιακό δίπλωμα στις Τέχνες του Θεάματος (Université de la Sorbonne Nouvelle – Paris III), ενώ είναι πτυχιούχος του Τμήματος Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης του ΕΚΠΑ.

Οι πρόσφατες επιστημονικές δημοσιεύσεις της περιλαμβάνουν τους τίτλους: George Rodosthenous & Angeliki Poulou, *Greek Tragedy and the Digital*, Bloomsbury, London 2021, Angeliki Poulou & Eric Lewis, *From fruit to root, Medea Electronique's Interactive Archive of New Media Art*, Στέγη Ιδρύματος Ωνάση, με την υποστήριξη του Υπουργείου Πολιτισμού, Καναδάς, Αθήνα, 2021, Angeliki Poulou, *Contester le Projet*, Revue Agôn, Dossier No 9 "Rater", Επιμ. E. Baudou, A. Coulon, Q. Riual, Παρίσι 2022.

Τζαμαργιάς Τάκης

Γεννήθηκε στον Πειραιά.

Απόφοιτος της Ανώτερης Σχολής Δραματικής Τέχνης του Πειραιϊκού Συνδέσμου και πτυχιούχος του Παιδαγωγικού Τμήματος του ΕΚΠΑ. Κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος του ίδιου τμήματος με ειδίκευση «Θέατρο στην εκπαίδευση». Υποψήφιος διδάκτορας του ΕΚΠΑ.

Από το 2003 διδάσκει ως ΕΕΠ (Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό) στο Προπτυχιακό και Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα του ΠΤΔΕ, στο Τμήμα Επιστημών Αγωγής του ΕΚΠΑ, στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ και στο αντίστοιχο τμήμα του ΠΑ.ΠΕΛ.

Διδάσκει Υποκριτική στην Ανώτερη Σχολή Δραματικής Τέχνης του Πειραιϊκού Συνδέσμου και έχει διδάξει επίσης στις Σχολές του Εμπρός και του Γιώργου Αρμένη και σε ποικίλα εργαστήρια Δήμων και Κοινοτήτων. Για 15 χρόνια υπήρξε υπεύθυνος σκηνοθέτης της Θεατρικής Σκηνης του Δήμου Κερατσινίου και ιδρυτής της Εταιρείας Θεάτρου Δυτικά της Πόλης, συνεργαζόμενος με τα κρατικά Θέατρα Εθνικό Θέατρο, ΘΟΚ, ΚΘΒΕ, και τους ελεύθερους θιάσους στην Ελλάδα και στην Κύπρο και με συμμετοχή σε Φεστιβάλ Αθηνών κ.ά. Από το 2013 ως το 2015 ήταν Καλλιτεχνικός Διευθυντής του Δημοτικού Θεάτρου Πειραιά.

Ανάμεσα στις σκηνοθεσίες του συγκαταλέγονται οι: *Ο καλός άνθρωπος του Σε-Τσουάν* (Μπρεχτ, Από Μηχανής, 1999), *Εις το ρεύμα της ζωής τους* (δραματοποιημένη μεταφορά διηγημάτων του Σωτήρη Δημητρίου, Από Μηχανής, 2002), *Πήγαινε-Ελα* και *Τι Πού* (Μονόπρακτα Μπέκετ, Σφενδόνη, 2003), *Αρχείο Γιόχαν Φάτσερ* (Μπέρτολτ Μπρεχτ σε

διασκευή-μετάφραση Πέτρου Μάρκαρη), Εταιρία Θεάτρου «Δυτικά της Πόλης» (Θέατρο επί Κολωνώ), *Καλιφόρνια Ντρίμιν* (Βασίλη Κατσικονούρη, Εθνικό Θέατρο, 2004), *Black Eyed* (Μπέτυ Σάμμε, 2007), *Η Πάχνη* (Αντ. Κων. Κούφαλης, Πορεία, Φεστιβάλ Φιλίππων, 2009), *Ιδού Εγώ. Βλαντιμίρ Μαγιακόφσκι – Το Σύννεφο με Παντελόνια*, (δραματ. σύνθεση Ηλία Πολλάτου-Τάκη Τζαμαργιά, Επι Κολωνώ-2010), *Καυτός Πάγος* (Μπράιαν Λέιβερι, ΘΟΚ, 2008), *Φτωχοί και Άγιοι* (Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, ΕΘΑΛ Κύπρος-2008), *2^η Ευκαιρία* (Γιώργος Ηλιόπουλος, ΚΘΒΕ, 2009), *Ο...του μέλλοντος Γιώργος Χειμωνάς* (Σύνθεση κειμένων από: Ο γιατρός Ινεότης και άλλα, Φεστιβάλ Αθηνών-Επιδαύρου, 2010), *Παραμύθι χωρίς όνομα* (Πηνελόπη Δέλτα, Εθνικό Θέατρο, 2010-2011), *Ο Μεγάλος Περίπατος του Πέτρου* (Αλκη Ζέη, Εθνικό Θέατρο, 2011-2013), *Αντιγόνη* (Σοφοκλής, μτφρ. Νίκος Παναγιωτόπουλος, 2010-2012), *Η Μικρή μας Πόλη* (Θόρντον Γουάιλντερ, Ακροπόλ, 2012), *Ποιος σκότωσε το σκόλο τα μεσάνυχτα* (Χάντον-Στιβενς, Αγγέλων Βήμα, 2013), *Το Τρίτο Στεφάνι* (Κώστας Ταχτσής, ΘΟΚ, 2014-15, Βραβείο Σκηνοθεσίας στα βραβεία Θεάτρου Κύπρου). *Συγγνώμη* (Μάρτα Μπουτσάκα, Σταθμός, 2015). *Ριχάρδος ο Γ΄* (Σαϊξπηρ, μτφρ. Κ. Καρθαίος, Σύγχρονο Θέατρο, 2016), *Ο Μεγάλος Περίπατος του Πέτρου* (Αλκη Ζέη, ΘΟΚ, 2016-2018), *Η τάξη μας* (Ταντέους Σλομποτζιάνεκ, Εθνικό Θέατρο, 2017), *Μίζερι* (Στήβεν Κινγκ, Ιλίσια Βολανάκης, 2018), *Τα Ορφανά* (Ντένις Κέλλυ, ΚΘΒΕ Φουαγιέ, 2018), *Ο Μεγάλος Περίπατος του Πέτρου* (Αλκη Ζέη, ΚΘΒΕ, 2018), *Φυλές* (Νίνα Ρέιν, Σταθμός, 2019-2020), *Η Τριλογία του Παραθερισμού* (Κάρλο Γκολντόνι σε μτφρ. Γ.Δεπάστα, ΘΟΚ Κεντρική Σκηνή, χειμερινή περίοδος 2019), *Η Βεγγέρα* (Η. Καπετανάκη, ραδιοφωνική μεταφορά για το Εθνικό Θέατρο, 2021), *Ο Μεγάλος Περίπατος του Πέτρου* (Αλκη Ζέη σε δραματοποιημένη μεταφορά των Σ. Κυριακίδη-Τ. Τζαμαργιά, Νέο Θέατρο Κατερίνας Βασιλάκου 2021-23), *Το μινόρε της Αυγής* (διασκευή Δ. Χαλιώτη από την ομώνυμη τηλεοπτική σειρά των Δ. Μοσθωναίου-Β. Γκούφα, Δημοτικό Θέατρο Πειραιά, Αριστοτέλειο Θεσσαλονίκης, Δημοτικό Θέατρο Λευκωσίας Κύπρου, 2021-22.), *Αιολική Γη*, (Δραματοποίηση των Σ. Κυριακίδη-Δ. Χαλιώτη, Εθνικό Θέατρο-Ρεξ, χειμερινή περίοδος 2022), *Πολύπαθος Μυροβόλος Χίος. Γη της Ιωνίας. Μαρτυρίες Ψυχών* (Σκηνικό Δοκίμιο σε διακειμενική σύνθεση Τάκη Τζαμαργιά: Χιακή Ιερεμίας, Αιολική Γη κ.ά., Ομηρική Ακαδημία Χίος, Μουσείο Ιστορίας – Παλιό Πανεπιστήμιο, 2022), *Photograph 51* (Άννα Ζίγκλερ σε μτφρ. Αντώνη Πέρη, Θέατρο Τέχνης-Υπόγειο, Θέατρο Αυλαία Θεσσαλονίκης, 2022 -23), *Γίνεται Δέντρο το Πουλί* (Ιων Ευριπίδη σε σύγχρονη μεταγραφή του Χρήστου Χωμενίδη, Μικρό Θέατρο Επιδαύρου, Φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου, 2023).

Επίσης έχει λάβει μέρος σε συνέδρια και ημερίδες σχεδόν αποκλειστικά για το θέατρο στο σχολείο με μια σειρά άρθρων για αυτό. Στη συγγραφική ομάδα για το βιβλίο *Στοιχεία Θεατρολογίας* της Α΄ Λυκείου (Αθήνα, ΟΕΔΒ, 1998), *Πολιτιστικές Εκδηλώσεις στο Σχολείο Πρωτοβάθμια-Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση* (Αθήνα, Ατραπός, 2004), *Στη Χώρα του Τοτώρα* (Αθήνα, Πατάκης, 2010).

Πρόεδρος της Επιτροπής για τα βραβεία Θεάτρου για ανήλικους θεατές και μέλος Επιτροπής Κρατικών Επιχορηγήσεων του Υπουργείου Πολιτισμού. Μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής Καλλιτεχνικής Παιδείας για τις τέχνες στα καλλιτεχνικά και γενικά σχολεία.

Τσαλαπάτης Θωμάς

Ο Θωμάς Τσαλαπάτης γεννήθηκε το 1984 στην Αθήνα. Σπούδασε στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ. Το 2011 δημοσίευσε την πρώτη του ποιητική συλλογή, *Το ξημέρωμα είναι σφαγή Κύριε Κρακ* (εκδ. Εκάτη), η οποία βραβεύτηκε με το Κρατικό Βραβείο Πρωτοεμφανιζόμενου Συγγραφέα (2012). Το 2015 κυκλοφόρησε η δεύτερη ποιητική του συλλογή, *Άλμπα* (εκδ. Εκάτη). Το 2017, η *Άλμπα* κυκλοφόρησε στα γαλλικά από τις Editions Desmos σε μετάφραση της Nicole Chareron και το 2022 στην Ιταλία από τις εκδόσεις Editore XY.IT. Το 2018 βραβεύτηκε για την ποιητική ενότητα «Περιστατικά» (*Circostanze*) με το πρώτο βραβείο για την κατηγορία της ποίησης του Premio Inedito στο φεστιβάλ του Τορίνο. Την ίδια χρονιά *Το ξημέρωμα είναι σφαγή Κύριε Κρακ* κυκλοφόρησε στην Ιταλία από τον εκδοτικό οίκο Editore XY.IT σε μετάφραση Viviana Sebastio. Η τρίτη του ποιητική συλλογή με τίτλο *Γεωγραφίες των Φριτς και των Λανγκ* κυκλοφόρησε το 2018 από τις εκδόσεις Εκάτη. Η τέταρτη ποιητική του συλλογή με τίτλο *Η ομορφιά των όπλων μας* κυκλοφόρησε το 2021 από τις εκδόσεις Αντίποδες. Το 2023 κυκλοφόρησε μια ανθολογία της ποίησής του στα σέρβικα με τίτλο *Όσο μεστο* από τον εκδοτικό οίκο «Rovlja». Την ίδια χρονιά η *Άλμπα* εκδόθηκε στη Φινλανδία.

Το 2016 έγραψε τα κείμενα για την παράσταση *Ανκόρ*, η οποία ανέβηκε την ίδια χρονιά σε σκηνοθεσία Θεόδωρου Τερζόπουλου στο θέατρο Άττις. Τα κείμενα για την παράσταση εκδόθηκαν το 2017 από τις εκδόσεις Μωβ Σκίουρος με τον τίτλο *Πνιγμός*. Το 2018 το θεατρικό του κείμενο *Η Μόνικα Βίτι δεν θυμάται πια* ανέβηκε για πρώτη φορά σε μορφή αναλογίου στο Maison de la Poésie στο Παρίσι σε σκηνοθεσία Laurence Campet και μετάφραση της Clio Μανροειδάκος. *Η Μόνικα Βίτι δεν θυμάται πια* ανέβηκε στο Θέατρο 104 σε σκηνοθεσία Νικόλ Δημητρακοπούλου, ενώ το κείμενο της παράστασης εκδόθηκε σε βιβλίο από τον εκδοτικό οίκο «Μωβ Σκίουρος» την ίδια χρονιά.

Ποιήματά του έχουν μεταφραστεί στα αγγλικά, τα γαλλικά, τα ιταλικά, τα ισπανικά και τα αραβικά. Έχουν συμπεριληφθεί σε ανθολογίες στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Αρθρογραφεί σε μόνιμες στήλες, στην *Εφημερίδα των Συντακτών*, στην εφημερίδα *Εποχή* και σε άλλα έντυπα και διαδικτυακά περιοδικά.

Το 2019 κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Γκοβόστη μια μονογραφία για τον Γιάννη Βαρβέρη με επιπλέον ανθολόγηση ποιημάτων του, ενώ το 2020 κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Εκάτη το βιβλίο *Ανοχύρωτη πόλη: Η Κυψέλη, η Ελλάδα και ο κόσμος*, μια επιλογή από δοκίμια και άρθρα.

Β΄ ΜΕΡΟΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το ΠΜΣ ξεκινά το χειμερινό εξάμηνο εκάστου ακαδημαϊκού έτους. Για την απόκτηση διπλώματος του ΠΜΣ απαιτούνται συνολικά εκατόν είκοσι (120) πιστωτικές μονάδες (ECTS). Όλα τα μαθήματα διδάσκονται εβδομαδιαίως και, κατά περίπτωση, περιλαμβάνουν πρότυπες μορφές εκπαίδευσης που μπορούν να συνδυάζουν: (α) μαθήματα και εργαστήρια, η παρακολούθηση των οποίων είναι υποχρεωτική, και (β) πρότυπες (ηλεκτρονικές) διαδικασίες εκπαίδευσης/μάθησης από απόσταση. Στα (διά ζώσης) μαθήματα αναπτύσσονται θεωρητικοί προβληματισμοί, διασαφηνίζονται έννοιες, προωθείται η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και η συνεργατική μάθηση και υλοποιείται μέρος της αξιολόγησης των επιμέρους μαθημάτων, ενώ με τις διαδικασίες ηλεκτρονικής μάθησης εξασφαλίζεται η διαρκής συμμετοχή, σύγχρονη και ασύγχρονη διαρκής επικοινωνία μεταξύ διδασκόντων/διδασκουσών και Μ.Φ., καθώς και μεταξύ Μ.Φ., πρόσβαση στο εκπαιδευτικό υλικό και τη βιβλιογραφία και η αναλυτικότερη αξιολόγηση των Μ.Φ.

Η γλώσσα διδασκαλίας και συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας είναι η ελληνική ή/και αγγλική. Κατά τη διάρκεια των σπουδών, οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες υποχρεούνται σε παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση μεταπτυχιακών μαθημάτων, ερευνητική απασχόληση και συγγραφή επιστημονικών εργασιών, καθώς και σε εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Η εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας πραγματοποιείται στο 4ο εξάμηνο σπουδών και πιστώνεται με τριάντα πιστωτικές μονάδες (30) ECTS.

Η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται διά ζώσης ή εξ αποστάσεως, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και όσα ορίζονται στο άρθρο 7 του Κανονισμού Σπουδών.

Το ενδεικτικό πρόγραμμα των μαθημάτων ανά ειδίκευση διαμορφώνεται ως εξής:

1. Ειδίκευση: Δραματολογία και Παράσταση

Α΄ εξάμηνο		
Κωδικός	Υποχρεωτικά μαθήματα	ECTS
ΘΜ01	Μεθοδολογία της Έρευνας στη Θεατρολογία (κοινό)	7
ΘΜ12	Φιλοσοφία και Θεωρία του Θεάτρου και του Δράματος (κοινό)	8
ΘΜ09	Ζητήματα Παγκοσμίου Θεάτρου (κοινό)	7
ΘΜ02	Ζητήματα Αρχαίου Θεάτρου (κοινό)	8
Σύνολο		30

Β' εξάμηνο		
Κωδικός	Υποχρεωτικά μαθήματα	ECTS
ΘΜ03	Ανάλυση Παράστασης (κοινό)	8
ΘΜ11	Σύγχρονο Θέατρο και Πρωτοπορίες	8
	Μαθήματα επιλογής	
ΘΕ26	Εφαρμοσμένο θέατρο	7
ΘΕ38	Εργαστήριο Υποκριτικής	7
ΘΕ35	Εργαστήριο Σκηνοθεσίας	7
Σύνολο		30

Γ' εξάμηνο		
Κωδικός	Υποχρεωτικά μαθήματα	ECTS
ΘΜ08	Ζητήματα Νεοελληνικού Θεάτρου (κοινό)	8
ΘΜ17	Διεύθυνση παραγωγής θεαμάτων/θεατρικής παράστασης	8
	Μαθήματα επιλογής	
ΘΕ39	Ιστορία και θεωρία της performance	7
ΘΕ30	Παραστατικές Τέχνες και νέα μέσα: Μεταμορφώσεις και προοπτικές	7
ΘΕ41	Το τραγικό και κωμικό στοιχείο στο σύγχρονο θέατρο	7
Σύνολο		30

Δ' Εξάμηνο		ECTS
Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία		30
Σύνολο		30

2. Ειδίκευση: Διδακτική του θεάτρου

Α' εξάμηνο		
Κωδικός	Υποχρεωτικά μαθήματα	ECTS
ΘΜ01	Μεθοδολογία της Έρευνας στη Θεατρολογία (κοινό)	7
ΘΜ12	Φιλοσοφία και Θεωρία του Θεάτρου και του Δράματος (κοινό)	8

ΘΜ09	Ζητήματα Παγκοσμίου Θεάτρου (κοινό)	7
ΘΜ02	Ζητήματα Αρχαίου Θεάτρου (κοινό)	8
Σύνολο		30

Β' εξάμηνο		
Κωδικός	Υποχρεωτικά μαθήματα	ECTS
ΘΜ03	Ανάλυση Παράστασης (κοινό)	8
ΘΜ14	Διδακτική του Θεάτρου: Θεωρία και Πράξη	8
	Μαθήματα επιλογής	
ΘΕ49	Θέατρο και Παραστατικές Τέχνες στην Εκπαίδευση «Σκηνογραφία /Ενδυματολογία στη σχολική σκηνή»	7
ΘΕ50	Κοινωνική Παιδαγωγική - Ειδική Αγωγή και Θεατρική Παιδεία	7
ΘΕ37	Δραματουργία για παιδιά και νέους	7
Σύνολο		30

Γ' εξάμηνο		
Κωδικός	Υποχρεωτικά μαθήματα	ECTS
ΘΜ08	Ζητήματα Νεοελληνικού Θεάτρου (κοινό)	8
ΘΜ15	Θέατρο για Εφήβους στην τυπική και στη μη τυπική εκπαίδευση	8
	Μαθήματα επιλογής	
ΘΕ33	Παιδαγωγική του Θεάτρου: Θεατροπαιδαγωγικά περιβάλλοντα και διδακτικές μέθοδοι	7
ΘΕ34	Θέατρο και ψηφιακές τεχνολογίες στην εκπαίδευση	7
ΘΕ29	Εργαστήριο σκηνικής πράξης	7
Σύνολο		30

Δ' Εξάμηνο		ECTS
Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία		30
Σύνολο		30

3. Ειδίκευση: Θεατρική μετάφραση και δημιουργική γραφή

Α΄ εξάμηνο		
Κωδικός	Υποχρεωτικά μαθήματα	ECTS
ΘΜ01	Μεθοδολογία της Έρευνας στη Θεατρολογία (κοινό)	7
ΘΜ12	Φιλοσοφία και Θεωρία του Θεάτρου και του Δράματος (κοινό)	8
ΘΜ09	Ζητήματα Παγκοσμίου Θεάτρου (κοινό)	7
ΘΜ02	Ζητήματα Αρχαίου Θεάτρου (κοινό)	8
Σύνολο		30

Β΄ εξάμηνο		
Κωδικός	Υποχρεωτικά μαθήματα	ECTS
ΘΜ07	Ανάλυση Παράστασης (κοινό)	8
ΘΜ03	Θεωρία και πράξη της Θεατρικής Μετάφρασης	8
	Μαθήματα επιλογής	
ΘΕ42	Διασκευή λογοτεχνικών έργων για το θέατρο για παιδιά	7
ΘΕ43	Ενδογλωσσική μετάφραση	7
ΘΕ44	Εργαστήριο θεατρικής μετάφρασης	7
Σύνολο		30

Γ΄ εξάμηνο		
Κωδικός	Υποχρεωτικά μαθήματα	ECTS
ΘΜ08	Ζητήματα Νεοελληνικού Θεάτρου (κοινό)	8
ΘΜ16	Δραματοποίηση	8
	Μαθήματα επιλογής	
ΘΕ45	Ειδικά θέματα δημιουργικής γραφής	7
ΘΕ46	Εργαστήριο θεατρικής δημιουργικής γραφής	7
ΘΕ47	Ο θεατρικός λόγος και οι άλλες γραφές (δοκίμια, λιμπρέτι, παραμύθια)	7
Σύνολο		30

Δ΄ Εξάμηνο		ECTS
Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία		30
Σύνολο		30

ΚΟΙΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΤΡΕΙΣ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΙΣ / ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

Α' εξάμηνο

ΘΜ01: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΗ ΘΕΑΤΡΟΛΟΓΙΑ

Γ. Βαρζελιώτη, Α. Βέρδης, Β. Ζακόπουλος

Το περιεχόμενο του μαθήματος χωρίζεται σε τρία μέρη.

Το πρώτο μέρος αφορά την αρχειακή έρευνα και στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών και φοιτητριών με τις πηγές που αφορούν τη νεοελληνική δραματουργία και παράσταση. Στο πλαίσιο αυτό, θα μελετηθεί το σύνολο του πηγαϊκού υλικού και η αξιοποίησή του στην ερευνητική διαδικασία. Ως κύριο αντικείμενο ορίζεται αφενός ο συσχετισμός της βιβλιογραφικής / αρχειακής έρευνας με την επιστήμη της Θεατρολογίας και αφετέρου η μελέτη του παραστασιακού γεγονότος ως αντικειμένου έρευνας αλλά και ως πηγής για τη διερεύνηση και τεκμηρίωση του θεατρικού τοπίου κάθε εποχής. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην περιγραφή των πηγών της θεατρολογικής έρευνας, στους τρόπους αναζήτησης επιστημονικών στοιχείων μέσω της βιβλιογραφίας ή/και των ψηφιακών μέσων, στη χρήση μεθοδολογικών εργαλείων και τους τρόπους αποδελτίωσης και καταγραφής του ερευνητικού υλικού. Τέλος, αξιοποιούνται τα σύγχρονα μέσα έρευνας, όπως το διαδίκτυο και οι εφαρμογές της τεχνολογίας (ψηφιοποίηση αρχειακών συλλογών, πρόσβαση σε ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες κ.ά.). Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον ορισμό των αξόνων, της μεθοδολογίας και των εργαλείων της έρευνας και στην ορθή αξιοποίησή τους για τη συγγραφή ενός ακαδημαϊκού κειμένου.

Το δεύτερο μέρος αφορά την εμπειρική έρευνα και στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών και φοιτητριών με τις βασικές ποσοτικές και ποιοτικές μεθόδους και μεθοδολογίες στη δραματουργία, την παράσταση και τη θεατρική εκπαίδευση. Στο πλαίσιο αυτό, θα παρουσιαστούν οι επιστημολογικές και οι μεθοδολογικές βάσεις, καθώς και οι θεωρητικές παραδοχές σύγχρονων ερευνητικών παραδειγμάτων και ερμηνευτικών πλαισίων. Βάση του μέρους αυτού είναι η ανάπτυξη της ερευνητικής ταυτότητας των συμμετεχόντων και συμμετεχουσών και η θεμελίωση μιας προσωπικής επιστημονικής γραφής. Ως κύριο αντικείμενο ορίζεται το πεδίο της εμπειρικής έρευνας που ξεκινάει από τη χρήση των αριθμών και τα μαθηματικά μοντέλα της κοινωνικής πραγματικότητας και φτάνει στην υποβλητική γραφή, στις ευαισθητοποιούσες έννοιες, στις νέες υλικότητες, στην έρευνα ως τέχνη, στην έρευνα ως θεατρική πράξη, στην άρνηση της ερευνητικής μεθόδου και στην αποδόμηση.

Το τρίτο μέρος αφορά επίσης την ανάλυση και επίδειξη μεθόδων και εργαλείων για ποσοτικές και ποιοτικές έρευνες, αλλά και τις νέες τάσεις και αντιλήψεις στις μεθόδους έρευνας στις τέχνες και στο Θέατρο. Αναλύονται βασικές έννοιες στην εμπειρική έρευνα και στη σχέση μεθόδων, εργαλείων και δεδομένων και δίνεται έμφαση στη δομή και συγγραφή ενός

ακαδημαϊκού κειμένου. Αναδεικνύονται επίσης διαδικτυακά συνεργατικά εργαλεία πρόσφορα για τη δημιουργία ερωτηματολογίων, αλλά και ο ρόλος του παρατηρητή και η συμμετοχική παρατήρηση ως μεθοδολογικό εργαλείο στις θεατρικές σπουδές και τη θεατρική πράξη.

ΘΜ02: ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

Κ. Διαμαντάκου, Μ. Γεωργούση, Α. Μαυρολέων

Το μάθημα εστιάζει σε ζητήματα που εμπίπτουν στο πεδίο της αρχαίας δραματουργίας και θεατρικής πρακτικής, τα οποία διερευνώνται σε σχέση τόσο με το πολιτισμικό και καλλιτεχνικό πλαίσιο της περιόδου παραγωγής όσο και σε σχέση με τη διαχείριση και πρόσληψή τους από τη νεότερη καλλιτεχνία (δραματουργία, θεατρική παραγωγή, λογοτεχνία, άλλες Τέχνες). Στο χειμερινό εξάμηνο 2023-2024 το μάθημα θα επικεντρωθεί στη θεματική «Έμφυλες σχέσεις και έμφυλοι ρόλοι στο αρχαίο θέατρο», προκειμένου να μελετηθεί, κατά το δυνατόν σφαιρικά και ευσύννοπα, το σύνθετο πεδίο των έμφυλων σχέσεων και ρόλων στο αρχαίο θέατρο στο πλαίσιο ενός ευρύτερου ανδροκρατούμενου θεατρικού και κοινωνικού πλαισίου. Παράλληλα με τη δραματολογική ανάλυση παραδειγμάτων από την αρχαία δραματουργία, το ενδιαφέρον στρέφεται επίσης στη νεότερη και τη σύγχρονη θεατρική πρακτική, εντοπίζοντας και αναλύοντας διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους μετα-γράφονται σε διαφορετικά πολιτισμικά συμφραζόμενα οι έμφυλοι ρόλοι και οι έμφυλες σχέσεις, κατά τρόπο συμμετρικό, αντίρροπο ή παραπληρωματικό ως προς τις κειμενικές εγγραφές τους. Στόχος είναι οι φοιτητές/τριες να αντιληφθούν τη διαθεματική και διεπιστημονική (θεατρολογική, φιλολογική, κοινωνιολογική, ιστορική, ανθρωπολογική, ψυχαναλυτική, φιλοσοφική) συνθετότητα του ζητήματος και να αποκομίσουν στοχαστικά ερεθίσματα που θα μπορέσουν να αξιοποιήσουν δημιουργικά στη συνέχεια των σπουδών τους, όποια από τις τρεις κατευθύνσεις και αν ακολουθήσουν.

ΘΜ09: ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

Σ. Φελοπούλου, Ξ. Γεωργοπούλου, Ε. Νταρακλίτσα

Το μάθημα διδάσκεται και στις τρεις ειδικεύσεις του ΠΜΣ, εμβαθύνοντας κάθε φορά σε συγκεκριμένα ζητήματα της παγκόσμιας δραματολογίας από την Αναγέννηση έως τον 21ο αιώνα, τα οποία δίνουν την αφορμή για την εις βάθος ανάλυση των θεατρικών κειμένων. Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024, θα δοθεί έμφαση στη θεματική της μεταφορικής και κυριολεκτικής παρουσίας του «σώματος», έτσι όπως εντοπίζεται στην ευρωπαϊκή και αμερικανική δραματουργία, από την Αναγέννηση έως σήμερα. Μέσω συγκεκριμένων θεατρικών έργων πρόκειται να εξεταστεί η απεικόνιση, αλλά και η οντότητα του θεατρικού «σώματος», όπως αυτό αποδίδεται μέσω της δραματολογικής γραφής. Η παραπάνω διερεύνηση θα μπορούσε να οδηγήσει στην έμμεση δημιουργία μιας «άτυπης» ιστορίας της δραματουργίας των νεότερων χρόνων.

ΘΜ12: ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ

Γ. Πεφάνης, Θ. Μπουσιοπούλου, Α. Αλεξιάδου

Ως στόχος του μαθήματος τίθεται η εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών με βασικά εννοιολογικά εργαλεία της θεωρίας του θεάτρου και έννοιες της σύγχρονης φιλοσοφικής

σκέψης (λ.χ. της φαινομενολογίας, του μεταδομισμού, της αποδόμησης) περί το θέατρο μέσα από τη μελέτη θεατρικών έργων και παραστάσεων, φιλοσοφικών κειμένων και πολιτιστικών performances. Η μεθοδολογία επομένως αναπτύσσεται σε μια διπλή συνδυαστική βάση και ορίζεται τόσο από την επαγωγή πληροφοριών, προβληματισμών, αισθητικών μορφών και πορισμάτων από μία ειδική αφετηρία προς έναν γενικότερο συλλογισμό, όσο και από την παραγωγή υποθέσεων, θεωριών και συλλογισμών με αφετηρία μια σχολή σκέψης ή κάποιο φιλοσοφικό κείμενο προς επιμέρους θεατρικά έργα και παραστάσεις. Η επαγωγική μέθοδος θα συμβάλει στην ανάλυση των θεματικών αξόνων, της δομής αλλά και της αισθητικής των έργων και των παραστάσεων, ενώ η παραγωγική μέθοδος θα συντείνει συνδυαστικά στον ερμηνευτικό εμπλουτισμό τους και στην περαιτέρω σύνθεση διακειμενικών μορφών.

Β' εξάμηνο

ΘΜ03: ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ

Γ. Ιωαννίδης, Α. Παπαδόπουλος, Ει. Μουντράκη

Το σεμινάριο περιλαμβάνει καταρχάς την εξέταση των μεθόδων που συγκροτούν το πλέγμα της λεγόμενης «δομιστικής σχολής της παραστασιολογίας». Δίνεται έμφαση στα μοντέλα ανάλυσης του P. Ravis, όπως και στη μετέπειτα επεξεργασία και επέκτασή τους από τους Η. Altena και Πλάτωνα Μαυρομούστακο. Πάνω σε αυτά αναπτύσσεται μια μέθοδος προσέγγισης η οποία συγκροτεί την «περιγραφική ανάλυση» του σκηνικού γεγονότος. Οι παραδόσεις στρέφονται στη συνέχεια στην απόπειρα συγκρότησης ενός άλλου εργαλείου ανάλυσης («διαβαθμισμένη ανάλυση»), το οποίο λαμβάνει υπόψη του κυρίως την ιεράρχηση επιμέρους αισθητικών στοιχείων, αλλά και τη γενικότερη αρχιτεκτονική της παράστασης. Τέλος, εξετάζεται η μέθοδος σύμφωνα με την οποία κάθε εντύπωση από ένα θεατρικό γεγονός ανακαλεί από τη μεριά του θεατή τη δυναμική σχέση του με άλλα αντίστοιχα σκηνικά γεγονότα, ανακαλώντας έτσι το πλαίσιο-πεδίο εντός του οποίου το συγκεκριμένο αισθητικό γεγονός τοποθετείται, κατανοείται και αξιολογείται («συγκριτική ανάλυση»). Εκτός από το καθαρά γνωσιακό μέρος, ιδιαίτερο βάρος αποκτά στη διάρκεια του σεμιναρίου η εφαρμογή των παραπάνω μοντέλων στην πράξη της θεατρικής σκηνής. Γι' αυτό, οι σπουδαστές καλούνται να εξετάσουν και να κρίνουν τη λειτουργία της κάθε μεθόδου χωριστά (αλλά και στους συνδυασμούς τους) σε σχέση με συγκεκριμένες μαγνητοσκοπημένες παραστάσεις. Στο τέλος, εκτός από τη συμμετοχή τους σε γραπτές εξετάσεις, καλούνται ακόμη να παραδώσουν μια εργασία η οποία περιγράφει την ερευνητική τους εμπειρία.

Γ' εξάμηνο

ΘΜ08: ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

Π. Μιχαλόπουλος, Κ. Καρρά, Α. Βουτζουράκη

Το μάθημα εστιάζει σε ζητήματα του νεοελληνικού θεάτρου που σχετίζονται με τους θεματικούς άξονες Ιστορία και Θέατρο και Πολιτική και Θέατρο. Η ύλη του επικεντρώνεται σε ζητήματα ορολογίας σχετικά με τα είδη θεάτρου και δράματος που άπτονται της ευρύτερης

θεματικής του μαθήματος. Περιλαμβάνει ανάπτυξη θεμάτων ιστορίας του νεοελληνικού θεάτρου, ανάλυση δραματικών κειμένων και επεκτείνεται σε ζητήματα έρευνας, βιβλιογραφικές και ψηφιακές πηγές, και χρήση οπτικοακουστικού υλικού. Μέσα από την ανάλυση δραματικών κειμένων προσεγγίζεται η σχέση πολιτικής, ιστορίας και θεάτρου σε μερικές από τις πιο κρίσιμες περιόδους της ελληνικής ιστορίας:

A) Από τις αρχές του 20ού αιώνα και μέχρι τη Μικρασιατική Καταστροφή με τις σημαντικές πολιτικοκοινωνικές ανακατατάξεις και τους συνεχείς πολέμους. Η επίδραση της σοσιαλιστικής ιδεολογίας στη δραματουργία, ο αντίκτυπος του φεμινιστικού κινήματος, η απεικόνιση των εθνικών επιδιώξεων αλλά και του εθνικού διχασμού στη θεατρική σκηνή και δραματουργία της περιόδου.

B) Η περίοδος του Μεσοπολέμου και ιδιαίτερα της μεταξικής δικτατορίας, που λόγω των περιορισμών που έθεσε, μέσω της λογοκρισίας και των θεσμών που επέβαλε, καθόρισε τις εξελίξεις τόσο στη δραματουργία, όσο και στη σκηνική πρακτική. Εξετάζεται η δραματουργία που σχετίζεται με το αντικείμενο του μαθήματος, τα ιστορικά δράματα και οι πολιτικές κωμωδίες της ύστερης εποχής του Μεσοπολέμου, αλλά κυρίως οι όροι λειτουργίας της θεατρικής παραγωγής (άδεια του ηθοποιού, λογοκριτικοί μηχανισμοί, θέατρο στην περιφέρεια).

Γ) Η περίοδος που αρχίζει με την είσοδο της χώρας στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, συνεχίζεται με την ξένη Κατοχή και ολοκληρώνεται με τη διολίσθηση στην εμφύλια σύρραξη. Εξετάζονται οι εστίες ανατροπής που εντοπίζονται στη σκηνική πράξη και στους όρους λειτουργίας νέων θεατρικών σχημάτων, η εμφάνιση των εκδοχών πολιτικού θεάτρου, καθώς και τα θεατρικά έργα στα οποία είτε αποτυπώνονται τα ιστορικά γεγονότα είτε διακρίνονται στη θεματολογία τους στοιχεία ρήξης με τη δραματουργία των προηγούμενων δεκαετιών.

Δ) Η περίοδος της Χούντας και της Μεταπολίτευσης. Πώς οι δραματουργοί της δεκαετίας του '70 χρησιμοποιώντας τις νέες τάσεις στην παγκόσμια δραματουργία καταφέρνουν και ξεπερνούν τον σκόπελο της λογοκρισίας. Ο αντίκτυπος της δικτατορίας στα πρώτα μεταπολιτευτικά χρόνια και η απεικόνιση της νέας πολιτικής πραγματικότητας που ανατέλλει στο μεταίχμιο των δεκαετιών '70- '80.

Στους σπουδαστές δίνονται επίσης ομαδικές εργασίες σε προκαθορισμένα δραματικά κείμενα από τις εν λόγω περιόδους με στόχο την παρουσίασή τους στο μάθημα.

1. Ειδίκευση: Δραματουργία και Παράσταση

Β' εξάμηνο

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΜΑΘΗΜΑ

ΘΜ11: ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΘΕΑΤΡΟ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΕΣ

Μ. Αντωνίου

Το μάθημα επιχειρεί να εξετάσει τη δυναμική των νεωτερικών και μετανεωτερικών πολιτισμικών κινημάτων και να την εντάξει στο περιβάλλον του σύγχρονου θεάτρου, με άμεση αναφορά σε παραστάσεις που έχουν σηματοδοτήσει τη σκηνική έρευνα και πράξη από τη δεκαετία του '60 έως σήμερα. Επίσης, επιχειρεί να διευρύνει το πεδίο διαλόγου γύρω από ζητήματα που σχετίζονται με τον σκηνικό πειραματισμό και την πρόσληψη της πρωτοπορίας από το ελληνικό κοινό, έχοντας ως σημείο αναφοράς μαγνητοσκοπημένες και ζωντανές παραστάσεις, οι οποίες εξετάζονται παράλληλα με τη διδασκαλία του μαθήματος. Σημαντική παράμετρο του μαθήματος αποτελεί η διεπιστημονικότητα, η κριτική σύνδεση της επιστημονικής γνώσης με το επαγγελματικό θεατρικό πεδίο και η διαχείριση και ο μετασχηματισμός νέων στρατηγικών προσεγγίσεων, που σχετίζονται με τα περιβάλλοντα εργασίας και σπουδής του σύγχρονου θεατρικού πεδίου.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

ΘΕ26: ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΟ ΘΕΑΤΡΟ

Κ. Διακουμοπούλου

Το μάθημα ανιχνεύει και μελετά τις τεχνικές του εφαρμοσμένου θεάτρου σε κοινωνικές υποομάδες. Δίνοντας έμφαση στην πρακτική εφαρμογή του θεάτρου και του δράματος το μάθημα εστιάζει σε μη συμβατικές ομάδες συμμετεχόντων και κοινού, οι οποίες τείνουν κάποιες φορές να ανήκουν στο κοινωνικό περιθώριο. Τα εργαλεία του Εφαρμοσμένου Θεάτρου επιστρατεύονται στους τομείς της κοινωνικής και πολιτιστικής πολιτικής, όπως στη δημόσια υγεία, στην εκπαίδευση, στην κοινωνική πρόνοια, στη δικαιοσύνη κ.ά. Οι φοιτητές κατανοούν τη μεθοδολογία που εδραιώθηκε από τους θεμελιωτές του σύγχρονου θεάτρου (Boal, Brecht, Moreno, Grotowski κ.ά.) και οι θεωρίες τους μετασχηματίζονται υπό το πρίσμα του Εφαρμοσμένου Θεάτρου. Επίσης, οι συμμετέχοντες σχεδιάζουν και υλοποιούν πλήρη σχεδιαγράμματα, όπως για: τις Μονάδες Υγείας, την Εκπαίδευση Υγείας, την Ανάπτυξη της Κοινότητας, τη Φυλακή, το Μουσείο, το Γηροκομείο, «το Θέατρο των Αναμνήσεων», το Εθνόδραμα, το «Θέατρο της Δράσης», το Bibliodrama, το «Θέατρο της Εμπλοκής», το Playback Theatre, το «Θέατρο του Καταπιεσμένου», το Sociodrama, το Drama Therapy, Παιγνιοθεραπεία κ.ά. Εξέταση: Ανάπτυξη ενός πλήρους σχεδιασμού Εφαρμοσμένου Θεάτρου για το «Θέατρο στην Κοινότητα» και η δημιουργία ενός σχεδιασμού από κοινού με τους φοιτητές για το «Θέατρο των Καταπιεσμένων». Δημιουργία και παρουσίαση ομαδικών σχεδιασμών Εφαρμοσμένου Θεάτρου.

ΘΕ35: ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑΣ

Θ. Μοσχόπουλος

Ανάλυση θεατρικών έργων μέσα από αφηγηματολογικές δομές και κατάτμηση σε όσο το δυνατόν πιο ορθολογικά επιλεγμένα δομικά στοιχεία που επιτρέπουν και εμπνέουν τη δημιουργική επανασύνθεση κατά τη σκηνοθετική ερμηνεία τους, η οποία δεν θα αλλοιώνει ερμηνευτικά το ύφος, την δομή και το περιεχόμενό τους επιτρέποντας ταυτόχρονα τη χωρίς αυθαιρεσίες ερμηνευτική ελευθερία του εκάστοτε καλλιτέχνη.

ΘΕ38: ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΥΠΟΚΡΙΤΙΚΗΣ

Α. Καταλειφός

Το μάθημα εισάγει τους φοιτητές στις θεμελιώδεις θεωρίες της υποκριτικής με έμφαση στο σύστημα Stanislavski. Η εισαγωγή στην υποκριτική τέχνη βασίζεται σε διερευνητικές ασκήσεις. Εξετάζεται το φάσμα των συναισθημάτων και η ανάπτυξη της συναισθηματικής ζωής των ηθοποιών για τη δημιουργία ενός αληθοφανούς δραματικού χαρακτήρα. Το μάθημα διαρθρώνεται από θεωρητικό πλαίσιο και ασκήσεις αυτοσχεδιασμού. Σε δεύτερο επίπεδο, οι φοιτητές διερευνούν πώς το ίδιο το κοινωνικό περιβάλλον μπορεί να οδηγήσει στην ανάπτυξη ενός χαρακτήρα. Οι φοιτητές ενισχύουν την ικανότητά τους να αναλύουν δραματικά κείμενα και να εφαρμόζουν τα σημεία της ανάλυσης στην υποκριτική πράξη.

Γ' εξάμηνο

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΜΑΘΗΜΑ

ΘΜ17: ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΘΕΑΜΑΤΩΝ / ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ

Μ. Μοναστηρίδης

Το μάθημα εξετάζει όλες τις διαδικασίες παραγωγής ενός θεάματος/θεατρικής παράστασης και διατρέχει όλες τις φάσεις από την εναρκτήρια επιλογή του έργου, με τη ρύθμιση του νομικού πλαισίου του (δικαιώματα, είτε μεταφραστικά είτε συγγραφικά, σύμβαση κ.ά.), έως τις καταληκτικές διαδικασίες της παραγωγής (διαδικασίες get out, μετά τη λήξη των παραστάσεων, διαφύλαξη/ανακύκλωση του set, εκκαθαρίσεις, απολύσεις κ.ά.). Εξετάζονται και αναλύονται ειδικότερα: η επιλογή του θεάτρου (εσωτερικού και περιβάλλοντος χώρου), συγκρότηση του προϋπολογισμού, επιλογή συνεργατών, υπογραφή συμβάσεων, οργάνωση χώρου και προγράμματος δοκιμών, χρονοδιάγραμμα για το set (κοστούμια και σκηνικά), επικοινωνία με τους προμηθευτές και τους κατασκευαστές, σύσταση τεχνικής ομάδας (πρωτόκολλα ασφαλείας), χρονοδιάγραμμα get in (είσοδος στο θέατρο και στήσιμο της παράστασης-πρωτόκολλα), εξασφάλιση χειλοφώνων/ηχητικού εξοπλισμού/δοκιμές από τον ηχολήπτη, εγκατάσταση φωτιστικών μέσων και ρύθμισή τους από τον φωτιστή και ομάδα ηλεκτρολόγων, οργάνωση θεμάτων επικοινωνίας/προβολής (έκδοση θεατρικού προγράμματος, υπεύθυνος επικοινωνίας και δημοσίων σχέσεων, δημιουργία outdoor, οπτικό

και ακουστικό δημιουργικό κ.ά.), θέματα ticketing (συνεργασία με εταιρία έκδοσης εισιτηρίων, τρόποι τιμολόγησης και απόδοσης κερδών κ.ά.), θέματα διαχείρισης κοινού (ταξιθεσία κ.ά.), θέματα μισθοδοσίας και ασφαλιστικού πλαισίου συνεργατών.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

ΘΕ30: ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ ΚΑΙ ΝΕΑ ΜΕΣΑ: ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

A. Πούλου

Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη της διασταύρωσης των παραστατικών τεχνών με την ψηφιακή τεχνολογία και του τρόπου με τον οποίο επηρεάζεται τόσο η καλλιτεχνική δημιουργία όσο και η πρόσληψη των έργων και την κατάσταση του «θεατή». Διερευνώνται οι αισθητικοί μετασχηματισμοί που προκαλούνται από την παρουσία νέων μέσων στη σκηνή, συμπεριλαμβανομένης της *υβριδικότητας*, της *διάδρασης* και της *επιτελεστικότητας* του ήχου, της εικόνας, των κυβοργίων. Οι φοιτητές εισάγονται στην εξερεύνηση της καλλιτεχνικής/φιλοσοφικής σχέσης θεάτρου/τεχνολογίας από τις αρχές του 20ού αιώνα μέχρι και τις απαρχές του 21ου. Στο επίκεντρο τίθενται οι πειραματισμοί στις απαρχές του 21ου αιώνα με την εικόνα, τον ήχο και τη διάδραση (εμβυθιστικά περιβάλλοντα, motion tracking systems, βίντεο σε πραγματικό χρόνο, cyborgs, virtual theatres, ηχητικά περιβάλλοντα, ο προγραμματισμός σε πραγματικό χρόνο κ.ο.κ.), μέσα από την εξερεύνηση παραδειγμάτων από την Ευρώπη, την Αμερική, την Ασία: παραστάσεις μεικτών μέσων, υβριδικοί περίπατοι, εμβυθιστικά θεατρικά περιβάλλοντα. Εξετάζεται η παραστασιακή διαδικασία στα ιστορικο-πολιτικά και κοινωνικά της πλαίσια και δεδομένα, οι δυναμικές που αναπτύσσονται, ενώ, επιπλέον, διερευνώνται οι μεταπλάσεις του επιτελεστικού μέσω της ποικιλότητας των επιλογών που προτείνονται στις σύγχρονες υβριδικές παραστάσεις, τον πειραματισμό και την καινοτομία. Στο πλαίσιο του μαθήματος, οι φοιτητές έρχονται σε επαφή με το έργο σημαντικών δημιουργών, γνωρίζουν τη δραστηριότητα σύγχρονων καλλιτεχνών, ενώ συναντήσεις οργανώνονται με καλλιτέχνες των νέων μέσων/υβριδικών θεαμάτων.

ΘΕ39: ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ PERFORMANCE

M. Κονομή

Εκκινώντας από προϊστορίες της ζωντανής τέχνης (live art), το μάθημα εστιάζει στις πολυπόικιλες καλλιτεχνικές πρακτικές από τη δεκαετία του 1960 έως τις μέρες μας, όπου το σώμα πρωτοστατεί ως πρώτη ύλη, θέμα και μέσο της σύγχρονης εικαστικής/καλλιτεχνικής πρακτικής. Εξετάζονται οι γενεαλογίες της μεταπολεμικής τέχνης που εμπλέκουν ευθέως το ανθρώπινο σώμα στην καλλιτεχνική διαδικασία, όπως τα ζωντανά καλλιτεχνικά δρώμενα, συμβάντα και δράσεις (Live Art: Happenings, Acts, Aktionen), εκφάνσεις της τέχνης του σώματος (body art) και ειδικότερα το νεοεμφανιζόμενο είδος της εικαστικής performance art. Παρουσιάζονται προς συζήτηση αντιπροσωπευτικά έργα σημαντικών καλλιτεχνών, ενώ τονίζεται η αξιοσημείωτη πολυμορφία των αναζητήσεων, των εικαστικών μέσων και των πρακτικών. Οι δεκαετίες του 1960 και 1970 συνιστούν μια τομή στη θεώρηση του σώματος στην τέχνη, καθώς οι καλλιτεχνικές πρακτικές αποσκοπούν πλέον στην κριτική ή/και αυτογνωσιακή προβολή της παρουσίας του καλλιτέχνη και της εμπλοκής του σώματος στην

τέχνη, μέσα από την ερμηνευτική ανάδειξη των πολιτισμικών, έμφυλων, φυλετικών και άλλων προκατασκευών ως προς το σώμα, οι οποίες χρησιμοποιούνται στην τέχνη και τον πολιτισμό γενικότερα. Μέσα στο παραπάνω πλαίσιο θα τονιστεί ιδιαίτερα η ανάδυση του γυναικείου καλλιτεχνικού υποκειμένου μέσα από την performance και την Body Art (1960-1980). Θα συζητηθεί επίσης ο πολιτικός και μετααποικιοκρατικός λόγος του σώματος στην τέχνη της εποχής της παγκοσμιοποίησης μέσα από έργα performance καλλιτεχνών από τη Λατινική Αμερική, τα Βαλκάνια, τη Μέση Ανατολή κ.ά. Τέλος, θα συζητηθούν και ενδεικτικά ζητήματα που θέτει η performance με τα νέα τεχνολογικά καλλιτεχνικά μέσα.

ΘΕ41: ΤΟ ΤΡΑΓΙΚΟ ΚΑΙ ΚΩΜΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΘΕΑΤΡΟ

Θ. Μπουσιοπούλου

Το μάθημα αναζητά τους τρόπους με τους οποίους οι θεμελιώδεις όσο και σύνθετες έννοιες του τραγικού και του κωμικού μορφοποιούνται στο σύγχρονο παγκόσμιο θέατρο. Η ύλη του μαθήματος στοχεύει να εισαγάγει τους φοιτητές στην προβληματική που διανοίγουν οι έννοιες του τραγικού και του κωμικού διερευνώντας σε πρώτο επίπεδο τη γενεαλογία των εννοιών αυτών, τη διαχρονική/ιστορική τους σημασιοδότηση αλλά και τον συσχετισμό τους με συναφείς όρους και έννοιες. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζονται αναλυτικά οι θεωρητικές και φιλοσοφικές προσεγγίσεις των εν λόγω εννοιών, ώστε ο/η φοιτητής/τρια να αποκτήσει μια ικανοποιητική κατόπτευση των συγκεκριμένων πεδίων. Σε δεύτερο επίπεδο, και παράλληλα με την ανωτέρω προσέγγιση, διερευνώνται οι τρόποι με τους οποίους εκφράζονται οι έννοιες του τραγικού και του κωμικού σε συγκεκριμένα παραδείγματα έργων της παγκόσμιας δραματουργίας και παράστασης, με έμφαση στα σύγχρονα έργα. Έτσι, μέσα από μια αντιπροσωπευτική, ποιοτικά και ποσοτικά, παρουσία κειμένων και παραστάσεων, αποτυπώνεται η δυναμική των μορφών, των μοτίβων και των λειτουργιών του κωμικού και του τραγικού. Τέλος, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στις γειτνιαστικές σχέσεις και την αλληλοπεριχώρηση που χαρακτηρίζει τις έννοιες του τραγικού και του κωμικού, ιδιαίτερα στο σύγχρονο θέατρο.

2. Ειδίκευση: Διδακτική του θεάτρου

Β' εξάμηνο

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΜΑΘΗΜΑ

ΘΜ14: ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ: ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ

Κ. Φανουράκη

Το περιεχόμενο του συγκεκριμένου μαθήματος αφορά στις θεωρητικές δομές και στις πρακτικές εφαρμογές του θεάτρου/δράματος στην εκπαίδευση, μέσα από τη διεπιστημονική προσέγγιση των επιστημών της Θεατρολογίας, της Αγωγής και της Εκπαίδευσης. Πιο συγκεκριμένα, με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές αναμένεται να έχουν αφομοιώσει το εύρος του αντικειμένου, να μπορούν να σχεδιάζουν διδασκαλίες θεάτρου και δράματος, με θεωρητικό ή πρακτικό χαρακτήρα, για όλες τις βαθμίδες, τα είδη και τα στάδια της εκπαίδευσης, και να μπορούν να παράγουν δόκιμο ακαδημαϊκό λόγο που συνθέτει τη θεωρητική γνώση με τις πρακτικές δραστηριότητες (μέσα από επιστημονικό και καλλιτεχνικό έργο). Η μελέτη των ιδιαίτερων γνωρισμάτων και των διαφοροποιητικών στοιχείων της εφαρμογής του θεάτρου ανά βαθμίδα εκπαίδευσης συναπαρτίζει τους στόχους του μαθήματος και παράλληλα δίνει τη δυνατότητα σε κάθε φοιτητή/τρια να εντρυφήσει σε συγκεκριμένη βαθμίδα κατ' επιλογήν.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

ΘΕ37: ΔΡΑΜΑΤΟΥΡΓΙΑ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΝΕΟΥΣ

Μ. Δημάκη-Ζώρα, Τ. Τζαμαργιάς

Το μάθημα αφορά στην ιδιαίτερη κατηγορία θεάτρου που απευθύνεται σε κοινό ανηλίκων θεατών (Theatre for Young Audiences). Παρουσιάζονται τα βασικά χαρακτηριστικά του είδους και οι ιδιαίτεροι κώδικες που το χαρακτηρίζουν. Στις πρώτες ενότητες παρουσιάζονται στοιχεία από την ιστορία της εξέλιξης του είδους στην Ελλάδα, καθώς και οι σημαντικότεροι εκπρόσωποι της δραματουργίας και του θεάτρου για παιδιά και εφήβους, από τις τελευταίες δεκαετίες του 19ου αιώνα έως τις μέρες μας (Γρηγόριος Ξενόπουλος, Αντιγόνη Μεταξά-Κροντηρά, Ευφροσύνη Λόντου-Δημητρακοπούλου, Βασίλης Ρώτας, Στέλιος Σπεράντσας, Γαλάτεια Καζαντζάκη, Άλκη Ζέη, Ζωρζ Σαρή, Ξένια Καλογεροπούλου, Δημήτρης Ποταμίτης, Γιάννης Καλατζόπουλος, Γιάννης Ξανθούλης, Ευγένιος Τριβιζάς, Ανδρέας Φλουράκης κ.ά.). Οι φοιτητές/τριες έχουν τη δυνατότητα να μελετήσουν σχετικά κείμενα και να ασκηθούν στη δραματουργική ανάλυσή τους, μέσα από την οποία αναδεικνύονται οι θεματικές, η ιδεολογία και η αισθητική των έργων. Αναπτύσσονται, επίσης, οι μηχανισμοί μεταγραφής του κειμένου σε σκηνική δράση και δίνεται έμφαση στις ιδιαίτερες ανάγκες του κοινού των ανηλίκων θεατών, στην εγγενή παιδαγωγική διάσταση του είδους αλλά και στη συζήτηση των σύγχρονων τάσεων και εξελίξεων σχετικά με το Θέατρο για ανήλικους θεατές. Οι παραδόσεις συμπληρώνονται με εργαστηριακές ασκήσεις εφαρμογής, που αποσκοπούν στην ανάδειξη των δυνατοτήτων αξιοποίησης των κειμένων στο πεδίο της Θεατρικής Αγωγής, στην Πρωτοβάθμια

αλλά και τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Επίσης, πραγματοποιούνται επισκέψεις σε θέατρα για παρακολούθηση παραστάσεων που απευθύνονται σε κοινό ανηλίκων θεατών.

ΘΕ49: ΘΕΑΤΡΟ ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ «ΣΚΗΝΟΓΡΑΦΙΑ/ΕΝΔΥΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΣΚΗΝΗ»

Τ. Λακίδου

Η σχολική σκηνή καθρεφτίζει τη λειτουργία της σχολικής κοινότητας, τις σχέσεις εκπαιδευτικών και μαθητών, την οικονομική και συλλογική οργάνωση μίας εκπαιδευτικής μονάδας.

Έτσι στο μάθημα εξετάζονται:

- Οι παιδαγωγικοί και διδακτικοί στόχοι του δημοκρατικού σχολείου
- Το μάθημα της Θεατρικής Αγωγής και το θέατρο ως σχολική εκδήλωση με καλλιτεχνική στόχευση κι όχι ως καλλιτεχνικό γεγονός προβολής της σχολικής μονάδας
- Η προσέγγιση του θεατρικού χώρου και του κοστουμιού από το μοντέρνο και το μεταμοντέρνο θέατρο
- Η αισθητική προσέγγιση του Θεάτρου για Παιδιά και Νέους στην Ελλάδα
- Η παράδοση των πρωτοπόρων του σχολικού/παιδικού θεάτρου και των παιδαγωγών της θεατρικής τέχνης (Β. Ρώτας / Σ. Καραντινός / Σ. Βασιλείου / Κ. Κουν / Ε. Θεοχάρη-Περάκη)

Στη συνέχεια μελετάται η σχολική θεατρική παράσταση ως μία συλλογική δημιουργία των παιδιών που οφείλει να στηρίζεται στα υλικά, τα μέσα και τις δυνατότητες του σχολείου αξιοποιώντας με τον μέγιστο δυνατό αλλά και παράλληλα απλό και συμβολικό τρόπο τις διαθέσιμες τεχνολογίες κάθε σχολικής μονάδας. Γι' αυτό τον σκοπό το β' μέρος του μαθήματος υλοποιείται σε ένα πραγματικό σχολικό περιβάλλον, στην αίθουσα εκδηλώσεων/θέατρο των Ραλλείων Πειραματικών Δημοτικών Σχολείων Πειραιά (Αλεξάνδρου 3 & Τζαβέλα, Σταθμός Ν. Φάληρο). Πρόκειται για ένα θέατρο συνολικού εμβαδού 275 τ.μ., με σκηνή επιφάνειας 40 τ.μ., βεστιάριο, φωτιστικό και ηχητικό εξοπλισμό.

Σε αυτή τη φάση θα εξεταστεί στην πράξη ο χειρισμός του φωτισμού σε μία σχολική παράσταση, ως σκηνογραφικό και δραματουργικό μέσο, η κατασκευή σκηνογραφικών μικρομονάδων με βάση τελάρα, υφάσματα και κινητά αντικείμενα, η δημιουργία κοστουμιών με οδηγό υπάρχοντα ρούχα αλλά και απλά σχολικά υλικά (χαρτιά απλά, γκοφρέ κ.ά). Όλες οι δημιουργίες θα έχουν ως στόχο την αισθητική επιμέλεια συγκεκριμένων παραγωγών του σχολείου που θα μας φιλοξενήσει ή και σχολείων επιλογής των συμμετεχόντων.

ΘΕ50: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ – ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ

Π. Γαλάνης, Μ. Κουκουνάρας Λιάγκης

Στην πρώτη ενότητα του μαθήματος σκοπός είναι οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να προσεγγίσουν τις δυνατότητες της τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης να συντελέσει στην αλλαγή και τη βελτίωση των συνθηκών ζωής μέσω της κοινωνικής παρέμβασης και με βάση τις αρχές της Κοινωνικής Παιδαγωγικής. Μέσα από βιωματικές δραστηριότητες και εφαρμογές του θεάτρου/δράματος στην εκπαίδευση θα προσεγγίσουν τις θεωρητικές, επιστημολογικές και μεθοδολογικές διαστάσεις της Κοινωνικής Παιδαγωγικής. Ακόμη θα διακρίνουν τα κοινά

σημεία των διαστάσεων (θεωρητικών, ανθρωπολογικών, ηθικών, κοινωνικών, ιστορικών, πρακτικών) της Κοινωνικής Παιδαγωγικής και της Παιδαγωγικής του Θεάτρου/Δράματος. Επιπλέον θα γνωρίσουν το Πλαίσιο Αναφοράς Ικανοτήτων για Δημοκρατικό Πολιτισμό ως εργαλείο σχεδιασμού διδασκαλιών, προγραμμάτων, παρεμβάσεων και σχεδίων δράσης για τη βελτίωση και την αλλαγή εκπαιδευτικών και κοινωνικών καταστάσεων. Ολοκληρώνοντας την ενότητα θα έχουν όλοι και όλες τις γνώσεις και την εμπειρία να προσεγγίζουν με κοινωνικοπαιδαγωγικούς όρους ζητήματα στην εκπαίδευση και να αναπτύσσουν διδασκαλίες, σχέδια δράσης και προγράμματα στο πλαίσιο της Θεατρικής Παιδείας.

Η Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση συνιστά πεδίο εφαρμογών των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών. Σκοπός της συγκεκριμένης ενότητας του μαθήματος είναι οι φοιτητές/φοιτήτριες: α) να ευαισθητοποιηθούν και προβληματιστούν σε ζητήματα που άπτονται της εκπαίδευσης και κυρίως της σχολικής ένταξης μαθητών/μαθητριών με Αναπηρία και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες, με έμφαση στη Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος και τη Νοητική Υστέρηση, β) να γνωρίσουν και να εφαρμόσουν εμπειριστατωμένες διδακτικές μεθόδους για την αξιολόγηση και την εκπαίδευση των συγκεκριμένων μαθητών/μαθητριών, με έμφαση σε διδακτικές τεχνικές που συνάδουν με το αντικείμενο της θεατρικής αγωγής, γ) να ενσωματώσουν τις παραπάνω μεθόδους στη διδακτική πρακτική τους, διασφαλίζοντας την επίτευξη των μέγιστων δυνατών μαθησιακών αποτελεσμάτων. Μέσα από τη σύνδεση ειδικής και θεατρικής αγωγής μπορούν να παραχθούν σημαντικά οφέλη για τους/τις μαθητές/μαθήτριες με Αναπηρία και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες, τόσο στους τομείς των κοινωνικών και γλωσσικών δεξιοτήτων, όσο και στη διαχείριση και έκφραση του συναισθήματος, αλλά και τη γνωστική ανάπτυξη, μέσα από τυπικές και μη-τυπικές ευκαιρίες μάθησης, που προάγουν τα κίνητρα των μαθητών/μαθητριών για συμμετοχή στη μαθησιακή διαδικασία.

Γ' εξάμηνο

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΜΑΘΗΜΑ

ΘΜ15: ΘΕΑΤΡΟ ΓΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΣΤΗΝ ΤΥΠΙΚΗ ΚΑΙ ΣΤΗ ΜΗ ΤΥΠΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Κ. Φανουράκη

Το περιεχόμενο του συγκεκριμένου μαθήματος αφορά στη διδασκαλία του Θεάτρου και του Δράματος για την εφηβική και νεανική ηλικία, στην τυπική και στη μη τυπική εκπαίδευση. Πιο συγκεκριμένα, μελετώνται οι προϋποθέσεις, οι παράμετροι και τα δομικά στοιχεία της διδακτικής, της παιδαγωγικής και της εφαρμογής της Θεατρολογίας και του Θεάτρου στο Γυμνάσιο και στο Λύκειο ως ενός αναγκαίου, αυτόνομου μαθήματος, ειδικά σχεδιασμένου για κάθε τάξη και σχολική βαθμίδα. Στο πλαίσιο αυτό, αναλύονται μορφές του θεάτρου που συνάδουν με τις ανάγκες των μαθητών/τριών στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, είδη του εφηβικού θεάτρου και του θεάτρου για νέους/ες, καθώς επίσης και η αναγκαιότητα επανεξέτασης της έως τώρα συνολικής παρουσίας της θεατρικής αγωγής στη συγκεκριμένη

σχολική βαθμίδα και ηλικία. Μέσα από θεωρητική και πρακτική έρευνα, με εστίαση στον σχεδιασμό αναλυτικών προγραμμάτων θεάτρου για εφήβους/ες και νέους/ες, οι φοιτητές/τριες καλλιεργούν έναν έμπρακτο διάλογο για την αναγκαιότητα συστηματικής παρουσίας μαθημάτων και δράσεων θεατρικής αγωγής για την εφηβική/νεανική ηλικία.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

ΘΕ29: ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΣΚΗΝΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

Κ. Γέρου

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου μαθήματος παρουσιάζονται βασικοί άξονες και προσεγγίσεις της υποκριτικής και της σκηνοθεσίας, όπως μπορούν να αξιοποιηθούν από τους/τις φοιτητές/τριες για τη δημιουργία δρώμενων και παραστάσεων για παιδιά, εφήβους και ενήλικες, καθώς και για τη δική τους συμμετοχή και τον δικό τους ρόλο στην εμπύχωση ομάδων. Παράλληλα, μελετώνται και παρουσιάζονται σύγχρονες μορφές θεατρικής έκφρασης, καθώς και η δυναμική σχέση του θεάτρου με τις άλλες τέχνες (λογοτεχνία, κινηματογράφο, μουσική, εικαστικά κ.ά.). Το μάθημα έχει εργαστηριακό και βιωματικό χαρακτήρα.

ΘΕ33: ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ: ΘΕΑΤΡΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ

Σ. Παπαδόπουλος

Το μάθημα αφορά στην Παιδαγωγική του Θεάτρου με στόχευση στη θεωρητική και πρακτική απόκτηση θεατροπαιδαγωγικών γνώσεων από τους/τις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες, που μπορεί να αξιοποιούνται στην τυπική/σχολική, τη μη τυπική και την άτυπη/εξωσχολική εκπαίδευση, μέσω: α. διδασκαλίας θεατρικών κωδίκων, θεατροπαιδαγωγικών μεθόδων και θεατρικών τεχνικών, β. δημιουργίας βιωματικών αλληλεπιδραστικών περιβαλλόντων για κατανόηση της σημασίας ενδυνάμωσης της συνεργατικής ομάδας.

Στόχοι του μαθήματος είναι να επισημάνει και να αναλύσει τις επιμέρους θεματικές ενότητες:

1. Ιστορική αναδρομή και παιδαγωγική αξιοποίηση του θεάτρου στην εκπαίδευση. Δημιουργικότητα και επικοινωνία.
2. Παιδαγωγική του Θεάτρου: ψυχολογική θεώρηση, ψυχοκοινωνική διάσταση.
3. Θεατρική εμπύχωση, διαμεσολάβηση, δυναμική της ομάδας. Ο εκπαιδευτικός ως εμπυχωτής.
4. Θεωρίες παιχνιδιού, Θεατρικό Παιχνίδι, Διερευνητική Δραματοποίηση (Inquiry Drama), Θεατρικές τεχνικές, Σκηνικές πρακτικές.
5. Δομικά στοιχεία θεάτρου, Τεχνικές δραματικού κειμένου.
6. Παιδαγωγική του θεάτρου και: α. Λογοτεχνία, β. Αειφόρος Ανάπτυξη/περιβαλλοντική αγωγή.
7. Η Παιδαγωγική του Θεάτρου: α. στην αντιμετώπιση προβλημάτων συμπεριφοράς, σχολικού εκφοβισμού, βίας, παραβατικότητας, β. σε πολυπολιτισμικό και διαπολιτισμικό περιβάλλον, γ. για την ανάπτυξη ιστορικής συνείδησης.
8. Εφαρμογές στην εκπαίδευση.

9. Εκπαιδευτική Έρευνα και Εφαρμογές στην εκπαίδευση. Οργάνωση (σχεδιασμός, διεξαγωγή και αξιολόγηση) θεατρικού εργαστηρίου. Η Έρευνα-Δράση στη θεατροπαιδαγωγική πράξη.
10. Ο εμπυχωτής ως ερευνητής. Οι ερωτήσεις: Τεχνικές ερώτησης, Οι ερωτήσεις του εμπυχωτή και των συμμετεχόντων.

ΘΕ34: ΘΕΑΤΡΟ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

B. Ζακόπουλος – Κ. Φανουράκη

Το περιεχόμενο του μαθήματος αφορά στην εισαγωγή των Ψηφιακών Τεχνολογιών στο σύγχρονο δράμα και θέατρο και κατ' επέκταση στη δημιουργική αξιοποίηση των ΤΠΕ (Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών) στις εφαρμογές του θεάτρου στην εκπαίδευση. Πιο συγκεκριμένα, σκοπός του μαθήματος είναι η δημιουργική οικείωση των φοιτητών με τις μορφές του θεάτρου στην εκπαίδευση που αξιοποιούν τις Ψηφιακές Τεχνολογίες ως συστατικό, δομικό τους στοιχείο και η παράλληλη διεύρυνση της γνώσης τους στο πεδίο των τεχνολογιών στην εκπαίδευση. Για τον λόγο αυτό, παρουσιάζονται και αναλύονται μορφές και προσεγγίσεις του ψηφιακού θεάτρου στην εκπαίδευση, της ψηφιακής αφήγησης, της σύγχρονης δραματουργίας και παράστασης με τη χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών, της δημιουργίας ταινιών μικρού μήκους κ.ά., καθώς και μέθοδοι σύγχρονης τηλεεκπαίδευσης που ενισχύουν τη διαπολιτισμική και διά βίου μάθηση. Το μάθημα έχει θεωρητικό και πρακτικό χαρακτήρα.

3. Ειδίκευση: Θεατρική μετάφραση και δημιουργική γραφή

Β' εξάμηνο

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΜΑΘΗΜΑ

ΘΜ07: ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ ΤΗΣ ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ

T. Δημητρούλια

Το μάθημα επιδιώκει να εξοικειώσει τους μεταπτυχιακούς φοιτητές και τις μεταπτυχιακές φοιτήτριες με τις βασικές αρχές της θεωρίας της μετάφρασης, όπως εξειδικεύονται στη θεατρική μετάφραση, ως ιδιαίτερη μορφή μεταγραφής, και εφαρμόζονται στη μελέτη και την παραγωγή της. Ο στόχος του μαθήματος είναι έτσι διπλός: να προσφέρει στους φοιτητές και τις φοιτήτριες εργαλεία για τη μελέτη και αποτίμηση των θεατρικών μεταφράσεων, αλλά και να τους ωθήσει να αναπτύξουν τη δημιουργικότητά τους, εξερευνώντας οι ίδιοι και οι ίδιες το πεδίο της θεατρικής μετάφρασης. Εξετάζεται συνοπτικά η ιστορία της θεατρικής μετάφρασης και στη συνέχεια η θεωρία της, οι βασικές ερευνητικές προσεγγίσεις της (κειμενοκεντρική και παραστασιοκεντρική) και οι νεότερες οπτικές που αναπτύσσονται στο πλαίσιο των μετα-μεταφραστικών σπουδών, ενώ τίγονται επίσης ζητήματα που αφορούν τη μετάφραση στο πολύγλωσσο και πολυπολιτισμικό θέατρο. Το μάθημα αποτελεί συνδυασμό θεωρίας και πράξης, καθώς υπό το πρίσμα της θεωρίας μελετώνται ποικίλα παραδείγματα θεατρικής μετάφρασης, διαγλωσσικής, ενδογλωσσικής και διασημειωτικής, άμεσης και διαμεσολαβημένης, με αναφορά σε ένα συνεχές που εκτείνεται από τη μετάφραση και την απόδοση ως τη διασκευή και τη διακειμενική μεταγραφή. Τα παραδείγματα εξετάζονται σε πολλαπλά επίπεδα με βάση τον εκάστοτε σκοπό της μετάφρασης και επιδιώκουν να αναδείξουν τη σύνθετη φύση της θεατρικής μετάφρασης, με δεδομένη την πολυσημειωτική και διαμεσική φύση του θεάτρου και το ποικίλο τοπίο της σύγχρονης θεατρικής παραγωγής.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

ΘΕ42: ΔΙΑΣΚΕΥΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

M. Δημάκη-Ζώρα, T. Τζαμαργιάς

Το μάθημα αναφέρεται στη διασκευή και τη δραματοποίηση ως μεθόδους επαν-ανάγνωσης και μεταγραφής ενός λογοτεχνικού-αφηγηματικού κειμένου της παιδικής (και όχι μόνο) λογοτεχνίας σε θεατρική δημιουργία που απευθύνεται σε ανήλικο κοινό.

Το «θέατρο της διασκευής» αντλεί τα θέματά του από τα κλασικά κείμενα της λογοτεχνίας, με σκοπό να εισαγάγει τα παιδιά και τους εφήβους στη γνωριμία μιας διαφορετικής αισθητικής. Δύο προϋποθέσεις συνιστούν το επιτυχημένο πλαίσιο αναφοράς της διασκευής: η επιλογή της ιστορίας και η θεατρική της μεταγραφή. Στο μάθημα παρουσιάζουμε αναλυτικά τους διαύλους για τη μεταγραφή ενός αφηγηματικού σε δραματικό κείμενο, εστιάζοντας στον προσδιορισμό των γενικών γραμμών της δράσης σε σύνδεση με τη σκηνή, καθώς και στην οργάνωση της

θεατρικής δράσης (πράξη προς πράξη, σκηνή προς σκηνή). Επειδή το θέατρο είναι μία χωρο-χρονική τέχνη, η διάκριση του χρόνου σε περιόδους (πρόλογος, πράξεις, σκηνές, επίλογος) με κανονική διάκριση και συμμετρία, συνιστά τον ρυθμό του θεάματος. Η μορφή του χώρου εξαρτάται από την πλαστικότητα του σκηνικού διακόσμου, τα κοστούμια, τον φωτισμό και την υποκριτική. Δίδεται έμφαση στην ανάδειξη της μετάβασης από τα λεκτικά σημεία στα οπτικά (στοιχεία, όπως τα υλικά, οι γραμμές, τα χρώματα, τα ψιμύθια, οι κινήσεις), καθώς και στα ακουστικά σημεία (στοιχεία όπως η μουσική, η φωνή, οι θόρυβοι).

ΘΕ43: ΕΝΔΟΓΛΩΣΣΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

I. Ρεμεδιάκη

Το μάθημα εξετάζει βασικές αρχές και θέματα της ενδογλωσσικής θεατρικής μετάφρασης στην Ελλάδα (με εισαγωγική επισκόπηση και ένταξή τους σε παγκόσμια ζητήματα και προβληματισμούς της θεωρίας της μετάφρασης). Μελετώνται νεοελληνικά κείμενα μεταφραστικής θεωρίας και πράξης και επιλεγμένες μεταφράσεις αρχαιοελληνικών δραματικών έργων, πάντα σε συνδυασμό με το ιστορικο-κοινωνικό και λογοτεχνικό-θεατρικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται. Πραγματοποιούνται επίσης εισηγήσεις από δόκιμους μεταφραστές που ασχολούνται με τη μετάφραση αρχαίου δράματος για τη νεοελληνική σκηνή. Οι φοιτητές καλούνται τόσο κατά τη διάρκεια του μαθήματος όσο και στην τελική εργασία, να εκπονήσουν την δική τους μεταφραστική εκδοχή σε επιλεγμένα αρχαιοελληνικά δραματικά κείμενα, ενσωματώνοντας τη διδασκόμενη θεωρία στη μεταφραστική τους πράξη.

ΘΕ44: ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ

M. Μπαϊρακτάρη

Το εργαστήριο επικεντρώνεται στη θεατρική μετάφραση κυρίως από την αγγλική (αλλά και τη γαλλική) γλώσσα προς την ελληνική. Επιλέγονται αποσπάσματα έργων, είτε ήδη μεταφρασμένα είτε όχι, τα οποία ανήκουν σε διαφορετικά ρεύματα και τεχνοτροπίες. Εισαγωγικά παρουσιάζεται ένα πανόραμα των βασικών αρχών που κυριαρχούν στη θεωρία της θεατρικής μετάφρασης, με σχετικές εφαρμογές μέσα από την αντιβολική μελέτη αναμεταφράσεων. Στη συνέχεια, το μάθημα εστιάζει στις υπάρχουσες στρατηγικές προσέγγισης του κειμένου-πηγής και τις πιθανές μεταφραστικές τεχνικές. Η μεταφραστική πράξη πραγματοποιείται ομαδικά αλλά και ατομικά, με ανάθεση μικρής έκτασης εργασιών, προκειμένου οι φοιτητές/τριες να έρθουν ατομικά αντιμέτωποι/ες με το κείμενο-πηγή αλλά και να αναμετρηθούν με το αποτέλεσμα που προκύπτει μετά από την ομαδική δουλειά και την ανταλλαγή απόψεων. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες είναι σε θέση να προσδιορίζουν τα εκάστοτε πιθανά «όρια» ανάμεσα στη μετάφραση, την απόδοση και τη διασκευή, να εντοπίζουν τις λεξιλογικές, μορφοσυντακτικές, υφολογικές και πραγματολογικές προκλήσεις του κειμένου-πηγή, να επιλέγουν και να καθορίζουν τη στρατηγική και τις μεταφραστικές τεχνικές που θα εφαρμόσουν βάσει κριτηρίων, να αναπτύσσουν κριτικό λόγο απέναντι σε ήδη υπάρχουσες αναμεταφράσεις και να παρουσιάζουν τον μεταφραστικό σχολιασμό των μεταφραστικών επιλογών τους αλλά και των αναμεταφράσεων που ήδη υπάρχουν.

Γ' εξάμηνο

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΜΑΘΗΜΑ

ΘΜ16: ΔΡΑΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ

Κ. Γάκης

Το μάθημα, εκκινώντας από τις βασικές θεωρίες υποκριτικής, οδηγεί τους φοιτητές στη βιωματική διερεύνηση της έννοιας της δραματοποίησης στον σύγχρονο κόσμο – ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ιδιάζουσα φύση της δραματοποίησης, που συνίσταται τόσο στην παραγωγή σταθερών μορφών/αποτελέσματος όσο και στο στοιχείο διαρκούς μετακίνησης-γίνεσθαι που τη χαρακτηρίζει. Έτσι, αφενός οι φοιτητές καλούνται να δημιουργήσουν/βιώσουν μη θεατρικές εμπειρίες με θεατρικούς όρους (μέσω της φωνής, της όψης, της κίνησης, των αντικειμένων κ.λπ.) και αφετέρου να επιχειρήσουν μεθόδους «αλλοίωσης» ενός δεδομένου θεατρικού ή άλλου κειμένου. Θεμελιώδης στόχος του μαθήματος είναι η επαφή και η συνομιλία των διδασκομένων με την κοινότητα, μέσω ακριβώς της διερεύνησης της έννοιας της κοινότητας ως του πεδίου όπου αναπτύσσονται η κατανόηση, η αποδοχή, η συμπερίληψη.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

ΘΕ45: ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΡΑΦΗΣ

Θ. Τσαλαπάτης

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στους κανόνες και τα χαρακτηριστικά της γραφής ενός θεατρικού έργου. Οι παραδόσεις έχουν στόχο να φέρουν τον φοιτητή σε επαφή με κάθε ένα από τα απαραίτητα δημιουργικά εργαλεία που είναι απαραίτητα για τη δημιουργία ενός θεατρικού έργου. Την πλοκή ως βασική ραχοκοκαλιά του δραματικού έργου. Τον διάλογο ως το βασικότερο θεατρικό εργαλείο και το στοιχείο αυτό που διαχωρίζει τη θεατρική γραφή από όλες τις άλλες εκφάνσεις της γραφής. Τους χαρακτήρες ως ταυτόχρονα σημεία ιδεών και δραματικής έντασης. Τους όρους με τους οποίους ξεκινά ένα θεατρικό έργο και τους τρόπους με τους οποίους μπορεί αυτό να κλείσει. Ταυτόχρονα το μάθημα έχει ως στόχο να φέρει τους φοιτητές σε επαφή με μια σειρά από αφηγηματικά μοτίβα, εργαλεία και τρόπους που χρησιμοποιούνται και εφαρμόζονται στη θεατρική αλλά ταυτόχρονα και στην κινηματογραφική και τηλεοπτική αφήγηση. Το μάθημα εστιάζει ταυτόχρονα σε όλες τις μορφές δραματικού λόγου. Στο έργο με πολλές πράξεις αλλά ταυτόχρονα στο μονόπρακτο, τον μονόλογο, το solo performing κτλ. Η κάθε παράδοση ακολουθείται από μια σειρά ασκήσεων που έχει ως στόχο την εφαρμογή της θεωρητικής παράδοσης. Μέσα από την πρακτική οι φοιτητές καλούνται να εμπεδώσουν επί της ουσίας τη θεωρία. Τέλος, τα μαθήματα καταλήγουν σε μια γραπτή εργασία όπου οι φοιτητές καλούνται να εφαρμόσουν το σύνολο των γνώσεων που αποκόμισαν. Να δημιουργήσουν ένα μονόπρακτο με βάση τους κανόνες και τις αρχές που διδάχτηκαν στο μάθημα.

ΘΕ46: ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΡΑΦΗΣ

B. Μαυρογεωργίου

Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη του αντικειμένου της δημιουργικής και της θεατρικής γραφής στο πλαίσιο της διδασκαλίας και εφαρμογής του θεάτρου στην εκπαίδευση (λογοτεχνικής, θεατρικής, σεναριακής γραφής και με τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών κ.ά.). Τόσο η παραγωγή διαφορετικών μορφών έντεχνου γραπτού και προφορικού λόγου που πηγάζει από διεργασίες αυτοσχεδιασμού και δραματικής έκφρασης όσο και η κατευθυνόμενη ή ελεύθερη συγγραφή θεατρικών, επιτελεστικών, λογοτεχνικών και άλλων μορφών κειμένων που υπακούν σε συγκεκριμένους κώδικες και συμβάσεις, συναπαρτίζουν τους ειδικούς στόχους του μαθήματος οι οποίοι αφορούν στη βιωματική μάθηση του αντικειμένου μέσα από εργαστηριακές ασκήσεις.

- Ειδικά θέματα δημιουργικής γραφής
- Εργαστήριο θεατρικής μετάφρασης

ΘΕ47: Ο ΘΕΑΤΡΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΕΣ ΓΡΑΦΕΣ (ΔΟΚΙΜΙΑ, ΛΙΜΠΡΕΤΑ, ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ)

I. Αθανασάτου

Το μάθημα επιλογής στοχεύει να εξοικειώσει τους/τις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες με στοιχεία της κινηματογραφικής γραφής σε διάλογο με τον θεατρικό λόγο.

Στο πλαίσιο δίωρων διά ζώσης διαλέξεων, προβάλλονται ταινίες στην αίθουσα διδασκαλίας με αναφορές στα μεγάλα αισθητικά ρεύματα του παγκόσμιου κινηματογράφου (κλασικό αφηγηματικό στίλ, γερμανικός εξπρεσιονισμός, γαλλικός μπρεσσιονισμός, σοβιετική σχολή μοντάζ, ιταλικός νεορεαλισμός, γαλλικό νέο κύμα, Μοντερνισμός, μπρεχτική αποστασιοποίηση) σε συνδυασμό με τις έννοιες του ρεαλισμού, συμβολισμού κ.ά. στο θέατρο.

Ιδιαίτερο πεδίο αποτελούν οι σύγχρονες συζητήσεις για την έμφυλη διάσταση, τόσο στο θέατρο όσο και στον κινηματογράφο. Οι μεταγραφές της αρχαίας ελληνικής τραγωδίας στον κινηματογράφο τίθενται ως παράδειγμα της σχέσης θεατρικού και κινηματογραφικού λόγου αλλά και ως πεδίο των έμφυλων αναγνώσεων του αρχαίου δράματος. Η σύγχρονη ψηφιακή πρόσκληση αποτελεί επίσης πεδίο ενδιαφέροντος στη μελέτη των άλλων γραφών.

Η επιλογή των ταινιών και των παραστάσεων, τόσο αυτών που προβάλλονται στην αίθουσα διδασκαλίας, όσο και των συνιστώμενων σε κατ' ιδίαν θέαση, περιλαμβάνει δημιουργούς του ελληνικού και παγκόσμιου κινηματογράφου (Antonioni, Godard, Αγγελόπουλου, Pasolini, Akerman, Varda, Κακογιάννη, Μαρκετάκη, Τσαγγάρη, παραστάσεις του Εθνικού θεάτρου, του Αμφι-Θεάτρου του Σπ. Α. Ευαγγελάτου κ.ά.).

ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

A. Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία στην ειδίκευση: «Δραματολογία και Παράσταση»

Η διπλωματική εργασία στην ειδίκευση «Δραματολογία και Παράσταση» αντλεί το θέμα της από τις περιοχές που εξετάστηκαν στα μαθήματα του ΠΜΣ και δύναται να έχει θεωρητικό ή και πρακτικό χαρακτήρα.

Η επιλογή του θέματος και της μεθοδολογίας της έρευνας θα πρέπει να διασφαλίζει την πρωτοτυπία και τη γενικότερη ερευνητική σημασία της διπλωματικής εργασίας, βασιζόμενη σε σύγχρονες μεθοδολογικές προσεγγίσεις που διέπουν την προσέγγιση της δραματολογίας, της σκηνικής πράξης και των μεταξύ τους ποικίλων διασυνδέσεων.

Πιο συγκεκριμένα, η διπλωματική εργασία στην ειδίκευση «Δραματολογία και Παράσταση» μπορεί να λάβει:

α) τη μορφή καθαρής θεωρητικής ή ιστορικής προσέγγισης του αντικειμένου της (ακολουθώντας, λόγου χάρη, την ανάλυση σημαντικών θεωριών δραματολογίας, την κατάρτιση παραστασιολογικών βάσεων δεδομένων, την ανασύνθεση μιας ιστορικής παράστασης ή του ρεπερτορίου ενός θιάσου ή μιας θεατρικής ομάδας, την ανάλυση και τεκμηρίωση πηγών που συνδέονται με τη μεταφορά ενός [θεατρικού] κειμένου κατά τη σκηνική του απεικόνιση, την αναδίφηση σε αρχεία για τον εντοπισμό αθησαύριστων κειμένων και την έκδοσή τους μέσω επιστημονικών μεθόδων, την αρχειακή έρευνα σε τομείς που άπτονται της θεατρικής ζωής, τη συγκριτική προσέγγιση κειμένων και παραστάσεων από τον χώρο της ελληνικής και παγκόσμιας σύγχρονης και παλαιότερης δραματολογίας κ.ά.),

β) να περιλαμβάνει τη συνδυαστική μορφή θεωρητικής προσέγγισης και πρακτικής εφαρμογής ενός συναφούς με την κατεύθυνση θέματος (όπως είναι, λόγου χάρη, ο εντοπισμός της ιστορικής και μεθοδολογικής πορείας που ακολουθείται κατά τη δραματολογική επεξεργασία ενός κειμένου και το ανέβασμά του στη σκηνή),

γ) να στηρίζεται στη διεξαγωγή μιας πρωτότυπης δραματολογικής ή/και δραματολογικής εργασίας στον χώρο της θεατρικής πράξης (εφόσον αυτή η εργασία μπορεί να τεκμηριωθεί ότι συνοδεύεται και από αντίστοιχη θεατρολογική έρευνα).

Όριο λέξεων: Το όριο λέξεων καθορίζεται στις 30.000 λέξεις + 5.000/7.000 λέξεις για παραρτήματα αποδελτίωσης, καταγραφής ή και παρουσίασης πρακτικού και ερευνητικού υλικού. Σε περίπτωση που η Διπλωματική περιλαμβάνει και ένα πρακτικό –πέραν του καθαρά ερευνητικού– μέρος, τότε μαζί με το κυρίως μέρος της Διπλωματικής οφείλει να προσκομισθεί και το υλικό που τεκμηριώνει την πρακτική εργασία του/της φοιτητή/τριας (όπως είναι το οπτικοακουστικό μέσο της παράστασης, το βιβλίο δραματολογίας, ο οδηγός σκηνοθεσίας, κ.ά.).

B. Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία στην ειδίκευση: «Διδακτική του Θεάτρου»

Η διπλωματική εργασία στην ειδίκευση «Διδακτική του Θεάτρου» αντλεί το θέμα της από τις περιοχές που εξετάστηκαν στα μαθήματα του ΠΜΣ και δύναται να έχει θεωρητικό ή και πρακτικό χαρακτήρα. Η επιλογή του θέματος και της μεθοδολογίας της έρευνας θα πρέπει να

διασφαλίζει την πρωτοτυπία και την ιδιαίτερη σημασία της διπλωματικής εργασίας, βασιζόμενη στις σύγχρονες μεθοδολογικές προσεγγίσεις που διέπουν την έρευνα για την εφαρμογή του θεάτρου και του δράματος σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.

Πιο συγκεκριμένα, μια διπλωματική εργασία στην ειδίκευση «Θεατρολογία - Διδακτική του Θεάτρου» μπορεί να έχει τη μορφή θεωρητικής ή ιστορικής προσέγγισης (ανάλυση θεωριών, πηγών, κειμένων, αρχαική έρευνα, ιστορική, συγκριτική προσέγγιση, βιβλιογραφική ανασκόπηση κ.ά.), τη συνδυαστική μορφή θεωρητικής προσέγγισης και πρακτικής εφαρμογής του θέματος, μέσα από διδακτικές παρεμβάσεις ή διεξαγωγή έρευνας στο σχολικό ή άλλο εκπαιδευτικό περιβάλλον (πειραματική, ποσοτική, ποιοτική έρευνα κ.ά.), ή και μέσα από την έρευνα (μεθοδολογικών ζητημάτων) πρακτικών εφαρμογών στον τομέα του θεάτρου/δράματος στην εκπαίδευση με θεωρητικό και πρακτικό περιεχόμενο (“Practice as Research”).

Όριο λέξεων: 30.000 + 5.000/7.000 λέξεις για παραρτήματα αποδελτίωσης, καταγραφής ή και παρουσίασης πρακτικού και ερευνητικού υλικού.

Γ. Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία στην ειδίκευση: «Θεατρική μετάφραση και Δημιουργική γραφή»

Η διπλωματική εργασία στην ειδίκευση «Θεατρική μετάφραση και δημιουργική γραφή» αντλεί το θέμα της από αντικείμενα που προσεγγίστηκαν στα μαθήματα της ειδίκευσης και μπορεί να είναι αμιγώς θεωρητική ή να συνδυάζει τη θεωρία με την πράξη. Η εργασία πρέπει να βασίζεται στις θεωρητικές επεξεργασίες, τις μεθοδολογικές προσεγγίσεις και ερευνητικές πρακτικές στις γνωστικές περιοχές της θεατρικής μετάφρασης και της δημιουργικής γραφής και να αποτελεί πρωτότυπη συνεισφορά στη σχετική έρευνα.

Ενδεικτικά, μια διπλωματική εργασία στη συγκεκριμένη ειδίκευση μπορεί να λάβει τις εξής μορφές:

- Θεωρητική προσέγγιση ενός ή περισσότερων ζητημάτων, με αναφορά σε μελέτες περίπτωσης.
- Ιστορική και/ή συγκριτική προσέγγιση φαινομένων και κειμένων.
- Ποσοτική ή/και ποιοτική έρευνα σχετικά με ένα ή περισσότερα φαινόμενα.
- Σχολιασμένη βιβλιογραφία.
- Μετάφραση δραματικού ή θεωρητικού κειμένου, με κατάλληλη θεωρητική/μεθοδολογική τεκμηρίωση.
- Συγγραφή (και κατά περίπτωση παρουσίαση) πρωτότυπου θεατρικού κειμένου, με ανάλογη τεκμηρίωση.
- Διασκευή/δραματοποίηση αφηγηματικού, ποιητικού, δοκιμιακού και άλλου κειμένου, με ανάλογη τεκμηρίωση και κατά περίπτωση παρουσίασή του.

Το όριο λέξεων καθορίζεται στις 30.000 λέξεις, εκτός των παραρτημάτων, αλλά συμπεριλαμβανομένων των υποσημειώσεων και της βιβλιογραφίας, συν 5.000/7.000 λέξεις για παραρτήματα αποδελτίωσης, καταγραφής ή και παρουσίασης πρακτικού και ερευνητικού υλικού.

Παράδοση και αξιολόγηση

Σε κάθε εργασία που κατατίθεται προς αξιολόγηση ο/η συγγραφέας μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια υποχρεούται να αναφέρει εάν χρησιμοποίησε απόψεις άλλων. Εργασίες που είναι προϊόντα λογοκλοπής, βασίζονται δηλαδή σε αντιγραφή έργου άλλου χωρίς να υπάρχει συγκεκριμένη αναφορά σε αυτό, σύμφωνα με τα διεθνή ακαδημαϊκά πρότυπα, βαθμολογούνται υποχρεωτικά με μηδέν (0). Η λογοκλοπή ως παράπτωμα, ανάλογα με την περίπτωση, μπορεί να οδηγήσει μέχρι και σε διαγραφή των υποψηφίων.

Ο/Η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια υποχρεούται επίσης να καταθέσει στη Γραμματεία του Τμήματος πριν από την υποστήριξή της, υπεύθυνη δήλωση στην οποία θα αναφέρει τα ακόλουθα: «δηλώνω υπεύθυνα ότι είμαι συγγραφέας αυτής της πρωτότυπης μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας και ότι έχω αναφέρει τις όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε αυτές αναφέρονται ακριβώς είτε παραφρασμένες».

Για να εγκριθεί η εργασία ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια οφείλει να την υποστηρίξει ενώπιον της εξεταστικής επιτροπής (παρ. 4, άρ. 34, Ν. 4485/2017). Για την υποστήριξη μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας έως την 30ή Ιουνίου η ημερομηνία παράδοσης είναι η 31η Μαΐου, για την υποστήριξη εργασίας έως την 30^η Σεπτεμβρίου η ημερομηνία παράδοσης είναι η 30ή Ιουνίου και για την υποστήριξη εργασίας έως τα τέλη Φεβρουαρίου η ημερομηνία παράδοσης είναι έως την 30ή Σεπτεμβρίου. Μετά το πέρας της δημόσιας υποστήριξης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας από τον/τη μεταπτυχιακό/ή φοιτητή/τρια, η επιτροπή την αξιολογεί και τη βαθμολογεί από μηδέν (0) έως δέκα (10), με ελάχιστο βαθμό επιτυχίας το πέντε (5). Η Εξεταστική Επιτροπή δύναται να αναπέμψει με απόφασή της τη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία για διορθώσεις ή επεξηγήσεις. Η τελική αξιολόγηση και κρίση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας γίνεται από την παραπάνω Επιτροπή. Για την έγκριση απαιτείται η σύμφωνη γνώμη των δύο τρίτων (2/3) των μελών της Επιτροπής. Το τελικό πρακτικό της Εξεταστικής Επιτροπής υπογράφεται από όλα τα παρόντα μέλη, ενώ ένα ξεχωριστό έγγραφο με τις υπογραφές των μελών της επιτροπής που ψηφίζουν θετικά ενσωματώνεται στο κείμενο της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας. Η εγκεκριμένη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, μετά το πέρας των ενδεχομένων διορθώσεων που προτείνει η Επιτροπή, κατατίθεται στη βιβλιοθήκη σε δύο αντίτυπα, ένα (1) βιβλιοδετημένο έντυπο και ένα (1) αντίτυπο cd σε μορφή (pdf) και, επιπλέον, ένα (1) αντίτυπο cd σε μορφή (pdf) στη Γραμματεία. Σε περίπτωση κατά την οποία η Διπλωματική Εργασία θεωρηθεί ως μη ικανοποιητική τότε η φοίτηση στο Πρόγραμμα λήγει και ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια δεν αποκτά το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα αλλά λαμβάνει βεβαίωση επιτυχούς παρακολούθησης των μαθημάτων.

Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες εφόσον εγκριθούν από την εξεταστική επιτροπή, αναρτώνται υποχρεωτικά στον διαδικτυακό τόπο του Τμήματος <http://www.theatre.uoa.gr> (άρ. 34, παρ. 5 Ν.4485/17).

Επίσης, γίνεται ηλεκτρονική κατάθεση της διπλωματικής εργασίας στο Ψηφιακό Αποθετήριο «ΠΕΡΓΑΜΟΣ», σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΣΤΟ ΨΗΦΙΑΚΟ ΑΠΟΘΕΤΗΡΙΟ «ΠΕΡΓΑΜΟΣ» ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η διαδικασία, που περιγράφεται αναλυτικά παρακάτω, αποτελείται από τα βήματα που πρέπει να ακολουθεί ο/η φοιτητής/τρια, η Γραμματεία του Τμήματος και η Βιβλιοθήκη για την ανάρτηση της εργασίας στο ψηφιακό αποθετήριο.

Αναλυτικά:

Βήμα 1ο: Έγκριση εργασίας και παραλαβή εντύπου από τη Γραμματεία του Τμήματος

Μετά την έγκριση και βαθμολόγηση της εργασίας, οι φοιτητές/τριες λαμβάνουν από τη Γραμματεία του Τμήματος της Σχολής τους, έντυπο (επισυνάπτεται υπόδειγμα) σε 2 αντίγραφα, στο οποίο περιλαμβάνονται:

1. Βεβαίωση έγκρισης της εργασίας.
- 2α. Υπεύθυνη δήλωση κατάθεσης του συγγραφέα με την οποία **παραχωρεί** στη Βιβλιοθήκη και στο Κέντρο Πληροφόρησης (ΒΚΠ) **τη μη αποκλειστική άδεια διάθεσης** της εγκριθείσας μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας μέσω του διαδικτύου και υπεύθυνη δήλωση κατάθεσης στο Ψηφιακό Αποθετήριο ενός πιστού αντιγράφου σε μορφή pdf.
- 2β. Δήλωση πιθανού χωροταξικού περιορισμού της πρόσβασης στο πλήρες κείμενο, μόνο εντός του δικτύου του Πανεπιστημίου μας ή περιορισμού της πρόσβασης στο πλήρες κείμενο για 6 μήνες ή για έναν χρόνο. Σε περίπτωση που ο/η φοιτητής/τρια επιθυμεί την μη πρόσβαση στο πλήρες κείμενο για διάστημα ενός χρόνου, διότι συντρέχουν ειδικοί λόγοι, καταθέτει αίτηση προς τη Βιβλιοθήκη στην οποία επεξηγεί αναλυτικά τους λόγους και επιλέγει, **στο έντυπο**, τον περιορισμό της πρόσβασης στο πλήρες κείμενο για έναν χρόνο.
3. Αίτηση προς τη βιβλιοθήκη για τον έλεγχο ορθής συμπλήρωσης των υποχρεωτικών στοιχείων και επιτυχούς ανάρτησης στο ψηφιακό αποθετήριο.

Οι φοιτητές/τριες οφείλουν να προσκομίσουν **και τα δύο αντίγραφα** του προαναφερθέντος εγγράφου στη Βιβλιοθήκη, να υπογράψουν τις προαναφερόμενες υπεύθυνες δηλώσεις και να αναρτήσουν υποχρεωτικά την εργασία στο Ψηφιακό Αποθετήριο του Πανεπιστημίου μας το οποίο έχει την ονομασία «Πέργαμος» και βρίσκεται στην ιστοσελίδα της Διεύθυνσης της Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης www.lib.uoa.gr, ή απευθείας στην ιστοσελίδα του ψηφιακού αποθετηρίου pergamos.lib.uoa.gr. Στην ιστοσελίδα, οι φοιτητές θα βρουν και οδηγίες για την ανάρτηση στο Ψηφιακό Αποθετήριο.

Βήμα 2ο: Τα βήματα ροής εργασίας, του/της φοιτητή/τριας, κατά τη διαδικασία ανάρτησης της εργασίας στην πλατφόρμα του Ψηφιακού Αποθετηρίου και οι ενέργειες της Βιβλιοθήκης

- Ο/Η φοιτητής/τρια επισκέπτεται τον ιστότοπο της πλατφόρμας: pergamos.lib.uoa.gr
- Επιλέγει τον σύνδεσμο «Προσωποποιημένες υπηρεσίες»
- Επιλέγει τον συνδέσμο/πλήκτρο «Είσοδος». Με τον τρόπο αυτό γίνεται πιστοποίηση του χρήστη μέσω του Κέντρου Δικτύου του ΕΚΠΑ, γι' αυτό και είναι **απαραίτητο οι φοιτητές/τριες να έχουν ενεργό λογαριασμό ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στο**

ΕΚΠΑ ώστε να μπορούν να έχουν πρόσβαση σε προσωποποιημένες υπηρεσίες / διαδικασίες.

- **Προσοχή: Ο λογαριασμός θα πρέπει να είναι ορθά συνδεδεμένος με το Τμήμα ή την Κατεύθυνση του ΠΜΣ που παρακολουθεί ο/η φοιτητής/τρια.**
- Μετά την επιτυχή είσοδο του χρήστη, εμφανίζονται τα στοιχεία του λογαριασμού του/της και οι διαθέσιμες επιλογές υπηρεσιών. Αν έχει δικαίωμα κατάθεσης εργασίας, επιλέγει τον σύνδεσμο «Ηλεκτρονική Κατάθεση» όπου μεταφέρεται σε νέα σελίδα, στην οποία μπορεί να ξεκινήσει ρητά τη διαδικασία κατάθεσης επιλέγοντας το πλήκτρο «Έναρξη κατάθεσης» (σε κάθε βήμα της διαδικασίας εντός της πλατφόρμας παρέχονται σαφείς και αναλυτικές οδηγίες).
- Ο/Η φοιτητής/τρια, κατά τη διάρκεια συμπλήρωσης του κατάλληλου απογραφικού δελτίου, μπορεί να αποθηκεύει προσωρινά το δελτίο μέχρι και την οριστική υποβολή του.
- Ο/Η φοιτητής/τρια που καταθέτει **μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία** και θέλει τον περιορισμό της πρόσβασης στο πλήρες κείμενο έχει τρεις επιλογές:
  1. Πρόσβαση στο πλήρες κείμενο μόνο εντός του δικτύου του ΕΚΠΑ
  2. Περιορισμό στην πρόσβαση του πλήρους κειμένου για 6 μήνες.
  3. Να επιλέξει τον περιορισμό στην πρόσβαση του πλήρους κειμένου για 6 μήνες και να καταθέσει αίτηση στη Βιβλιοθήκη, όπου θα αναφέρονται αναλυτικά οι ειδικοί λόγοι για περιορισμό στην πρόσβαση στο πλήρες κείμενο για **έναν χρόνο**. Στην περίπτωση αυτή η Βιβλιοθήκη προωθεί τις αιτήσεις στο Εφορευτικό Συμβούλιο της οικείας Βιβλιοθήκης της Σχολής και αν εγκριθεί η αίτηση **τότε και μόνο τότε** η Βιβλιοθήκη επιλέγει τον περιορισμό της εργασίας για έναν χρόνο. Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης από το Εφορευτικό Συμβούλιο, η εργασία με τη συμπλήρωση του χρονικού περιορισμού των 6 μηνών θα είναι διαθέσιμη προς όλους.
    - Μετά την υποβολή, ο/η φοιτητής/τρια ενημερώνεται για την κατάθεση της εργασίας με e-mail.
    - Η υποβληθείσα εργασία ελέγχεται ως προς την ορθότητα των στοιχείων στα υποχρεωτικά πεδία (με τα δεδομένα τεκμηρίωσης και τοποθέτηση του ψηφιακού υλικού σε μορφή pdf) από το προσωπικό της Βιβλιοθήκης. Το αρχείο **δεν** πρέπει να είναι κλειδωμένο και να είναι στην τελική του μορφή.
    - Μετά τον έλεγχο, από τη Βιβλιοθήκη, της συμπλήρωσης των υποχρεωτικών πεδίων με τα προβλεπόμενα στοιχεία και την ανάρτηση της εργασίας σε μορφή pdf, **αν διαπιστωθούν λάθη, τότε ενημερώνεται, με e-mail, ο/η φοιτητής/τρια και διορθώνει ή συμπληρώνει τα προβλεπόμενα στοιχεία και επαναλαμβάνει την ανάρτηση.** Όταν διαπιστωθεί από τη Βιβλιοθήκη η ορθή συμπλήρωση και ανάρτηση της εργασίας, τότε εγκρίνεται η απόθεση και η εργασία εντάσσεται στη συλλογή της «Γκρίζας Βιβλιογραφίας» του Ψηφιακού Αποθετηρίου. **Τότε και μόνο τότε** ενημερώνονται ηλεκτρονικά όλα τα εμπλεκόμενα μέρη (Βιβλιοθήκη, φοιτητής/τρια, επιβλέπων/ουσα καθηγητής/τρια και η Γραμματεία).

- Η πλατφόρμα δημιουργεί βεβαίωση κατάθεσης της εργασίας, η οποία επισυνάπτεται στο παραπάνω ηλεκτρονικό μήνυμα.

Η υποστηριζόμενη διαδικασία προσφέρει ευελιξία υλοποίησης ώστε να προσαρμόζεται καλύτερα στις απαιτήσεις των εμπλεκομένων.

Με το πέρας του επιλεγμένου και εγκεκριμένου χρονικού περιορισμού, το πλήρες κείμενο θα είναι διαθέσιμο σε όλους.

Σημείωση 1η: Στις περιπτώσεις περιορισμού ελεύθερης πρόσβασης στο πλήρες κείμενο είναι διαθέσιμες μόνο οι βιβλιογραφικές αναφορές για τον συγγραφέα και το κείμενο, η περίληψη του κειμένου και οι λέξεις κλειδιά.

Σημείωση 2η: Σε κάθε περίπτωση η ελεύθερη πρόσβαση στο πλήρες κείμενο βοηθά τα Ιδρύματα και τους συγγραφείς να αποκτήσουν άμεση αναγνωρισιμότητα στην ερευνητική τους παραγωγή και η χρήση των ερευνητικών αποτελεσμάτων τους αυξάνεται.

Σημείωση 3η: Η κατάθεση στο Ψηφιακό Αποθετήριο και η ελεύθερη πρόσβαση στο πλήρες κείμενο προστατεύει και κατοχυρώνει τους συγγραφείς από κινδύνους λογοκλοπής.

Βήμα 3ο: Ολοκλήρωση της κατάθεσης και παραλαβή της βεβαίωσης από τον/τη φοιτητή/τρια

Μετά την πάροδο 3 (τριών) εργάσιμων ημερών από την ημέρα κατάθεσης της βεβαίωσης - αίτησης στη Βιβλιοθήκη και ανάρτησης της εργασίας στο Αποθετήριο, ο/η φοιτητής/τρια λαμβάνει **από τη Βιβλιοθήκη υπογεγραμμένο το ένα αντίγραφο** της βεβαίωσης - αίτησης και το προσκομίζει στη Γραμματεία του Τμήματος της Σχολής, για να μπορεί να καταθέσει αίτηση ορκωμοσίας.

Γ' ΜΕΡΟΣ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ ΚΑΙ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ

1. Εισαγωγή

Για τη βελτίωση της λειτουργίας του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών και την ενίσχυση της εκπαιδευτικής διαδικασίας με κέντρο τον/τη φοιτητή/φοιτήτρια, τίθεται σε λειτουργία ο μηχανισμός υποβολής και διαχείρισης παραπόνων των φοιτητών και φοιτητριών του Τμήματος. Με αυτόν τον τρόπο, διασφαλίζεται η ανταπόκριση του Τμήματος στις ανάγκες των φοιτητών/τριών και διαφυλάσσεται το κύρος του Προγράμματος Σπουδών. Ως παράπονο ορίζεται η οποιαδήποτε έκφραση δυσαρέσκειας από πλευράς του/της φοιτητή/τριας, λόγω διάψευσης των προσδοκιών του/της σε σχέση με την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης και των συναφών διοικητικών υπηρεσιών του προγράμματος του Τμήματος.

2. Σκοπός

Ο κανονισμός διαχείρισης παραπόνων και ενστάσεων απευθύνεται σε ενεργούς/ές φοιτητές/τριες του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών όλων των κύκλων σπουδών και αποσκοπεί στην επίλυση διαφωνίας ή προβλήματος, όπως: 1. Διαφωνία σε θέματα σπουδών και φοίτησης. 2. Ανάρμοστη συμπεριφορά από μέλος ακαδημαϊκού ή διοικητικού προσωπικού. 3. Ελλιπής καθοδήγηση από μέλος είτε ακαδημαϊκού είτε διοικητικού προσωπικού.

3. Πεδίο Εφαρμογής

Οι φοιτητές/τριες του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών οφείλουν να μελετούν τον Κανονισμό Σπουδών, καθώς και τον Κανονισμό λειτουργίας, τον Κώδικα Δεοντολογίας και τη σχετική πολιτική που διέπει τη λειτουργία του Πανεπιστημίου και εμπίπτει σε θέματα διδασκαλίας και φοίτησης, ώστε να γνωρίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους. Οι φοιτητές/τριες δύνανται να υποβάλουν προφορικό ή/και γραπτό παράπονο όταν ενέργεια ή απόφαση μέλους του Τμήματος δεν συνάδει με: • Τους Κανονισμούς Σπουδών και Φοίτησης • Τον Κώδικα Δεοντολογίας ή/και σχετικές πολιτικές του Τμήματος/Πανεπιστημίου που αφορούν στην ακαδημαϊκή διδασκαλία και έρευνα, αποδεκτή Χρήση Υπηρεσιών και Συστημάτων Πληροφορικής και Επικοινωνίας, προστασία της Πνευματικής Ιδιοκτησίας και των Πνευματικών Δικαιωμάτων, προστασία των Προσωπικών Δεδομένων, πρότυπα εργασιακή συμπεριφορά, ισότητα και καταπολέμηση των διακρίσεων, καταπολέμηση της παρενόχλησης και της σεξουαλικής παρενόχλησης.

Οι φοιτητές/τριες οφείλουν να μελετούν το περιεχόμενο των πιο πάνω Κανόνων, Κανονισμών, Κωδίκων, ώστε να γνωρίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών. Οι φοιτητές/τριες οφείλουν να απευθύνονται στον Ακαδημαϊκό Σύμβουλο (βλ. σχετικό κανονισμό) για καθοδήγηση και υποστήριξη στα θέματα που τους/τις απασχολούν και σχετίζονται ή επηρεάζουν τις σπουδές και τη φοίτηση. Οι Ακαδημαϊκοί Σύμβουλοι θα πρέπει να ανταποκρίνονται άμεσα στα σχετικά αιτήματα των φοιτητών.

4. Διαδικασία Υποβολής Παραπόνου

Πριν από την υποβολή γραπτού αιτήματος για διευθέτηση του παραπόνου, θα πρέπει να

εξαντλείται κάθε άλλη μέθοδος επίλυσης του θέματος που έχει προκύψει. Τα στάδια που ακολουθούνται είναι τα εξής:

Στάδιο 1: Απευθείας επίλυση

Ο/Η φοιτητής/τρια αναφέρει το πρόβλημα/παράπονο σε μέλος ΔΕΠ/ΕΕΠ/ΕΔΙΠ/ΕΤΕΠ (στον/στην υπεύθυνο/η Καθηγητή/τρια ή στον/στη διδάσκοντα/ουσα του μαθήματος) ή σε μέλος διοικητικού προσωπικού (στην Προϊσταμένη Γραμματείας), ανάλογα με τη φύση του παραπόνου. Το μέλος του Τμήματος εξετάζει το πρόβλημα-παράπονο σε συνεργασία με τον/τη φοιτητή/τρια και προτείνει μία λύση.

Στάδιο 2: Διαμεσολάβηση

Στις περιπτώσεις που μετά την ολοκλήρωση του πρώτου σταδίου της απευθείας επίλυσης ο/η φοιτητής/τρια δεν ικανοποιείται με την προτεινόμενη λύση και το πρόβλημα παραμένει ανεπίλυτο, τότε υπάρχει η δυνατότητα να υποβάλει το παράπονό του/της στον Ακαδημαϊκό του/της Σύμβουλο μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή/και να ζητήσει ακρόαση στις καθορισμένες ώρες υποδοχής (βλ. κανονισμό Ακαδημαϊκού Συμβούλου). Ο Ακαδημαϊκός Σύμβουλος εξετάζει το παράπονο σε συνεργασία με τον/τη φοιτητή/τρια και προτείνει μία λύση. Ο Ακαδημαϊκός Σύμβουλος δύναται κατά την κρίση του να επικοινωνεί με μέλη του Τμήματος με σκοπό να ζητήσει τη συνδρομή τους στην επίλυση του προβλήματος. Διευκρινίζεται ότι παράπονο μπορεί να υποβληθεί και μέσω των εκπροσώπων των φοιτητών. Ο/Η φοιτητής/τρια θα πρέπει να υποβάλει το παράπονό του/της εντός 30 ημερών από την ημέρα εμφάνισης του προβλήματος. Η όλη διαδικασία επίλυσης του προβλήματος διαρκεί το μέγιστο 15 ημέρες. Σε περίπτωση που ο/η φοιτητής/τρια θέλει να διατηρήσει την ανωνυμία του/της, το αίτημα μπορεί να υποβάλλεται μέσω του Συλλόγου των Φοιτητών.

Στάδιο 3: Διοικητική εξέταση

Στις περιπτώσεις όπου, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας της διαμεσολάβησης του Ακαδημαϊκού Συμβούλου, το πρόβλημα παραμένει, τότε ο/η φοιτητής/τρια μπορεί να υποβάλει, εντός 30 ημερών, γραπτώς το παράπονό του/της στον/ην Πρόεδρο του Τμήματος μέσω Πρωτοκόλλου χρησιμοποιώντας το συγκεκριμένο ΕΝΤΥΠΟ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ (Βλέπε στο Παράρτημα που ακολουθεί) και εκείνος να το παραπέμψει στη Συνέλευση του Τμήματος, η οποία γνωμοδοτεί με βάση τις κείμενες διατάξεις και το ιστορικό της κάθε υπόθεσης. Σε περίπτωση ένστασης φοιτητή/τριας για επανειλημμένη αποτυχία του/της σε μάθημα, ορίζεται επανεξέταση, όπως προβλέπει η σχετική νομοθεσία και ο Εσωτερικός Κανονισμός του Τμήματος.

Ο/Η φοιτητής/τρια για θέματα που εμπίπτουν στην κατηγορία Υπηρεσίας υποστήριξης σπουδών και φοιτητικής ζωής, όπως: i. Θέματα Σπουδών και Φοιτητικής Μέριμνας (εγγραφές, πρόγραμμα εξετάσεων, στέγαση, οικονομική ή άλλη στήριξη) ii. Γραμματεία Τμήματος iii. Θέματα Βιβλιοθήκης iv. Θέματα Ασφάλειας και Υγείας v. Εγκαταστάσεις vi. Θέματα Φυσικής Πρόσβασης στους χώρους της Πανεπιστημιούπολης i. Θέματα Ηλεκτρονικής πρόσβασης, δύναται να υποβάλει το γραπτό του/της παράπονο στους Προϊσταμένους των Υπηρεσιών του Πανεπιστημίου για τα αντίστοιχα θέματα. Παράπονο που εμπίπτει σε αυτές τις κατηγορίες δύναται να υποβληθεί και μέσω του/της Προέδρου του οικείου Τμήματος. Το έντυπο υποβάλλεται στον/ην Πρόεδρο του Τμήματος ή στον/ην Προϊστάμενο/η της Υπηρεσίας

ανάλογα, ο/η οποίος/α το καταγράφει. Ο/Η Πρόεδρος ή ο/η Προϊστάμενος/η προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για εξέταση/διερεύνηση του προβλήματος. Δύναται, ανάλογα με τη φύση του προβλήματος να καλέσει σε ακρόαση τον/τη φοιτητή/τρια και να ζητήσει τη συνδρομή οποιουδήποτε μέλους ή οργάνου του Τμήματος, ή να παραπέμψει το πρόβλημα-παράπονο στη Συνέλευση του Τμήματος. Αναλόγως της φύσης και του επείγοντος του θέματος, ενημερώνεται αρμοδίως ο/η φοιτητής/τρια εντός χρονικού διαστήματος 15 ημερών, για την έκβαση των ενεργειών που έχουν γίνει και τις αποφάσεις που έχουν ληφθεί σε σχέση με το θέμα. Στο πλαίσιο αντιμετώπισης παραπόνων των φοιτητών/τριών είναι δυνατόν να ενεργοποιηθεί και ο Συνήγορος του Φοιτητή όπου μπορούν να απευθύνονται οι φοιτητές/τριες για τη διευθέτηση θεμάτων με συμφοιτητές, διδάσκοντες, διοικητικό προσωπικό.

Στάδιο 4: Ένσταση

Στις περιπτώσεις που μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας διοικητικής εξέτασης του προβλήματος-παραπόνου (Στάδιο 3) ο/η φοιτητής/τρια ενίσταται για την επίλυση ή η κατάσταση εξακολουθεί να είναι προβληματική, τότε μπορεί να υποβάλει εκ νέου γραπτώς το παράπονό του/της στη Συνέλευση του Τμήματος μέσω Πρωτοκόλλου χρησιμοποιώντας το ίδιο ΕΝΤΥΠΟ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ) και να αναφέρει μεταξύ άλλων και τη διαδικασία ακρόασης, διαμεσολάβησης και διοικητικής εξέτασης που ακολουθήθηκε έως εκείνο το σημείο. Σε περίπτωση που ο/η Πρόεδρος του Τμήματος έχει ήδη ζητήσει τη συνδρομή της Συνέλευσης Τμήματος στο στάδιο της Διοικητικής Εξέτασης, δεν δύναται ο/η φοιτητής/τρια να υποβάλει ένσταση και να κάνει χρήση του παρόντος βήματος της διαδικασίας. Δύναται, ωστόσο, να απευθυνθεί γραπτώς στην αρμόδια Αντιπρυτανεία Ακαδημαϊκών Θεμάτων ή τον Συνήγορο του Φοιτητή αλλά και την Επιτροπή Ισότητας των Φύλων του Ιδρύματος για εκ νέου διερεύνηση. Το γραφείο του Συνηγόρου του φοιτητή «δεν έχει αρμοδιότητα σε θέματα εξετάσεων και βαθμολογίας», όπως ρητά αναφέρει ο Νόμος. Η επιτροπή Ισότητας των Φύλων λειτουργεί ως συμβουλευτικό όργανο της Συγκλήτου και των Διοικήσεων των Σχολών και Τμημάτων για την προώθηση της ισότητας σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας και σε όλες τις διαδικασίες της ακαδημαϊκής ζωής.

Η όποια απόφαση ληφθεί κατά την επανεξέταση είναι οριστική.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΝΤΥΠΟ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ

Προς Προέδρο Τμήματος Θεατρικών Σπουδών/ Προϊστάμενο Υπηρεσίας
Αριθ. Πρωτ.:

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ: .....

ΠΑΤΡΩΝΥΜΟ:

.....

Αρ. Δελτίου Ταυτότητας:.....

Αριθ. Μητρώου: .....

Εξάμ. Σπουδών: .....

Τηλέφωνο/κινητό: .....

E-mail :.....

Θέμα Παραπόνου:

.....

.....

.....

.....

Παρακαλούμε διατυπώστε με συντομία και σαφήνεια το πρόβλημα που αντιμετωπίσατε ή το παράπονό σας σχετικά με τις προσφερόμενες υπηρεσίες (εκπαιδευτικές, διοικητικές, κ.λπ.) και τα στάδια επίλυσής του που ακολουθήθηκαν μέχρι σήμερα.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Δηλώνω ότι συναινώ ρητά και ανεπιφύλακτα στην επεξεργασία των προσωπικών μου δεδομένων για τον σκοπό διαχείρισης του παραπόνου μου.

Επισυνάπτονται επιπλέον έγγραφα σχετικά με το θέμα.

Ημερομηνία .....

Υπογραφή Αιτούντος/ούσης

.....

ΜΟΝΑΔΑ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Η Μονάδα Προσβασιμότητας για Φοιτητές με Αναπηρία (ΜοΠροΦμεΑ) του Πανεπιστημίου Αθηνών επιδιώκει την ισότιμη πρόσβαση στις ακαδημαϊκές σπουδές των φοιτητών με διαφορετικές ικανότητες και απαιτήσεις, μέσω της παροχής Προσαρμογών στο περιβάλλον, Υποστηρικτικών Τεχνολογιών Πληροφορικής και Υπηρεσιών Πρόσβασης.

Η Μονάδα Προσβασιμότητας προσφέρει:

- Υπηρεσία καταγραφής των συγκεκριμένων αναγκών κάθε ΦμεΑ.
- Τμήμα Προσβασιμότητας στον Δομημένο Χώρο του Πανεπιστημίου.
- Υπηρεσία Μεταφοράς των ΦμεΑ από την κατοικία τους στις Σχολές και αντιστρόφως.
- Υποστηρικτικές Τεχνολογίες Πληροφορικής.
- Δωρεάν Λογισμικό για ΦμεΑ.
- Προσβάσιμα Συγγράμματα.
- Προσβάσιμους Σταθμούς Εργασίας στις Βιβλιοθήκες.
- Υπηρεσία Διαμεταγωγής για την άμεση ζωντανή τηλεπικοινωνία των ΦμεΑ, μέσω διερμηνείας στην Ελληνική Νοηματική Γλώσσα, με τους συμφοιτητές, καθηγητές και υπαλλήλους του Πανεπιστημίου.
- Υπηρεσία εθελοντών συμφοιτητών υποστήριξης ΦμεΑ.
- Οδηγίες σχετικά με τους ενδεδειγμένους τρόπους εξέτασης των ΦμεΑ.
- Υπηρεσία Ψυχολογικής Συμβουλευτικής Υποστήριξης για ΦμεΑ.

Σύμβουλος Καθηγήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών:

Άννα Καρακατσούλη. Τηλ. 210 727 7839 - email: ankaraka@theatre.uoa.gr

Αρμόδιος υπάλληλος Γραμματείας:

Ελένη Μπερνιδάκη. Τηλ. 210 727 7784 - email: ebernid@theatre.uoa.gr

Επικοινωνία και περισσότερες πληροφορίες:

Τηλέφωνα: 2107275130, 2107275687, 2107275183

Fax: 2107275193

Ηλ. ταχυδρομείο: access@uoa.gr

Ιστοθέση: <http://access.uoa.gr>

MSNID: m.emmanouil@di.uoa.gr

οοVooID: m.emmanouil

Αποστολή SMS: 6958450861

ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών στεγάζεται στο κτίριο της Φιλοσοφικής Σχολής στην Πανεπιστημιούπολη Ιλίσίων.

Η Γραμματεία του Τμήματος βρίσκεται στον 3ο όροφο (γρ. 322).

Η Γραμματεία του Μεταπτυχιακού βρίσκεται στον 9ο όροφο (πτέρυγα 916).

Τα μαθήματα πραγματοποιούνται στις αίθουσες διδασκαλίας 914, 915, 916, 640, 628, 916B που βρίσκονται στον 9ο όροφο και στις αίθουσες 628 και 638, που βρίσκονται στον 6ο όροφο.

Η Αίθουσα τελετών της Σχολής (AULA) και το Φωτοτυπείο βρίσκονται στον 2ο όροφο.

Τα Αμφιθέατρα της Σχολής και το Γραφείο Επιστασίας βρίσκονται στον 4ο όροφο.

Κυλικείο λειτουργεί στον 2ο και τον 4ο όροφο. Εστιατόριο-κυλικείο λειτουργεί στο ισόγειο της Φιλοσοφικής Σχολής.

Αναλυτικός πίνακας της διάταξης της σχολής υπάρχει στην κεντρική είσοδο, στον 2ο όροφο.

Λεωφορεία: 250 (κυκλική διαδρομή Ευαγγελισμός - Πανεπιστημιούπολη, στάση Φιλοσοφική), 220, 221, 225, 230, 251, 608.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Βιβλιοθήκη (κεντρική) Φιλοσοφικής Σχολής

Από τον Οκτώβριο του 2018 λειτουργεί η Βιβλιοθήκη της Φιλοσοφικής Σχολής, ένας σύγχρονος χώρος 7.500 τ.μ. παραπλεύρως της Φιλοσοφικής Σχολής.

Διεύθυνση: Οδός Νικολάου Πολίτη - Πανεπιστημιούπολη, Ζωγράφου, Τ.Κ. 15772

Τηλ.: 210 727 7605

Δανεισμός: 210 727 7605, 7828, 7687

Διαδανεισμός: 210727 7844, 7416

Γραμματεία: 210 727 7905

Πέργαμος: 210 727 7578

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες του ΠΜΣ μπορούν να δανείζονται βιβλία σύμφωνα με τις οδηγίες δανεισμού (και διαδανεισμού) της κεντρικής Βιβλιοθήκης της Φιλοσοφικής Σχολής, να συμβουλευονται επιστημονικά περιοδικά, να έχουν πρόσβαση στις ηλεκτρονικές βάσεις, καθώς και να παρακολουθούν εξειδικευμένα σεμινάρια πληροφοριακής παιδείας, που προσφέρονται από το προσωπικό της Βιβλιοθήκης.

Για περισσότερες πληροφορίες: <http://www.lib.uoa.gr/ypiresies/katalogos-opac.html>.

Η πλήρης πρόσβαση σε υπηρεσίες Ενιαίας Αναζήτησης, Ηλεκτρονικών Περιοδικών, Ηλεκτρονικών Βιβλίων και Βιβλιογραφικών Βάσεων, όσον αφορά σε συνδρομητικό ή επί πληρωμή περιεχόμενο και όχι ανοιχτής πρόσβασης το οποίο είναι εξ ορισμού ελεύθερο, είναι εφικτή **μόνο μέσω του δικτύου του Πανεπιστημίου Αθηνών**. Απαιτείται, επομένως:

1. είτε φυσική παρουσία και χρήση στους χώρους του ΕΚΠΑ και χρήση υπολογιστή με δικτυακή διεύθυνση (IP address) που να βρίσκεται μέσα στο εύρος δικτυακών διευθύνσεων του Πανεπιστημίου Αθηνών,
2. ή χρήση του ιδρυματικού λογαριασμού του χρήστη στο ΕΚΠΑ και ταυτοποίησή του μέσω της Υπηρεσίας Πιστοποίησης Χρηστών του Πανεπιστημίου Αθηνών (<https://login.uoa.gr/login>).

Πιο αναλυτικά, η πρόσβαση από τους χώρους του Πανεπιστημίου γίνεται αυτόματα, χωρίς να ζητείται κάποιος συνδυασμός user name/password, ενώ η πρόσβαση από χώρους εκτός του Πανεπιστημίου πραγματοποιείται με τους παρακάτω τρόπους:

Μέσω Proxy Server: Για τη διευκόλυνση των χρηστών του ΕΚΠΑ και την πρόσβαση στις υπηρεσίες των Βιβλιοθηκών εκτός δικτύου ΕΚΠΑ (π.χ. πρόσβαση στο Internet μέσω ADSL), παρέχεται, σε συνεργασία με το Κέντρο Λειτουργίας και Διαχείρισης Δικτύου (Κ.ΛΕΙ.ΔΙ), η υπηρεσία πρόσβασης μέσω διαμεσολαβητή/διακομιστή μεσολάβησης (Proxy Server), χωρίς τη χρήση επιπλέον λογισμικού.

Μέσω VPN: Το «Εικονικό Ιδιωτικό Δίκτυο» (Virtual Private Network – VPN) παρέχει σε όλα τα μέλη της Πανεπιστημιακής Κοινότητας τη δυνατότητα να συνδέονται με τοπικά δίκτυα και υποδομές του Πανεπιστημίου Αθηνών από οποιονδήποτε χώρο (δίκτυο) εκτός Πανεπιστημίου, ακόμα και από το εξωτερικό. Για περισσότερες πληροφορίες: <http://www.noc.uoa.gr/syndesh-sto-diktyo/eikoniko-idiwtiko-diktyo-vpn.html>

Μέσω της υπηρεσίας Shibboleth: Όλο και περισσότεροι εκδοτικοί οίκοι υιοθετούν επιπλέον και τη χρήση του Shibboleth για να επιτρέπουν την πρόσβαση στους χρήστες τους (όταν οι προαναφερθείσες μέθοδοι VPN/Proxy δεν μπορούν να προσπελαστούν/χρησιμοποιηθούν). Μέσω της μεθόδου αυτής μπορούμε να έχουμε πρόσβαση σε εκδότες τόσο μέσω απευθείας συμβάσεων που έχει το Πανεπιστήμιο Αθηνών όσο και μέσω συμβάσεων του Συνδέσμου Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (ΣΕΑΒ / HEAL-Link).

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Οι φοιτητές, προκειμένου να ενημερώνονται για τα θέματα που τους ενδιαφέρουν, θα πρέπει να παρακολουθούν τον δικτυακό τόπο του ΠΜΣ στη διεύθυνση:

<http://drama-performance-education.theatre.uoa.gr/>

Ακαδημαϊκή Ταυτότητα - ΠΑΣΟ

Από το Υπουργείο Παιδείας λειτουργεί κεντρικό πληροφοριακό σύστημα για την έκδοση ακαδημαϊκής ταυτότητας, την οποία θα πρέπει να προμηθεύονται όλοι οι φοιτητές. **Η ακαδημαϊκή ταυτότητα χρησιμοποιείται και σαν Δελτίο Φοιτητικού Εισιτηρίου (ΠΑΣΟ).** Ισχύ φοιτητικού εισιτηρίου έχουν μόνο οι ταυτότητες των φοιτητών οι οποίοι δεν είναι ήδη κάτοχοι πτυχίου άλλου Πανεπιστημίου ή ΤΕΙ.

Η αίτηση απόκτησης της ακαδημαϊκής ταυτότητας υποβάλλεται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση:

<http://academicid.minedu.gov.gr>

Για την υποβολή αίτησης οι φοιτητές θα πρέπει να διαθέτουν λογαριασμό πρόσβασης (**username** και **password**) στις δικτυακές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου (βλ. παρακάτω).

«η-τάξη»: Πλατφόρμα ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης *e-class*

Πλατφόρμα «η-τάξη ΕΚΠΑ»

Η πλατφόρμα «η-τάξη ΕΚΠΑ» αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης ηλεκτρονικών μαθημάτων. Στηρίζεται σε λογισμικό ανοικτού κώδικα, που υποστηρίζει την υπηρεσία Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης του Πανεπιστημίου, χωρίς περιορισμούς και δεσμεύσεις. Η πρόσβαση στην υπηρεσία γίνεται με τη χρήση ενός απλού φυλλομετρητή (web browser), χωρίς να απαιτούνται εξειδικευμένες τεχνικές γνώσεις.

Πλατφόρμα «my-uni» (<https://my-uni.uoa.gr>)

Ο δικτυακός αυτός τόπος παρέχει υπηρεσίες σχετικές με φοιτητικά θέματα. Μέσω των σελίδων του οι φοιτητές έχουν πρόσβαση:

(α) Στο Πρόγραμμα Σπουδών

(β) Στη βαθμολογία τους

(γ) Υποβάλλουν δήλωση μαθημάτων για κάθε περίοδο, εκτός της εξεταστικής Σεπτεμβρίου (επαναληπτική).

Πρόσβαση στην πλατφόρμα έχουν μόνο οι ενεργοί χρήστες των φοιτητικών δικτυακών Υπηρεσιών του ΕΚΠΑ, με χρήση των προσωπικών τους κωδικών πρόσβασης (username και password).

Λογαριασμός πρόσβασης (username και password) στις δικτυακές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου

Για την απόκτηση προσωπικών κωδικών πρόσβασης (username και password) στις δικτυακές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου θα πρέπει να συμπληρωθεί φόρμα «Αίτηση Νέου Λογαριασμού» στη σελίδα: <http://webadm.uoa.gr>, ακολουθώντας προσεκτικά τις οδηγίες.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Οι κωδικοί που θα αποκτήσετε θα σας είναι απαραίτητοι καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών σας και δεν πρέπει να ξεχαστούν. Φροντίστε για την ασφαλή φύλαξη ή απομνημόνευσή τους.

Φοιτητική Μέριμνα Πανεπιστημίου Αθηνών

- Επωφεληθείτε της φοιτητικής σας ιδιότητας και σπουδάστε ξένες γλώσσες στο Τμήμα Ξένων Γλωσσών του Πανεπιστημίου Αθηνών.
- Αναζητήστε πληροφορίες για την ιατροφαρμακευτική σας περίθαλψη, τη στέγαση και τη σίτισή σας.
- Αθληθείτε στις εγκαταστάσεις του Πανεπιστημίου Αθηνών, σε ομαδικά ή ατομικά αθλήματα.

ΣΙΤΙΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Η παροχή δωρεάν σίτισης για το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024 θα γίνει σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπ' αριθ. Φ.5/68535/Β3/18-6-2012 (Β' 1965) κοινή υπουργική απόφαση «Καθορισμός όρων, προϋποθέσεων και διαδικασίας για τη παροχή δωρεάν σίτισης στους φοιτητές των ΑΕΙ» των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

Οι ηλεκτρονικές αιτήσεις που αφορούν στην παροχή δωρεάν σίτισης για το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024 για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψήφιους διδάκτορες, θα υποβάλλονται από την Παρασκευή 29 Σεπτεμβρίου 2023 έως την Παρασκευή 13 Οκτωβρίου 2023. Οι Μεταπτυχιακοί Φοιτητές θα υποβάλλουν την αίτησή τους μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής στην ιστοσελίδα sitisι.uoa.gr, ενώ οι Υποψήφιοι Διδάκτορες θα υποβάλλουν την αίτησή τους στο eprotocol.uoa.gr. Για την είσοδο στην ηλεκτρονική εφαρμογή ο φοιτητής θα χρησιμοποιήσει τους κωδικούς του ιδρυματικού του λογαριασμού, ενώ στο eprotocol.uoa.gr ο φοιτητής μπορεί να εισέλθει με τοπικό λογαριασμό, με taxisnet, με ακαδημαϊκό λογαριασμό ή λογαριασμό κοινωνικού δικτύου.

Προϋποθέσεις δωρεάν σιτιζόμενων

α) Άγαμοι φοιτητές, των οποίων το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα, όπως προκύπτει από τα αντίστοιχα εκκαθαριστικά σημειώματα της αρμόδιας Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας (Δ.Ο.Υ.) του τελευταίου οικονομικού έτους, δεν υπερβαίνει τις σαράντα πέντε χιλιάδες (45.000) ευρώ, προκειμένου για οικογένεια με ένα μόνο τέκνο. Για οικογένειες με δύο τέκνα και πλέον το παραπάνω ποσό προσαυξάνεται κατά πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ για κάθε τέκνο πέραν του πρώτου.

Το ανωτέρω διαμορφούμενο ποσό προσαυξάνεται κατά τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ εφόσον ο/η αδελφός/ή του δικαιούχου φοιτητή είναι ενεργός/ή φοιτητής/τρια του πρώτου κύκλου σπουδών. Εάν περισσότερα του ενός αδέρφια υπάγονται σε αυτήν την κατηγορία το ποσό αυτό προσαυξάνεται κατά τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ για καθέναν από αυτούς.

β) Έγγαμοι φοιτητές, των οποίων το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα, όπως προκύπτει από τα αντίστοιχα εκκαθαριστικά σημειώματα της αρμόδιας Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας (Δ.Ο.Υ.) του τελευταίου οικονομικού έτους, δεν υπερβαίνει τις σαράντα πέντε χιλιάδες (45.000) ευρώ. Προκειμένου για έντεκνη οικογένεια το ποσό αυτό προσαυξάνεται κατά πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ για κάθε ανήλικο τέκνο.

γ) Άγαμοι φοιτητές άνω των 25 ετών των οποίων το ετήσιο ατομικό εισόδημα, όπως προκύπτει από τα αντίστοιχα εκκαθαριστικά σημειώματα της αρμόδιας Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας (Δ.Ο.Υ.) του τελευταίου οικονομικού έτους, δεν υπερβαίνει τις είκοσι πέντε χιλιάδες (25.000) ευρώ.

Ως ετήσιο οικογενειακό εισόδημα νοείται το συνολικό ετήσιο φορολογούμενο, πραγματικό ή τεκμαρτό, καθώς και το απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο εισόδημα του ίδιου του φοιτητή, των γονέων του και των ανήλικων αδελφών του από κάθε πηγή. Προκειμένου για έγγαμο φοιτητή, ως ετήσιο οικογενειακό εισόδημα νοείται το συνολικό ετήσιο φορολογούμενο,

πραγματικό ή τεκμαρτό, καθώς και το απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο εισόδημα των ιδίων, του/της συζύγου της/του και των ανήλικων τέκνων του από κάθε πηγή.

Τα κατά περίπτωση διαμορφούμενα ποσά μειώνονται κατά 10%, όταν οι δικαιούχοι είναι φοιτητές των τμημάτων του ΕΚΠΑ με έδρα την Αθήνα και είναι μόνιμοι κάτοικοι του Δήμου Αθηναίων, όπως επίσης και οι φοιτητές του ΕΚΠΑ και του πρώην ΤΕΙ Στ. Ελλάδος που φοιτούν στα Τμήματα με έδρα στα Ψαχνά και είναι μόνιμοι κάτοικοι του Δήμου Διρφύων - Μεσσαπίων Ευβοίας.

Το ύψος του ετήσιου οικογενειακού ή ατομικού εισοδήματος δεν αποτελεί κριτήριο παροχής δωρεάν σίτισης στον φοιτητή, όταν ο ίδιος, ανεξαρτήτου ηλικίας, ή ένας εκ των γονέων του εάν είναι άγαμος κάτω των 25 ετών, ή ο/η σύζυγος της/του εάν είναι έγγαμος, εισπράττει επίδομα ανεργίας.

Στις περιπτώσεις που ο δικαιούχος φοιτητής ή/και οι γονείς του/της, ή ο/η σύζυγός της/του, εφόσον αυτός είναι έγγαμος, δεν υποχρεούνται στην υποβολή φορολογικής δήλωσης, υποβάλλουν υπεύθυνη δήλωση του ν.1599/1986 περί μη υποχρέωσης υποβολής δήλωσης.

Διαδικασία υποβολής αίτησης - Δικαιολογητικά

Οι φοιτητές, μετά την είσοδό τους στην εφαρμογή, θα πρέπει να επιλέγουν στο πεδίο «Αιτήσεις» ακαδημαϊκό έτος 2023 και στη συνέχεια από το πεδίο «Τύπος Φοιτητικής Μέριμνας» τον τύπο αίτησης σίτισης που τους αφορά κατά περίπτωση (ΑΘΗΝΑ/ΨΑΧΝΑ). Εντός της ιστοσελίδας sitisi.uoa.gr υπάρχει επιλογή που κατευθύνει στο εγχειρίδιο χρήσης της εφαρμογής.

Κατά την υποβολή της ηλεκτρονικής αίτησης, οι φοιτητές υποβάλλουν σε ψηφιακή μορφή (εικόνες σε μορφή .jpg ή ηλεκτρονικά έγγραφα σε μορφή .pdf) τα απαιτούμενα δικαιολογητικά τα οποία είναι τα εξής:

- α) Πρόσφατο πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης.
- β) Αντίγραφο Δελτίου Αστυνομικής Ταυτότητας του φοιτητή.
- γ) Έγγραφο Δημόσιας Αρχής ή υπηρεσιών ή λογαριασμών οργανισμών κοινής ωφελείας, από το οποίο να προκύπτει ο τόπος μόνιμης κατοικίας τους.
- δ) Βεβαίωση του οικείου Ιδρύματός από την οποία προκύπτει η φοιτητική ιδιότητα του/της αδερφού/ής
- ε) Αντίγραφο εκκαθαριστικού σημειώματος της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. Φορολογικού Έτους 2022
- στ) Βεβαίωση επιδότησης ανεργίας (όπου απαιτείται).
- ζ) Πιστοποιητικό της Ανώτατης Συνομοσπονδίας Πολυτέκνων Ελλάδος (όπου απαιτείται).
- η) Αντίγραφο της πράξης συνταξιοδότησης (όπου απαιτείται).
- θ) Πιστοποιητικό Υγειονομικής Επιτροπής (όπου απαιτείται).
- ι) Ληξιαρχική πράξη γέννησης του φοιτητή (όπου απαιτείται).
- ια) Ληξιαρχική πράξη θανάτου του αποβιώσαντος γονέα (όπου απαιτείται).

Οι φοιτητές/τριες των οποίων οι γονείς είναι διαζευγμένοι θα υποβάλλουν, πάντα σε ψηφιακή μορφή, κατά την υποβολή της ηλεκτρονικής αίτησης:

α) Εκκαθαριστικό σημείωμα από τη Δ.Ο.Υ. του γονέα που έχει τη γονική μέριμνα του φοιτητή,

β) Διαζευκτήριο και απόφαση του δικαστηρίου σχετικά με την επιμέλεια καθώς και ιδιωτικό συμφωνητικό, εάν υπάρχει, και αναφέρει την επιμέλεια και τα έξοδα του φοιτητή,

γ) Πρόσφατη υπεύθυνη δήλωση του γονέα ότι, «παραμένει άγαμος και έχει τα αποκλειστικά έξοδα του φοιτητή», θεωρημένη από Κ.Ε.Π. ή άλλη Δημόσια Αρχή για το γνήσιο της υπογραφής. Επίσης είναι δυνατή η έκδοση της Υπεύθυνης Δήλωσης από την ιστοσελίδα www.gov.gr

δ) Εάν υπάρχει δεύτερος γάμος, τα στοιχεία λαμβάνονται από την κοινή φορολογική δήλωση ή εκκαθαριστικό σημείωμα της εφορίας όπως υποβλήθηκε από τους νυν συζύγους, προστατευόμενο μέλος ενός των οποίων είναι ο φοιτητής.

ΠΡΟΣΟΧΗ!

Είναι απαραίτητο να υποβληθεί η αίτηση για να ενεργοποιηθεί η διαδικασία επεξεργασίας της από την αρμόδια υπηρεσία (κατάσταση αίτησης: «Οριστικοποιημένο από φοιτητή»). Αιτήσεις που παραμένουν σε κατάσταση «Πρόχειρο» και δεν έχουν υποβληθεί εντός των καθορισμένων ημερομηνιών δεν λαμβάνονται υπόψη. Στην περίπτωση που ζητηθεί διόρθωση/προσθήκη δικαιολογητικών (κατάσταση αίτησης: «Επανυποβολή με δικαιολογητικά σε ηλεκτρονική μορφή») θα πρέπει οι φοιτητές να προβούν σε άμεση διόρθωση της αίτησης επισυνάπτοντας τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, να κάνουν προεπισκόπηση της αίτησης και στη συνέχεια ΥΠΟΒΟΛΗ, το αργότερο μέχρι Παρασκευή 20 Οκτωβρίου 2023.

Η παροχή δωρεάν σίτισης που είχε εγκριθεί για το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023 ισχύει μέχρι την έγκριση των νέων αιτήσεων και όχι πέραν της 31-10-2023.

Μετά την έγκριση παροχής δωρεάν σίτισης, οι δικαιούχοι θα πρέπει να επιδεικνύουν την (ενεργή) Ακαδημαϊκή τους Ταυτότητα, κατά τη λήψη των γευμάτων η οποία και θα σαρώνεται από αναγνώστη γραμμωτού κώδικα, ο οποίος είναι εγκατεστημένος στα φοιτητικά εστιατόρια στην περιοχή των Αθηνών και στα Ψαχνά Ευβοίας.

Όσοι/όσες φοιτητές/τριες δεν έχουν δικαίωμα δωρεάν σίτισης, μπορούν να σιτίζονται στα φοιτητικά εστιατόρια πληρώνοντας 3,00 ευρώ ημερησίως για 2 γεύματα (μεσημέρι-βράδυ).

Οι φοιτητές/τριες μπορούν να απευθύνονται για περισσότερες πληροφορίες στο Τμήμα Σίτισης Στέγασης Φοιτητών, το οποίο λειτουργεί καθημερινά από 09:00 μέχρι 14:00, στον 4ο όροφο του Μεγάρου Αντ. Φ. Παπαδάκη (Πανεπιστημιακή Λέσχη), Ιπποκράτους 15, τηλ. 210.368.8253, 210.368.8216, 210.368.8235 και 210.368.8202, email: evarlam@uoa.gr, mmpeke@uoa.gr. Οι φοιτητές/τριες Συγκροτήματος Ευρίπου (Τμημάτων ΕΚΠΑ και πρώην ΤΕΙ Στ. Ελλάδας), μπορούν να απευθύνονται στο τηλ. 222.802.1813 και στο email: ptokpa@uoa.gr.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών διαθέτει ένα ιδιαίτερα δραστήριο Δίκτυο αποφοίτων με στόχο την καλλιέργεια της μόνιμης και διαρκούς επαφής των μελών με τον πανεπιστημιακό χώρο και ιδίως με το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, τη διαρκή ενημέρωση και επιμόρφωση των μελών στις εκάστοτε εξελίξεις στον χώρο των θεατρικών σπουδών, τη συνεργασία με το Τμήμα σχετικά με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και το επιδιωκόμενο προφίλ των μελλοντικών θεατρολόγων. Το Δίκτυο αποφοίτων συστήθηκε ως Σωματείο, δημιούργησε ηλεκτρονική σελίδα και διοργανώνει από το 2021 επιστημονικές και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις και δράσεις.

Οι απόφοιτοι του ΠΜΣ, δεδομένης της ίδρυσης του παρόντος Μεταπτυχιακού Προγράμματος το 2018, βρίσκονται ακόμη στα πρώτα στάδια οργάνωσης ενός αντίστοιχου Δικτύου αποφοίτων, με στόχο στο μέλλον, όταν ο αριθμός των αποφοίτων θα αυξηθεί, να εντατικοποιηθεί η δράση του.

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΜΣ**

Πίνακας περιεχομένων

A. ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ Π.Μ.Σ. (2022-2023)	3
B. ΣΥΝΕΔΡΙΑ – ΗΜΕΡΙΔΕΣ ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟ Π.Μ.Σ.	5
1. Διεθνές Συνέδριο « Les revues sur les scènes du bassin méditerranéen, XIXe – XXIe siècles »	5
1.1 Αφίσα – Πρόγραμμα – Πρόσκληση	6
2. Επετειακό Συνέδριο «Η πρόσληψη του Μολιέρου στη νεοελληνική παιδεία και στο νεοελληνικό θέατρο, 18ος-21ος αι.»	16
2.1 Αφίσα – Πρόγραμμα	17
3. Ερευνητικό έργο «Πειραματική Εφαρμογή της Θεατρικής Αγωγής στο Γυμνάσιο/Λύκειο»	31
3.1 Εναρκτήρια Επιστημονική Ημερίδα «Θέατρο και Θετικές Επιστήμες στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Εγώ, ένα σύμπαν από άτομα, ένα άτομο στο σύμπαν»	31
3.2 Ημερίδα Παρουσίασης Θεατρικών Δράσεων «19 σχολεία + εφηβικό θέατρο = γιορτή²»	31
3.3 Αφίσες – Πρόγραμμα	32
4. Δημερίδα «Πέρα από τις Φυλακές: θέατρο – συνάντηση – εμπειρία», αφιερωμένη στον Μιχάλη Τραϊτση	35
4.1 Αφίσα – Πρόγραμμα	38
5. Διεθνές Συνέδριο «Θέατρο και Εκπαίδευση για πολύ νεαρούς Θεατές (0-3 & 3-6)» 40	
5.1 Αφίσα – Πρόγραμμα	41
6. Συνέδριο με θέμα: «Πολιτικές βίας και πολιτικές βίου στο αρχαίο θέατρο: Από τον κλασικό πέμπτο αιώνα στον εικοστό πρώτο»	47
6.1 Αφίσα – Πρόγραμμα	48
7. 1ο Διεθνές Συνέδριο για το Θέατρο του Ελληνισμού της Διασποράς	57
7.1 Αφίσα – Πρόγραμμα	59
Γ. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΝΕΩΝ ΕΡΕΥΝΗΤΩΝ	65
1. 1ο Επιστημονικό Συνέδριο Νέων Ερευνητών με τίτλο «Ο Ιάκωβος Καμπανέλλης στον 21ο αιώνα»	65
1.1 Αφίσα – Πρόγραμμα	66
1.2 Εκδόσεις	84
2. 2ο Επιστημονικό Συνέδριο Νέων Ερευνητών με τίτλο «Ο Μάριος Ποντίκας στον 21ο αιώνα»	95
2.1 Αφίσα – Πρόγραμμα	97
Δ. ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ – WEBINAR	108
Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΔΙΕΘΝΗ ΈΚΘΕΣΗ - ΦΕΣΤΙΒΑΛ	114

1. Συμμετοχή σε Διεθνή Έκθεση Παραστατικών Τεχνών	114
2. Συμμετοχή στο Φεστιβάλ Αθηνών	117

Α. ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ Π.Μ.Σ. (2022-2023)

- *10 Νοεμβρίου 2022*: Επίσκεψη και ξενάγηση στο ΕΜΣΤ (Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης) στο πλαίσιο του μαθήματος «Ιστορία και Θεωρία της Performance» (Διδάσκουσα: Μαρία Κονομή). Πραγματοποιήθηκε ξενάγηση στην περιοδική συλλογική έκθεση διεθνούς σύγχρονης τέχνης Statecraft σε επιμέλεια της διευθύντριας του ΕΜΣΤ Κατερίνας Γρέγου.
- *1 Δεκεμβρίου 2022*: Παρουσίαση του έργου του Ολλανδού καλλιτέχνη της performance Peter Barren από τον ίδιο και την Δήμητρα Νικολοπούλου στο πλαίσιο του μαθήματος «Ιστορία και Θεωρία της Performance» (Διδάσκουσα: Μαρία Κονομή).
- *1 Δεκεμβρίου 2022*: Διάλεξη και συζήτηση με την αναπληρώτρια καθηγήτρια Τμήματος Φιλολογίας Πανεπιστημίου Πατρών Ευφημίας Καρακάντζα, με τίτλο: «Το σώμα και ο νους της Ιοκάστης. Μελέτη ενός μη-δυναμικού μοντέλου», στο πλαίσιο του μαθήματος «Αρχαίο Θέατρο και η Πρόσληψή του» (Διδάσκουσα: Καίτη Διαμαντάκου). Οι φοιτητές πραγματοποίησαν μικρή εργασία (έως 1.000 λέξεις) με σχολιασμό των σημαντικότερων σημείων της διάλεξης ή με προέκταση του προβληματισμού βάσει της διάλεξης.
- *27 Δεκεμβρίου 2022*: Παρακολούθηση παράστασης με τίτλο: *Αριστερόχειρες* της Νεφέλης Μαϊστράλη, σε σκηνοθεσία Θανάση Ζερίτη, στο θέατρο Μπέλλος, στο πλαίσιο του μαθήματος «Ζητήματα Νεοελληνικού Θεάτρου» του ΠΜΣ και συζήτηση με τους συντελεστές της παράστασης (Διδάσκοντες: Αλεξία Αλτουβά, Παναγιώτης Μιχαλόπουλος, Κατερίνα Καρρά).
- *8 Ιανουαρίου 2023*: Παρακολούθηση της παράστασης του έργου *Άλκηστη* του Ευριπίδη στο θέατρο Χώρος στο πλαίσιο του μαθήματος «Ζητήματα παγκοσμίου θεάτρου» (Διδάσκουσα: Ξένια Γεωργοπούλου). Ακολούθησε συζήτηση με τους συντελεστές της παράστασης.
- *23 Απριλίου 2023*: Παρακολούθηση της παράστασης *Μπλε καστόρινα παπούτσια* του Θανάση Σκρουμπέλου σε διασκευή Νεφέλης Μαϊστράλη και σκηνοθεσία Θανάση Ζερίτη στο πλαίσιο του μαθήματος «Σύγχρονο θέατρο και πρωτοπορίες» (Διδάσκουσα: Μιχαέλα Αντωνίου). Ακολούθησε συζήτηση με τη διασκευάστρια, τον σκηνοθέτη και τους ηθοποιούς της παράστασης.
- *11 Μαΐου 2023*: μάθημα (με μικρή ξενάγηση) στο Μουσείο της Ακρόπολης στο πλαίσιο του μαθήματος: Ενδογλωσσική μετάφραση (Διδάσκουσα: Ιωάννα Ρεμεδιάκη).
- *18 Μαΐου 2023*: μάθημα (με μικρή ξενάγηση) στο Θέατρο του Διονύσου στο πλαίσιο του μαθήματος: Ενδογλωσσική μετάφραση (Διδάσκουσα: Ιωάννα Ρεμεδιάκη).

- *1 Ιουνίου 2023*: «Συζητήσεις με καλλιτέχνες για το αρχαίο θέατρο». Συνάντηση-συζήτηση με σημαντικούς καλλιτέχνες που δούλεψαν επί σκηνής σε κείμενα του Σοφοκλή. Πρώτο μέρος/*Αντιγόνη*: Αναστασία-Ραφαέλα Κονίδη, Ρηνιώ Κυριαζή, Σάββας Στρούμπος. Δεύτερο μέρος/*Αίαντας*: Αργύρης Ξάφης (αίθ. 916, Φιλοσοφική Σχολή ΕΚΠΑ – η εκδήλωση αφορούσε προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές) (Διδάσκουσα: Ιωάννα Ρεμεδιάκη).
- *27 Νοεμβρίου 2023*: Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα του Θεάτρου στην Εκπαίδευση πραγματοποιήθηκε με επιτυχία εργαστήριο για φοιτητές/φοιτήτριες του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών της ειδίκευσης: Διδακτική του Θεάτρου, με τίτλο: «Διαφυγές ...από κάθε εξάρτηση!», μία παράσταση θεάτρου φόρουμ – θεατροπαιδαγωγικό πρόγραμμα. Εμφύχωση: Νίκος Γκόβας, Βασίλης Κλησιάρης, Αναστασία Παπαϊωάννου, Βίβιαν Μπουλογεώργου, Νίκη Φραγκέλλη, Χριστίνα Κρίθαρη. Από το Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση/Γραφείο Αθήνας στο πλαίσιο του μαθήματος «Θέατρο για εφήβους στην τυπική και στη μη τυπική εκπαίδευση» (Διδάσκουσα: Κλειώ Φανουράκη).

B. ΣΥΝΕΔΡΙΑ – ΗΜΕΡΙΑΔΕΣ ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟ Π.Μ.Σ.

1. Διεθνές Συνέδριο « Les revues sur les scènes du bassin méditerranéen, XIXe – XXIe siècles »

23 και 24 Σεπτεμβρίου 2022

Εναλλακτική Σκηνή της ΕΛΣ στο Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος
Γαλλική Σχολή Αθηνών

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ και υπό την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, διοργάνωσε σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο της Lyon 2 το διεθνές συνέδριο με τίτλο:

«Η επιθεώρηση στις σκηνές της Μεσογείου (19ος-21ος αι.)»

« Les revues sur les scènes du bassin méditerranéen, XIXe – XXIe siècles »

στις 23 και 24 Σεπτεμβρίου 2022.

Η πρώτη μέρα φιλοξενήθηκε στην Εναλλακτική Σκηνή της ΕΛΣ στο Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (Καλλιθέα) και η δεύτερη μέρα στην Γαλλική Σχολή (Διδότου 6) στην Αθήνα.

Το συνέδριο υλοποιήθηκε με την υποστήριξη του Εργαστηρίου Έρευνας και Τεκμηρίωσης του Νεοελληνικού Θεάτρου του ΤΘΣ ΕΚΠΑ, του **Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο: Δραματουργία, παράσταση, εκπαίδευση»** του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ και του Institut d'Histoire des Représentations et des Idées dans les Modernités του Πανεπιστημίου Lyon 2.

Το συνέδριο διοργανώθηκε από την καθηγήτρια Κωνσταντζα Γεωργακάκη (ΤΘΣ ΕΚΠΑ) και τον καθηγητή Olivier Bara (Université Lyon 2).

1.1 Αφίσα – Πρόγραμμα – Πρόσκληση

Sous l'égide du Ministère de la Culture et des Sports

HELLENIC REPUBLIC
Ministry of Culture
and Sports

Colloque International

Les revues sur les scènes du bassin méditerranéen, XIXe – XXIe siècles

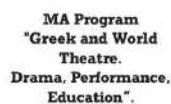
Vendredi 23 septembre
Alternative Stage, Centre
Culturel de la Fondation
Stavros Niarchos (SNFCC)

Samedi 24 septembre
École française d'Athènes,
Didotou 6, Athènes

Avec le soutien des:
Laboratory for the Research and Documentation of Modern Greek Theatre and
MA Program "Greek and World Theatre. Drama, Performance, Education" (Department of Theatre Studies, UOA)
IHRIM (Université Lyon 2)

Et des institutions:
Alternative Stage, Greek National Opera
École Française d'Athènes

Vendredi 23 septembre
Alternative Stage, Centre Culturel de la Fondation
Stavros Niarchos (SNFCC)

Matin:

10.30-11.00 Accueil par le Professeur Achilleas Chaldaeakes, Doyen de la Faculté des Lettres

Eleni Doundoulaki, Secrétaire Générale de la Culture Contemporaine (Ministère de la Culture et des Sports)

Alexia Altouva, Directrice du Laboratoire de Recherche et de Documentation du Théâtre Grec Moderne (Université Nationale et Capodistrienne d'Athènes)

11.00-11.30 Introduction par Konstantza Georgakaki et Olivier Bara

11.30-13.00 **Dramaturgie**

Présidence: Platon Mavromoustakos, Directeur du Laboratoire du Drame Ancien et de la Recherche théâtrologique (Université Nationale et Capodistrienne d'Athènes)

Romain Piana (Université Sorbonne Nouvelle), «Compère, commère et esthétique du cadrage dans la revue française»

Areti Vassiliou (Université de Patras): «Histoire, mémoire, nostalgie: la représentation de la revue *Levez les ancres* par le Théâtre National de Grèce (1997)»

Grigoris Ioannidis (Université Nationale et Capodistrienne d'Athènes): «Post-revue et revue métamoderne dans le théâtre grec du 21e siècle»

Discussion

Déjeuner

Après-midi:

15.00-16.00 **Musique**

Présidence: Anna Stavrakopoulou (Université Aristote de Thessalonique)

Jean Claude Yon (École Pratique des Hautes Études), «Offenbach et la revue. Aux marges de l'opérette»

Alexandros Efklidis (Université de Péloponnèse), Katerina Karra (Université Nationale et Capodistrienne d'Athènes), «Le retour du compositeur Theofrastos Sakellaridis à la revue dans les années '30: une vie de compositeur parallèle entre opérette et revue»

Discussion

Pause

16.30-18.00 **Hybridité générique**

Présidence: Sophia Felopoulou (Université Nationale et Capodistrienne d'Athènes)

Paul Aron (Université Libre de Bruxelles), «Les revues hors-scène: le genre revuiste dans la presse»

Anna Poupou (Université Nationale et Capodistrienne d'Athènes), «Le film *Acropole* de Pantelis Voulgaris: la revue hybride, entre le cinéma et le théâtre»

Clio Fanouraki (Université Nationale et Capodistrienne d'Athènes), Maria Kaloudioti (Lycée d'art, Héraklion): «La revue théâtrale pour jeunes: le cas de l'école d'art (collège et lycée) de Héraklion, Crète»

Discussion

Samedi 24 septembre:
École française d'Athènes, Didotou 6, Athènes

Matin:

10.30-12.00 **Culture et société**

Présidence: Paul Aron

Konstantza Georgakaki (Université Nationale et Capodistrienne d'Athènes), «L'érotisme dans la revue des années 1950»

Lina Rosi (Université de Patras), «Identités féminines dans la revue à grand spectacle des années 1950 et 1960: la vue des coulisses»

Manolis Seiragakis (Université de Crète), Evi Nikita (Doctorante, Université de Crète), «"Dans l'atelier d'un auteur de revues". Réflexions sur la technique de Revue basées sur les archives de Dimitri Yannoukakis»

Discussion

Déjeuner

Après-midi :

15.00-17.00 **Politique**

Présidence: Jean Claude Yon

Amélie Gregório (Docteure, Université Lyon 2), «Henri Fiori, revue algéroise pendant la Grande Guerre»

Eleni Anastassiou (Doctorante, Université Aristote de Thessalonique),
Kyriaki Argyrou (Cyprus Theatre Organisation, THOC), «La dialectique de la langue et de l'idéologie dans la revue chypriote des années 1940 – 1950»

Graça Dos Santos (Université Paris Nanterre), «Revue à la portugaise: entre kitsch, satire et politique les méandres d'un genre controversé»

Discussion

17:00-17:30 **Ouverture conclusive**

Olivier Bara (Université Lyon 2), «Un projet d'édition numérique de revues françaises de fin d'année»

Organisé par:

Olivier Bara (Université Lyon 2)

Konstantza Georgakaki (Université Nationale et Capodistrienne d'Athènes)

Avec le soutien des:

Laboratory for the Research and Documentation of Modern Greek Theatre and
MA Program "Greek and World Theatre. Drama, Performance, Education" (Department of Theatre Studies, UOA)
IHRIM (Université Lyon 2)

Et des institutions:

Alternative Stage, Greek National Opera
École Française d'Athènes

Couverture:

Dessin de Yorgos Anemogiannis pour le programme de la revue *Étoiles d'Athènes*, 1956.
Costume pour la revue de l'Eden-Concert, *L'Exposition de 89*, dessin de Job, 1889.

**MA Program
"Greek and World Theatre.
Drama, Performance,
Education".**

Colloque international

Les revues sur les scènes du bassin méditerranéen, XIXe – XXIe siècles

Organisé par

Konstantza Georgakaki,

Université Nationale et Kapodistrienne d'Athènes (NKUA),

Faculté des Lettres, Département d'Études Théâtrales

et

Olivier Bara,

Université Lyon 2,

Faculté LESLA, Département des Lettres, IHRIM-UMR 5317

En association avec

l'Institut français d'Athènes et

l'Opéra National Grec

Athènes, vendredi 2 et samedi 3 octobre 2020

Comité scientifique : Paul Aron (Université Libre de Bruxelles), Olivier Bara (Université Lyon 2), Alexandros Efklidis (directeur artistique de la scène alternative de l'Opéra National Grec), Konstantza Georgakaki (NKUA), Platon Mavromoustakos (NKUA, Faculté des Lettres, Département d'Études théâtrales), Romain Piana (Université Sorbonne-Nouvelle), Chrysothemis Stamatopoulou-Vasilakou (NKUA, Faculté des Lettres, Département d'Études théâtrales), Gogo Varzelioti (NKUA, Faculté des Lettres, Département d'Études théâtrales), Jean-Claude Yon (Université de Versailles-Saint-Quentin-en-Yvelines).

Argumentaire scientifique (*see English translation below*)

Spectacle composite où se mêlent dialogues, danses et chansons, esprit parodique et fronde politique, succession de numéros et fil dramaturgique, performances d'acteur et exhibitions spectaculaires, la revue demeure aujourd'hui un genre vivace en Grèce comme au Portugal alors qu'elle a pu se fondre, ailleurs, dans le cabaret et le music-hall. Forme institutionnelle lorsqu'elle commente l'année écoulée au soir du 31 décembre, forme plus confidentielle lorsqu'elle est cultivée dans les milieux professionnels ou étudiantins, spectacle

de consommation populaire ou espace d'inventivité avant-gardiste, la revue est traversée de tensions multiples tout au long d'une longue existence commençant dans les foires du XVIIIe siècle, mais puisant plus lointainement dans la tradition antique aristophanesque. Fortement liée à un espace particulier et à une culture locale qu'elle entretient, la revue se charge aussi de donner à voir le monde et sa diversité de lieux et de mœurs. Dotée de formes et de styles propres, ancrés dans l'histoire de la ville ou du pays où elle se déploie, animés par les auteurs et les vedettes qui lui confèrent ses allures singulières, la revue connaît des déclinaisons nationales, culturelles, linguistiques, historiques particulières tout en faisant circuler quelques constantes dramaturgiques ou thématiques.

C'est à cet ensemble de tensions ou de contradictions que s'attachera le colloque. Prenant la suite de travaux récents (voir *infra* « orientations bibliographiques »), il tentera de saisir le phénomène des revues sur un temps long (du XIXe au XXIe siècle) et à l'échelle des principaux pays formant le « bassin méditerranéen » entendu au sens large : Europe du sud (incluant le Portugal), Proche-Orient, Afrique du nord. L'intérêt porté aux traditions locales et aux histoires nationales de la revue se doublera d'un effort pour repérer des constantes dans les formes et les esthétiques.

Les communications pourront concerner l'une au moins des sept problématiques suivantes :

- Hybridations génériques : emprunts dramaturgiques et métamorphoses esthétiques
- Texte et représentation : dialogues, chansons, musique, jeu, danse et spectacle
- Le local, le national et l'international : spécificité des formes, circulation des modèles
- Revues, nations et cultures : représentations de soi et de l'autre
- Les revues d'actualités et l'État : satires politiques, idéologies et censure
- Revues théâtrales et revues dramatiques : interférences entre spectacles et médias
- Les revues à l'heure du numérique : éditer, conserver, restituer

La langue du colloque sera le français ; certaines discussions pourront se faire en anglais.

Les propositions de communication pourront être envoyées, sous la forme d'un titre provisoire et de l'indication des problématiques abordées, à bara.olivier@wanadoo.fr et à kgeorga@theatre.uoa.gr pour le 15 février 2020.

***

A hybrid show in which dialogs, dancing and singing, are mixed with a parodic spirit and political criticism, a succession of acts inside a single plot, acting performances and spectacular exhibitions; to this day, the revue remains alive and strong in Greece as well as in Portugal whereas in other places, the genre as dissolved itself into music-halls and cabarets. It is an

institutional form when it comments the past year on the night of December 31st, it becomes a more confidential one when it is used in professional or student field, it is also a consumable popular show as well as an inventive scene of the avant-garde. The revue has endured multiple tensions throughout its long existence, which began during the foires of the 18th century but which also originated in the antic Aristophanic tradition. Tightly bound to a particular space and to a local culture which in turn is expanded by it, the revue also gives a look of the world and its geographic and moral diversity. With a particular form and style, and a link to the history of the city or the country where it is played, the revue is set up by the authors and stars that make it such a singular form. It also develops particular national, cultural, linguistic and historical variations while keeping dramatic and thematic constants.

The symposium's purpose is dedicated to all these tensions and contradictions. Following the recent research (see «bibliography» below), the symposium will attempt to understand the phenomenon of revues through a long period (from the 19th to the 21st century) and based on the main countries that form the Mediterranean and beyond: Southern Europe (including Portugal), Middle-East and North-Africa. We will focus our interest on local traditions and national histories of the revue as well as point out constant forms and aesthetics.

The papers could concern at least one of the seven following subjects:

- generic hybridizations: dramatic borrowings and aesthetic metamorphoses,
- text and performance: dialogs, songs, music, acting, dance and show,
- local, national and international: specific forms and circulating models,
- revues, nations and cultures: representations of the self or the other,
- « revues d'actualités » and State: political satires, ideologies and censorship,
- revues and theatrical reviews: interferences between shows and medias,
- revues in the digital era: editing, conserving and recreating.

The symposium will be presented in French and some discussions will be done in English.

Propositions for papers can be sent as a provisional title with an indication on the tackled subject to bara.olivier@wanadoo.fr and kgeorga@theatre.uoa.gr until February 15th, 2020.

Orientations bibliographiques :

Paul ARON, Carlos PORTO, Graça DOS SANTOS, Richard ROUX, Elena VAROPOULOS, « Revue (En France, En Belgique, Au Portugal, Au Brésil, En Grèce », in Michel Corvin (dir.), *Dictionnaire encyclopédique du théâtre à travers le monde*, Paris, Bordas, 2008 [1991], p. 1163-1165.

Paul ARON, « Un genre spécifique : la revue "à la belge" », in Paul Aron (dir.), *La Mémoire en jeu. Une histoire du théâtre de langue française en Belgique (XIXe – XXe siècles)*, Bruxelles, Théâtre national de la communauté française de Belgique, La Lettre volée, 1995, p. 51-67.

Paul ARON, « Les revues théâtrales de fin d'année », in Marc Quaghebeur et Nicole Savy (dir.), *France-Belgique 1848-1914. Affinités-ambiguïtés*, Bruxelles, Labor, 1997, p. 363-384.

Paul ARON, « Luc Malpertuis, auteur belge et collectionneur de revues théâtrales de fin d'année. Contribution à l'histoire d'un genre méconnu », in Olivier Bara, Romain Piana, Jean-Claude Yon (dir.), « En revenant à la revue. La revue de fin d'année au XIXe siècle », *Revue d'histoire du théâtre*, n° 266, avril-juin 2015, p. 283-295.

Olivier BARA, Romain PIANA, Jean-Claude YON (dir.), « En revenant à la revue. La revue de fin d'année au XIXe siècle », *Revue d'histoire du théâtre*, n° 266, avril-juin 2015.

Olivier BARA, « La revue de fin d'année à Paris au XIXe siècle : chambre d'écho de la culture musicale », in Michela Niccolai et Clair Rowden, *Musical Theatre in Europe 1830-1945*, Turnhout, Brepols, 2017, p. 1-21

Olivier BARA, « Espaces réels, imaginaires et idéologiques : *Départ pour l'Icarie*, revue américano-lyonnaise de 1848 », in Alvio Patiemo (dir.), *Il teatro dei generi minori. Dalla Francia all'Europa*, Roma, Bonanno editore, 2017, p. 83-100.

Simon BERJEAUT, *Le Théâtre de revista. Un phénomène culturel portugais (1851-2005)*, Paris, L'Harmattan, 2006.

Cécile BRACONNIER, « Paris en revues : la production de communautés imaginées au café-concert au tournant du XXe siècle », *Sociétés & Représentations*, 2004/1, n°17, p. 211-245.

Henry BUGUET, *Revue et revuistes*, Paris, Jules Lévy, 1887.

Amélie CALDERONE, « Au croisement du vaudeville anecdotique et de la féerie : codification du genre de la revue de fin d'année sous la monarchie de Juillet », in Olivier Bara, Romain Piana, Jean-Claude Yon (dir.), « En revenant à la revue. La revue de fin d'année au XIXe siècle », *Revue d'histoire du théâtre*, n° 266, avril-juin 2015, p. 201-215.

Christophe CHARLE, « Le carnaval du temps présent. Les revues d'actualités à Paris et à Bruxelles, 1852-1912 », *Actes de la recherche en sciences sociales*, n°186-187, mars 2011, p. 58-79.

Manuel CHARPY, « La ronde des produits. Revue de fin d'année, produits industriels et publicité à Paris au XIXe siècle », in Olivier Bara, Romain Piana, Jean-Claude Yon (dir.), « En revenant à la revue. La revue de fin d'année au XIXe siècle », *Revue d'histoire du théâtre*, n° 266, avril-juin 2015, p. 253-268.

Thodoros CHATZIPANTAZIS, Lila MARAKA, *Athinaiki epitheorisi*, 3 Vol., Athènes, Éditions Hestia, 1977.

Rita CIRIO et Pietro FAVARI (dir.), *Sentimental. Il teatro di rivista italiano*, Bompiani, 1974.

Emmanuelle DELATTRE-DESTEMBERG, « La danse académique dans la revue de fin d'année *Rothomago* », in Olivier Bara, Romain Piana, Jean-Claude Yon (dir.), « En revenant à la revue. La revue de fin d'année au XIXe siècle », *Revue d'histoire du théâtre*, n° 266, avril-juin 2015, p. 217-228.

Vítor Pavão DOS SANTOS, *A Revista à Portuguesa*, Lisbonne, O Jornal, 1978.

Robert DREYFUS, *Petite histoire de la revue de fin d'année*, Paris, Charpentier et Fasquelle, 1909.

Dino FALCONI et Angelo FRATTINI, *Guida alla rivista a all'operetta*, Milan, Academia, 1953.

Konstantza GEORGAKAKI, *H ephimeri goitia tis epitheorisis*, Athènes, Éditions Polaris, 2014.

Konstantza GEORGAKAKI, *Vios kai politeia mias giraias kyrias sthn eptaetia. Epitheorisi kai diktatoria (1967-1974)*, Athènes, Éditions Ziti, 2015.

Amélie GREGORIO, « L'Algérie mène la revue : la colonisation dans les spectacles de fin d'année au XIXe siècle », in Olivier Bara, Romain Piana, Jean-Claude Yon (dir.), « En revenant à la revue. La revue de fin d'année au XIXe siècle », *Revue d'histoire du théâtre*, n° 266, avril-juin 2015, p. 229-240.

Iliá LAKIDOU, « Theatrical Satire and Dictatorship: The Case of the "Elefthero Theatro" and the Show... *Kai sv xtevízessai*, Summer 1973 », *Parabasis* 16/1 (2018), p. 57-85.

Francis LAUTERS, *Les Revues bruxelloises de fin d'année*, Bruxelles, Imprimerie du Marais, 1936.

Pierre LE GOÏC, « Les revues théâtrales locales en France, 1855-1930. S'identifier en riant ? », *Histoire urbaine*, 2011/2, n°31, p. 93-113.

Lila MARAKA, *Helliniki theatriki epitherisi (1894-1926)*, 2 vol., Athènes, Éditions Hellinika grammata, 2000.

Lila MARAKA, « I elliniki theatriki epitheorisi os politico teatro », *Parabasis* 6 (2005), p. 107-121.

Lakis MICHAÏLIDIS, *Etsi grafetai i epitheorisi*, Athènes, Éditions Σιδεργς, 2002.

Morando MORANDINI, *Sessappiglio : gli anni d'oro del teatro di rivista*, Milan, Il Formichiere, 1978.

Vittoria OTTOLENGHI, « Rivista », in Silvio d'Amico (dir.), *Enciclopedia dello spettacolo*, t. VIII, Rome, Casa editrice Le Maschere, 1961, p. 1024-1032.

Romain PIANA, *La Réception d'Aristophane en France de Palissot à Vitez, 1760-1962*, thèse de doctorat dirigée par Patrice Pavis, Université Paris VIII, 2005.

Romain PIANA, « Du périodique à la scène et retour : la revue de fin d'année illustrée », in Evangelia Stead et Hélène Védrine (dir.), *L'Europe des revues (1880-1920). Estampes, photographies, illustrations*, Paris, PUPS, 2008, p. 183-206.

Romain PIANA, « “Pièces à spectacle” et “pièces à femmes” : féeries, revues et délassements comiques », in Jean-Claude Yon (dir.), *Les Spectacles sous le Second Empire*, Paris, Armand Colin, 2010, p. 328-338.

Romain PIANA, « La revue de fin d’année, journal-vaudeville », in Élisabeth Pillet et Marie-Ève Thérénty (dir.), *Presse, chanson et culture orale au XIXe siècle. La parole au défi de l’ère médiatique*, Paris, Nouveau Monde éditions, 2012, p. 273-292.

Romain PIANA, « L’imaginaire de la presse dans la revue théâtrale », in Olivier Bara et Marie-Ève Thérénty (dir.), *Presse et scène au XIXe siècle*, Médias 19, www.medias19.org

Romain PIANA, « L’étranger dans les revues de la guerre 1914-1918 », in Nathalie Coutelet et Isabelle Moindrot (dir.), *Altérités en spectacle (1789-1914)*, Rennes, PUR, 2015, p. 141-160.

Romain PIANA, « Des micro-espaces de la revue à son ouverture internationale », in Alvio Patierno (dir.), *Il teatro dei generi minori. Dalla Francia all’Europa*, Roma, Bonanno editore, 2017, p. 101-113.

Luís-Francisco REBELLO, *História do teatro de revista em Portugal*, 2 vol., Lisbonne, Don Quixote, 1984-1985.

Manolis SEIRAGAKIS, *To elafro mousiko teatro sti mesopolemiki Athina*, 2 vol., Athènes, Éditions Kastaniotis, 2009

Richard SHERR, « Comets, *Calembours*, Chorus Girls. The Music of the revue de fin d’année for the Year 1858 at the Théâtre des Variétés : a Preliminary Evaluation », in Michela Niccolai et Clair Rowden, *Musical Theatre in Europe 1830-1945*, Turnhout, Brepols, 2017, p. 23-48.

Livia SUQUET, « L’érotisation massive des revues de cafés-concerts à la Belle Époque », in Olivier Bara, Romain Piana, Jean-Claude Yon (dir.), « En revenant à la revue. La revue de fin d’année au XIXe siècle », *Revue d’histoire du théâtre*, n° 266, avril-juin 2015, p. 269-282.

Marine WISNIEWSKI, « Métamorphoses de la revue de fin d’année au café-concert : l’exemple de l’année 1886 », in Olivier Bara, Romain Piana, Jean-Claude Yon (dir.), « En revenant à la revue. La revue de fin d’année au XIXe siècle », *Revue d’histoire du théâtre*, n° 266, avril-juin 2015, p. 241-252.

Jean-Claude YON, « Les espaces de la revue : le local et la national en tension », in Alvio Patierno (dir.), *Il teatro dei generi minori. Dalla Francia all’Europa*, Roma, Bonanno editore, 2017, p. 101-113.

2. Επετειακό Συνέδριο «Η πρόσληψη του Μολιέρου στη νεοελληνική παιδεία και στο νεοελληνικό θέατρο, 18ος-21ος αι.»

23 και 24 Νοεμβρίου 2022

Αμφιθέατρο «Λεωνίδα Ζέρβας» στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

Το «Εργαστήριο Έρευνας και Τεκμηρίωσης Νεοελληνικού Θεάτρου» (ΕΕΤΝΘ), του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Ε.Κ.Π.Α., επιθυμώντας να τιμήσει το έτος Μολιέρου για τα 400 χρόνια από τη γέννησή του, διοργάνωσε επετειακό Συνέδριο με τίτλο: *Η πρόσληψη του Μολιέρου στη νεοελληνική παιδεία και στο νεοελληνικό θέατρο 18^{ος} – 21^{ος} αιώνας* στις 23 και 24 Νοεμβρίου 2022, στο αμφιθέατρο «Λεωνίδα Ζέρβας» στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών σε συνεργασία:

1. με το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο: Δραματουργία, Παράσταση, Εκπαίδευση» (Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Ε.Κ.Π.Α.),
2. με το «Πρόγραμμα Νεοελληνική Γραμματολογία και Ιστορία των Ιδεών (15ος-20ός αι.)» και το Πρόγραμμα «Πολιτισμικοί Διαμεσολαβητές ανάμεσα στην Ελλάδα, στη Γαλλία και άλλες Ευρωπαϊκές χώρες (1830-1974)» του Τομέα Νεοελληνικών Ερευνών του Ινστιτούτου Ιστορικών Ερευνών (Ε.Ι.Ε.)
3. με τη Γαλλική Σχολή Αθηνών – École Française d’Athènes (E.F.A. Section moderne et contemporaine),
4. με το «Θέατρο της Ημέρας» (Εταιρεία καλλιτεχνικής και παιδευτικής θεατρικής έκφρασης) και
5. με την Εταιρεία «Η νέα ΣΚΗΝΗ».

Ο Μολιέρου υπήρξε κορυφαίος Γάλλος δραματουργός με ευρεία πρόσληψη στον ευρύτερο χώρο της Νοτιο-ανατολικής Ευρώπης από τον 17ο αιώνα (παραστάσεις στη Γαλλική Πρεσβεία στην Κωνσταντινούπολη) έως τις μέρες μας. Κύριος στόχος του Συνεδρίου ήταν να αναδειχθούν διαφορετικές πτυχές της πρόσληψης του έργου του στη νεοελληνική παιδεία και στο νεοελληνικό θέατρο, από τον 18ο αιώνα ως σήμερα. Το σύνολο των εργασιών του συνεδρίου βιντεοσκοπήθηκε και έχει αναρτηθεί στο κανάλι του Εργαστηρίου Έρευνας και Τεκμηρίωσης Νεοελληνικού Θεάτρου (<https://www.youtube.com/@labmodgr>) και είναι διαθέσιμο σε κάθε ενδιαφερόμενο. Ακολουθούν οι απαραίτητοι σύνδεσμοι:

Πρώτη μέρα του συνεδρίου: <https://www.youtube.com/playlist?list=PLB6GIHAqqOIdV664gxUcgMiauTcofJxyb>
Δεύτερη μέρα του συνεδρίου: <https://youtube.com/playlist?list=PLB6GIHAqqOieY903NyXohtAHfEBsTmDm->

Αναλυτικά:

Έναρξη εργασιών, κεντρικές ομιλίες, <https://youtu.be/DCowp9U0BaYI>
Αλεξία Αλτουβά, Ελένη Δουνδουλάκη, Γιώργος Π. Πεφάνης, Gilles de Rapper, Ουρανία Πολυκανδριώτη Jacqueline Razgonnikoff, Άννα Ταμπάκη]

Πρώτη συνεδρία «Πρόσληψη στον 18^ο και 19^ο αιώνα» <https://youtu.be/-dNha9TEt0M>
[Γεράσιμος Ζώρας, Αλεξάνδρα Σφοίνη, Κωνσταντίνος Κυριακού, Γεωργία Παλαντά – Χριστίνα Παλαιολόγου]

Δεύτερη συνεδρία «Προσεγγίσεις του *Ταρτούφου*» <https://youtu.be/JrS2IB-3RQ>
[Αφροδίτη Σιβετίδου, Μιχαέλα Αντωνίου, Μαρία Σεχοπούλου, Παύλος Σούλης]

Τρίτη συνεδρία «Προσεγγίσεις του *Δον Ζουάν*» <https://youtu.be/vpLcs64W1tA>
[Γρηγόρης Ιωαννίδης, Λεωνίδα Παπαδόπουλος, Μάνος Δαμασκηνός]

Τέταρτη συνεδρία «Προσεγγίσεις του *Μισάνθρωπου*» <https://youtu.be/gdRjBaTl7U4>
[Αθηνά Μπακογιάννη, Ιφιγένεια Καφετζοπούλου]

Πέμπτη συνεδρία «Μολιέρος εκτός συνόρων / Διεθνείς απηχίσεις»
<https://youtu.be/YJZZdY9XEA>
[Χριστίνα Οικονομοπούλου, Κατερίνα Διακουμοπούλου, Αριστείδης Λαυρέντζος]

Έκτη συνεδρία «Θέατρο για παιδιά» <https://youtu.be/Wi7DSVBGLFg>
[Δημήτρης Σωτηρίου, Κλειώ Φανουράκη, Δημήτρης Ντάσκας, Μαρία Δημάκη – Ζώρα, Μαρία Κλαδάκη]

Έβδομη συνεδρία «Θεωρητικές προσεγγίσεις» https://youtu.be/jyPHCE1zV_A
[Τηλέμαχος Μουδατσάκης, Κατερίνα Μπιλάλη, Σοφία Φελοπούλου, Δημήτρης Φίλιας]

Ογδοη συνεδρία «Η πρόσληψη του Μολιέρου στο πρώτο μισό του 20ού αιώνα»
<https://youtu.be/-69-esrl6u8>
[Δέσποινα Κοσμοπούλου, Βαρβάρα Γεωργοπούλου, Κατερίνα Καρρά, Κωνσταντίνος Μπούρας]

Ένατη συνεδρία «Η πρόσληψη του Μολιέρου στο δεύτερο μισό του 20ού αιώνα και στις αρχές του 21ου»
Α΄ μέρος <https://youtu.be/zpnzcQImAew> Β΄ μέρος <https://youtu.be/zpnzcQImAew>
[Κυριακή Πετράκου, Μαρία Μαγκανάρη, Αλεξία Αλτουβά, Έλενα Σταματοπούλου, Ανδρομάχη Μοντζολή]

Δέκατη συνεδρία «Σκηνογραφία – ενδυματολογία» <https://youtu.be/LkJwRLpFdJY>
[Ειρήνη Λεβίδη, Ίλια Λακίδου, Μαρία Κονομή]

Ενδέκατη συνεδρία «Ο Μολιέρος σε κρατικές σκηνές και ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ»
https://youtu.be/C_ST8jPnACo
[Αστέριος Πελτέκης, Παναγιώτης Μιχαλόπουλος, Νίκος Ορφανός, Μαρία Χαμάλη, Ειρήνη Μουντράκη]

Δωδέκατη συνεδρία – Λήξη εργασιών «Σύγχρονες δραματουργικές και σκηνοθετικές προσεγγίσεις» <https://youtu.be/I8JX8taeSKc>
[Ιόλη Ανδρεάδη, Ανδρέας Στάικος, Γιάννης Νταλιάνης, Αλέξανδρος Διαμαντής, Γιάννης Κακλέας]

Στο συνέδριο συμμετείχαν με ανακοινώσεις τους φοιτητές του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ

2.1 Αφίσα – Πρόγραμμα

ΕΤΟΣ ΜΟΛΙΕΡΟΥ
400 χρόνια από τη γέννησή του

Χαίρετε για τον αγαθό και
θεόφιλο

σπουδαίο

λέγετε

στον γένδε

Η πρόσληψη
του Μολιέρου
στη νεοελληνική
παιδεία
και στο νεοελληνικό
θέατρο
18ος-21ος αι.

23-24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2022

ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ «ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΖΕΡΒΑΣ»
ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 48, ΑΘΗΝΑ

ΕΤΟΣ ΜΟΛΙΕΡΟΥ
400 χρόνια από τη γέννησή του

Η πρόσληψη
του Μολιέρου
στη νεοελληνική
παιδεία
και στο νεοελληνικό
θέατρο
18ος-21ος αι.

23-24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2022

ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ «ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΖΕΡΒΑΣ»
ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 48, ΑΘΗΝΑ

Π Ρ Ο Γ Ρ Α Μ Μ Α Ε Ρ Γ Α Σ Ι Ω Ν

Επιστημονική επιτροπή

Άννα Ταμπάκη
Ουρανία Πολυκανδριώτη
Αλεξία Αλτουβά
Gilles de Rapper

Οργανωτική επιτροπή

Ανδρομάχη Μοντζολή
Σοφία Φελοπούλου
Παναγιώτης Μιχαλόπουλος
Τλια Λακίδου

Γραμματειακή υποστήριξη

Αργυρώ Τζιντρούδη-Γαϊτανίδη

Εξώφυλλο

Κοστούμι της Ανδρομάχης Μοντζολή για τον ρόλο του Μολιέρου στην παράσταση «Μολιεριάδα» του θεάτρου της Ημέρας (1996-97), εμπνευσμένο από τον γνωστό πίνακα του Nicolas-André Monsiau (1754-1837) που απεικονίζει τον «Μολιέρο να διαβάζει τον *Ταρτούφο*» (Molière lisant *Tartuffe* chez Ninon de Lenclos). Το κοστούμι αυτό παρουσιάστηκε στην πρώτη μεγάλη διεθνή έκθεση που πραγματοποιήθηκε στη Γαλλία για τα 400 χρόνια από τη γέννηση του Μολιέρου και φιλοξενήθηκε στις Βερσαλλίες από 15 Ιανουαρίου (ημέρα της γέννησης του) έως 22 Απριλίου 2022.

Ως φόντο, προσωπογραφία του Μολιέρου από τον Pierre Mignard (c.1658) και δείγμα από τις παλαιότερες μεταφράσεις του Μολιέρου στα νέα ελληνικά (Βουκουρέστι, 1741) που εναπόκεινται σήμερα στο British Museum

ΤΕΤΑΡΤΗ, 23 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

11.00-11.30 Υποδοχή συνέδρων

11.30-12.00 Χαιρετισμοί – Έναρξη εργασιών

Συντονίστρια: Αλεξία Αλτουβά, Επίκουρη Καθηγήτρια του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών Ε.Κ.Π.Α., Διευθύντρια του «Εργαστηρίου Έρευνας και Τεκμηρίωσης Νεοελληνικού Θεάτρου»

- Ελένη Δουνδουλάκη, Γενική Γραμματέας Σύγχρονου Πολιτισμού, ΥΠ.ΠΟ.Α.
- Καθηγητής Αχιλλέας Χαλδαιάκης, Κοσμήτωρ της Φιλοσοφικής Σχολής, Ε.Κ.Π.Α.
- Καθηγητής Γιώργος Π. Πεφάνης, Πρόεδρος του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών Ε.Κ.Π.Α., Διευθυντής του Π.Μ.Σ.: «Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο. Δραματολογία, Παράσταση, Εκπαίδευση»
- Gilles de Rapper, directeur de la Section moderne et contemporaine, École Française d'Athènes (E.F.A.)
- Μαρία Χριστίνα Χατζηγιάννου, Διευθύντρια του Ινστιτούτου Ιστορικών Ερευνών, Ε.Ι.Ε.

Έναρξη Εργασιών**ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΟΜΙΛΙΕΣ**

Συντονίστρια: Ουρανία Πολυκανδριώτη, Διευθύντρια Ερευνών του Ινστιτούτου Ιστορικών Ερευνών, Ε.Ι.Ε., επιστημονική υπεύθυνη του «Προγράμματος Νεοελληνική Γραμματολογία και Ιστορία των Ιδεών (15ος-20ός αι.)»

12.00-12.30 Jacqueline Razgonnikoff, Historienne du théâtre et plus particulièrement de la Comédie-Française, de Molière et du théâtre romantique, «Le Paris de Molière»

12.30-12.50 Άννα Ταμπάκη, Ομότιμη Καθηγήτρια του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών Ε.Κ.Π.Α., Φιλοξενούμενη Ερευνήτρια Ι.Ι.Ε./Ε.Ι.Ε., «Μια διαχρονική προσέγγιση της πρόσληψης του Μολιέρου στη νεοελληνική παιδεία και στο νεοελληνικό θέατρο»

12.50-13.00 «Μολιέρος με κοστούμια και λόγια»: θεματική ενότητα «Μανίες & πάθη». Θεατρικό δρώμενο σε επιμέλεια Ανδρομάχης Μοντζολή

13.00-14.00 Διάλειμμα – Μικρό γεύμα

ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ
Πρόσληψη στον 18ο και 19ο αιώνα

Συντονίστρια: Άννα Ταμπάκη

- 14.00-14.15: Γεράσιμος Ζώρας, «Οι μολιερικές Αρχόντισσες ξανατονισμένες στα ελληνικά και τα ρωμαίικα»
- 14.15-14.30: Αλεξάνδρα Σφοίνη, «Τρεις μεταφράσεις του *Ταρτούφου* τον 19ο αιώνα (1815, 1851, 1863): Τρόποι προσαρμογής στα ελληνικά και ζητήματα πολιτισμικής ορολογίας»
- 14.30-14.45: Κωνσταντίνος Κυριακού, «Ο κύριος Πουρσωνιάκ και Ο κατά φαντασίαν κερατάς – Δύο θεατρικές “σανίδες σωτηρίας” των θιάσων περασμένων αιώνων που έχουν πια περάσει στη λήθη του σύγχρονου ρεπερτορίου»
- 14.45-15.00: Ηρώ Κατσιώτη, «Ο Μιχαλάκης, ο Μαθιός, ο κυρ Λεμβίκης et tout le bataclan: ο Ευάγγελος Παντόπουλος παίζει Μολιέρο»
- 15.00-15.15: Γεωργία Παλαντά – Χριστίνα Παλαιολόγου, «Ο Μολιέρος στη σκηνή του ‘Μενάνδρου’. Παραστάσεις έργων του Μολιέρου από τον Δραματικό Θίασο ‘Μένανδρος’ του Διονυσίου Ταβουλάρη»
- 15.15-15.45: Συζήτηση

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ
Προσεγγίσεις του *Ταρτούφου*

Συντονιστής: Γρηγόρης Ιωαννίδης

- 15.45-16.00: Αφροδίτη Σιβετίδου, «*Ταρτούφος*, απαγόρευση, αποκατάσταση»
- 16.00-16.15: Μιχαέλα Αντωνίου, «*Ταρτούφος*, 1978. Η σκηνοθετική προσέγγιση του Σπύρου Α. Ευαγγελάτου και η υποκριτική εργασία των Δημήτρη Καταλειφού και Λευτέρη Βογιατζή»
- 16.15-16.30: Μαρία Σεχοπούλου, «Κινηματογραφικές και θεατρικές προσεγγίσεις της Ariane Mnouchkine: από τον *Μολιέρο* στον *Ταρτούφο*»
- 16.30-16.45: Παύλος Σούλης, «Ο τόπος στον *Ταρτούφο*: Από το κείμενο του Μολιέρου στην παράσταση του Ivo Van Hove»
- 16.45-17.00: Συζήτηση
- 17.00-17.30: Διάλειμμα – καφές

ΤΡΙΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Προσεγγίσεις του *Δον Ζουάν*

Συντονίστρια: Αφροδίτη Σιβετιδίου

- 17.30-17.45: Γρηγόρης Ιωαννίδης, «Μια βιαστική περιδιάβαση του *Δον Ζουάν* στην Ελλάδα»
- 17.45-18.00: Δέσποινα Κοσμοπούλου, «Απόλαυση, ενοχή, τιμωρία: από τον *Δον Ζουάν* του Μολιέρου στον *Άσωτο* του Αλέξανδρου Σούτσου»
- 18.00-18.15: Λεωνίδας Παπαδόπουλος, «Ανάλυση παράστασης και κριτική πρόσληψη. *Ντον Ζουάν* του Μολιέρου σε σκηνοθεσία Νικήτα Μιλιβόγιεβιτς από το Εθνικό Θέατρο»
- 18.15-18.30: Μάνος Δαμασκηός, «Η σκηνοθετική προσέγγιση του *Δον Ζουάν* (2015) στο Κ.Θ.Β.Ε. από τον Δαμιανό Κωνσταντινίδη»
- 18.30-18.45: Συζήτηση
- 18.45-19.00: «*Μολιέρος με κοστούμια και λόγια*»: θεματική ενότητα «Γυναίκες». Θεατρικό δρώμενο σε επιμέλεια Ανδρομάχης Μοντζολή

ΤΕΤΑΡΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Προσεγγίσεις του *Μισάνθρωπου*

Συντονίστρια: Κατερίνα Διακουμοπούλου

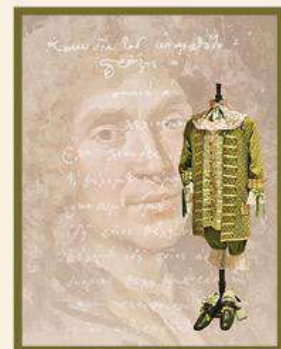
- 19.00-19.15: Αθηνά Μπακογιάννη, «*Ο Μισάνθρωπος* του Μολιέρου μέσα από μια σύγχρονη ματιά»
- 19.15-19.30: Ιφιγένεια Καφετζοπούλου, «Η πρόσληψη του μολιερικού έργου από την ελληνική σκηνή του 21ου αι.: “*Ο Μισάνθρωπος*”»
- 19.30-19.45: Συζήτηση

ΠΕΜΠΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Μολιέρος εκτός συνόρων / Διεθνείς απηχήσεις

Συντονιστής: Γεράσιμος Ζώρας

- 19.45-20.00: Χριστίνα Οικονομοπούλου, «Η πρόσληψη της μολιερικής δραματουργίας σε εξευρωπαϊκά γαλλόφωνα πεδία: ανάπτυξη, ανάσχεση ή απουσία;»
- 20.00-20.15: Κατερίνα Διακουμοπούλου, «Η Θεατρική Εταιρεία Λουξεμβούργου και ο *Ταρτούφος* του Μολιέρου σε σκηνοθεσία του Γιάννη Γαβρά»
- 20.15-20.30: Αριστείδης Λαυρέντζος, «Ο ΘΕΣΠΙΣ Βρυξελλών και Ο *Ταρτούφος* του Μολιέρου»
- 20.30-20.45: Συζήτηση

ΠΕΜΠΤΗ, 24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

ΕΚΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ
Θέατρο για παιδιά

Συντονίστρια: Έλσα Λακίδου

- 09.00-09.15: Δημήτρης Σωτηρίου, «Το έργο του Μολιέρου μέσα στην εκπαιδευτική διαδικασία»
- 09.15-09.30: Κλειώ Φανουράκη – Δημήτρης Ντάσκας, «Τρόποι οικείωσης των μαθητών με το έργο του Μολιέρου σε Ελλάδα και Γαλλία»
- 09.30-09.45: Μαρία Δημάκη-Ζώρα, «Η διασκευή του *Αρχοντοχωριάτη* του Μολιέρου για παιδικό και εφηβικό κοινό από τον Γιάννη Καλατζόπουλο»
- 09.45-10.00: Μαρία Κλαδάκη – Κλειώ Φανουράκη – Γιώργος Λυμπέρης, «Ο Μολιέρος για παιδιά και νέους στην Ελλάδα του 21ου αιώνα»
- 10.00-10.15: Συζήτηση

ΕΒΔΟΜΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ
Θεωρητικές προσεγγίσεις

Συντονίστρια: Μαρία Δημάκη-Ζώρα

- 10.15-10.30: Τηλέμαχος Μουδατσάκης, «Η Π α ρ α ν ό η σ η ως αρχή οικονομίας της δράσης στον Μολιέρο»
- 10.30-10.45: Κατερίνα Μπιλάλη, «Η αποτύπωση των έμφυλων ταυτοτήτων στη μολιερική “τριλογία”: Το σχολείο των γυναικών, Κριτική του σχολείου των γυναικών και Ο Αυτοσχεδιασμός των Βερσαλλιών»
- 10.45-11.00: Κωνσταντίνος Μπούρας, «Η σύγχυση του υποτιθέμενου κινησιολογικού κώδικα της *Commedia dell' arte* με τα ανεβάσματα των κωμωδιών του Μολιέρου τα τελευταία 50 χρόνια»
- 11.00-11.15: Σοφία Φελοπούλου, «Ο Μολιέρος και η κωμωδία: ειδολογική και αισθητική σκηνική αποτύπωση στην Ελλάδα του 21ου αιώνα»
- 11.15-11.30: Δημήτρης Φίλιας, «Η Πριγκίπισσα της Ήλιδας, Μια άγνωστη “ελληνική” κωμωδία του Μολιέρου»
- 11.30-12.00: Συζήτηση
- 12.00-12.30: Διάλειμμα – καφές

ΟΓΔΟΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ
Η πρόσληψη του Μολιέρου
 στο πρώτο μισό του 20ού αιώνα

Συντονιστής: Δημήτρης Φίλιας

- 12.30-12.45: Χρυσόθεμις Σταματοπούλου-Βασιλάκου, «Ελληνικές μεταφράσεις του μολιερικού έργου στο πρώτο μισό του 20ού αιώνα (1900-1940) και Το αλάνθαστον ιατρικόν, μια διασκευή από τον Γεώργιο Νικηφόρο»
- 12.45-13.00: Βαρβάρα Γεωργοπούλου, «Η υποδοχή της μολιερικής δραματουργίας τη μεσοπολεμική περίοδο»
- 13.00-13.15: Κατερίνα Καρρά, «Παραστάσεις έργων του Μολιέρου στην αθηναϊκή σκηνή την εποχή της Κατοχής»
- 13.15-13.30: Συζήτηση

ΕΝΑΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ
Η πρόσληψη του Μολιέρου
 στο δεύτερο μισό του 20ού αιώνα
 και στις αρχές του 21ου

Συντονίστρια: Σοφία Φελοπούλου

- 13.30-13.45: Αλεξία Αλτουβά, «Παραστάσεις Μολιέρου από γαλλικούς θιάσους στη μεταπολεμική ελληνική σκηνή»
- 13.45-14.00: Έλενα Σταματοπούλου, «Ο Μολιέρος στη μεταπολεμική αθηναϊκή σκηνή»
- 14.00-14.15: Ειρήνη Λεβίδη, «Νομίσματα σε τρύπιες τσέπες»
- 14.15-14.30: Κυριακή Πετράκου, «Λευτέρης Βογιατζής και Μολιέρος: συνδυασμός του κλασικού με το μοντέρνο»
- 14.30-14.45: Ανδρομάχη Μοντζολή, «Μολιεριάδα – ένα παιχνίδι για τον Μολιέρο. Παράσταση από το Θέατρο της Ημέρας (1996-1998)»
- 14.45-15.00: Μαρία Μαγκανάρη: «Παρέμβαση για τον Μισάνθρωπο»
- 15.00-15.30: Συζήτηση
- 15.30-16.30: Διάλειμμα

ΔΕΚΑΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ
Σκηνογραφία – Ενδυματολογία

Συντονιστής: Παναγιώτης Μιχαλόπουλος

- 16.30-16.45: Έλια Λακίδου, «Ο Μολιέρος στη Νέα Δραματική Σχολή του Σωκράτη Καραντινού: σκηνογραφικές προτάσεις της γενιάς του '30 (Σπ. Βασιλείου, Ν. Χατζηκυριάκος-Γκίκας, Αγγήνωρ Αστεριάδης) ως πλαίσιο εκπαίδευσης του νέου ηθοποιού»
- 16.45-17.00: Μαρία Κονομή, «Προσεγγίσεις της μολιερικής σκηνής από τους Γ. Βακαλό και Γ. Πάτσα»
- 17.00-17.15: Συζήτηση

ΕΝΔΕΚΑΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ
Ο Μολιέρος σε Κρατικές Σκηνές και ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.

Συντονίστρια: Κατερίνα Καρρά

- 17.15-17.30: Αστέριος Πελτέκης – Πολυξένη Βελένη, «Παραστασιολογία και πρόσληψη έργων του Μολιέρου στο Κ.Θ.Β.Ε. από την ίδρυσή του. Περίπτωση Μελέτης: Ο κατά φαντασίαν ασθενής»
- 17.30-17.45: Παναγιώτης Μιχαλόπουλος, «Σκηνοθετικές προσεγγίσεις της μολιερικής δραματουργίας στο Εθνικό Θέατρο τον 20ό αιώνα»
- 17.45-18.00: Μαρία Χαμάλη, «Ο Μολιέρος στη σκηνή του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου (Θ.Ο.Κ.)»
- 18.00-18.15: Ειρήνη Μουντράκη, «Ο Μολιέρος ως δραματικός ήρωας στο ομώνυμο έργο του Μπουλγκάκοφ. Η εις διπλούν προσέγγισή του από τον Στάθη Λιβαθινό στο Εθνικό Θέατρο»
- 18.15-18.30: Νίκος Ορφανός, «Ο Μολιέρος ως θεατρίνος: η συμβολή του στο θεατρικό επάγγελμα»
- 18.30-19.00: Συζήτηση
- 19.00-19.15: «Μολιέρος με κοστούμια και λόγια»: θεματική ενότητα «Ψέμμα & υποκρισία». Θεατρικό δρώμενο σε επιμέλεια Ανδρομάχης Μοντζολή

ΔΩΔΕΚΑΘΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Σύγχρονες δραματουργικές και σκηνοθετικές προσεγγίσεις

Συντονίστρια: Ανδρομάχη Μοντζολή

- 19.15-19.30: Ιόλη Ανδρεάδη, «Δραματουργική, σκηνοθετική προσέγγιση και διδασκαλία του ηθοποιού στον *Μισάνθρωπο*»
- 19.30-19.45: Ανδρέας Στάικος, «Οι αρχετυπικοί τύποι του Μολιέρου και η επίδρασή τους στη νεοελληνική δραματουργία»
- 19.45-20.00: Γιάννης Νταλιάνης, «*Ταρτούφος* 1664-1669, από την απαγόρευση στον θρίαμβο. Απαιτήσεις για ένα σύγχρονο ανέβασμα του έργου»
- 20.00-20.15: Αλέξανδρος Διαμαντής, «Ο *Ντον Ζουάν* ως σισύφεια ταλάντωση: τελειώνοντας στο σημείο εκκίνησης»
- 20.15-20.30: Γιάννης Κακλέας, «Παρέμβαση για τον *Μισάνθρωπο*»
- 20.30-21.00: Συζήτηση

Σύντομος απολογισμός – Λήξη εργασιών

ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΔΡΩΜΕΝΑ: «ΜΟΛΙΕΡΟΣ ΜΕ ΚΟΣΤΟΥΜΙΑ ΚΑΙ ΛΟΓΙΑ»

Τα κοστούμια σχεδίασε η Ανδρομάχη Μοντζολή για την παράσταση «ΜΟΛΙΕΡΙΑΔΑ» του Θεάτρου της Ημέρας (1996-97) σε σκηνοθεσία Λάκη Κουρετζή.

1. Θεματική ενότητα «Μανίες & πάθη»

Κοστούμια & αποσπάσματα από τα έργα: *Φιλάργγυρος*, *Κατά φαντασίαν ασθενής*, *Αρχοντοχωριάτης*. Κοστούμια-ρόλοι: Φροζίν, Αρπαγκόν, Αργκάν, Κλεάνθης, Ανζελίχ, κύριος Ζουρντέν.

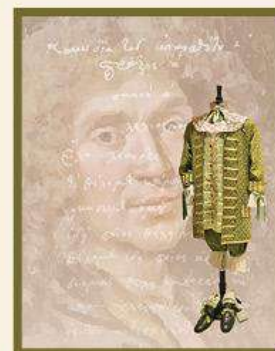
2. Θεματική ενότητα «Γυναίκες»

Κοστούμια & αποσπάσματα από τα έργα: *Σχολείο Γυναικών*, *Ντον Ζουάν*, *Ζόρζ Νταντέν*, *Μισάνθρωπος*. Κοστούμια-ρόλοι: Ανιές, Αρνόλφ, Ντον Ζουάν, Ανζελίχ, Σελιμέν, Αλσέστ, Ελιάντ.

3. Θεματική ενότητα «Ψέμμα & υποκρισία»

Κοστούμια & αποσπάσματα από τα έργα: *Ντον Ζουάν*, *Ταρτούφος*, *Πατρός χωρίς να θέλει*, *Κατά φαντασίαν ασθενής* κοστούμια-ρόλοι: Ντον Ζουάν, Ελμίρα, Ταρτούφος, Σγκαναρέλος, Αργκάν, Μπελίν, Τουανέτ.

Επιμέλεια: Ανδρομάχη Μοντζολή

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΕΔΡΩΝ

- Αλτουβά Αλεξία, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τ.Θ.Σ./Ε.Κ.Π.Α., Διευθύντρια του «Εργαστηρίου Έρευνας και Τεκμηρίωσης Νεοελληνικού Θεάτρου»
- Αντωνίου Μιχαέλα, Ε.ΔΙ.Π., Τ.Θ.Σ./Ε.Κ.Π.Α., σκηνοθέτις, ηθοποιός
- Βελένη Πολυξένη, Γενική Διευθύντρια Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, ΥΠ.ΠΟ.Α.
- Γεωργοπούλου Βαρβάρα, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τ.Θ.Σ./ΠΑ.ΠΕΛ.
- Δαμασκηνός Μάνος, υ.δ., Τ.Θ.Σ./Ε.Κ.Π.Α.
- Δημάκη-Ζώρα Μαρία, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Π.Τ.Δ.Ε./Ε.Κ.Π.Α.
- Διακουμοπούλου Κατερίνα, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τ.Θ.Σ./Ε.Κ.Π.Α.
- Διαμαντής Αλέξανδρος, σκηνοθέτης, υ.δ., Τ.Θ.Σ./Ε.Κ.Π.Α.
- Δουνδουλάκη Ελένη, Γενική Γραμματέας Σύγχρονου Πολιτισμού, ΥΠ.ΠΟ.Α.
- Ζώρας Γεράσιμος, Καθηγητής, Τμήμα Ιταλικής Φιλολογίας, Ε.Κ.Π.Α.
- Ιωαννίδης Γρηγόρης, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τ.Θ.Σ./Ε.Κ.Π.Α.
- Κακλέας Γιάννης, σκηνοθέτης
- Καρρά Κατερίνα, μέλος Ε.Ε.Π., Τ.Θ.Σ./Ε.Κ.Π.Α.
- Κατσιώτη Ηρώ, φιλόλογος, θεατρολόγος, υ.δ., Τ.Θ.Σ./Ε.Κ.Π.Α.
- Καφετζοπούλου Ιφιγένεια, υ.δ., Τ.Θ.Σ./Ε.Κ.Π.Α.
- Κλαδάκη Μαρία, Επίκουρη Καθηγήτρια, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Αιγαίου
- Κονομή Μαρία, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τ.Θ.Σ./Ε.Κ.Π.Α.
- Κοσμοπούλου Δέσποινα, μεταδιδακτορική Ερευνήτρια, Τ.Θ.Σ./Ε.Κ.Π.Α.
- Κυριακού Κωνσταντίνος, υ.δ., Τ.Θ.Σ./Ε.Κ.Π.Α., σκηνοθέτης, μεταφραστής
- Λακίδου Τλια, Ε.ΔΙ.Π., Τ.Θ.Σ./Ε.Κ.Π.Α.
- Λαυρέντζος Αριστείδης, master en arts du spectacle, Louvain-la-Neuve, υ.δ., Τ.Θ.Σ./Ε.Κ.Π.Α.
- Λεβίδη Ειρήνη, Πρόεδρος της Εταιρείας «Η νέα ΣΚΗΝΗ»
- Λυμπέρης Γιώργος, υ.δ., Τ.Θ.Σ./Ε.Κ.Π.Α.
- Μαγκανάρη Μαρία, σκηνοθέτις
- Μιχαλόπουλος Παναγιώτης, Επίκουρος Καθηγητής, Τ.Θ.Σ./Ε.Κ.Π.Α.
- Μοντζολή Ανδρομάχη, δρ. θεατρολογίας, σκηνοθέτις, σκηνογράφος, ενδυματολόγος, παιδαγωγός θεάτρου, διευθύντρια του «Θεάτρου της Ημέρας» και του βεστιαρίου «Σημεία Όψης»
- Μουδατσάκις Τηλέμαχος, Ομότιμος Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
- Μουντράκη Ειρήνη, δρ. θεατρολογίας, Τ.Θ.Σ./Ε.Κ.Π.Α., κριτικός θεάτρου, υπεύθυνη Δραματολογίου, Βιβλιοθήκης, Αρχείου & Διεθνών Σχέσεων Εθνικού Θεάτρου, δημιουργός - υπεύθυνη Greek Play Project
- Μπακογιάννη Αθηνά, φοιτήτρια Π.Μ.Σ., Τ.Θ.Σ./Ε.Κ.Π.Α.
- Μπιλάλη Κατερίνα, φοιτήτρια Π.Μ.Σ., Τ.Θ.Σ./Ε.Κ.Π.Α.

- Μπούρας Κωνσταντίνος, ποιητής, θεατρολόγος, κριτικός
 Νταλιάνης Γιάννης, σκηνοθέτης, ηθοποιός
 Ντάσκακας Δημήτρης, φοιτητής Π.Μ.Σ., Τ.Θ.Σ./Ε.Κ.Π.Α.
 Οικονομοπούλου Χριστίνα, μέλος Ε.Ε.Π., Τ.Θ.Σ./ΠΑ.ΠΕΛ.
 Ορφανός Νίκος, Διευθυντής ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Ρούμελης, σκηνοθέτης, ηθοποιός
 Παλαιολόγου Χριστίνα, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Αγωγής και Φροντίδας στην
 Πρώιμη Παιδική Ηλικία, ΠΑ.Δ.Α.
 Παλαντά Γεωργία, απόφοιτος Π.Μ.Σ., Τ.Θ.Σ./Ε.Κ.Π.Α.
 Παπαδόπουλος Λεωνίδα, δρ. θεατρολογίας, σκηνοθέτης
 Πελτέκης Αστέριος, Καλλιτεχνικός Διευθυντής Κ.Θ.Β.Ε.
 Πετράκου Κυριακή, Ομότιμη Καθηγήτρια, Τ.Θ.Σ./Ε.Κ.Π.Α.
 Πεφάνης Γιώργος Π., Καθηγητής, Διευθυντής Π.Μ.Σ.: «Ελληνικό και Παγκόσμιο
 Θέατρο, Δραματολογία, Παράσταση, Εκπαίδευση», Πρόεδρος Τ.Θ.Σ./Ε.Κ.Π.Α.
 Πολυκανδριώτη Ουρανία, Διευθύντρια Ερευνών Ι.Ι.Ε./Ε.Ι.Ε.
 Rapper Gilles de, directeur de la Section moderne et contemporaine, E.F.A.
 Razgonnikoff Jacqueline, Historienne du théâtre et plus particulièrement de la
 Comédie-Française, de Molière et du théâtre romantique
 Σεχοπούλου Μαρία, δρ. θεατρολογίας, μέλος Σ.Ε.Π. στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα
 του Ε.Α.Π. «Παραστατικές Τέχνες»
 Σιβεριδίου Αφροδίτη, Ομότιμη Καθηγήτρια, Α.Π.Θ.
 Σούλης Πάυλος, υ.δ., Τ.Θ.Σ./Ε.Κ.Π.Α.
 Στάικος Ανδρέας, θεατρικός συγγραφέας, σκηνοθέτης, πεζογράφος, μεταφραστής
 Σταματοπούλου Έλενα, μέλος Ε.Ε.Π., Τμήμα Θεάτρου, Α.Π.Θ.
 Σταματοπούλου-Βασιλάκου Χρυσόθεμις, Ομότιμη Καθηγήτρια, Τ.Θ.Σ./Ε.Κ.Π.Α.
 Σφοίνη Αλεξάνδρα, κύρια Ερευνήτρια, Ι.Ι.Ε./Ε.Ι.Ε.
 Σωτηρίου Δημήτρης, Καθηγητής γαλλικής φιλολογίας, Ελληνογαλλική Σχολή
 Ουρσουλινών
 Ταμπάκη Άννα, Ομότιμη Καθηγήτρια, Τ.Θ.Σ./Ε.Κ.Π.Α., Φιλοξενούμενη ερευνήτρια,
 Ι.Ι.Ε./Ε.Ι.Ε.
 Φανουράκη Κλειώ, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τ.Θ.Σ./Ε.Κ.Π.Α.
 Φελοπούλου Σοφία, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τ.Θ.Σ./Ε.Κ.Π.Α.
 Φίλιας Δημήτρης, Καθηγητής, Τμήμα Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης
 και Διερμηνείας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο
 Χαλδαιάκης Αχιλλέας, Καθηγητής, Κοσμήτωρ της Φιλοσοφικής
 Σχολής, Ε.Κ.Π.Α.
 Χαμάλη Μαρία, δρ. θεατρολογίας, Τ.Θ.Σ./Ε.Κ.Π.Α.
 Χατζηγιάννου Μαρία Χριστίνα, Διευθύντρια του Ινστιτούτου
 Ιστορικών Ερευνών, Ε.Ι.Ε.

3. Ερευνητικό έργο «Πειραματική Εφαρμογή της Θεατρικής Αγωγής στο Γυμνάσιο/Λύκειο»

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών στο πλαίσιο του διαρκούς ερευνητικού έργου Πειραματική Εφαρμογή της Θεατρικής Αγωγής στο Γυμνάσιο/Λύκειο που ξεκίνησε το 2018, υλοποίησε στο ακαδημαϊκό έτος 2022-23 δράση με τίτλο «Θέατρο και Θετικές Επιστήμες στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Εγώ, ένα σύμπαν από άτομα, ένα άτομο στο σύμπαν» που περιλάμβανε οκτώ δίωρες εργαστηριακές συναντήσεις και στις τρεις τάξεις του Γυμνασίου ή/και των δύο πρώτων τάξεων του Λυκείου (ως μια μεικτή ομάδα/σχολείο ή ως αμιγή τμήματα/τάξη) σε σχολεία της Αττικής και της Εύβοιας που εκδήλωσαν ενδιαφέρον.

3.1 Εναρκτήρια Επιστημονική Ημερίδα «Θέατρο και Θετικές Επιστήμες στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Εγώ, ένα σύμπαν από άτομα, ένα άτομο στο σύμπαν»

10 Μαρτίου 2023

Διδασκαλείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας

Στην Εναρκτήρια Επιστημονική Ημερίδα που πραγματοποιήθηκε στο αμφιθέατρο του Διδασκαλείου Νέας Ελληνικής Γλώσσας, Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου (Γ. Χατζηδάκη, 15772), την Παρασκευή 10 Μαρτίου 2023 και ώρα 16:30-21:00 οι εκπαιδευτικοί των σχολείων που συμμετείχαν στο πρόγραμμα καθώς και οι φοιτητές - τριες που συγκρότησαν τις Ομάδες Εφαρμογής ήρθαν σε μια πρώτη επαφή με τη θεματική της φετινής δράσης μέσα από εισηγήσεις που πρότειναν δημιουργικές προσεγγίσεις των φυσικών επιστημών μέσω του θεάτρου. Η ημερίδα ήταν ανοιχτή στις φοιτήτριες και τους φοιτητές και δόθηκαν βεβαιώσεις συμμετοχής.

3.2 Ημερίδα Παρουσίασης Θεατρικών Δράσεων «19 σχολεία + εφηβικό θέατρο = γιορτή²»

12 Μαΐου 2023

Aula της Φιλοσοφικής Σχολής

Την Παρασκευή 12 Μαΐου 2023, στην Aula της Φιλοσοφικής Σχολής, 09:30-13:00, οι ομάδες εργασίας και οι μαθητές και οι μαθήτριες που συμμετείχαν στο πρόγραμμα, παρουσίασαν τα αποτελέσματα και τις θεατρικές δράσεις που ετοίμασαν με επίκεντρο τη χημεία, τη βιολογία, τα μαθηματικά, τη σχέση των γυναικών με τις θετικές επιστήμες, τη φυσική, την ποίηση & τη φύση, την αστροφυσική, τη φιλοσοφία και τη ρομποτική.

3.3 Αφίσες – Πρόγραμμα

Αφίσα: «Θέατρο και Θετικές Επιστήμες στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Εγώ, ένα σύμπαν από άτομα, ένα άτομο στο σύμπαν»

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ
ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ / ΛΥΚΕΙΟ

ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΗΜΕΡΙΔΑ

**Θέατρο & Θετικές Επιστήμες στη
Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση**
*Εγώ, ένα σύμπαν από άτομα, ένα
άτομο στο σύμπαν*
(Richard Feynman)

Παρασκευή 10 Μαρτίου 2023, 16:30-21:00
Αμφιθέατρο Διδασκαλείου
Νέας Ελληνικής Γλώσσας
Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837

Τμήμα Θεατρικών Σπουδών
Προπτυχιακό & Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα
Σπουδών "Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο:
Δραματουργία, Παραστάση, Εκπαίδευση
(Ειδικευση: Διδακτική του Θεάτρου)"

Πρόγραμμα: «Θέατρο και Θετικές Επιστήμες στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Εγώ, ένα σύμπαν από άτομα, ένα άτομο στο σύμπαν»

ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

16:30
Αντιγόνη Παρούση-Βασίλης Τσελφές
Εκπαίδευση νηπιαγωγών στο διεπιστημονικό πλαίσιο: θεατρική έκφραση-διδακτική της Φυσικής. Ένα 15ετές πρόγραμμα εκπαίδευσης και ανάπτυξης.

16:45
Χρόνης Κυνηγός
Ενσώματη σχέση με τα μαθηματικά και την τέχνη.

17:00
Πάυλος Σούλης
Μαθηματικά και Σαίξπηρ: μία εφαρμογή σε Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας.

17:15
Σίσσυ Παπανικολάου
Όταν τα ρομπότ ανεβαίνουν στη σκηνή: το έργο FERTILE.

17:30
Βασίλης Ζακόπουλος
Εμπλουτισμός της μαθησιακής διαδικασίας με ενσωμάτωση ψηφιακών μέσων και θεατρικών δράσεων, στα γνωστικά αντικείμενα των θετικών επιστημών σχολικών μονάδων Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

17:45
Κωνσταντίνος Μαρούγκας
Θετικές επιστήμες μέσα από τη λογοτεχνία

18:00
Τηλέμαχος Μούσσας
Συνθέτοντας μουσική με ήχους του διαστήματος

18:15
Κλειώ Φανουράκη
"Εγώ, ένα άτομο στο σύμπαν, ένα σύμπαν από άτομα." Φιλοσοφία προγράμματος, μεθοδολογικές προσεγγίσεις και προεκτάσεις.

18:30
Ίλια Λακίδου
Θέατρο & Θετικές Επιστήμες 2023: Διεργασίες δημιουργίας ομάδων, συνεργασίας εκπαιδευτικών, σχολείων και Πανεπιστημίου. (Μάρτιος-Μάιος 2023)

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

18:45-19:15

ΒΙΩΜΑΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

19:15-19:45

Ηλίας Πίτσικας – Γιάννης Σφυρής
Παίζοντας κι αναμορφώνοντας ανακυκλώσιμο υλικό

Εικαστικό δράσης:
Οδυσσεάς Καζαντζόγλου

ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΟΜΑΔΕΣ

19:45-20:30

ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ - ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ

ΗΜΕΡΙΔΑΣ

20:30-21:00

ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ

Κυνηγός Χρόνης
Καθηγητής, Διευθυντής Εργαστηρίου Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας / Παιδαγωγικό Τμήμα Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, ΦΛΣ, ΕΚΠΑ

Ζακόπουλος Βασίλης
Μέλος ΕΔΙΠ, Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Λακίδου Ίλια
Μέλος ΕΔΙΠ, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ, θεατρολόγος-συγγραφέας

Μαρούγκας Κωνσταντίνος
Υποψήφιος Διδάκτωρ Τμήμα Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ, θεατρολόγος, ηθοποιός, συγγραφέας

Μούσσας Τηλέμαχος
Υποψήφιος Διδάκτωρ Τμήματος Μουσικών Σπουδών ΕΚΠΑ, συνθέτης, εκπαιδευτικός ειδικής αγωγής, στέλεχος Εκπαιδευτικής Ραδιοτηλεόρασης

Παπανικολάου Σίσσυ
Καθηγήτρια, Παιδαγωγικό Τμήμα ΑΣΠΑΙΤΕ

Παρούση Αντιγόνη
Ομότιμη Καθηγήτρια ΤΕΑΠΗ ΕΚΠΑ

Πίτσικας Ηλίας
Δάσκαλος Θεατρικού Παιχνιδιού

Σούλης Πάυλος
Υποψήφιος Διδάκτωρ Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ, μαθηματικός-θεατρολόγος

Σφυρής Γιάννης
Μουσικός

Τσελφές Βασίλης
Ομότιμος Καθηγητής ΤΕΑΠΗ ΕΚΠΑ

Φανουράκη Κλειώ
Επίκουρη Καθηγήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ, σκηνοθέτις-δραματογράφος-performer

Αφίσα: «19 σχολεία + εφηβικό θέατρο = γιορτή²»

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟ
ΓΥΜΝΑΣΙΟ / ΛΥΚΕΙΟ

Θέατρο και Θετικές Επιστήμες στη
Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

*Εγώ, ένα σύμπαν από άτομα,
ένα άτομο στο σύμπαν*

(Richard Feynman)

**Η Μ Ε Ρ Ι Δ Α
Π Α Ρ Ο Υ Σ Ι Α Σ Η Σ
Θ Ε Α Τ Ρ Ι Κ Ω Ν Δ Ρ Α Σ Ε Ω Ν**

19 σχολεία + εφηβικό θέατρο = γιορτή²

Παρασκευή 12 Μαΐου 2023, 09:30-13:00

**Αυλα Φιλοσοφικής Σχολής
Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικών και Καποδιστριακών
Πανεπιστημίων Αθηνών

ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837

Τμήμα Θεατρικών Σπουδών

Προπτυχιακό και Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα
Σπουδών "Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο:
Δραματοουργία, Παράσταση, Εκπαίδευση
(Ειδικευση: Διδακτική του Θεάτρου)"

4. Διημερίδα «Πέρα από τις Φυλακές: θέατρο – συνάντηση – εμπειρία», αφιερωμένη στον Μιχάλη Τραϊτση

25 και 26 Απριλίου 2023

Αμφιθέατρο Βιβλιοθήκης της Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών στο πλαίσιο του **Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο: Δραματουργία, Παράσταση, Εκπαίδευση»** μαζί με την Ομότιμη Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, κυρία Άλκηστις Κοντογιάννη τίμησαν τον «Άνθρωπο» και παγκόσμιο Έλληνα Μιχάλη Τραϊτση, καθώς και το θεατρικό του πρόγραμμα «Passi Sospesi» στις ανδρικές και γυναικείες φυλακές της Βενετίας. Η διημερίδα με τίτλο «Πέρα από τις Φυλακές: θέατρο-συνάντηση-εμπειρία» υλοποιήθηκε με επιτυχία στις 25 & 26 Απριλίου 2023 στο Αμφιθέατρο της νέας Βιβλιοθήκης της Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ.

Ο Μιχάλης Τραϊτσης έχει σπουδάσει κοινωνιολογία στην Ιταλία και είναι σκηνοθέτης και θεατρικός παιδαγωγός του Balamòs Teatro. Μετά από μια καριέρα ως ηθοποιός, από το 2005 έως σήμερα με το Balamòs Teatro, ασχολείται με τον σχεδιασμό, την οργάνωση και την εκτέλεση θεατρικών προγραμμάτων και παραστάσεων σε σχολεία όλων των βαθμίδων, σε πανεπιστήμια, σε θεραπευτικά κέντρα ψυχολογικών, σωματικών και νευρολογικών διαταραχών, σε υποβαθμισμένες αστικές συνοικίες, σε φυλακές, στην Ιταλία και στο εξωτερικό. Επίσης, έχει δημοσιεύσει άρθρα και μεταφράσει θεατρικά βιβλία. Ειδικότερα, από το 2005 διευθύνει τα θεατρικά παιδαγωγικά προγράμματα και εργαστήρια στο Κέντρο Θεάτρου του Πανεπιστημίου της Φερράρα και από το 2006 το θεατρικό πρόγραμμα Passi Sospesi στις ανδρικές και γυναικείες φυλακές της Βενετίας.

Την πρώτη ημέρα της διημερίδας, συναντηθήκαμε στο κατάμεστο από κόσμο Αμφιθέατρο της Βιβλιοθήκης της Φιλοσοφικής Σχολής. Η εκδήλωση ξεκίνησε με τον χαιρετισμό που απηύθυνε ο Κοσμήτορας της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ, Καθηγητής, κύριος Αχιλλέας Χαλδαιάκης και μετέπειτα ο Πρόεδρος του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, Καθηγητής, κύριος Γιώργος Π. Πεφάνης.

Τον λόγο στη συνέχεια έλαβε η κυρία Άλκηστις Κοντογιάννη, με τίτλο εισήγησης «Μιχάλης Τραϊτσης, ένας Οδυσσεάς σήμερα, σκηνοθέτης των εγκλειστων του κόσμου». Η κυρία Κοντογιάννη στη διάλεξή της μίλησε για το έργο που επιτελεί ο Μιχάλης Τραϊτσης στις φυλακές της Βενετίας και την ικανότητα που έχει το θέατρο να βοηθά τους εγκλειστούς. Αναφέρθηκε στην επανένταξη και επισήμανε ότι θα πρέπει να ξεκινά από την πρώτη κιόλας μέρα που θα μπει κάποιος στη φυλακή. Κλείνοντας, έκανε αναφορά στο Φεστιβάλ Θεάτρου στις Φυλακές, στο οποίο ήταν προσκεκλημένη από τον ίδιο τον Μιχάλη Τραϊτση, τον Νοέμβριο στη Βενετία. Ακολούθως, τον λόγο έλαβε η κυρία Ξένη Δημητρίου, Εισαγγελέας Αρείου Πάγου επί Τιμή, με τίτλο εισήγησης «Ένας Έλληνας εμπνέει και σκηνοθετεί στις ιταλικές φυλακές». Η κυρία Δημητρίου αναφέρθηκε στο έργο του Μιχάλη Τραϊτση τονίζοντας πως με την τέχνη του ανοίγει φεγγίτες, παράθυρα, και πόρτες, χτίζει πύλες, διόδους, λεωφόρους για να ενώσει τους μέσα και τους έξω και κλείνει μόνο μία πόρτα, την περιστρεφόμενη πόρτα της υποτροπής στο έγκλημα. Επισήμανε, επίσης, ότι ως κράτος αδικούμε τους αδικήσαντες μετά τη «Δημόσια Δήλωση» του Συμβουλίου της Ευρώπης, σε βάρος της χώρας μας, όταν διαπιστώθηκε σταθερή επιδείνωση των συνθηκών ζωής και μεταχείρισης των κρατουμένων κατά την τελευταία δεκαετία. Τον λόγο, έπειτα, είχε ο σκηνοθέτης και εμπνευστής, κύριος Στάθης Γράψας, με τίτλο εισήγησης «Αποτυπώματα από τα 'Μετέωρα Βήματα'», ο οποίος μίλησε για την εμπειρία που έχει

αποκομίσει από τη συνεργασία με τον Μιχάλη Τραϊτση και εκφράστηκε για τη θεατρική διάσταση του έργου του τα τελευταία χρόνια. Τόνισε, επίσης, ότι η τέχνη εισχωρεί στην ψυχή και δρα επουλωτικά στους «βασανισμένους» και επέμεινε πως η εικόνα για τους έγκλειστους πρέπει να αλλάξει.

Ακολούθησε η διάλεξη του Μιχάλη Τραϊτση, με τίτλο «Το θεατρικό πρόγραμμα “Passi Sospesi” (Μετέωρα Βήματα), του Balamòs Teatro στις ανδρικές και γυναικείες φυλακές της Βενετίας: εμπειρίες, μεθοδολογίες, παρατηρήσεις». Σε φορτισμένο συγκινησιακά κλίμα ευχαρίστησε τους οργανωτές αυτής της διημερίδας και αναφέρθηκε τόσο στα θεατρικά παιδαγωγικά προγράμματα και εργαστήρια που διευθύνει στο Κέντρο Θεάτρου του Πανεπιστημίου της Φερράρα, όσο και στο θεατρικό πρόγραμμα «Passi Sospesi» στις ανδρικές και γυναικείες φυλακές της Βενετίας μεταφέροντάς μας τις ενδιαφέρουσες εμπειρίες του. Ο κύριος Τραϊτσης τόνισε ότι μέλημά του πάντα είναι στα εργαστήρια, που υλοποιεί στις φυλακές, να δημιουργεί μια ατμόσφαιρα ελευθερίας και διάχυτης ενσυναίσθησης, ώστε ο κάθε έγκλειστος/η να βρίσκει το στίγμα του, τον χώρο του, όπως χαρακτηριστικά είπε. Ο κύριος Τραϊτσης, μια παρουσία προσηνής, που εκπέμπει ηρεμία, χαμογελαστός, με βαθιές γνώσεις για το θέατρο, εκτός από την παγκόσμια υπόστασή του, μας παρουσίασε μια άλλη πλευρά του εαυτού του, μια ανθρώπινη πλευρά, η οποία καταχειροκροτήθηκε από το κοινό.

Έπειτα, ακολούθησε συζήτηση στην ενότητα «Στρογγυλό τραπέζι - Θέατρο και φυλακές: δημιουργικές παρεμβάσεις ‘ΕΝΤΟΣ’», όπου μίλησαν για τα προγράμματά τους στις φυλακές, ο κύριος Στρατής Πανούριος, σκηνοθέτης και εμψυχωτής του θεατρικού εργαστηρίου του Καταστήματος Κράτησης Κορυδαλλού, που συνεργάζεται με το Δημοτικό Θέατρο Πειραιά και τη Γενική Γραμματεία Αντεγκληματικής Πολιτικής και διδάσκων του Γ.Θ.Σ. του ΕΚΠΑ, ο οποίος αναφέρθηκε στην εμπειρία του με τους έγκλειστους του Κορυδαλλού και τη θέληση που δείχνουν στα εργαστήρια θεάτρου, η κυρία Ειρήνη Τσαλέρα, υπεύθυνη εκπαίδευσης του ΚΕΘΕΑ ΕΝ ΔΡΑΣΕΙ, ηθοποιός και καθηγήτρια υποκριτικής τέχνης, έθεσε πολλά ερωτήματα σχετικά με τη συμβολή της θεατρικής τέχνης στην αλλαγή συμπεριφοράς κρατουμένων χρηστών ψυχοτρόπων ουσιών και ανέφερε ότι τα προγράμματα του ΚΕΘΕΑ ΕΝ ΔΡΑΣΕΙ δίνουν στα μέλη του, εντός και εκτός σωφρονιστικού συστήματος, τη δυνατότητα να αντιληφθούν ότι η τέχνη είναι άμεσα συνδεδεμένη με τη θεραπεία απεξάρτησης έχοντας ως κύριους άξονες τη συνέπεια και την ανάγκη ύπαρξης ενός οράματος για μια ζωή χωρίς εξαρτήσεις, η θεατρολόγος και σκηνοθέτης, κυρία Τζωρτζίνα Κακουδάκη, με την πλούσια γνώση της στο κοινωνικό θέατρο, μίλησε για την εμπειρία που αποκόμισε στα θεατρικά προγράμματα που υλοποίησε στις γυναικείες φυλακές Κορυδαλλού και για τη σχέση της έγκλειστης μητέρας με το παιδί της, η κυρία Ντορέττα Αστέρη, Σύμβουλος Εκπαίδευσης Ειδικής και Συμπεριληπτικής Αγωγής, η οποία έκανε λόγο για τα δικαιώματα των εγκλειστών και αναφέρθηκε στην εργασία της στις φυλακές Τίρυνθας και Ναυπλίου που κατέληξαν στην έκδοση ενός βιβλίου. Τέλος, τον λόγο πήρε η κυρία Άλκηστις Κοντογιάννη, η οποία αναφέρθηκε στην πληθώρα προγραμμάτων, που συντονίζει στις φυλακές της Τίρυνθας, του Ναυπλίου, της Τρίπολης και του Κορυδαλλού από το 2014. Έκανε λόγο για τους 400 και πλέον εθελοντές/επιστήμονες ή καλλιτέχνες και μεταπτυχιακούς φοιτητές του ΠΜΣ «Δραματική Τέχνη και Παραστατικές Τέχνες στην Εκπαίδευση και στη Δια Βίου Μάθηση» του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, που υλοποιούν αυτά τα προγράμματα, καθώς και για τα 18 βιβλία της σειράς «Έγκλειστο Φεγγάρι - Στις φυλακές Τίρυνθας και Ναυπλίου» των εκδόσεων Άπαρσις, που αποτύπωσαν ένα μέρος από το σπουδαίο έργο που επιτελείται γύρω από την εκπαίδευση και τη δραματική τέχνη στις φυλακές. Η ημέρα έκλεισε με την εκπληκτική παράσταση «ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΤΟΥ ΕΞΩ», από έναν ηθοποιό, πρώην έγκλειστο, σε σκηνοθεσία του Στάθη Γράψα. Όπως

έγραψε χαρακτηριστικά ο Κυριάκος Σάμιος, εθελοντής- σκηνοθέτης και δάσκαλος μαθημάτων θεάτρου όλα αυτά τα χρόνια στα εκπαιδευτικά προγράμματα των φυλακών της Αργολίδας:

«Στο κλείσιμο του σύντομου, αλλά υπέροχου αφιερώματος στον Έλληνα σκηνοθέτη, και θεατρικό παιδαγωγό Μιχάλη Τραϊτση καιροφυλακτούσε το άνοιγμα μιας ξεχωριστής αυλαίας. Αλλάξαμε χώρο και αίθουσα. Τα φώτα χαμήλωσαν. Οι ψίθυροι κόπασαν. Ένας ηθοποιός ακροβολισμένος σε μία άδεια πλην όμως γεμάτη από ενέργεια αυτοσχέδια σκηνή. Η παράσταση άρχισε. Το σωματικό θέατρο άρθρωσε τον λόγο του. Ο ηθοποιός βυθίστηκε και καταπιάστηκε σε μια εργώδη προσωπική εκσκαφή συναισθημάτων. Ολομόναχος πάλευε να αποκολληθεί από τον κύβο, τη ζαριά της ζωής, το παρελθόν του. Επέμεινε, επί σκηνής, να προσπαθεί να απεμπλακεί από τα δίχτυα, από τη φάκα, σαν ναυαγός της στεριάς. Και όλα αυτά, από έναν ηθοποιό. Έναν ηθοποιό πρώην έγκλειστο».

Τη δεύτερη μέρα της διημερίδας, βρεθήκαμε στο νέο, όμορφο θέατρο που μόλις ξεκίνησε να λειτουργεί μέσα στις φυλακές Κορυδαλλού, γιατί στις ελληνικές φυλακές εισήλθε το θέατρο και κάνει θαύματα, όπως άλλωστε σε τόσες φυλακές του κόσμου. Η Διευθύντρια του Κορυδαλλού, η κυρία Μαίρη Στέφη ήταν μαζί μας, όλο το τρίωρο μετά το μεσημέρι. Είναι εκείνη που αποδέχεται το έργο μας και μας ενθαρρύνει συνεχώς. Ευχαριστούμε ιδιαίτερος την κυρία Στέφη. Οι κοινωνιολόγοι των φυλακών μας μετέφεραν με συγκίνηση τις εμπειρίες τους. Μετά από λίγο έφτασαν στην αίθουσα ορισμένοι έγκλειστοι. Ο ένας μάλιστα μας είπε χαρούμενος ότι θα υποδυθεί τον Δαρείο, στην παράσταση που ετοιμάζουν με τον κύριο Στρατή Πανούριο. Επίσημοι καλεσμένοι στη συνάντηση αυτή ήταν η κυρία Ξένη Δημητρίου, που μας μίλησε συγκινητικά για τον αγαπημένο της Μιχάλη Τραϊτση. Όπως ανέφερε η κυρία Κοντογιάννη: «Εκεί που δεν αντέχεις αυτόν τον κόσμο, κάτι ωραίο συμβαίνει και αυτό στον Κορυδαλλό. Σκεφτείτε, μες στις φυλακές φυτρώνει ένα λουλούδι».

4.1 Αφίσα – Πρόγραμμα

ΕΘΝΙΚΟ & ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
"Ελληνικό και Παγκόσμιο θέατρο: Δραματουργία, Παράσταση,
Εκπαίδευση"

ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΦΥΛΑΚΕΣ ΘΕΑΤΡΟ - ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ - ΕΜΠΕΙΡΙΑ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΝ ΜΙΧΑΗΛ ΤΡΑΪΤΣΗ

ΤΡΙΤΗ 25 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2023, 16:00-21:00

ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΕΚΠΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ

Ντορέτα Αστέρη

Σύμβουλος Α' ΙΕΠ Ειδικής Παιδαγωγικής

Στάθης Γράψας

Σκηνοθέτης - Εμφυχωτής

Ξένη Δημητρίου

Εισαγγελέας Αρείου Πάγου Επί Τιμής

Τζωρτζίνα Κακουδάκη

Θεατρολόγος-σκηνοθέτης

Άλκηστις Κοντογιάννη

Ομότιμη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Στρατής Πανούριος

Σκηνοθέτης-εμφυχωτής του θεατρικού εργαστηρίου Καταστήματος Κράτησης Κορυδαλλού Δημοτικό Θέατρο Πειραιά & Γενική Γραμματεία Αντεγκληματικής Πολιτικής

Μιχάλης Τραΐτσης

Σκηνοθέτης - θεατρικός παιδαγωγός

Ειρήνη Τσαλέρα

ΚΕΘΕΑ ΕΝ ΔΡΑΣΕΙ, Θεραπευτική Κοινότητα Μεταβατικού Κέντρου Ψυχικής Απεξάρτησης Καταστήματος Κράτησης Κορυδαλλού

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Μιχαέλα Αντωνίου

Κατερίνα Διακουμοπούλου

Άλκηστις Κοντογιάννη

Ίλια Λακίδου

Γιώργος Πεφάνης

Μυρτώ Πίγκου-Ρεπούση

Κλειώ Φανουράκη

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Άλκηστις Κοντογιάννη

Κλειώ Φανουράκη

Ίλια Λακίδου

Αικατερίνη Δήμα

Νικόλαος Κλάδης

Κωνσταντίνος Μαρούγκας

Βαλεντίνα Μιχαήλ

Ο Μιχάλης Τραΐτσης έχει σπουδάσει κοινωνιολογία στην Ιταλία και είναι σκηνοθέτης και θεατρικός παιδαγωγός του Βαλαμòς Teatro. Μετά από μια καριέρα ως ηθοποιός, από το 2005 έως σήμερα με το Βαλαμòς Teatro, ασχολείται με τον σχεδιασμό, την οργάνωση και την παραστάσεων σε σχολεία όλων των βαθμίδων, σε πανεπιστήμια, σε θεραπευτικά κέντρα ψυχολογικών, σωματικών και νευρολογικών διαταραχών, σε υποβαθμισμένες αστικές συνοικίες, σε φυλακές, στην Ιταλία και στο εξωτερικό. Επίσης, έχει δημοσιεύσει άρθρα και μεταφράσει θεατρικά βιβλία. Ειδικότερα, από το 2005 διευθύνει τα θεατρικά παιδαγωγικά προγράμματα και εργαστήρια στο Κέντρο Θεάτρου του Πανεπιστημίου της Φερράρα και από το 2006 το θεατρικό πρόγραμμα Passi Sospesi στις ανδρικές και γυναικείες φυλακές της Βενετίας.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

16:00	Προσέλευση - εγγραφές
16:30	Χαιρετισμοί
17:00	Μιχάλης Τραΐτσης, ένας Οδυσσέας σήμερα, σκηνοθέτης των εγκλειστων του κόσμου Άλκηστις Κοντογιάννη
17:15	Ένας Έλληνας εμπνέει και σκηνοθετεί τις Ιταλικές φυλακές Ξένη Δημητρίου
17:30	Αποτυπώματα από τα "Μετέωρα Βήματα" Στάθης Γράψας
17:45	Το θεατρικό πρόγραμμα "Passi Sospesi" (Μετέωρα Βήματα), του Βαλαμòς Teatro στις ανδρικές και γυναικείες φυλακές της Βενετίας: εμπειρίες, μεθοδολογίες, παρατηρήσεις. Μιχάλης Τραΐτσης,
18:30	Διάλειμμα
19:00	Θέατρο και φυλακές: δημιουργικές παρεμβάσεις "ΕΝΤΟΣ" (Στρογγυλό Τραπέζι) Ντορέτα Αστέρη, Τζωρτζίνα Κακουδάκη, Άλκηστις Κοντογιάννη, Στρατής Πανούριος, Ειρήνη Τσαλέρα
20:15	Μέσα στην ελευθερία του έξω (θεατρική παράσταση) Σκηνοθεσία: Στάθης Γράψας, Ερμηνεία: Πέτρος Τζεβάκις, Μουσική: Σάββας Τσιλιγκιρίδης, Ενδυματολογία: Ευδοκία Χλουβεράκη, Φωτισμοί: Νίκος Νίκου

ΕΘΝΙΚΟ & ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
"Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο: Δραματουργία, Παράσταση, Εκπαίδευση"

**ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΦΥΛΑΚΕΣ:
θέατρο-συνάντηση-εμπειρία**

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΝ ΜΙΧΑΛΗ ΤΡΑΪΤΣΗ

Τρίτη 25 Απριλίου 2023

16:00-21:00

ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΕΚΠΑ

5. Διεθνές Συνέδριο «Θέατρο και Εκπαίδευση για πολύ νεαρούς Θεατές (0-3 & 3-6)»

4 Μαΐου 2023

Αμφιθέατρο Βιβλιοθήκης της Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ, Προπτυχιακό και Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (ΠΜΣ «Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο: Δραματοουργία, Παράσταση, Εκπαίδευση», Ειδικευση: Διδακτική του Θεάτρου) και το Εργαστήριο «Θέατρο, Φιλοσοφία και Εκπαίδευση» του ίδιου Τμήματος σε συνεργασία με το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης ΕΚΠΑ, Προπτυχιακό και Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (ΠΜΣ του Τομέα Ανθρωπιστικών Σπουδών «Κοινωνικές Επιστήμες και Ανθρωπιστικές Σπουδές στην Εκπαίδευση», Ειδικευση: Λογοτεχνία, Θέατρο και Γλώσσα στην Εκπαίδευση) και το «Εργαστήριο Τέχνης και Λόγου» του ίδιου Τμήματος, και η θεατρική ομάδα ARTIKA, στο πλαίσιο του 1ου Διεθνούς Φεστιβάλ Θεάτρου και Παραστατικών Τεχνών για Νεαρούς Θεατές 0-6, «Απ' την Αρχή» διοργάνωσαν επιστημονικό συνέδριο με θέμα: «Θέατρο και εκπαίδευση για πολύ νεαρούς θεατές (0-3 και 3-6 ετών)».

Σκοπός του Συνεδρίου ήταν η διερεύνηση των βασικών στοιχείων που προσδιορίζουν και οριοθετούν το δράμα και το θέατρο για πολύ νεαρούς θεατές (ηλικιακές ομάδες 0-3 και 3-6 ετών).

Το Συνέδριο πραγματοποιήθηκε στις 4 Μαΐου στο Αμφιθέατρο της νέας Βιβλιοθήκης της Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ και στο πρόγραμμά του περιλάμβανε επιστημονικές ανακοινώσεις, καλλιτεχνικά δρώμενα και συζητήσεις στο πεδίο του θεάτρου για πολύ νεαρούς θεατές, με έμφαση στις ηλικίες 0-3 και 3-6, από εκλεκτούς ομιλητές και ομιλήτριες από τη διεθνή ακαδημαϊκή και καλλιτεχνική κοινότητα. Στο συνέδριο απηύθυναν χαιρετισμό ο Κοσμήτορας της Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ, καθηγητής κ. Αχιλλέας Χαλδαιάκης, ο Κοσμήτορας της Σχολής Επιστημών της Αγωγής, καθηγητής κ. Θωμάς Μπάμπαλης, ο Πρόεδρος του ΠΤΔΕ ΕΚΠΑ, καθηγητής κ. Κώστας Σκορδούλης και ο Πρόεδρος του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ, καθηγητής κ. Γιώργος Π. Πεφάνης. Τη διοργάνωση και τον συντονισμό του Συνεδρίου ανέλαβαν δημιουργικά η αναπληρώτρια καθηγήτρια ΠΤΔΕ ΕΚΠΑ, κ. Μαρία Δημάκη-Ζώρα, η επίκουρη καθηγήτρια ΤΘΣ ΕΚΠΑ, κ. Κλειώ Φανουράκη, η κ. Έλια Λακίδου, μέλος ΕΔΙΠ ΤΘΣ ΕΚΠΑ, καθώς και η Μαριλένα Τριανταφυλλίδου και η Κατερίνα Αλεξάκη από την ομάδα Artika.

Η συμμετοχή του κοινού ήταν θερμή καθ' όλη τη διάρκεια διεξαγωγής των εργασιών του Συνεδρίου και οι γόνιμες συζητήσεις οδήγησαν σε σημαντικά πορίσματα για το παρόν και το μέλλον του θεάτρου για πολύ νεαρούς θεατές και για τη μεταμορφωτική δύναμη του θεάτρου ήδη από τη βρεφική ηλικία. Το Συνέδριο, το πρώτο που διερεύνησε σε βάθος τη θεματική αυτή, διάνοιξε προοπτικές για περαιτέρω διεπιστημονική και διακαλλιτεχνική έρευνα και συνεργασία στο συγκεκριμένο πεδίο, μέσα από τον προγραμματισμό και άλλων συναφών επιστημονικών συναντήσεων που θα ακολουθήσουν.

5.1 Αφίσα – Πρόγραμμα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΔΙΕΘΝΕΣ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΘΕΑΤΡΟΥ
& ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΓΙΑ ΝΕΑΡΟΥΣ ΘΕΑΤΕΣ 0-6

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

**Θέατρο και εκπαίδευση για πολύ νεαρούς
θεατές (0-3 και 3-6 ετών)**

- Πέμπτη, 4 Μαΐου 2023
- Αμφιθέατρο Βιβλιοθήκης Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ
- 9:00-19:00

ΤΜΗΜΑ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ & ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ - ΠΜΣ «Ελληνικό & Παγκόσμιο
Θέατρο: Δραματουργία, Παράσταση,
Εκπαίδευση»
Ειδικευση: Διδακτική του Θεάτρου

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ & ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ -ΠΜΣ του Τομέα Ανθρωπιστικών Σπουδών
«Κοινωνικές Επιστήμες και Ανθρωπιστικές Σπουδές
στην Εκπαίδευση»
Ειδικευση: Λογοτεχνία, Θέατρο και Γλώσσα στην
Εκπαίδευση

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΘΕΑΤΡΟ - ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Artika

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ
ΤΕΧΝΗΣ
ΚΑΙ ΛΟΓΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
**Εθνικών και Καποδιστριακών
Πανεπιστημίων Αθηνών**
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

«Θέατρο και εκπαίδευση για πολύ νεαρούς θεατές (0-3 και 3-6 ετών)»

Πέμπτη 4/05/2023, 9:00-19:00

Αμφιθέατρο Βιβλιοθήκης Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ

ΣΥΣΤ

Το **Τμήμα Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ**, Προπτυχιακό και Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (ΠΜΣ «Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο: Δραματουργία, Παράσταση, Εκπαίδευση», Ειδίκευση: Διδακτική του Θεάτρου) και το Εργαστήριο «Θέατρο, Φιλοσοφία και Εκπαίδευση» του ίδιου Τμήματος

και

το **Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης ΕΚΠΑ**, Προπτυχιακό και Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (ΠΜΣ του Τομέα Ανθρωπιστικών Σπουδών «Κοινωνικές Επιστήμες και Ανθρωπιστικές Σπουδές στην Εκπαίδευση», Ειδίκευση: Λογοτεχνία, Θέατρο και Γλώσσα στην Εκπαίδευση,) και το «Εργαστήριο Τέχνης και Λόγου» του ίδιου Τμήματος.

και

η **θεατρική ομάδα ARTIKA**, στο πλαίσιο του 1ου Διεθνούς Φεστιβάλ Θεάτρου και Παραστατικών Τεχνών για Νεαρούς Θεατές 0-6, «Απ' την Αρχή»

διοργανώνουν επιστημονικό συνέδριο με θέμα
«Θέατρο και εκπαίδευση για πολύ νεαρούς θεατές (0-3 και 3-6 ετών)»

Είσοδος ελεύθερη

Δήλωση συμμετοχής εδώ: <https://forms.gle/nyFyNDP9rLhre75e8>

Θα δοθούν βεβαιώσεις παρακολούθησης.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

- 9:00 ΠΡΟΣΕΛΕΥΣΗ – ΕΓΓΡΑΦΕΣ
9:30 ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ
9:45 ΔΡΩΜΕΝΟ

Α΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Θέατρο για πολύ μικρούς θεατές: θεατρικές ομάδες

10:00 **Theatre Madam Bach**

Christian Schrøder, συνιδρυτής, καλλιτεχνικός διευθυντής, ηθοποιός και μουσικός
Pernille Bach, συνιδρύτρια, concept developer, εικαστική καλλιτέχνης και ηθοποιός

10:15 **Art Fraction Foundation**

Barbara Matecka, σκηνογράφος και ενδυματολόγος της ομάδας

10:30 **ARTIKA**

Κατερίνα Αλεξάκη, περφόμερ, σκηνοθέτης, δραματογράφος, θεατροπαιδαγωγός
Μαριλένα Τριανταφυλλίδου, σκηνοθέτης, καλλιτεχνική διευθύντρια της ομάδα
Artika. Συνιδρύτριες της Ομάδα Artika

10:45 *Συζήτηση*

Β΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Θέατρο για πολύ νεαρούς θεατές: από το γιατί στο πώς

11:00 **Η ποίηση ως ενσώματη εμπειρία: μια «αγκαλιά»**

Τζίνα Καλογήρου, καθηγήτρια Π.Τ.Δ.Ε., Ε.Κ.Π.Α.

11:15 **Γιατί το σχολειό δεν είναι πάρκινγκ.**

Για τη θεατροπαιδαγωγική συνεκπαίδευση των γονιών με τα παιδιά τους

Σίμος Παπαδόπουλος, αναπληρωτής καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε., Δ.Π.Θ.

11:30 **Τι το τόσο ιδιαίτερο έχει ο εγκέφαλος στις ηλικίες 0 έως 3 ετών και γιατί το κάθε
δευτερόλεπτο μετράει; Ποια είναι τα καλύτερα μαθησιακά περιβάλλοντα για
αυτές τις ηλικίες;**

Σοφία Αλμπέρτη, σχεδιάστρια εκπαιδευτικών προγραμμάτων & σύμβουλος πρώιμης
παιδικής ανάπτυξης, TwoOwlsGroup

Δρ Nina Neulight, εκπαιδευτικός, ερευνήτρια, σύμβουλος, TwoOwlsGroup

Δρ Σταμάτης Γαργαλιάνος, καθηγητής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

11:45 **Θέατρο για πολύ νεαρούς θεατές στην Ελλάδα: ιχνηλατώντας διαδρομές και
διανοίγοντας προοπτικές**

Μαρία Δημάκη-Ζώρα, αναπληρώτρια καθηγήτρια Π.Τ.Δ.Ε., Ε.Κ.Π.Α.

12:00 **Εμφύχωση, δραματολογία και θέατρο για θρέψη: Έρευνα και Εκπαίδευση**

Κλειώ Φανουράκη, επίκουρη καθηγήτρια Τ.Θ.Σ., Ε.Κ.Π.Α, σκηνοθέτης, δραματογράφος,
περφόμερ

12:15

- ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ / ΔΡΩΜΕΝΟ

12:30

Γ' ΣΥΝΕΔΡΙΑ Διακαλλιτεχνικές προσεγγίσεις για πολύ νεαρούς θεατές

- 12:30 **Βιβλία εννοιών (concept books): Βιβλία γνώσεων για μωρά παιδιά**
Αγγελική Γιαννικοπούλου, καθηγήτρια Τ.Ε.Α.Π.Η., Ε.Κ.Π.Α.
- 12:45 **Ο ήρωας του παραμυθιού στο θέατρο και τον κινηματογράφο**
Μαρία Κλαδάκη, επίκουρη καθηγήτρια Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστημίου Αιγαίου
- 13:00 **Από τα βρέφη για τα βρέφη: Ο τρόπος πρόσληψης και έκφρασης της μουσικής ως μέσο έμπνευσης και δημιουργίας**
Ελισσάβετ Περρακάκη, μέλος Ε.Ε.Π, Τ.Μ.Σ., Ε.Κ.Π.Α.
- 13:15 **Γεφυρώνοντας τον 'μαγικό' με τον πραγματικό κόσμο: Θεατροπαιδαγωγικές κουκλοθεατρικές προσεγγίσεις στην εκπαίδευση παιδιών προσχολικής ηλικίας.**
Μάγδα Βίτσου, μέλος Ε.Δι.Π., Π.Τ. Π.Ε., Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Μάρθα Κατσαρίδου, επίκουρη καθηγήτρια, Π.Τ. Π.Ε., Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Κώστα Μάγος, αναπληρωτής καθηγητής, Π.Τ. Π.Ε., Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
- 13.30 **Το θεατρικό παιχνίδι ως εργαλείο προώθησης του προφορικού λόγου στον παιδικό σταθμό: ο ρόλος του παιδαγωγού**
Φωτεινή Ψαθά, θεατρολόγος, υποψήφια διδάκτωρ Τμήματος Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία, ΠΑ.Δ.Α.
- 13:45 **Το μουσείο πάει σχολείο: μία μουσική διαδρομή από τα εικαστικά στο θέατρο**
Ελένη Λαμπρονίκου, νηπιαγωγός, υποψήφια διδάκτωρ Τ.Θ.Σ., Ε.Κ.Π.Α.
- 14.00 *Συζήτηση*
- 14:15 ΔΡΩΜΕΝΟ
- 14:30 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ- ΕΛΑΦΡΥ ΓΕΥΜΑ

Δ' ΣΥΝΕΔΡΙΑ Θέατρο για πολύ νεαρούς θεατές και εκπαίδευση

- 15:45 **Ο μικρόκοσμος της Ντενεκεδούπολης της Ευγενίας Φακίνου για ανήλικο κοινό θεατών**
Βάσω Οικονομοπούλου, μέλος Ε.Δι.Π., Π.Τ.Δ.Ε., Ε.Κ.Π.Α.
- 16:00 **Ανακαλύπτοντας το θέατρο «από την αρχή»: Παραγωγή και πρόσληψη στο θέατρο για την πρώιμη παιδική ηλικία**
Ιωάννα Μενδρινού, διδάκτωρ Π.Τ.Δ.Ε., Ε.Κ.Π.Α.
- 16:15 **Θέατρο στην Εκπαίδευση των μελλοντικών νηπιαγωγών: βίωμα, συλλογική, δημιουργία, αναστοχασμός**
Μπέττυ Γιαννούλη, μέλος Ε.Ε.Π., Τ.Ε.Α.Π.Η., Ε.Κ.Π.Α.
- 16:30 **Η Θεατρική αγωγή στην προσχολική εκπαίδευση: εφαρμογές και καλές πρακτικές**
Μυρτώ Πίγκου–Ρεπούση, επίκουρη καθηγήτρια Τμήματος Θεάτρου, Α.Π.Θ.

- 16:45 **Χρήση και λειτουργία των θεατρικών κωδίκων στο Θέατρο για κοινό πολύ νεαρών θεατών**
Αλεξία Παπακώστα, μέλος Ε.Δι.Π., Π.Τ.Δ.Ε., Ε.Κ.Π.Α.
- 17:00 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ / ΔΡΩΜΕΝΟ
- 17:30 **Στρογγυλό τραπέζι: «Θέατρο για πολύ νεαρούς θεατές (0-3 και 3-6 ετών): παραστάσεις – εμπειρίες – προσεγγίσεις»**
- Συμμετέχουν οι:
- Κατερίνα Αλεξάκη, περφόμερ – σκηνοθέτης – δραματουργός –
θεατροπαιδαγωγός – συνιδρύτρια ομάδας Artika
- Ελένη Βλάχου, σκηνοθέτης – θεατρολόγος – ηθοποιός
- Βίκυ Καλτάκα, ηθοποιός – σκηνοθέτης – παιδαγωγός
Δάφνη Καφετζή, Ηθοποιός – σκηνοθέτης – μουσικός
Ιδρυτικά μέλη της ομάδας Βίδα
- Μάρθα Κλουκίνα, χορογράφος – δασκάλα κίνησης, σύμβουλος κινητικής ανάπτυξης
βρεφών και νηπίων
- Ευγενία Μαραγκού, ηθοποιός – θεατρολόγος – συγγραφέας – μέλος της Παιδικής
Σκηνης του Θεάτρου Φούρνος
- Τάκης Τζαμαργιάς, σκηνοθέτης – μέλος Ε.Ε.Π., Π.Τ.Δ.Ε., Ε.Κ.Π.Α.
- Μαριλένα Τριανταφυλλίδου, σκηνοθέτης – καλλιτεχνική διευθύντρια &
συνιδρύτρια της ομάδας Artika
- 18:45 ΚΛΕΙΣΙΜΟ - ΔΡΩΜΕΝΑ

ΣΥΣΣ

ΔΡΩΜΕΝΑ

Βρέξει-γελάσει!

με αφορμή το στίχο από το ποίημα του Ανδρέα Εμπειρικού, «Όχθη»: « ... Αν δεν γελάσει
πρόκειται να βρέξει»

Δημιουργία: Εύη Εκμεκτζιογλου

Το καταφύγιο

Δημιουργία: Ιφιγένεια Παπαθεοφάνους

Γίνε το δέντρο μου να γίνω ο άνθρωπος σου!

Δημιουργία: Ειρήνη Πρέκα, Άννα Μαρία Ρούσου

Ο κύκλος της ζωής!

Για παιδιά από 3 ως 6 ετών

Δημιουργία: Χαρά Στάθη

Πρόκειται να βρέξει;

με αφορμή το στίχο από το ποίημα του Ανδρέα Εμπειρικού, «Όχθη»: « ... Αν δεν γελάσει
πρόκειται να βρέξει»

Δημιουργία: Χριστίνα Στουραίτη

Χαρά μην κλαις

Δημιουργία: Μαρίνα Σωκράτη

Τα δρώμενα έχουν δημιουργηθεί από φοιτήτριες, καλλιτέχνες και παιδαγωγούς στο εργαστήριο «Νέοι Καλλιτέχνες Δημιουργούν» με συντονίστριες την Κατερίνα Αλεξάκη και τη Μαριλένα Τριανταφυλλίδου, το οποίο συνδιοργανώθηκε από την Artika και το Τ.Θ.Σ., Ε.Κ.Π.Α., στο πλαίσιο του 1ου Διεθνούς Φεστιβάλ Θεάτρου και Παραστατικών Τεχνών για Νεαρούς Θεατές 0-6, «Απ' την Αρχή».

Επιστημονική Επιτροπή

Μαρία Δημάκη-Ζώρα

Τζίνα Καλογήρου

Ίλια Λακίδου

Γιώργος Πεφάνης

Τάκης Τζαμαργιάς

Κλειώ Φανουράκη

Οργανωτική Επιτροπή

Μαρία Δημάκη-Ζώρα

Κλειώ Φανουράκη

Ίλια Λακίδου

Γραμματεία Συνεδρίου

Τζώρτζια Ζώρα, φοιτήτρια Τ.Α.Γ.Φ., Ε.Κ.Π.Α.

Αιμιλία Καρατζούλη, υποψήφια διδάκτωρ Π.Τ.Δ.Ε., Ε.Κ.Π.Α.

Ελένη Λαμπρονίκου, υποψήφια διδάκτωρ, Τ.Θ.Σ., Ε.Κ.Π.Α.

Μελίνα Νάκα, φοιτήτρια Α.Σ.Κ.Τ.

Μιράντα Νάκα, φοιτήτρια Τ.Α.Γ.Φ., Ε.Κ.Π.Α.

Σάντυ Παπαλεωνίδα, υποψήφια διδάκτωρ Π.Τ.Δ.Ε., Ε.Κ.Π.Α.

Χαρά Στάθη, φοιτήτρια Τ.Θ.Σ., Ε.Κ.Π.Α.

Η θεατρική ομάδα Artika ξεκίνησε τη δράση της το 2006 και σήμερα την απαρτίζουν οι:
Κατερίνα Αλεξάκη, Βασίλης Καζής, Κλεονίκη Καραχάλιου και Μαριλένα Τριανταφυλλίδου.

6. Συνέδριο με θέμα: «Πολιτικές βίας και πολιτικές βίου στο αρχαίο θέατρο: Από τον κλασικό πέμπτο αιώνα στον εικοστό πρώτο»

1 έως 3 Νοεμβρίου 2023

Κεντρικό Κτήριο Πανεπιστημίου Αθηνών

Αμφιθέατρο Βιβλιοθήκης της Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Προπτυχιακό και Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (ΠΜΣ «**Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο: Δραματουργία, Παράσταση, Εκπαίδευση**») και το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού συνδιοργάνωσαν από την 1η έως τις 3 Νοεμβρίου 2023 Συνέδριο με θέμα: «Πολιτικές βίας και πολιτικές βίου στο αρχαίο θέατρο: Από τον κλασικό πέμπτο αιώνα στον εικοστό πρώτο». Το Συνέδριο στόχο είχε να διερευνήσει, από τη μια μεριά, τις διαφορετικές μορφές πολιτικών πειθαρχικής και κατασταλτικής βίας ή/και τις σπερματικές αναπαραστάσεις προδρομικά βιοπολιτικών στρατηγικών ρύθμισης της ανθρώπινης ζωής, που αποτυπώνονται στην αρχαία δραματουργία και, από την άλλη μεριά, τρόπους με τους οποίους οι αρχέγονες συλλήψεις των πολιτικών βίας και βίου συνδέονται και συνομιλούν με τη νεότερη και τη σύγχρονη δραματουργία και θεατρική πρακτική.

Τη θεματική του Συνεδρίου προσέγγισαν σαράντα-τρεις παλαιότεροι και νεότεροι ερευνητές, φιλόλογοι και θεατρολόγοι, από δεκαοκτώ διαφορετικά Τμήματα και δεκαπέντε διαφορετικά πανεπιστημιακά Ιδρύματα, πλαισιωμένοι από τέσσερις καλλιτέχνες, που συμμετείχαν με σκηνοθεσίες παραστάσεων αρχαίου δράματος στο πρόσφατο Φεστιβάλ Αθηνών-Επιδαύρου.

Το Συνέδριο ήταν αφιερωμένο στη Χαρά Μπακονικόλα (Οκτώβριος 1948 – Νοέμβριος 2022), που εμπύχωσε το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ από το 1992 μέχρι το 2010, οπότε αφυπηρέτησε και αναγορεύτηκε Ομότιμη καθηγήτρια, έχοντας αφήσει ανεξίτηλα ίχνη στον χώρο των θεατρικών σπουδών και ευρύτερα στον χώρο του θεάτρου, των γραμμάτων και του πολιτισμού.

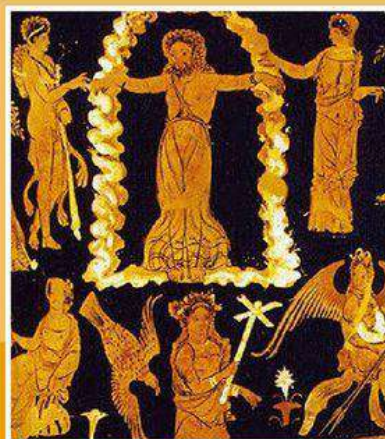
6.1 Αφίσα – Πρόγραμμα

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Σ Υ Ν Ε Δ Ρ Ι Ο

**«ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΒΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΒΙΟΥ
ΣΤΟ ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ:
ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΛΑΣΙΚΟ ΠΕΜΠΤΟ ΑΙΩΝΑ
ΣΤΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟ ΠΡΩΤΟ»**

1-3 Νοεμβρίου 2023, Αθήνα

**Κεντρικό Κτήριο Πανεπιστημίου Αθηνών
Αμφιθέατρο Βιβλιοθήκης Φιλοσοφικής Σχολής
Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
Τμήμα Θεατρικών Σπουδών

Πρόγραμμα Προπτυχιακών
& Μεταπτυχιακών Σπουδών

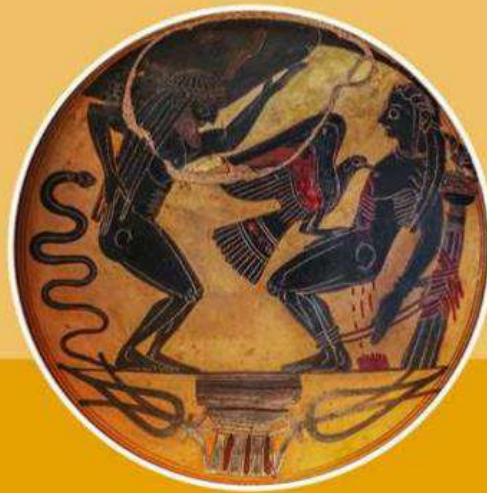

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΣΥΝΕΔΡΙΟ

«ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΒΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΒΙΟΥ ΣΤΟ ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ: ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΛΑΣΙΚΟ ΠΕΜΠΤΟ ΑΙΩΝΑ ΣΤΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟ ΠΡΩΤΟ»

Αφιερωμένο στη Χαρά Μπακονικόλα

1-3 Νοεμβρίου 2023, Αθήνα

Κεντρικό Κτήριο Πανεπιστημίου Αθηνών &
Αμφιθέατρο Βιβλιοθήκης Φιλοσοφικής Σχολής
Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Τετάρτη 1 Νοεμβρίου 2023

Κεντρικό Κτήριο Πανεπιστημίου Αθηνών, Μεγάλη Αίθουσα Τελετών

18:00 Προσέλευση

18:30 Έναρξη Συνεδρίου

Επίσημοι χαιρετισμοί

Προσφώνηση

Αντιπρόεδρος Ακαδημαϊκών, Διεθνών Σχέσεων και Εξωστρέφειας του ΕΚΠΑ Σοφία Γ. Παπαϊωάννου

Χαιρετισμοί:

- Μέλος του Συμβουλίου Διοίκησης του ΕΚΠΑ Αχιλλέας Γ. Χαλδαιάκης
- Κοσμητεύων της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ Γεράσιμος Ζώρας
- Πρόεδρος του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ Γιώργος Π. Πεφάνης
- Πρόεδρος του Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού Νίκος Α. Κούκης

Εισαγωγικές ομιλίες

- Ανδρέας Γ. Μαρκαντωνάτος: «Πολιτικές βίας και πολιτικές βίου επί σκηνης»
- Καίτη Διαμαντάκου: «Η Χαρά Μπακονικόλα και η συμβολή της στη μελέτη του (αρχαίου) θεάτρου»
- Ξένια Γεωργοπούλου: «Η Χαρά Μπακονικόλα και η πολιτική του βίου της»

Κεντρικές ομιλίες

- Βάλτερ Πούχγερ: «Αιώνιος βίος και βία διαχρονική. Από το αρχαίο ελληνικό θέατρο στη σύγχρονη σκηνή»
- Σάββας Πατσαλίδης: «Περί εξουσίας, νεκροπολιτικής και σύγχρονης τραγωδίας»

ΛΗΞΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΡΩΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ

Πέμπτη 2 Νοεμβρίου 2023

Αμφιθέατρο Βιβλιοθήκης Φιλοσοφικής Σχολής Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

09:00-09:30 Προσέλευση – Εγγραφές

Α΄ Συνεδρία: Αρχαία ελληνική τραγωδία

09:30-10:45

Προεδρία: Ιωάννης Περυσινάκης

09:30-09:45 Σπύρος Συρόπουλος: «Η βία των αδυνάμων (*Ικέτιδες* του Αισχύλου - *Ικέτιδες* του Ευριπίδη)»

09:45-10:00 Τηλέμαχος Μουδατσάκης: «Η βία στον *Προμηθέα Δεσμώτη*. Η υπεροπλία του απόντος προσώπου»

- 10:00-10:15** Χρύσα Ευστ. Αλεξοπούλου: «Οὐ τοῦ κρατοῦντος ἡ πόλις νομίζεται; (738) / οὐ γάρ δὴ προδοῦς' (αὐτόν) ἀλώσομαι (46): πολιτική βίας και βίου στη σοφοκλεια Αντιγόνη»
- 10:15-10:30** Ευφημία Καρακάντζα: «Αρχαία ελληνική τραγωδία και 'ζωή στο όριο'. Μελέτες περίπτωσης: *Αίαντας* και *Αντιγόνη* του Σοφοκλή»
- 10:30-10:45** Συζήτηση

Β΄ Συνεδρία: Αρχαίοθεμη παγκόσμια δραματουργία

11:00-12:15

Προεδρία: Θεόδωρος Γραμματάς

- 11:00-11:15** Έλση Σακελλαρίδου: «*Deborah's Daughter*: Μια οικο-φεμινιστική μεταγραφή του δίδυμου Δήμητρας/Περσεφόνης στο σύγχρονο αγγλόφωνο θέατρο»
- 11:15-11:30** Κωνσταντίνος Μπόμπας: «Εμφυλες διαστάσεις της βιοπολιτικής του χώρου και αντιμεταθέσεις του τραγικού σε έργα των Heiner Müller, Wajdi Mouawad και Δημήτρη Δημητριάδη»
- 11:30-11:45** Σοφία Φελοπούλου: «Τοπία γραφής, τοπία βίας στο *Tebas Land* του Sergio Blanco»
- 11:45-12:00** Θάλεια Μπουσιοπούλου: «Communitas και immunitas του Roberto Esposito στη θεατρική τετραλογία του Wajdi Mouawad *Το αίμα των υποσχέσεων*. Από τον αρχαίο τραγικό μύθο στη σύγχρονη βιοπολιτική»
- 12:00-12:15** Συζήτηση

Γ΄ Συνεδρία: Αρχαία Τραγωδία

12:30-13:45

Προεδρία: Θεόδωρος Παππάς

- 12:30-12:45** Ελένη Γκαστή: «Μορφές προδρομικού διανθρωπισμού στον Σοφοκλή: η έννοια της παλάμης»
- 12:45-13:00** Ιωάννης Περυσινάκης: «Πολιτικές βίας και πολιτικές βίου στην *Ανδρομάχη* του Ευριπίδου»
- 13:00-13:15** Λαμπρινός Ευστ. Πλατυπόδης: «Η εξουσία ως άσκηση βίας, η απαξίωσή της, αλλά και η αδήριτη ανάγκη διαιώνισής της στην *Ιφιγένεια τὴν ἐν Ταύροις* του Ευριπίδη»
- 13:15-13:30** Καίτη Διαμαντάκου: «Ο υπερπληθυσμός της γης και η βιοπολιτική διαχείρισή του: Σπερματικά ίχνη ενός σύγχρονου ζητήματος στο έργο του Ευριπίδη»
- 13:30-13:45** Συζήτηση

Διάλειμμα

14:00-15:00

Δ΄ Συνεδρία: Αρχαία Τραγωδία

15:00-16:15

Προεδρία: Κυριακή Πετράκου

- 15:00-15:15** Ελένη Ι. Καράμπελα: «Εξουσία και αδικία στη *Μήδεια* του Ευριπίδη: Η αναίρεση της σοφίας και η ματαίωση της σωτηρίας»
- 15:15-15:30** Μαρία Γεωργούση: «Τα είδη της γνώσης και η μετα-γνώση στη *Μήδεια* του Ευριπίδη»

- 15:30-15:45** Δήμητρα Αναστασιάδου: «Η θυσία ως μηχανή σωτηρίας στον Ευριπίδη»
15:45-16:00 Βασιλική Κουσουλίνη: «Μεταθανάτιος Βίος, Τεχνολογία και μεταθανάτια Βία: Η Δέλτος της Φαίδρας στον *Ιππόλυτο* του Ευριπίδη»
16:00-16:15 Συζήτηση

Ε΄ Συνεδρία: Αρχαία Κωμωδία

16:30-18:00

Προεδρία: Σπύρος Συρόπουλος

- 16:30-16:45** Θεόδωρος Γ. Παππάς: «Η απειλή σεξουαλικής βίας και άλλα βωμολοχέματ' άγεννη στην αριστοφανική κωμωδία»
16:45-17:00 Δημήτρης Κανελλάκης: «“Σε γνωρίζω από την όψη που με βία μετράει τη γη”»: Το κράτος της βίας στην κωμωδία του Αριστοφάνη»
17:00-17:15 Νίκος Γ. Χαραλαμπίδης: «Η δυστοπική μητριαρχία τών άριστοφανικών *Έκκλησιαζουσών*»
17:15-17:30 Άννα Μαυρολέων: «*Λυσιστράτη* – *Θεσμοφοριάζουσες* – *Εκκλησιάζουσες*. Η κωμική ουτοπία ως πρόταση πολιτικού βίου»
17:30-17:45 Δημήτριος Σταμάτης: «*Όπως μὴ πάλιν πλανῆ μ' ἔρις* (OxyP iii 413v, v. 28). Όψεις έμφυλης ερωτικής βίας από το συναξάρι του θεατρικού Μίμου»
17:45-18:00 Συζήτηση

Θεατρικό Δρώμενο «...φίλα τε κού φίλα...»
από φοιτητές και φοιτήτριες του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ
Οργάνωση: Καίτη Διαμαντάκου

Σκηνοθεσία – Δραματουργία – Εκτέλεση: Σταματική Αγγελοπούλου – Μαρία Αργυρού – Δέσποινα Γιαννοπούλου – Αγγελική Καραφωτιά – Νίκη Κοντέλη – Ιφιγένεια Λέκκα – Ζωή-Πηγή Μαστροπέρρου – Αθηνά Μιχαλοπούλου – Ντεσιάνα Μπάρδι – Κατερίνα Σταθοπούλου - Πολυτίμη Τσατσαρούνη – Μήνα Φαρδή

ΛΗΞΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΗΜΕΡΑΣ

Παρασκευή 3 Νοεμβρίου 2023

**Αμφιθέατρο Βιβλιοθήκης Φιλοσοφικής Σχολής
Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών**

ΣΤ΄ Συνεδρία: Αρχαιόθεμη ελληνική και παγκόσμια δραματουργία

09:30-10:45

Προεδρία: Τηλέμαχος Μουδατσάκις

- 09:30-09:45** Κυριακή Πετράκου: «Μεταπολεμικές εκδοχές του μύθου των Ατρειδών»
09:45-10:00 Δέσποινα Κοσμοπούλου: «Θεμίτα και θέσφατα: Η υπέρβαση των ορίων στην *Ιφιγένεια* του Ρενέ Λεμουάν και στην *Ιφιγένεια εν Αηξουρίω* του Πέτρου Κατσαίτη»
10:00-10:15 Ιωάννα Ρεμεδιάκη: «Η σφαγή του Αίαντα»
10:15-10:30 Γιώργος Κράιας: «Από τη “βία της εξουσίας” στον *Φιλοκτήτη* του Σοφοκλή στη “βία στην εξουσία” στον *Philoktet* του Heiner Müller»
10:30-10:45 Συζήτηση

Ζ΄ Συνεδρία: Αρχαιοθέμη ελληνική και παγκόσμια δραματοουργία

11:00-12:15

Προεδρία: Κωνσταντίνος Μπόμπας

- 11:00-11:15** Βαρβάρα Γεωργοπούλου: «Γυναίκες εν διαγνώ: Ο μύθος των Δαναΐδων στο νεοελληνικό θέατρο»
11:15-11:30 Αθανάσιος Μπλέσιος: «*Η Φαίδρα καίγεται* της Αμάντας Μιχαλοπούλου»
11:30-11:45 Κωνσταντίνα Ζηροπούλου: «Το αίνιγμα των *Βακχών* στη μετανθρωπιστική πραγματικότητα της *Κρεουργίας* του Γιάννη Μαυριτσάκη»
11:45-12:00 Θεοδούλη (Λίλυ) Αλεξιάδου: «Η απόφαση του Φιλοκτήτη: Ποιητικά και δραματικά διακεείμενα του τραγικού μύθου»
12:00-12:15 Συζήτηση

Η΄ Συνεδρία: Θεατρική Σκηνή

12:30-14:00

Προεδρία: Βαρβάρα Γεωργοπούλου

- 12:30-12:45** Νίνα Παπαθανασοπούλου: «Πολιτικές βίας στον *Αγαμέμνονα* του Αισχύλου, την *Ιφιγένεια εν Αυλίδι* του Ευριπίδη και την *Clytemnestra* της Μάρθα Γκράχαμ»
12:45-13:00 Έλενα Σταματοπούλου: «Αρχαία τραγωδία και κυρίαρχη ιδεολογία. Οι *Πέρσες* του Αισχύλου στη μεταπολεμική Ελλάδα»
13:00-13:15 Αλεξάνδρα Βουτζουράκη: «Η εκμετάλλευση των *Περσών* ως μέσο προπαγάνδας την περίοδο του εμφυλίου. Η δεξιά και η αριστερή οπτική»
13:15-13:30 Μιχαέλα Αντωνίου: «Η λύτρωση ενός βίαιου βίου. Υποκριτικές ταλαντεύσεις και σκηνοθετικές επιλογές στον *Οιδίποδα επί Κολωνών* στην Επίδαυρο του 2023»
13:30-13:45 Κατερίνα Αρβανίτη: «Σκηνικές αναπαραστάσεις της Βίας στις νεοελληνικές προσεγγίσεις των αριστοφανικών *Ιππέων*»
13:45-14:00 Συζήτηση

Διάλειμμα

14:00-15:00

Θ΄ Συνεδρία: Αρχαίο θέατρο, από τον κλασικό πέμπτο αιώνα στον εικοστό πρώτο

15:00-15:45

Προεδρία: Γιώργος Π. Πεφάνης

- 15:00-15:15** Κατερίνα Συνοδινού: «Η δύναμη της χειραγώγησης: Η περίπτωση της *Ιφιγένειας* στην *Ιφιγένεια εν Αυλίδι* του Ευριπίδη»
15:15-15:30 Κλειώ Φανουράκη: «Αντι(σ)-Τάσεις βίας και εκφοβισμού στη σύγχρονη εποχή μέσα από τη ματιά των νέων, με αφορμή την *Αντιγόνη* του Σοφοκλή»
15:30-15:45 Θεόδωρος Γραμματάς: «Οι αξίες του αρχαίου ελληνικού δράματος στην αρχή της νέας χιλιετίας. Προς έναν νέο μετα-ουμανισμό»

16:00-17:30

Στρογγυλή τράπεζα συζήτησης καλλιτεχνών

Οργάνωση - Συντονισμός συζήτησης: Ιωάννα Ρεμεδιάκη
Συμμετέχουν: Σίμος Κακάλας – Έφη Μπίρμπα – Έλλη Παπακωνσταντίνου – Θάνος Παπακωνσταντίνου

17:30-18:00

Ανακεφαλαίωση και απολογισμός του Συνεδρίου

Καίτη Διαμαντάκου – Ανδρέας Γ. Μαρκαντωνάτος

ΛΗΞΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Κατάλογος Συνέδρων

1. **Αλεξιάδου Θεοδούλη (Λίλυ)**: Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
2. **Αλεξοπούλου Χρύσα**: Επίτιμη Σχολική Σύμβουλος και τέως Σύμβουλος Καθηγήτρια στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
3. **Αναστασιάδου Δήμητρα**: Συνεργαζόμενο Εκπαιδευτικό Προσωπικό, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
4. **Αντωνίου Μιχαέλα**: Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών – Σκηνοθέτις
5. **Αρβανίτη Κατερίνα**: Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Πατρών
6. **Βουτζουράκη Αλεξάνδρα**: Συμβασιούχος Διδάσκουσα, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
7. **Γεωργοπούλου Βαρβάρα**: Καθηγήτρια, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
8. **Γεωργοπούλου Ξένια**: Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
9. **Γεωργούση Μαρία**: Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
10. **Γκαστή Ελένη**: Καθηγήτρια, Τμήμα Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
11. **Γραμματάς Θεόδωρος**: Ομότιμος Καθηγητής, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
12. **Διαμαντάκου Καίτη**: Καθηγήτρια, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
13. **Ζηροπούλου Κωνσταντίνα**: Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Πατρών
14. **Κακάλας Σίμος**: Σκηνοθέτης
15. **Κανελλάκης Δημήτρης**: Μεταδιδακτορικός Υπότροφος Κέντρου Κλασικών Σπουδών Πανεπιστημίου Χάρβαρντ Συμβασιούχος Διδάσκων, Πανεπιστήμιο Κύπρου
16. **Καρακάντζα Ευφημία**: Καθηγήτρια, Τμήμα Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Πατρών
17. **Καράμπελα Ελένη**: Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Πατρών
18. **Κοσμοπούλου Δέσποινα**: Συμβασιούχος Διδάσκουσα, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου – Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια, Τμήμα Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου και Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών – Σύμβουλος-Καθηγήτρια στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
19. **Κούκης Νίκος Α.**: Ιστορικός – Φιλολόγος, Πρόεδρος Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού
20. **Κουσουλίνη Βασιλική**: Εντεταλμένη Διδάσκουσα, Τμήμα Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Πατρών
21. **Κράβιας Γιώργος**: Συνεργαζόμενο Εκπαιδευτικό Προσωπικό, ΠΜΣ «Θεατρικές Σπουδές» Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου και Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
22. **Μαρκαντωνάτος Ανδρέας Γ.**: Καθηγητής, Τμήμα Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου – Μέλος Δ.Σ. Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού
23. **Μαυρολέων Άννα**: Συμβασιούχος Διδάσκουσα, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών – Συνεργαζόμενο Εκπαιδευτικό Προσωπικό, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
24. **Μουδατσάκης Τηλέμαχος**: Ομότιμος Καθηγητής, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Κρήτης – Σκηνοθέτης
25. **Μπίρμπα Έφη**: Σκηνοθέτις
26. **Μπλέσιος Αθανάσιος**: Καθηγητής, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου – Πρόεδρος Τμήματος
27. **Μπόμπας Κωνσταντίνος**: Professeur des universités, UFR Langues, Littératures et Civilisations Etrangères, Πανεπιστήμιο της Lille

28. **Μπουσιοπούλου Θάλεια:** Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
29. **Παπαθανασοπούλου Νίνα:** Καθηγήτρια, Διεθνές Κέντρο Ελληνικών και Μεσογειακών Σπουδών και College Year in Athens
30. **Παπακωνσταντίνου Έλλη:** Σκηνοθέτιδα
31. **Παπακωνσταντίνου Θάνος:** Σκηνοθέτης
32. **Παππάς Θεόδωρος Γ.:** Καθηγητής, Τμήμα Αρχαιολογίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο
33. **Πατσαλίδης Σάββας:** Ομότιμος Καθηγητής, Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
34. **Περυσινάκης Ιωάννης:** Ομότιμος Καθηγητής, Τμήμα Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
35. **Πετράκου Κυριακή:** Ομότιμη Καθηγήτρια, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
36. **Πεφάνης Γιώργος Π.:** Καθηγητής, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών – Πρόεδρος Τμήματος
37. **Πλατυπόδης Λαμπρινός Ευστ.:** Σύμβουλος-Καθηγητής στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Μέλος ΕΔΙΠ στην Ανώτατη Εκκλησιαστική Ακαδημία Αθήνας
38. **Πούχγερ Βάλτερ:** Επίτιμος Καθηγητής Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών – Ομότιμος Καθηγητής, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ
39. **Ρεμεδιάκη Ιωάννα:** Λέκτορας, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
40. **Σακελλαρίδου Έλση:** Ομότιμη Καθηγήτρια, Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
41. **Σταμάτης Δημήτριος:** Συμβασιούχος Διδάσκων, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και Πανεπιστήμιο Κύπρου.
42. **Σταματοπούλου Έλενα:** Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό, Τμήμα Θεάτρου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης – Σκηνοθέτις, ηθοποιός
43. **Συνοδινού Κατερίνα:** Ομότιμη Καθηγήτρια Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας, Τμήμα Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
44. **Συρόπουλος Σπύρος:** Καθηγητής Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας, Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
45. **Φανουράκη Κλειώ:** Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
46. **Φελοπούλου Σοφία:** Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
47. **Χαραλαμπίδης Νίκος Γ.:** Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Πατρών

Επιστημονική Επιτροπή

Βαρβάρα Γεωργοπούλου – Καίτη Διαμαντάκου – Ανδρέας Γ. Μαρκαντωνάτος –
Γιώργος Π. Πεφάνης – Ιωάννα Ρεμεδιάκη

Οργανωτική Επιτροπή

Νίκος Α. Κούκης (Πρόεδρος Ε.Ι.Π.) – Γιώργος Π. Πεφάνης (Πρόεδρος Τ.Θ.Σ.) – Μιχαέλα Αντωνίου –
Βαρβάρα Γεωργοπούλου – Μαρία Γεωργούση – Καίτη Διαμαντάκου – Δέσποινα Κοσμοπούλου –
Ανδρέας Γ. Μαρκαντωνάτος – Θάλεια Μπουσιοπούλου

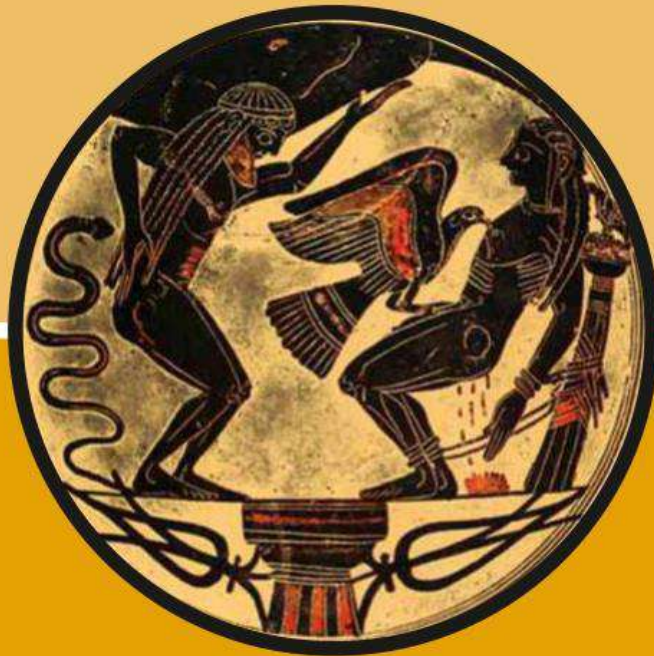
Συνεργαζόμενοι φορείς:

Εργαστήριο Αρχαίας Ρητορικής και Δραματικής Τέχνης (Τμήμα Φιλολογίας ΠΑ.ΠΕΛ.)
Εργαστήριο Αρχαίου Δράματος και Θεατρολογικής Έρευνας (Τμήμα Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ)

Ευχαριστίες προς:

Εθνικό Θέατρο και Θέατρο Πορεία
για την προσφορά προγραμμάτων θεατρικών παραστάσεων αρχαίου δράματος

Εκδόσεις Ηρόδοτος
για την προσφορά τευχών του θεατρολογικού περιοδικού *Παράβασις/Parabasis*

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
Τμήμα Θεατρικών Σπουδών
Πρόγραμμα Προπτυχιακών
& Μεταπτυχιακών Σπουδών

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

7. 1ο Διεθνές Συνέδριο για το Θέατρο του Ελληνισμού της Διασποράς

24 και 25 Νοεμβρίου 2023

Université Libre de Bruxelles

Οι εργασίες του 1ου Διεθνούς Συνεδρίου για το Θέατρο του Ελληνισμού της Διασποράς ολοκληρώθηκαν με επιτυχία στις Βρυξέλλες, στου φιλόξενους χώρους του Université Libre de Bruxelles, στις 24 και 25 Νοεμβρίου 2023.

Συν-διοργανωτές του Συνεδρίου ήταν η Faculté de Lettres, Traduction et Communication, Université Libre de Bruxelles, το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ, το **Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο, Δραματολογία, Παράσταση, Εκπαίδευση»** του ίδιου Τμήματος, το Ελληνικό Ινστιτούτο Πολιτιστικής Διπλωματίας Βελγίου και διοργανώθηκε υπό την Αιγίδα της Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού του Υπουργείου Εξωτερικών και της Πρεσβείας της Ελλάδας στο Βέλγιο. Στο συνέδριο συμμετείχαν 32 ομιλητές και περισσότεροι από 200 σύνεδροι από 10 χώρες της Ευρώπης και της Αμερικής.

Το συνέδριο χαιρέτησαν ο Alain Delattre, Κοσμήτορας της Faculté de Lettres, Traduction et Communication του Université Libre de Bruxelles, ο Διονύσιος Καλαμβρέζος Πρέσβης της Ελλάδας στο Βέλγιο, ο Γιώργος Π. Πεφάνης, Πρόεδρος του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, η Μαρία Νεραντζάκη, Πρόεδρος του Ελληνικού Ινστιτούτου Πολιτισμικής Διπλωματίας Βελγίου και οι ομότιμες καθηγήτριες Χρυσόθεμις Σταματοπούλου-Βασιλάκου και Άννα Ταμπάκη.

Ακολούθησε η εισαγωγική ομιλία του Αλέξανδρου Κιτρορέφ με θέμα: «Η Παρέλαση της 25^{ης} Μαρτίου στην 5^η Λεωφόρο της Νέας Υόρκης». Εν συνεχεία, η διάρθρωση των εισηγήσεων ακολούθησαν μία χρονολογική πορεία ξεκινώντας από τον 19^ο αιώνα και φθάνοντας έως τον 21^ο αιώνα διατρέχοντας διαφορετικές εκφάνσεις και σταθμούς της ελληνικής θεατρικής Διασποράς: Λιβόρνο (Γωγώ Βαρζελιώτη), Αγγλία και Ηνωμένες Πολιτείες (Ανδρέας Δημητριάδης), Μαύρη Θάλασσα (Σταύρος Ευκολίδης), Κωνσταντινούπολη (Cristiano Luciani), Βραΐλα (Αλεξία Αλτουβά), Παρίσι (Κατερίνα Διακουμοπούλου), Βέλγιο (Αικατερίνη Λεύκα), Παρίσι (Κωνσταντίνα Ριτσάτου), Η.Π.Α. και Αίγυπτος (Κατερίνα Καρρά), Μπούκλες (Αλίκη Βρανά), Νέα Υόρκη (Παναγιώτης Μιχαλόπουλος), Αίγυπτος (Κωσταντζα Γεωργακάκη), Μιλάνο (Gilda Tentorio), Λονδίνο (Κυριακή Μήτσου), Λονδίνο (Μαρία Κονομή), Κωνσταντινούπολη (Χριστίνα Μπαναλοπούλου).

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον είχαν οι εισηγήσεις που πραγματεύτηκαν αμιγώς τις ελληνικές θεατρικές περιόδους εκτός συνόρων : Η περίπτωση του Κρίτα και η συνεργασία του με το Πειραιϊκό Θέατρο (Αρετή Βασιλείου), Η διεθνής παρουσία της Πειραματικής Σκηνης της «Τέχνης» (Ελισσάβη Θεοδωράνου), Το σύγχρονο ελληνικό πολιτικό θέατρο στη διεθνή σκηνή (Γρηγόρης Ιωαννίδης), Η παράσταση *Clean City* (Άννα Σταυρακοπούλου), περιόδους παραστάσεων με θέμα την Απολογία του Σωκράτη (Άννα Λάζου-Γιάννης Σπυρίδης).

Επιμέρους θέματα εμπλούτισαν το συνέδριο: «A Breach too Far: Can Diaspora Theater at Last Express the Trauma that Cannot Easily be Spoken?» (Gonda Van Steen), «Η γενεαλογία της έννοιας της “διασποράς” και μια απόπειρα νέων σημασιοδοτήσεων: ριζωματικές ταυτότητες, σχέσεις συνάφειας, το “Όλον-κόσμος”». (Θάλεια Μπουσιοπούλου), «Το θεατρικό κείμενο ως γλωσσική επικράτεια και ως χώρος διαπραγμάτευσης ταυτοτήτων στα τμήματα ελληνικής γλώσσας» (Νίκος Στόγιος).

Ξεχωριστές για το κοινό ήταν οι ανακοινώσεις του Προέδρου του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ Γιώργου Π. Πεφάνη (Τίτλος: «Η απόπειρα του γέλιου

στην *Απόπειρα* του Δημήτρη Στασινόπουλου») αλλά και του Προέδρου του Τμήματος Θεάτρου του ΠΑΠΕΛ Αθανάσιου Μπλέσιου (Τίτλος: «Δραματουργία Ελλήνων των Βρυξελλών: Τάσος Νυχάς, Γιάννης Οικονομίδης, Δημήτρης Στασινόπουλος»), οι οποίοι μίλησαν για την πρωτότυπη δραματουργία των Ελλήνων των Βρυξελλών.

Το 1^ο Διεθνές Συνέδριο για το Θέατρο του Ελληνισμού της Διασποράς πραγματοποιήθηκε προς τιμήν των πολυάριθμων ελληνικών θεατρικών και καλλιτεχνικών ομάδων των Βρυξελλών και οι επικεφαλής τους ορίστηκαν ως Πρόεδροι όλων των συνεδριών: Τάσος Νυχάς (Ελληνικό Θεατρικό Εργαστήρι Βρυξελλών), Γιώργος Μαγκλής (Ομογενειακή Θεατρική Σκηνή Βρυξελλών), Αριστείδης Λαυρέντζος (ΘΕΣΠΙΣ Βρυξελλών), Δήμος Αγγελλούσης (Bizarre-Dream Βρυξελλών), Γιάννης Γαβράς (Y-Grec), Ελένη Καξερή (Ελληνικό Θέατρο Βελγίου), Μαρία Καραχάλιου (Θεατρική Ομάδα Λυκείου των Ελληνίδων Βρυξελλών), Μαρία Πατακιά (ΚΥΚΛΟΣ Βρυξελλών), Βούλα Καγιάσα (*Nota Théâtrale* Βρυξελλών), Κυπριανός Μουτεβελής και Χρύσα Μπαλτζάκη (Θέατρο Alma Βρυξελλών).

Στο κλείσιμο του συνεδρίου δόθηκαν οι ευχαριστίες προς τους χορηγούς, τους συνεργάτες, τους ομιλητές και τους συμμετέχοντες, έγινε μία σύντομη ανασκόπηση των εργασιών και ανακοινώθηκε από τον πρόεδρο του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, καθηγητή Γιώργο Π. Πεφάνη, το 2^ο Διεθνές Συνέδριο για το Θέατρο του Ελληνισμού της Διασποράς. Μετά τη λήξη των εργασιών ακολούθησε Δεξίωση στην οικία του Πρέσβη της Ελλάδας στο Βέλγιο, κύριου Διονύσιου Καλαμβρέζου.

7.1 Αφίσα – Πρόγραμμα

Υπό την Αιγίδα της Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού και
Δημόσιας Διπλωματίας του Υπουργείου Εξωτερικών και της Πρεσβείας
της Ελλάδας στο Βέλγιο

1ο Διεθνές Συνέδριο για το Θέατρο του Ελληνισμού της Διασποράς

ΠΑΡ 24/11 & ΣΑΒ 25/11, 2023

Βρυξέλλες, Campus Solbosch, Université libre de Bruxelles

Διοργανωτές:

- Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
- Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών 'Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο: Δραματουργία, Παράσταση, Εκπαίδευση', Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
- Faculté de Lettres, Traduction et Communication, Université Libre de Bruxelles
- Ελληνικό Ινστιτούτο Πολιτιστικής Διπλωματίας Βελγίου

conferences.uoa.gr/event/65/

1ο Διεθνές Συνέδριο για το Θέατρο του Ελληνισμού της Διασποράς

Βρυξέλλες

Υπό την Αιγίδα της Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού και Δημόσιας
Διπλωματίας
του Υπουργείου Εξωτερικών και της Πρεσβείας της Ελλάδας στο Βέλγιο

Παρασκευή 24/11 και Σάββατο 25/11/2023

Campus Solbosch, Université Libre de Bruxelles,

Αίθουσα DC2.206

Το 1ο Διεθνές Συνέδριο για το Θέατρο του Ελληνισμού της Διασποράς
πραγματοποιείται στις Βρυξέλλες προς τιμήν των οκτώ ελληνικών θεατρικών ομάδων
της πόλης

Πρόγραμμα Συνεδρίου

Παρασκευή 24.11.2023

17.00-17.30 Τελετή έναρξης Συνεδρίου

Χαιρετισμοί

- Διονύσιος Καλαμβρέζος, Πρέσβης της Ελλάδας στο Βέλγιο
- Γιώργος Π. Πεφάνης, Πρόεδρος Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ, Διευθυντής Μεταπτυχιακού Προγράμματος Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ
- Μαρία Νεραντζάκη, Πρόεδρος Ελληνικού Ινστιτούτου Πολιτιστικής Διπλωματίας Βελγίου
- Χρυσόθεμις Σταματοπούλου-Βασιλάκου, Πρόεδρος Συνεδρίου, Ομότιμη Καθηγήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ
- Άννα Ταμπάκη, Ομότιμη Καθηγήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Εισαγωγικές ομιλίες

17.30-18.00, Πρόεδρος: Τάσος Νυχάς, Ελληνικό Θεατρικό Εργαστήρι Βρυξελλών

17.30-17.45, **Αλέξανδρος Κιτρορέφ**, Haverford College

Η Παρέλαση της 25ης Μαρτίου στην 5η Λεωφόρο της Νέας Υόρκης

17.45-18.00, **Gonda Van Steen**, Koraes Chair, King's College London

A Breach too Far: Can Diaspora Theater at Last Express the Trauma that Cannot Easily be Spoken?

Πρώτη Συνεδρία: 19^{ος} αιώνας

18.00-19.00, Πρόεδροι: Τάσος Νυχάς, Ελληνικό Θεατρικό Εργαστήρι Βρυξελλών και Δημήτρης Αργυρόπουλος, Ομογενειακή Θεατρική Σκηνή Βρυξελλών

18.00-18.15, **Γωγώ Βαρζελιώτη**, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, ΕΚΠΑ

La chiusa e' come una ripida discesa; Bisogna volare: παρατηρήσεις του μπρεσάριου Gaetano Mazzi σε θεατρικό έργο της Αγγελικής Πάλλη το 1817

18.15-18.30, **Ανδρέας Δημητριάδης**, Τμήμα Θεάτρου, ΑΠΘ

Πρόσωπα και προσωπεία του Νικόλαου Λεκατσά (1847-1913)

18.30-18.45, **Σταύρος Ευκολίδης**, Επιτροπή Ποντιακών Μελετών

Η θεατρική παραγωγή των Ποντίων στη Μαύρη Θάλασσα (μέσα 19^{ου} αιώνα έως τέλος του 1960)

18.45-19.00, Συζήτηση

19.00-19.15, Διάλειμμα

Χαιρετισμός

- Alain Delattre, Κοσμήτορας Faculté de Lettres, Traduction et Communication, ULB

Δεύτερη Συνεδρία: 19^{ος} αιώνας

19.15-20.30, Πρόεδρος: Αριστείδης Λαυρέντζος, ΘΕΣΠΗΣ Βρυξελλών

19.15-19.30, **Cristiano Luciani**, Università degli Studi di Roma Tor Vergata.

Ο μεντοξενόδοχος. Μια αγνοημένη κωμωδία που διαδραματίζεται στην Κωνσταντινούπολη της διασποράς.

19.30-19.45, **Αλεξία Αλτουβά**, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, ΕΚΠΑ

Περιοδεύοντες θίασοι στη Βραΐλα του 19^{ου} αιώνα

19.45-20.00, **Κατερίνα Διακουμοπούλου**, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, ΕΚΠΑ

Ο «ούτε ομογενής» Dominique-Alexandre Parodi και η «πατρίδα της καρδιάς του»

20.00-20.15, **Αννα Ταμπάκη**, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, ΕΚΠΑ

Η γένεση και η ανάπτυξη της θεατρικής δραστηριότητας στο πλαίσιο της ιστορικής διασποράς

20.15-20.30, Συζήτηση

Σάββατο 25.11.2023

Τρίτη Συνεδρία: Διασπορά, Φιλοσοφία, Γλώσσα

09.00-10.15, Πρόεδρος: Δήμος Αγγελούσης, Bizarre Dream -Βρυξέλλες

09.00-09.15, **Αννα Λάζου- Γιάννης Σπυρίδης**, Τμήμα Φιλοσοφίας, ΕΚΠΑ

Socrates now on stage

09.15-09.30, **Θάλεια Μπουσιοπούλου**, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, ΕΚΠΑ

Η γενεαλογία της έννοιας της «διασποράς» και μια απόπειρα νέων σημασιοδοτήσεων: ριζωματικές ταυτότητες, σχέσεις συνάφειας, το «Όλον-κόσμος»

09.30-09.45, **Aikaterini Lefka**, European Studies Unit , University of Liège

Greek theatre in Belgium: A platonic approach in contemporary EU

09.45-10.00, **Νίκος Στόγιος**, Faculté de Lettres, Traduction et Communication, ULB

Το θεατρικό κείμενο ως γλωσσική επικράτεια και ως χώρος διαπραγμάτευσης ταυτοτήτων στα τμήματα ελληνικής γλώσσας

10.00-10.15, Συζήτηση

Τέταρτη Συνεδρία, 20^{ος} αιώνας

10.15-11.30, Πρόεδροι: Γιάννης Γαβράς, Y-GREC και Ελένη Καξερή, Ελληνικό Θέατρο Βελγίου

10.15-10.30, **Κωνσταντίνα Ριτσάτου**, Τμήμα Θεάτρου, ΑΠΘ

Les Perses de l' Occident του Σωτήρη Σκίπη: Επιδρομή βαρβάρων στην Ευρώπη τη δεύτερη δεκαετία του 20^{ου} αιώνα

10.30-10.45, **Βαρβάρα Γεωργοπούλου**, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Παν. Πελοποννήσου

Μαρία Βαλσαμάκη: μια Κεφαλοντίτισσα σταρ στο Παρίσι

10.45-11.00, **Κατερίνα Καρρά**, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, ΕΚΠΑ

«Ελληνίς ηθοποιός; Άρα τραγωδός»: Ελληνίδες ηθοποιού σε περιοδείες στο εξωτερικό την περίοδο του Μεσοπολέμου

11.00-11.15, **Αλίκη Βρανά**, Τμήμα Φιλολογίας, Παν. Κρήτης

Η θεατρική δραστηριότητα στις κοινότητες των Ελλήνων πολιτικών προσφύγων την περίοδο του εμφυλίου πολέμου. Η περίπτωση της πόλης Μπούλκες στη Γιουγκοσλαβία

11.15-11.30, Συζήτηση

11.30-11.45, Διάλειμμα

Πέμπτη Συνεδρία: 20^{ος} αιώνας

11.45-13.00, Πρόεδρος: Μαρία Καραχάλου, Θεατρική Ομάδα Λυκείου των Ελληνίδων Βρυξελλών

11.45-12.00, **Παναγιώτης Μιχαλόπουλος**, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, ΕΚΠΑ

Η παρουσία του Εθνικού Θεάτρου στη Νέα Υόρκη το 1952: η ευδόωση μιας πολυετούς προσπάθειας

12.00-12.15, **Κωνσταντζα Γεωργακάκη**, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, ΕΚΠΑ

Ο Δον Καμίλλο στην Αίγυπτο

12.15-12.30, **Αρετή Βασιλείου**, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Παν. Πατρών

Ο ρόλος του ιμπρεσάριου Θεόδωρου Κρίτα στη διάδοση του ελληνικού θεάτρου στο εξωτερικό: η περίπτωση του Πειραιϊκού Θεάτρου του Δημήτρη Ροντήρη

12.30-12.45, **Gilda Tentorio**, *Università degli Studi di Pavia–Università degli Studi di Milano*

Σκηνογραφώντας μια εποχή στο Μιλάνο: η εμπειρία της Θάλειας Ιστικοπούλου

12.45-13.00, Συζήτηση

13.00-13.15, Διάλειμμα

Έκτη Συνεδρία: Ελληνική δραματουργία στις Βρυξέλλες

13.15-14.00, Πρόεδρος: Μαρία Πατακιά, ΚΥΚΛΟΣ Βρυξελλών

13.15-13.30, **Αθανάσιος Γ. Μπλέσιος**, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Παν. Πελοποννήσου

Δραματουργία Ελλήνων των Βρυξελλών: Τάσος Νυχάς, Γιάννης Οικονομίδης, Δημήτρης Στασινόπουλος

13.30-13.45, **Γιώργος Π. Πεφάνης**, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, ΕΚΠΑ

Η απόπειρα του γέλιου στην *Απόπειρα* του Δημήτρη Στασινόπουλου

13.45-14.00, Συζήτηση

14.00-15.00, Διάλειμμα

Έβδομη Συνεδρία: 21^{ος} αιώνας

15.00-16.00, Πρόεδρος: Βούλα Καγιάσα, Nôta Théâtrale Βρυξελλών

15.00-15.15, **Ελισσάβεν Θεοδωράνου**, Τμήμα Θεάτρου, ΑΠΘ

Περιοδεύοντας σε τρεις ηπείρους. Η διεθνής παρουσία της Πειραματικής Σκηνης της «Τέχνης»

15.15-15.30, **Κυριακή Μήτσου**, Hellenic Foundation for Culture in UK - Culture In Action

The Greek language in London's theatres

15.30-15.45, **Μαρία Κονομή**, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, ΕΚΠΑ

Theatre Lab Company: Diasporic origins and multicultural visual and physical theatre narratives

15.45-16.00, Συζήτηση

Όγδοη Συνεδρία: 21^{ος} αιώνας

16.00-17.00, Πρόεδροι: Κυπριανός Μουτεβελής και Χρύσα Μπαλιτζάκη, Θέατρο Alma - Βρυξέλλες

16.00-16.15, **Γρηγόριος Ιωαννίδης**, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, ΕΚΠΑ

Το σύγχρονο ελληνικό πολιτικό θέατρο στη διεθνή σκηνή

16.15-16.30, **Άννα Σταυρακοπούλου**, Τμήμα Θεάτρου, ΑΠΘ

Clean City (2016): Migrant Workers on a European Tour

16.30-16.45, **Σίσσυ Παπαθανασίου**, Διεύθυνση Γραμμάτων, ΥΠΠΟΑ

Από τη Νάξο, το Μαουτχάουζεν και την Αθήνα στα θέατρα των Ελλήνων. Το «Λογοτεχνικό Έτος 2023 ΙΑΚΩΒΟΣ ΚΑΜΠΑΝΕΛΛΗΣ» και η ελληνική διασπορά. Μια εόκρατη συνάντηση

16.45 -17.00, **Christina Banalopoulou**, Kadir Has University

Rum Political Theatre in the 20th and 21st Centuries: Nationalisms, Anti-Nationalisms, and Alternative Futurities

17.00-17.30, Συζήτηση και Κλείσιμο Συνεδρίου

Γ. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΝΕΩΝ ΕΡΕΥΝΗΤΩΝ

1. 1ο Επιστημονικό Συνέδριο Νέων Ερευνητών με τίτλο «Ο Ιάκωβος Καμπανέλλης στον 21ο αιώνα»

29 Σεπτεμβρίου έως 2 Οκτωβρίου 2022

Αμφιθέατρο Βιβλιοθήκης της Φιλοσοφικής Σχολής Αθηνών

Με αφορμή το «Λογοτεχνικό έτος 2022 Ιάκωβος Καμπανέλλης» το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο. Δραματουργία, Παράσταση, Εκπαίδευση» του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ –επίτιμος διδάκτωρ του οποίου αναγορεύτηκε ο συγγραφέας το 1999– διοργάνωσε Επιστημονικό Συνέδριο Νέων Ερευνητών με τίτλο «Ο Ιάκωβος Καμπανέλλης στον 21ο αιώνα», τιμώντας τη σημαντική και πολυδιάστατη παρουσία του δημιουργού στη θεατρική και ευρύτερα πολιτισμική, ελληνική και παγκόσμια, σκηνή.

Το Συνέδριο πραγματοποιήθηκε από 29 Σεπτεμβρίου έως 2 Οκτωβρίου 2022 με την υποστήριξη του Εργαστηρίου «Θέατρο-Φιλοσοφία-Εκπαίδευση» και του Εργαστηρίου Έρευνας και Τεκμηρίωσης του Νεοελληνικού Θεάτρου, και περιλάμβανε επιστημονικό και καλλιτεχνικό πρόγραμμα. Από τις 29 Σεπτεμβρίου και για τρεις ημέρες, στο Αμφιθέατρο της Βιβλιοθήκης της Φιλοσοφικής Σχολής Αθηνών (Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου), 42 νέοι ερευνητές κατέθεσαν τα αποτελέσματα της έρευνάς τους, διευρύνοντας τις προϋπάρχουσες επιστημονικές προσεγγίσεις στην πολυσχιδή λογοτεχνική και καλλιτεχνική παρακαταθήκη του Ι. Καμπανέλλη και ανοίγοντας διάλογο με αυτήν.

Οι εισηγήσεις αφορούσαν ζητήματα δραματολογικής και συγκριτικής ανάλυσης, θεωρίας παράστασης και θεατρικής πρόσληψης, προτάσεις εφαρμογής καμπανελλικών κειμένων στην εκπαίδευση και τη δραματοθεραπεία, καθώς και το αποτύπωμα του έργου του συγγραφέα στα μέσα Ήχου και Εικόνας. Οι εργασίες ολοκληρώθηκαν με Στρογγυλό Τραπέζι, με τη συμμετοχή σημαντικών εκπροσώπων της Πράξης και της Θεωρίας του Θεάτρου.

Το βράδυ της 1ης Οκτωβρίου, μετά το πέρας των εργασιών, διοργανώθηκε στη Φιλοσοφική Σχολή καλλιτεχνική βραδιά αφιερωμένη στον Ι. Καμπανέλλη, όπου συμμετείχαν μεταπτυχιακοί φοιτητές του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, με performance βασισμένη στο έργο του *Ο Κρυφός Ήλιος*, καθώς και με εμβληματικά τραγούδια σε στίχους του συγγραφέα, με τη συνοδεία επαγγελματιών μουσικών.

Στις 2 Οκτωβρίου παρουσιάστηκε στο Θέατρο Σταθμός η παράσταση *Αυτός, ο Άλλος και το Παντελόني του* σε σκηνοθεσία Μάνου Καρατζογιάννη και ερμηνεία Χρήστου Χατζηπαναγιώτη. Ακολούθησε ομιλία για το έργο του Ι. Καμπανέλλη από τον καθηγητή Γιώργο Π. Πεφάνη, Πρόεδρο του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ και Διευθυντή του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο. Δραματουργία, Παράσταση, Εκπαίδευση». Το Συνέδριο έκλεισε με συζήτηση ανάμεσα στον ομιλητή, τους συντελεστές της παράστασης και το κοινό.

Τη διοργάνωση του Συνεδρίου ανέλαβαν εξ ολοκλήρου υποψήφιοι διδάκτορες και μεταπτυχιακοί φοιτητές.

Trailer συνεδρίου: https://synergasia.uoa.gr/.../Trailer_synedriou_Kabanelli...

1.1 Αφίσα – Πρόγραμμα

Επιστημονικό Συνέδριο Νέων Ερευνητών

Ο Ιάκωβος Καμπανέλης

στον
21ο αιώνα

**29, 30 Σεπτεμβρίου
& 1 Οκτωβρίου**
Αμφιθέατρο Βιβλιοθήκης
Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ

2 Οκτωβρίου
θέατρο Σταθμός

Διοργανωθείς

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικών και Καποδιστριακών
Πανεπιστημίων Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
Τμήμα Θεατρικών Σπουδών

Γ.Κ 7/22

Πρόγραμμα
Μεταπτυχιακών Σπουδών
"Ελληνικό & Παγκόσμιο θέατρο
Δραματοουργία, παράσταση, εκπαίδευση"

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΦΕΑΤΡΟ - ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΕΕΤΝΟ
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ & ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
ΤΟΥ ΣΥΝΕΛΛΗΝΙΣΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΘΕΑΤΡΟ
ΣΤΑΘΜΟΣ

«Ο Ιάκωβος Καμπανέλλης στον 21ο αιώνα»
Επιστημονικό Συνέδριο Νέων Ερευνητών

Αθήνα 29, 30 Σεπτεμβρίου, 1 και 2 Οκτωβρίου

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΠΕΜΠΤΗ 29 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2022

Αμφιθέατρο Βιβλιοθήκης Φιλοσοφικής Σχολής

17.00-17.15 Προσέλευση

17.15-18.00 Χαιρετισμοί:

Ο Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Φοιτητικής Μέριμνας ΕΚΠΑ,
καθηγητής *Δημήτριος Καραδήμας*

Ο Κοσμήτωρ της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ, καθηγητής *Αχιλλέας Χαλδαιάκης*

Ο Πρόεδρος της Εταιρείας Ελλήνων Θεατρικών Συγγραφέων, συγγραφέας
Παναγιώτης Μέντης

Η σκηνογράφος, ενδυματολόγος, υπεύθυνη του Αρχείου Ι. Καμπανέλλη και του site
Kambanellis.gr, *Κατερίνα Καμπανέλλη*

Ο Πρόεδρος του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, καθηγητής *Γιώργος Π.
Πεφάνης*

*

18.00-19.30 Α΄ Συνεδρία: *Ιάκωβος Καμπανέλλης: Ζητήματα κειμενικής,
δραματολογικής, συγκριτικής ανάλυσης του έργου του I*
Πρόεδρος: *Αττία Μαρίζα*

18.00-18.15 *Καφετζοπούλου Ιφιγένεια*

«Ιάκωβος Καμπανέλλης – Nikolai Evreinov: διακειμενικές προσεγγίσεις»

18.15-18:30 *Τρομπούκη Αγγελική*

«Ο κώδικας της κίνησης στον *Αόρατο Θίασο* του Ιάκωβου Καμπανέλλη»

18:30-18.45 *Νικολοπούλου Κωνσταντία*

«Το θέμα του πολέμου στο έργο του Ιάκωβου Καμπανέλλη»

18.45-19.00 *Σαμαροπούλου Σωτηρία*

«Ο καφκικός Καμπανέλλης»

19.00-19.15 *Σολδάτου Μαρία-Ελένη*

«Η μορφή του ξένου στη δραματολογία του Ιάκωβου Καμπανέλλη»

19.15-19.30 Συζήτηση

19.30-19.45 Διάλειμμα – Καφές

*

19.45-21.15 Β' Συνεδρία: **Ιάκωβος Καμπανέλλης: Ζητήματα κειμενικής, δραματολογικής, συγκριτικής ανάλυσης του έργου του Π**
Πρόεδρος: *Χαλκιάς Θανάσης*

19.45-20.00 *Αναγνώστου Ουρανία*

«Η χρήση του φαγητού ως εργαλείου πολιτικής και οικονομικής κυριαρχίας στην εργογραφία του Καμπανέλλη».

20.00-20.15 *Καρκαντζού Βασιλική*

«Το χιουμοριστικό στοιχείο στο έργο *Ο Μπαμπάς ο Πόλεμος* του Ιάκωβου Καμπανέλλη»

20.15-20.30 *Δούνια Τριανταφυλλιά*

«Γραμμές διαφυγής: *ο δρόμος περνά [από] μέσα από το Μαουτχάουζεν*»

20.30-20.45 *Σαποντζάκης Ηλίας*

«*Αυτός και το πανταλόνι του*: Η αναβλητικότητα ως άξονας του καμπανελλικού μονολόγου και η σύνδεση του με την μπεκετική *Τελευταία μαγνητοταινία του Κραπ.*

20.45-21.00 *Λαβράνος Αλέξανδρος*

«Ανοικοδόμηση και ερείπωση στο έργο του Ιάκωβου Καμπανέλλη: η πολιτική διάσταση των ονείρων στον 21ο αιώνα»

21.00-21.15 Συζήτηση

Λήξη εργασιών πρώτης ημέρας

*

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 30 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2022

Αμφιθέατρο Βιβλιοθήκης Φιλοσοφικής Σχολής

11.45-12.00 Προσέλευση

12.00-13.15 Α΄ Συνεδρία: **Ιάκωβος Καμπανέλλης: Ζητήματα κειμενικής, δραματολογικής, συγκριτικής ανάλυσης του έργου του III**
Πρόεδρος: *Βαμβούκος Αλέξανδρος*

12.00-12.15 *Καραγιαννοπούλου Ευθυμία*

«Ζητήματα καλλιτεχνικής αυτοαναφορικότητας στην *Ηλικία της Νύχτας* του Ιάκωβου Καμπανέλλη»

12.15-12.30 *Μαρκαντόνης Φοίβος*

«Η διακειμενικότητα του μύθου, των χαρακτήρων και η μεταθεατρικότητα στον *Δείπνο* του Ιάκωβου Καμπανέλλη»

12.30-12.45 *Μαραγκού Ευγενία*

«Ο πάνω και ο κάτω κόσμος. Η πολιτική σηματοδότηση της μεταγραφής του μύθου της Περσεφόνης στο έργο του Καμπανέλλη»

12.45-13.00 *Κατσού Ναταλία*

«“Αφήστε τους να ζήσουνε”. Μορφές που στοιχειώνουν (σ)τη δραματουργία του Ιάκωβου Καμπανέλλη».

13.00-13.15 Συζήτηση

13.15-15.15 Διάλειμμα – Γεύμα

*

15.15-16.15 Β' Συνεδρία: **Ιάκωβος Καμπανέλλης: Ζητήματα κειμενικής, δραματολογικής, συγκριτικής ανάλυσης του έργου του IV**
Πρόεδρος: *Στρατάκη Αγγελική*

15.15-15.30 *Βουτζουράκη Αλεξάνδρα*

«Η απάρνηση της κοινωνικής ταυτότητας και οι συνέπειές της στους θεατρικούς και κινηματογραφικούς ήρωες του Ιάκωβου Καμπανέλλη».

15.30-15.45 *Ρουμπιέ Αγγελική*

«Η σημειολογία του φεγγαριού στη *Στέλλα με τα κόκκινα γάντια* και στο *Bodas de Sangre*».

15.45-16.00 *Γαβριήλ Έλλη*

«Αυτοκτονίες στα έργα του Καμπανέλλη».

16.00-16.15 Συζήτηση

*

16.15-17.30 Γ' Συνεδρία: **Ιάκωβος Καμπανέλλης: Ζητήματα ιστορίας ή/και θεωρίας παράστασης και θεατρικής πρόσληψης του έργου του Ι**
Πρόεδρος: *Γαβριήλ Έλλη*

16.15-16.30 *Αττία Μαρίζα*

«Η θεατρική συμβολή του Ιάκωβου Καμπανέλλη στους Εταιρικούς Θιάσους του Ο.Ε.Θ.-Σ.Ε.Η.»

16.30-16.45 *Καρπούζη Μαρία-Σάρα*

«Η δραματουργία του Ιάκωβου Καμπανέλλη κατά την περίοδο της Δικτατορίας»

16.45-17.00 *Μπακογιάννη Αθηνά*

«Ο συγγραφέας σκηνοθέτης. Από τη συγγραφή στην αναπαράσταση»

17.00-17.15 *Στάμον Ιουλία*

«Ο Γορίλας και η Ορτανσία. Ένα πρωτοποριακό έργο σε λάθος εποχή»

17.15-17.30 Συζήτηση

17.30-18.00 Διάλειμμα – Καφές

*

18.00-19.30 Δ' Συνεδρία: **Ιάκωβος Καμπανέλλης: Ζητήματα ιστορίας ή/και θεωρίας παράστασης και θεατρικής πρόσληψης του έργου του ΙΙ**
Πρόεδρος: *Αναγνώστων Ουρανία*

18.00-18.15 *Παλληκάρη Ολίβια*

«Ο Ιάκωβος Καμπανέλλης στη σκηνή του Θεάτρου Τέχνης»

18.15-18.30 Ρουμπάνη Ελένη

«Η «καταδιωγμένη» αντίσταση της Ασπασίας: επιχειρήματα και προσχήματα»

18.30-18.45 Χαλκιάς Θανάσης

«Ο εχθρός λαός. Ζητήματα πρόσληψης ενός ιδιότυπου δείγματος Θεάτρου-Ντοκουμέντο»

18.45-19.00 Παπακωνσταντίνου Στυλιανή

«Μεταφράσεις και παραστάσεις του Ιάκωβου Καμπανέλλη στο εξωτερικό: ο Ιάκωβος Καμπανέλλης στην Τουρκία»

19.00-19.15 Ντούρον Μαγδαληνή

«Η Στέλλα με τα κόκκινα γάντια σε σκηνοθεσία Γιάννου Περγλέγκα ως μια υπονόμευση του μύθου της Στέλλας του Μιχάλη Κακογιάννη»

19.15-19.30 Συζήτηση

*

19.30-20.45 Ε' Συνεδρία: **Ιάκωβος Καμπανέλλης: Ζητήματα ιστορίας ή/και θεωρίας παράστασης και θεατρικής πρόσληψης του έργου του** III
Πρόεδρος: **Μπακογιάννη Αθηνά**

19.30-19.45 Κορωνέλλου Μαρία

«Το Μεγάλο μας Τσίρκο του Καμπανέλλη: κείμενο και παράσταση, χρονικό συνυφασμένο με τα χρόνια της Δικτατορίας»

19.45-20.00 Ταμιωλάκη Βαλεντίνα

«Το φως στην *Ηλικία της Νύχτας* (1959): Όψη και αφήγηση»

20.00-20.15 *Στρατάκη Αγγελική*

«Από τον *Δράκο* στους δράκους. Performance για μια νοοτροπία του Γιώργου Βαλαή»

20.15-20.30 *Αντωνίου Ελένη-Μαρία*

«Αναπαραστάσεις της θηλυκότητας στη *Στέλλα με τα κόκκινα γάντια* του Ι. Καμπανέλλη. Από την οθόνη στη streaming σκηνή»

20.30-20.45 Συζήτηση

Λήξη εργασιών δεύτερης ημέρας

*

ΣΑΒΒΑΤΟ 1 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2022

Αμφιθέατρο Βιβλιοθήκης Φιλοσοφικής Σχολής

12.00-12.15 Προσέλευση

12.15-14.15 Συνεδρία Α': **Ιάκωβος Καμπανέλλης: Προσεγγίσεις και εφαρμογές του έργου του στην εκπαίδευση και τη δραματοθεραπεία**
Πρόεδρος: *Σακελλαροπούλου Ισμήνη*

12.15-12.30 *Κακαρά Γεωργία*

«Προσεγγίζοντας τον Ιάκωβο Καμπανέλλη στη Δευτεροβάθμια τυπική εκπαίδευση μέσω του εκπαιδευτικού δράματος και των ψηφιακών τεχνολογιών»

12.30-12.45 Σούπερτ Μαρία

«Ρόλοι και σχέσεις μέσα από την *Αυλή των Θαυμάτων*. Το έργο του Ιάκωβου Καμπανέλλη μέσα από μια δραματοθεραπευτική επεξεργασία»

12.45-13.00 Λατανιώτη Ελένη

«Ιάκωβος Καμπανέλλης: ένας εκφραστής της κοινωνικής πραγματικότητας, επίκαιρος στην ειδική αγωγή»

13.00-13.15 Μαρούγκας Κωνσταντίνος

«Η διδακτική προσέγγιση του θεατρικού έργου στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Το παράδειγμα του Ιάκωβου Καμπανέλλη»

13.15-13.30 Κατσιώτη Ηρώ

«*Ο Ιάκωβος Καμπανέλλης στην αυλή των θαυμάτων του*: μια εκπαιδευτική ταινία»

13.30-13.45 Σιμάτου Παρασκευή

«Καμπανέλλης και Οδυσσέας: Μια δραματοθεραπευτική προσέγγιση του ρόλου του Οδυσσέα στο έργο *Η τελευταία πράξη*»

13.45-14.00 Δελαπόρτα Αικατερίνη

«*Η αρπαγή της Περσεφόνης*. Το πολυδιάστατο και διαχρονικό έργο του Ιάκωβου Καμπανέλλη. Ο συσχετισμός του σεναρίου με τον αρχαίο μύθο και οι εφαρμογές του, με οδηγό τα εργαλεία του δράματος στην εκπαίδευση»

14.00-14.15 Συζήτηση

14.15-16.00 Διάλειμμα – Γεύμα

16.00-17.15 Συνεδρία Β': **Ιάκωβος Καμπανέλλης: Αποτυπώματα του έργου του στα μέσα Ήχου και Εικόνας**
Πρόεδρος: *Σόμπερτ Μαρία*

16.00-16.15 *Φρακτοπούλου Εύα*

«Όνειρο στο ελληνικό τοπίο»

16.15-16.30 *Δημητρακοπούλου Κατερίνα*

«Ο Ιάκωβος Καμπανέλλης και το ραδιοφωνικό θέατρο»

16.30-16.45 *Ζαρκαδάκη Βασιλική-Ελένη*

«Το "πάντρεμα" της έντεχνης ποίησης και του λαϊκού τραγουδιού το '60 από τον Μίκη Θεοδωράκη μέσα από τη μουσική του για το έργο του Ιάκωβου Καμπανέλλη *Η Γειτονιά των Αγγέλων*»

16.45-17.00 *Αναστάσογλου Δέσποινα*

«Η δομική λειτουργία της αρχαίας τραγωδίας στο κινηματογραφικό σενάριο του *Δράκου* του Ιάκωβου Καμπανέλλη»

17.00-17.15 Συζήτηση

17.15-17.45 Διάλειμμα – καφές

17.45-18.30 Συμπεράσματα – Στρογγυλό τραπέζι. Συμμετέχουν:

Η ηθοποιός και διασκευάστρια *Ανδρη Θεοδότου*

Ο σκηνοθέτης *Κωστής Καπελώνης*

Ο ηθοποιός και σκηνοθέτης *Μάνος Καρατζογιάννης*

Ο Πρόεδρος της Εταιρείας Ελλήνων Θεατρικών Συγγραφέων, συγγραφέας *Παναγιώτης Μέντης*

Ο συγγραφέας *Γιάννης Χρυσούλης*

Ο Πρόεδρος του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, καθηγητής *Γιώργος Π. Πεφάνης* θα συντονίσει τη συζήτηση.

Καλλιτεχνική βραδιά
Βιβλιοθήκη Φιλοσοφικής Σχολής

19.00-20.15

Η θεατρολόγος και μουσικός **Μυρτώ Πλουμίδη** θα ερμηνεύσει τα τραγούδια «Κι ήταν που λέτε μια φορά», «Ο Έκτορας και η Ανδρομάχη», «Ρίχνω την καρδιά μου στο πηγάδι», «Στην ποταμιά σωπαίνει το κανόνι», σε στίχους Ιάκωβου Καμπανέλλη και μουσική Μάνου Χατζιδάκι, με τη συνοδεία των μουσικών **Δημήτρη Σιδερή** (όμποε), **Δανάης Κιουπούργλου** (φλάουτο), **Μανούσου Πλουμίδη** (κλαρινέτο) και **Ελένης Αναστασιάδου** (πιάνο).

Ακολουθεί σύγχρονη performance βασισμένη στο θεατρικό έργο *Κρυφός Ήλιος* του Ιάκωβου Καμπανέλλη σε δραματουργική επεξεργασία, σκηνοθεσία και εκτέλεση της performer, θεατρολόγου και μουσικού **Μαρί-Σουζάν Μονζέλα**, συνοδεία πρωτότυπης πρωτοποριακής μουσικής της δρ. συνθέτριας και πιανίστριας **Χρύσας Μελισσάρη**, που γράφτηκε ειδικά για την performance.

Στη συνέχεια η θεατρολόγος και μουσικός **Ελένη-Μαρία Αντωνίου** με τον πιανίστα **Κωνσταντίνο Βουρλή** θα ερμηνεύσουν τα τραγούδια «Προσκύνημα», «Μαργαρίτα Μαγιοπούλα» και «Άσμα Ασμάτων» σε στίχους Ιάκωβου Καμπανέλλη και μουσική Σταύρου Ξαρχάκου, το πρώτο, και Μίκη Θεοδωράκη.

Μετά το πέρας των καλλιτεχνικών εκδηλώσεων θα ακολουθήσει μπουφές.

*

ΚΥΡΙΑΚΗ 2 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2022

Θέατρο Σταθμός

20.30-20.45 Προσέλευση

21.00-22.20 Παρακολούθηση της παράστασης *Αυτός, ο Άλλος και το Παντελόνι του* σε σκηνοθεσία **Μάνου Καρατζογιάννη** και ερμηνεία **Χρήστου Χατζηπαναγιώτη**

22.20-22.40 Ομιλία του καθηγητή **Γιώργου Η. Πεφάνη**, Προέδρου του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Συζήτηση σχετικά με την παράσταση και το έργο του Ιάκωβου Καμπανέλλη

Λήξη εργασιών συνεδρίου

*

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΕΔΡΩΝ

Αναγνώστου Ουρανία, Υποψήφια Διδάκτωρ Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Αναστάσογλου Δέσποινα, Σκηνοθέτις, Ηθοποιός, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Αντωνίου Ελένη-Μαρία, Θεατρολόγος, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Αττία Μαριζα, Υποψήφια Διδάκτωρ Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Βαμβούκος Αλέξανδρος, Υποψήφιος Διδάκτωρ Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Βουτζουράκη Αλεξάνδρα, Διδάκτωρ Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ, Πανεπιστημιακός Υπότροφος τμήματος φιλολογίας Πανεπιστημίου Κρήτης

Γαβριήλ Έλλη, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Δελαπόρτα Αικατερίνη, Παιδαγωγός θεάτρου, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Δημητρακοπούλου Κατερίνα, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Δούνια Τριανταφυλλιά, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Ζαρκαδάκη Βασιλική-Ελένη, Θεατρολόγος, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Κακαρά Γεωργία, Θεατρολόγος, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Καραγιαννοπούλου Ευθυμία, Θεατρολόγος, Θεατροπαιδαγωγός, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Καρκαντζού Βασιλική, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Καρπούζη Μαρία-Σάρρα, Θεατρολόγος, Σκηνοθέτις, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Κατσιώτη Ηρώ, Φιλολόγος, Θεατρολόγος, Υποψήφια Διδάκτωρ Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Κατσού Ναταλία, Συγγραφέας, Υποψήφια Διδάκτωρ Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Καφετζοπούλου Ιφιγένεια, Υποψήφια Διδάκτωρ Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Κορωνέλλου Μαρία, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Λαβράνος Αλέξανδρος, Μεταπτυχιακός Φοιτητής Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Λατανιώτη Ελένη, Υποψήφια Διδάκτωρ Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Μαραγκού Ευγενία, Ηθοποιός-Θεατρολόγος, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Μαρκαντόνης Φοίβος-Ιωάννης, Θεατρολόγος, Μεταπτυχιακός Φοιτητής Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Μαρούγκας Κωνσταντίνος, Υποψήφιος Διδάκτωρ Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Μπακογιάννη Αθηνά, Φιλολόγος, Θεατρολόγος, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Νικολοπούλου Κωνσταντία, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Ντούρου Μαγδαληνή, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών
ΕΚΠΑ

Παλληκάρη Ολίβια, Υποψήφια Διδάκτωρ Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Παπακωνσταντίνου Στυλιανή, Δραματολόγος, Τουρκολόγος, Μεταπτυχιακή
Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Ρουμπάνη Ελένη, Υποψήφια Διδάκτωρ Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Ρουμπιέ Αγγελική, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών
ΕΚΠΑ

Σακελλαροπούλου Ισμήνη, Θεατρολόγος, Σκηνοθέτις, Υποψήφια Διδάκτωρ
Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Σαμαροπούλου Σωτηρία, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών
Σπουδών ΕΚΠΑ

Σαουντζάκης Ηλίας, Μεταπτυχιακός Φοιτητής Τμήματος Θεατρικών Σπουδών
ΕΚΠΑ

Σιάμου Ιουλία, Σκηνοθέτις, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών
Σπουδών ΕΚΠΑ

Σιμάτου Παρασκευή, Θεατρολόγος, Δραματοθεραπεύτρια, Μεταπτυχιακή
Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Σολδάτου Μαρία-Ελένη, Υποψήφια Διδάκτωρ Τμήματος Θεατρικών Σπουδών
ΕΚΠΑ

Σούμπερτ Μαρία, Θεατρολόγος, Δραματοθεραπεύτρια, Υποψήφια Διδάκτωρ
Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Στρατάκη Αγγελική, Ηθοποιός, Θεατρολόγος, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος
Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Ταμιωλάκη Βαλεντίνα, Υποψήφια Διδάκτωρ Τμήματος Θεατρικών Σπουδών
ΕΚΠΑ

Τρομπούκη Αγγελική, Χορογράφος, Θεατρολόγος, Υποψήφια Διδάκτωρ
Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Φρακτοπούλου Εύα, Ηθοποιός, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών
Σπουδών ΕΚΠΑ

Χαλκιάς Θανάσης, Ηθοποιός, Σκηνοθέτης, Θεατρολόγος, Μεταπτυχιακός
Φοιτητής Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Το εικαστικό έργο της αφίσας είναι της Γεωργίας Κακαρά.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΤΜΗΜΑ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΚΠΑ

Πρόεδρος

Γιώργος Π. Πεφάνης, Καθηγητής

Αντιπρόεδρος

Καίτη Διαμαντάκου, Καθηγήτρια

Μέλη

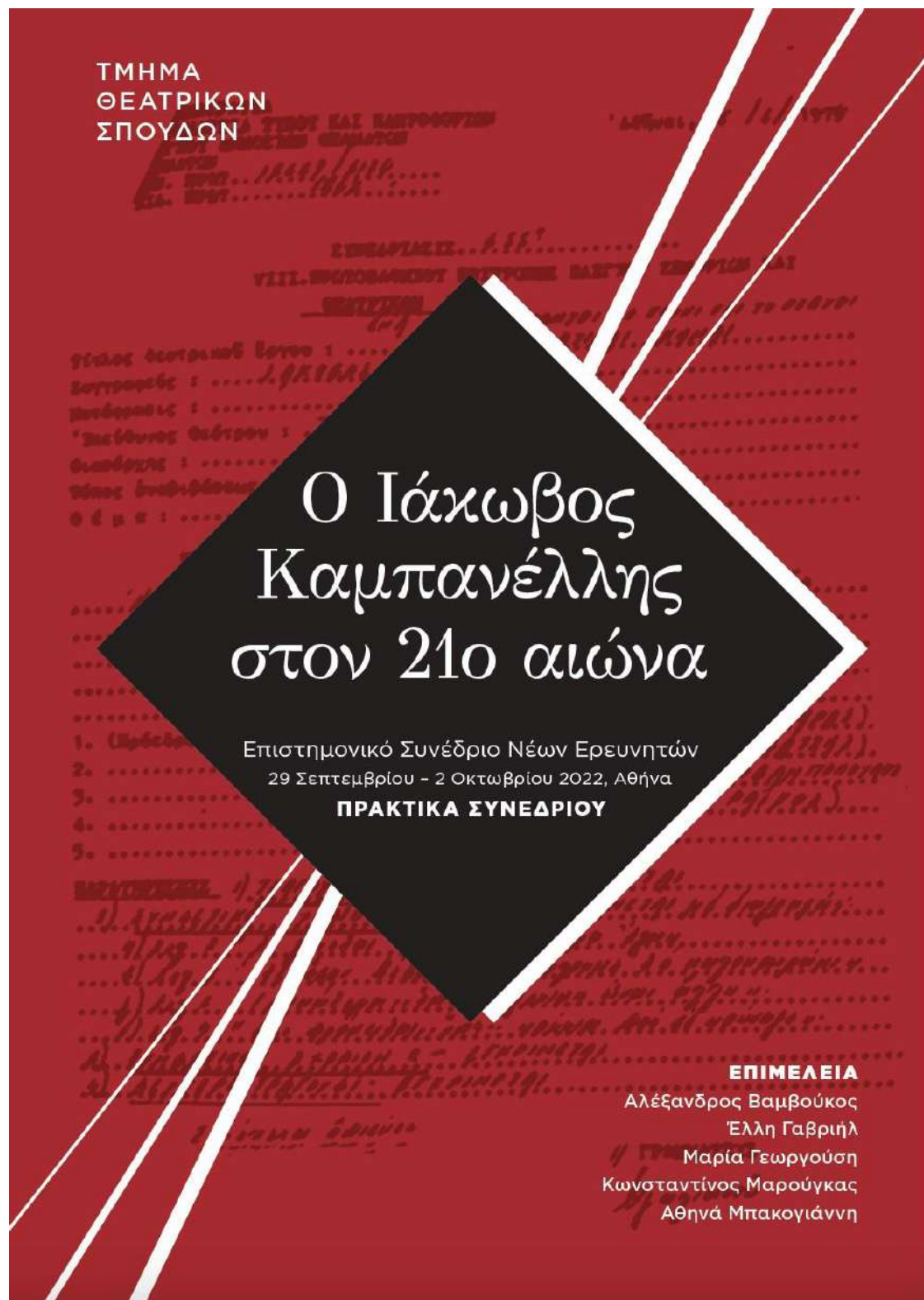
Αλεξία Αλτουβά, Επίκουρη Καθηγήτρια
Γρηγόρης Ιωαννίδης, Αναπληρωτής Καθηγητής
Κλειώ Φανουράκη, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΤΜΗΜΑ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΚΠΑ

Αλέξανδρος Βαμβούκος, Υποψήφιος Διδάκτωρ
Κωνσταντίνος Μαρούγκας, Υποψήφιος Διδάκτωρ
Αθηνά Μπακογιάννη, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια
Ισμήνη Σακελλαροπούλου, Υποψήφια Διδάκτωρ
Αγγελική Στρατάκη, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια

1.2 Εκδόσεις

1. Αλέξανδρος Βαμβούκος, Έλλη Γαβριήλ, Μαρία Γεωργούση, Κωνσταντίνος Μαρούγκας, Αθηνά Μπακογιάννη (επιμ.), *Ο Ιάκωβος Καμπανέλλης στον 21ο αιώνα. Επιστημονικό συνέδριο νέων ερευνητών (29 Σεπτεμβρίου – 2 Οκτωβρίου 2022, Αθήνα). Πρακτικά Συνεδρίου*. Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Αθήνα 2023.

ΤΜΗΜΑ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ο Ιάκωβος Καμπανέλλης στον 21ο αιώνα

Επιστημονικό Συνέδριο Νέων Ερευνητών
29 Σεπτεμβρίου - 2 Οκτωβρίου 2022, Αθήνα

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

Αλέξανδρος Βαμβούκος
Έλλη Γαβριήλ
Μαρία Γεωργούση
Κωνσταντίνος Μαρούγκας
Αθηνά Μπακογιάννη

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, ΕΚΠΑ

Πρόεδρος

Γιώργος Π. Πεφάνης, Καθηγητής

Αντιπρόεδρος

Καίτη Διαμαντάκου, Καθηγήτρια

Μέλη

Αλεξία Αλτουβά, Επίκουρη Καθηγήτρια
Γρηγόρης Ιωαννίδης, Αναπληρωτής Καθηγητής
Κλειώ Φανουράκη, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, ΕΚΠΑ

Αλέξανδρος Βαμβούκος, Υποψήφιος Διδάκτωρ
Κωνσταντίνος Μαρούγκας, Υποψήφιος Διδάκτωρ
Αθηνά Μπακογιάννη, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια
Ισμήνη Σακελλαροπούλου, Υποψήφια Διδάκτωρ
Αγγελική Στρατάκη, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια

Περιεχόμενα

Εισαγωγή / 9

ΠΡΩΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Ιάκωβος Καμπανέλλης: Ζητήματα
κειμενικής, δραματολογικής και
συγκριτικής ανάλυσης του έργου του

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΚΑΦΕΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

Ιάκωβος Καμπανέλλης – Nikolai Evreinov: διακειμενικές προσεγγίσεις / 16

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΤΡΟΜΠΟΥΚΗ

Ο κώδικας της κίνησης στον *Αόρατο θίασο* του Ιάκωβου Καμπανέλλη / 24

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

Το θέμα του πολέμου στο έργο του Ιάκωβου Καμπανέλλη / 31

ΡΕΑ ΣΑΜΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ο καφκικός Καμπανέλλης: μια μελέτη για την *Απουσία των τιμωρημένων* και
την ευρύτερη επιρροή του Φραντς Κάφκα στο έργο του Καμπανέλλη / 39

ΜΑΡΙΑ-ΕΛΕΝΗ ΣΟΛΔΑΤΟΥ

Η μορφή του ξένου στη δραματοουργία του Ιάκωβου Καμπανέλλη / 48

ΟΥΡΑΝΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ

Ο μπαμπάς ο πόλεμος του Ιάκωβου Καμπανέλλη, μια πρωτοποριακή
πολιτικο-οικονομική επιτομή της διατροφής / 54

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΚΑΡΚΑΝΤΖΟΥ

Το κωμικό στοιχείο στο θέατρο του Ιάκωβου Καμπανέλλη: μια
γλωσσολογική προσέγγιση στο έργο *Ο μπαμπάς ο πόλεμος* / 62

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ ΔΟΥΝΙΑ

Ο δρόμος περνά [από] μέσα από το Μαουτχάουζεν / 71

ΗΛΙΑΣ ΣΑΠΟΥΝΤΖΑΚΗΣ

*Αυτός και το πανταλόνι του: Φροϋδική αναβλητικότητα
και Η τελευταία μαγνητοταινία του Κραπ / 79*

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΛΑΒΡΑΝΟΣ

*Ανοικοδόμηση και ερείπωση στο έργο του Ιάκωβου Καμπανέλλη:
η πολιτική διάσταση των ονείρων στον 21ο αιώνα / 88*

ΕΥΘΥΜΙΑ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ

*Ζητήματα καλλιτεχνικής αυτοαναφορικότητας στην Ηλικία
της νύχτας του Ιάκωβου Καμπανέλλη / 93*

ΕΥΓΕΝΙΑ ΜΑΡΑΓΚΟΥ

*Ο Πάνω και ο Κάτω κόσμος. Η πολιτική σηματοδότηση της μεταγραφής
του μύθου της Περσεφόνης στο έργο του Καμπανέλλη / 99*

ΝΑΤΑΛΙΑ ΚΑΤΣΟΥ

*«Αφήστε τους να ζήσουνε». Μορφές που στοιχειώνουν (σ)
τη δραματουργία του Ιάκωβου Καμπανέλλη / 107*

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΒΟΥΤΖΟΥΡΑΚΗ

*Η απάρνηση της κοινωνικής ταυτότητας και οι συνέπειές της στους
θεατρικούς και κινηματογραφικούς ήρωες του Ιάκωβου Καμπανέλλη / 114*

ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

*Ιάκωβος Καμπανέλλης: Ζητήματα
ιστορίας ή/και θεωρίας παράστασης και
θεατρικής πρόσληψης του έργου*

ΜΑΡΙΖΑ ΑΤΤΙΑ

*Η θεατρική συμβολή του Ιάκωβου Καμπανέλλη στους
Εταιρικούς Θιάσους του ΟΕΘ-ΣΕΗ / 124*

ΜΑΡΙΑ-ΣΑΡΡΑ ΚΑΡΠΟΥΖΗ

*Η δραματουργία του Ιάκωβου Καμπανέλλη κατά την περίοδο της
δικτατορίας: Οι παρεμβάσεις της λογοκρισίας στο έργο του / 130*

ΙΟΥΛΙΑ ΣΙΑΜΟΥ

Ο γορίλας και η Ορτανσία.
Ένα πρωτοποριακό έργο σε λάθος εποχή / **144**

ΟΛΙΒΙΑ ΠΑΛΛΗΚΑΡΗ

Η αυλή των θαυμάτων: Από τη σκηνή του Θεάτρου
Τέχνης στο Μέγαρο Μουσικής / **150**

ΕΛΕΝΗ ΡΟΥΜΠΑΝΗ

Η «καταδιωγμένη» αντίσταση της Ασπασίας:
Επιχειρήματα και προσχήματα / **158**

ΘΑΝΑΣΗΣ ΧΑΛΚΙΑΣ

Ο εχθρός λαός. Ζητήματα πρόσληψης ενός ιδιότυπου δείγματος Θεάτρου-
ντοκουμέντο / **166**

ΣΤΕΛΛΑ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Μεταφράσεις και παραστάσεις του Ιάκωβου Καμπανέλλη στο εξωτερικό:
Ο μπαμπάς ο πόλεμος και Η αυλή των θαυμάτων στην Τουρκία / **176**

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ ΝΤΟΥΡΟΥ

Η Στέλλα με τα κόκκινα γάντια σε σκηνοθεσία Γιάννου Περλέγκα
ως μια υπονόμηση του μύθου της Στέλλας του Μιχάλη Κακογιάννη / **184**

ΜΑΡΙΑ ΚΟΡΩΝΕΛΛΟΥ

Το μεγάλο μας τσίρκο του Καμπανέλλη: κείμενο και παράσταση,
χρονικό συνυφασμένο με τα χρόνια της δικτατορίας / **192**

ΒΑΛΕΝΤΙΝΑ ΤΑΜΙΩΛΑΚΗ

Το φως στην Ηλικία της νύχτας (1959): Όψη και αφήγηση / **200**

ΕΛΕΝΗ-ΜΑΡΙΑ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Αναπαραστάσεις της θηλυκότητας στη Στέλλα με τα κόκκινα γάντια
του Ιάκωβου Καμπανέλλη. Από την οθόνη στη streaming σκηνή / **213**

ΤΡΙΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Ιάκωβος Καμπανέλλης: Προσεγγίσεις και εφαρμογές του έργου του στην εκπαίδευση και τη δραματοθεραπεία

ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΚΑΡΑ

*E-Kambanellis, ή προσεγγίζοντας τον Ιάκωβο Καμπανέλλη στη
Δευτεροβάθμια τυπική εκπαίδευση μέσω του θεάτρου στην
εκπαίδευση και των ψηφιακών τεχνολογιών / 222*

ΜΑΡΙΑ ΣΟΥΜΠΕΡΤ

*Ρόλοι και σχέσεις στην Αυλή των θαυμάτων μέσα από
μια δραματοθεραπευτική επεξεργασία / 235*

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΡΟΥΓΚΑΣ

*Η διδακτική προσέγγιση του θεατρικού έργου στη Δευτεροβάθμια
Εκπαίδευση: Το παράδειγμα του Ιάκωβου Καμπανέλλη / 243*

ΗΡΩ ΚΑΤΣΙΩΤΗ

*Ο Ιάκωβος Καμπανέλλης στην αυλή των θαυμάτων
του: μια εκπαιδευτική ταινία / 256*

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΣΙΜΑΤΟΥ

*Καμπανέλλης και Οδυσσέας: μια δραματοθεραπευτική προσέγγιση του ρόλου
του Οδυσσέα στο έργο *Η τελευταία πράξη* και η πρακτική της εφαρμογή / 264*

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΔΕΛΑΠΟΡΤΑ

*Η αρπαγή της Περσεφόνης: Προσεγγίζοντας το σενάριο του Καμπανέλλη με
οδηγό τον αρχαίο μύθο και τις τεχνικές του εκπαιδευτικού δράματος / 272*

ΤΕΤΑΡΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Ιάκωβος Καμπανέλλης:
Αποτυπώματα του έργου του στα
μέσα Ήχου και Εικόνας

ΕΥΑ ΦΡΑΚΤΟΠΟΥΛΟΥ

Όνειρο στο ελληνικό τοπίο / **280**

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Ο Ιάκωβος Καμπανέλλης και το ραδιοφωνικό θέατρο / **288**

ΒΑΣΙΛΙΚΗ-ΕΛΕΝΗ ΖΑΡΚΑΔΑΚΗ

Έντεχνη ποίηση και λαϊκό τραγούδι στη μουσική του Μίκη Θεοδωράκη
για τη Γειτονιά των αγγέλων του Ιάκωβου Καμπανέλλη / **296**

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΑΝΑΣΤΑΣΟΓΛΟΥ

Η δομική λειτουργία της αρχαίας τραγωδίας στο σενάριο
του Δράκου του Ιάκωβου Καμπανέλλη / **301**

Κατάλογος εισηγητών και εισηγητριών / **308**

Συγκεντρωτική Βιβλιογραφία / **311**

2. Γιώργος Π. Πεφάνης, Θάλεια Μπουσιοπούλου (επιμ.), *Επιστροφή στον Έσω Θίασο. Νέες προσεγγίσεις στο έργο του Ιάκωβου Καμπανέλλη*, Αιγόκερως, Αθήνα 2023.

**ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΟΝ ΕΣΩ ΘΙΑΣΟ.
ΝΕΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟ
ΤΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ ΚΑΜΠΑΝΕΛΛΗ**

Επιμέλεια
ΓΙΩΡΓΟΣ Π. ΠΕΦΑΝΗΣ - ΘΑΛΕΙΑ ΜΠΟΥΣΙΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΙΓΟΚΕΡΩΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Γιώργος Π. Πεφάνης: Επανεξετάζοντας τον κόσμο του Καμπανέλλη στις αρχές του 21ου αιώνα. Μια εισαγωγή	9
--	---

Φιλοσοφικές πτυχές

Γιώργος Π. Πεφάνης: Αυτός και ο Άλλος. Ο Καμπανέλλης και ο Λένινας	23
Ιφιγένεια Καφετζοπούλου: Ιάκωβος Καμπανέλλης - Nikolai Evreinov: διακειμενικές προσεγγίσεις	35
Θάλεια Μπουσιοπούλου: Συμβάν, συμβαντικότητα, αλήθεια στη δραματουργία του Ιάκωβου Καμπανέλλη: μια μπαντιουική ανάγνωση	47
Ναταλία Κατσού: «Αφήστε τους να ζήσουν». Μορφές που στοιχειώνουν στη δραματουργία του Ιάκωβου Καμπανέλλη	61
Αλέξανδρος Λαβράνος: Ανοικοδόμηση και ερείπωση στο έργο του Ιάκωβου Καμπανέλλη: η πολιτική διάσταση των ονείρων στον 21ο αιώνα	71
Διονυσία Μπουζιώτη: Ο πόλεμος μέσα τους: σωματοκεντρικές προσεγγίσεις της πρώιμης μεταπολεμικής δραματουργίας του Ιάκωβου Καμπανέλλη	77

Δραματολογικές αναλύσεις

Ουρανία Αναγνώστου: <i>Ο μπαμπάς ο πόλεμος</i> του Ιάκωβου Καμπανέλλη, μια πρωτοπύρος πολιτικο-οικονομική επιτομή της διατροφής	93
Γρηγόρης Ιωαννίδης: Η τριλογία της ματαιωμένης νιότης	103
Στέλιος Κρασσανάκης: Το μεγάλο ταξίδι του Ιάκωβου. Μια συνάντηση εκεί και εδώ	113
Ελευθερία Ράπτου: Θέατρο Ανατομίας: Η ασθένεια και η ίαση ως εννοιολογική, δραματική και παραστασιακή διαδικασία στα έργα του Ιάκωβου Καμπανέλλη <i>Τα τέσσερα πόδια του τραπέζιου και Ο δρόμος περνά από μέσα</i>	125
Μαριαλένη Σολδάτου: Η μορφή του ξένου στη δραματουργία του Ιάκωβου Καμπανέλλη	135
Θωμάς Τσαλαπάτης: <i>Αυτός και το παντελόني του</i> : Ο αρχετυπικός νεοελληνικός μονόλογος	143
Θανάσης Χαλκιάς: <i>Ο εχθρός λαός</i> . Ζητήματα πρόσληψης ενός ιδιώτηπου δείγματος θεάτρου-ντοκουμέντο	147

Παραστασιολογικές και κινηματογραφικές αναλύσεις

- Μιχαέλα Αντωνίου: *Θεατρικότητα της μεταφοράς:*
Η θεατρικότητα ως όπλο αντίστασης. *Το μεγάλο μας τσίρκο*, 1973 159
- Αλεξάνδρα Βουντζουράκη: Η απάρνηση της κοινωνικής ταυτότητας
και οι συνέπειές της στους θεατρικούς και κινηματογραφικούς ήρωες
του Ιάκωβου Καμπανέλλη 175

Πρόσληψη και εκπαιδευτικές προσεγγίσεις

- Κατερίνα Διακουμοπούλου: Παραστάσεις έργων του Ιάκωβου Καμπανέλλη
στις Βρυξέλλες και στο Λουξεμβούργο: 1991-2022 191
- Βασίλης Ζακόπουλος: Μορφές ψηφιακής αξιοποίησης αναφοράς
και προβολής της εργογραφίας του Ιάκωβου Καμπανέλλη στην εκπαίδευση 203
- Κωνσταντίνος Μαρούγκας: Η διδακτική προσέγγιση του θεατρικού έργου
στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση: το παράδειγμα του Ιάκωβου Καμπανέλλη 217
- Μαρία Σούμπερτ: Ρόλοι και σχέσεις μέσα από την *Αυλή των θαυμάτων*.
Το έργο του Ιάκωβου Καμπανέλλη μέσα από μια δραματοθεραπευτική επεξεργασία 231

Σημειώσεις 241

Βιβλιογραφία 285

2. 2ο Επιστημονικό Συνέδριο Νέων Ερευνητών με τίτλο «Ο Μάριος Ποντίκας στον 21ο αιώνα»

5 και 6 Οκτωβρίου 2023

Αμφιθέατρο της Βιβλιοθήκης της Φιλοσοφικής Σχολής

Προς τιμήν του συγγραφέα, Μάριου Ποντίκα, και του σημαντικού έργου του, το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο, Δραματουργία, Παράσταση, Εκπαίδευση» του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, σε συνεργασία με τα Ερευνητικά Εργαστήρια του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ: «Θέατρο, Φιλοσοφία και Εκπαίδευση» και «Έρευνας και Τεκμηρίωσης του Νεοελληνικού Θεάτρου» διοργάνωσε το 2ο Επιστημονικό Συνέδριο Νέων Ερευνητών με τίτλο «Ο Μάριος Ποντίκας στον 21ο αιώνα».

Στόχος του συνεδρίου ήταν οι νέοι ερευνητές να έρθουν σε επαφή, να ερευνήσουν και να προσεγγίσουν το έργο του Μάριου Ποντίκα μέσα από τους άξονες της δραματουργίας, της παραστασιογραφίας, της διδακτικής του θεάτρου και τη δημιουργική γραφή, αναδεικνύοντας με αυτόν τον τρόπο τον πολυσχιδή χαρακτήρα της γραφής του. Ταυτόχρονα ήταν ζητούμενο να προβληθεί το έργο του συγγραφέα στο ευρύ κοινό.

Την έναρξη χαιρέτισαν ο Πρόεδρος του τμήματος Θεατρικών Σπουδών και του Μεταπτυχιακού Προγράμματος, καθηγητής κύριος Γιώργος Πεφάνης, το μέλος του Συμβουλίου Διοίκησης του ΕΚΠΑ, καθηγητής κύριος Αχιλλέας Χαλδαιάκης, ο Κοσμήτορας της Φιλοσοφικής Σχολής, καθηγητής κύριος Γεράσιμος Ζώρας και ο Πρόεδρος της εταιρείας Ελλήνων συγγραφέων, κύριος Παναγιώτης Μέντης.

Στο συνέδριο συμμετείχαν περισσότεροι από 60 νέοι ερευνητές. Το διήμερο πρόγραμμα, περιελάμβανε εισηγήσεις, performances και εργαστήρια που έθεταν στο επίκεντρο το έργο του Μάριου Ποντίκα. Η προσέλευση του κοινού ξεπέρασε τις προσδοκίες των διοργανωτών. Ξεχωριστή αναφορά θα πρέπει να γίνει στη Στρογγυλή Τράπεζα, στην οποία παρευρέθηκαν σημαντικοί άνθρωποι του θεάτρου, συνεργάτες, φίλοι και η σύζυγος του Μάριου Ποντίκα, κυρία Βίκυ Μουνδρέα-Ποντίκα, όπου κατέθεσαν μηνύμες και εμπειρίες τους γύρω από την προσωπικότητα και το έργο του συγγραφέα, χαρίζοντας στο ακροατήριο μια ανοιχτή και θερμή συζήτηση.

Κατά τη διάρκεια του συνεδρίου παρουσιάστηκαν νέα ερευνητικά δεδομένα, νέες προσεγγίσεις, αποτιμήσεις και προοπτικές γύρω από το έργο του σπουδαίου Έλληνα συγγραφέα. Μετά την ολοκλήρωση του συνεδρίου ακολούθησε καλλιτεχνική μουσική εκδήλωση στον προαύλιο χώρο της Βιβλιοθήκης, επισφραγίζοντας με τον καλύτερο τρόπο τη λήξη των εργασιών.

Κάνοντας έναν συλλογικό απολογισμό το συνέδριο θα μπορούσε να χαρακτηριστεί επιτυχημένο, καθώς η ανατροφοδότηση που δόθηκε από την επιστημονική επιτροπή και από το κοινό ήταν θετική, ενώ ταυτόχρονα υπήρξε γόνιμος διάλογος στο κομμάτι των συζητήσεων.

Η διοργάνωση των Συνεδρίων Νέων Ερευνητών, είναι μια πρωτοβουλία των μεταπτυχιακών φοιτητών του προγράμματος, που πλέον έχει ένας θεσμός που εξελίσσεται τόσο στο οργανωτικό όσο και στο επιστημονικό του μέρος, με διαφορετική θεματική κάθε χρόνο, αλλά πάντα έχοντας ως κεντρικό άξονα αναφοράς νεοέλληνες συγγραφείς και θέτοντας νέες διαστάσεις προς διερεύνηση. Σημαντική προσθήκη στο πρόγραμμα του φετινού συνεδρίου ήταν οι performances και το workshop, που έδωσαν μια καλλιτεχνική-επιτελεστική χροιά σε όλο το εγχείρημα.

Σπουδαίο να αναφερθεί είναι πως θα ακολουθήσει έκδοση των πρακτικών του συνεδρίου τα οποία βρίσκονται στο στάδιο της επιμέλειας.

Στην επιτυχή έκβαση των εργασιών έλαβαν μέρος και συνέβαλαν ποικιλοτρόπως, εκτός από τα μέλη της Επιστημονικής και Οργανωτικής επιτροπής, συνάδελφοι, διοικητικό προσωπικό, όπως και εθελοντές φοιτητές που υποστήριξαν την οργάνωση και «διάνθισαν» το συνέδριο. Επίσης σημαντική ήταν η συνεισφορά των χορηγών και υποστηρικτών του συνεδρίου που στήριξαν οικονομικά και επικοινωνιακά αυτή τη μεγάλη εκδήλωση.

2.1 Αφίσα – Πρόγραμμα

**5-6/
10/
2023**

Επιστημονικό Συνέδριο Νέων Ερευνητών

**Ο Μάριος Ποντίκας
στον 21ο αιώνα**

Αμφιθέατρο
της
Βιβλιοθήκης
της
Φιλοσοφικής
Σχολής

Διοργανοίτες

 <p>ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών</p>	 <p>ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Εθνικών και Καποδιστριακών Πανεπιστημίων Αθηνών — ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ — ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ Τμήμα Θεωρητικών Σπουδών</p>	<p>Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών "Εθνικό & Παγκόσμιο Θέατρο Δραματουργία, παράσταση, εκπαίδευση"</p>
---	---	--

«Ο Μάριος Ποντικός στον 21ο αιώνα»

Επιστημονικό Συνέδριο Νέων Ερευνητών

5 & 6 Οκτωβρίου 2023

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΠΕΜΠΤΗ 5 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2023

Αμφιθέατρο Βιβλιοθήκης Φιλοσοφικής Σχολής

12:30-13:15 Προσέλευση/Εγγραφές

13:15-13:45 Χαιρετισμοί από εκπροσώπους του Πανεπιστημίου

13:45-15:30 Α' Συνεδρία: Μάριος Ποντικός: Δραματοουργία και Παράσταση I
Πρόεδρος: **Ουρανία Αναγνώστου**

13:45-14:00 Αγγελική-Μαρία Ντούφα

Ο επαναπροσδιορισμός της παράδοσης του μύθου του Οιδίποδα Τυράννου στο έργο του Μάριου Ποντίκα *Ο δολοφόνος του Λάιου και τα κοράκια*

14:00-14:15 Ειρήνη Αρτοπούλου

Βασικές ορίζουσες του δραματικού και του σκηνικού χώρου στο έργο του Μάριου Ποντίκα

14:15-14:30 Μάνος Λαμασκηνός

Σύγχρονες σκηνικές προσεγγίσεις της νεοελληνικής δραματοουργίας: *Το Τρομπόνι* του Μάριου Ποντίκα από το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος (2012)

14:30-14:45 Αθηνά Μπακογιάννη

Οι σκηνικές προσεγγίσεις των έργων του Μάριου Ποντίκα από το Θεσσαλικό Θέατρο

14:45-15:00 Κατερίνα Δημητρακοπούλου

Ο γάμος του Μάριου Ποντίκα: Θέατρο Τέχνης 1980 – θέατρο Επί Κολωνώ 2023

15:00-15:15 Κωνσταντία Νικολοπούλου

Οι θεατές του Μάριου Ποντίκα από τον 20ό αιώνα στον 21ο

15:15-15:30 Συζήτηση

Performance

15:30-15:50 Κατερίνα Κήκου

Κινησιολογικές προτάσεις για τον ρόλο της Κορακίνας στο έργο *Ο δολοφόνος του Λάιου και τα κοράκια* του Μάριου Ποντίκα (βίντεο).

15:50-16:30 Διάλειμμα/καφές

Performance

16:30-16:50 Κατερίνα Αγγελοπούλου – Ελένη Βρυώνη – Χριστίνα Κανελλοπούλου
«Γιατί τώρα» (Σκηνική προσέγγιση στον *Γάμο* του Μάριου Ποντίκα)

16:50-18:35 Β' Συνεδρία: Μάριος Ποντίκας: Δραματουργία και Παράσταση II
Πρόεδρος: **Ισμήνη Σακελλαροπούλου**

16:50-17:05 Ελπίδα Αραβαντινού-Ζαφείρη – Νικόλαος Κλάδης

«Γιατί τώρα», *Ο γάμος* του Μάριου Ποντίκα ως οδηγός για τη σύνθεση ενός θεατρικού ντοκιμαντέρ

17:05-17:20 Αιμίλιος Κλήμης

Ο ρόλος της μεταγραφής στην εργογραφία του Μάριου Ποντίκα: Από τη *Γυναίκα του Λωτ* στο *Ο δολοφόνος του Λάιου και τα κοράκια* κι έπειτα στο *Χλιμίντρισμα*

17:20-17:35 Μαριαλένη Σολδάτου

Αόρατοι και αμίλητοι Άλλοι στο έργο του Μάριου Ποντίκα

17:35-17:50 Ιφιγένεια Καφετζοπούλου

Θέατρο και πολιτική στα έργα του Μάριου Ποντίκα και η πολιτική ως θέατρο στη ζωή του Βολοντίμυρ Ζελένσκι

17:50 -18:05 Μαγδαληνή Ντούρου

Ηχοτοπία καταστροφής και «in-your-ear» βία στο έργο του Μάριου Ποντίκα

18:05-18:20 Παύλος Σούλης

Ο τόπος στους *Θεατές* του Μάριου Ποντίκα και η αρχή της εντροπικής αύξησης σε συγκοινωνούντα δοχεία

18:20 -18:35 Συζήτηση

Performance

18:35-18:55 Αφροδίτη Φλώρου – Ελένη Φαλατάκη – Μαρία Παππά – Σοφία Ρίζου –
Ελίνα Παπαθεοδώρου

Διαμεσικότητα στο έργο *Ο δολοφόνος του Λάιου και τα κοράκια*

18:55 – 19:30 Διάλειμμα

Workshop

19:30-20:30 Δήμητρα Νικολοπούλου

Χλιμντρίσματα: κείμενα, συμβάντα και ζωντανές δράσεις (live art)

Λήξη εργασιών πρώτης ημέρας

Εικαστικό έργο: Κωνσταντίνα Καλλέργη

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 6 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2023

Αμφιθέατρο Βιβλιοθήκης Φιλοσοφικής Σχολής

12:30-13:00 Προσέλευση/Εγγραφές

13:00-14:45 Α΄ Συνεδρία: Μάριος Ποντίκας: Δραματολογία και Παράσταση III
Πρόεδρος: Έλλη Μειμάρη

13:00-13:15 Αναγνώστου Ουρανία

Η αναζήτηση του μέτρου στον ανθρωποφαγικό κόσμο του Μάριου Ποντίκα

13:15-13:30 Ελένη Κόρρου – Ελευθερία Κωνσταντοπούλου – Κωνσταντίνος Μαυρόπουλος – Στυλιανή-Σουλτάνα Νικόλη – Δέσποινα Παπαγιαννοπούλου

Μάριος Ποντίκας: Μια κειμενική ανάγνωση των πολιτικών και ιδεολογικών συνιστωσών του έργου του

13:30-13:45 Αριστείδης Λαυρέντζος

Θεατρικά έργα του Μάριου Ποντίκα στις Βρυξέλλες και το Λουξεμβούργο (1986, 2013, 2022)

13:45-14:00 Μαριάννα Κουκουλεκίδου

Ο γάμος του Ποντίκα: Τρεις δημιουργοί για την αναβίωση ενός –πολιτικού– ελληνικού χοροθεάτρου

14:00-14:15 Αγγελική Στρατάκη

Ο γάμος του Μάριου Ποντίκα από την ομάδα «Ξανθίας»: Εξερευνώντας τη λειτουργία της γυμνότητας, τους στόχους και τις αντιλήψεις της.

14:15-14:30 Δημήτρης Χατζηθεοδοσίου

Η Νέκρια του Μάριου Ποντίκα

14:30-14:45 Συζήτηση

14:45-15:15 Διάλειμμα/Καφές

Performance

15:15-15:35 Άννα Ματζιάρη

Συνομιλώντας με το έργο *Εσωτερικά ειδήσεις*

15:35-17:20 Β΄ Συνεδρία: Μάριος Ποντίκας: Διδακτική του θεάτρου, θεατρική μετάφραση, δημιουργική γραφή

Πρόεδρος: Χριστιάννα Γεωργιάδου

15:35-15:50 Κωνσταντίνος Μαρούγκας

Οι *Εσωτερικά ειδήσεις* του Μάριου Ποντίκα μέσα από τη «δημοσιογραφική» ματιά των εφήβων

15:50-16:05 Μάνος Κουνουγάκης

Θεατρική διασκευή του διηγήματος «Υπερπληθυσμός» του Μάριου Ποντίκα

16:05-16:20 Ελένη Λατανιώτη

Μάριος Ποντίκας και η συμπερίληψη μέσω της θεατρικής αγωγής

16:20-16:35 Ευδοκία Μανόχη

Οι Καλές Τέχνες στο θεατρικό έργο του Μάριου Ποντίκα

16:35-16:50 Σοφία Πογκοσιάν

Δραματοποίηση των ποιημάτων του Μάριου Ποντίκα «Εις το βάθος κήπος» και «Όρτσα τα πανιά»

16:50-17:05 Ηρώ Τζιντρούδη

Το αποτύπωμα της έννοιας του έθνους στη δραματουργία του Μάριου Ποντίκα: Η περίπτωση της *Εθνικής εορτής*

17:05-17:20 Συζήτηση

Performance

17:20-17:40 Μαρί-Σουζάν Μουζέλα

Τρομπόνι - Μηχανισμοί Εξουσίας, Screen - Based Performance βασισμένη στο θεατρικό έργο *Τρομπόνι* του Μάριου Ποντίκα

Εικαστικό έργο: Κωνσταντίνος Υψηλάντης (μαθητής της Γ' Δημοτικού), εμπνευσμένος από την επαφή του με το έργο του Μάριου Ποντίκα

17:40-18:00 Διάλειμμα

18:00-19:00 Συμπεράσματα-Στρογγυλή τράπεζα

Συμμετέχουν:

Ο θεατρικός συγγραφέας, **Γιάννης Χρυσούλης**

Ο συγγραφέας, **Θωμάς Τσαλαπάτης**

Η σκηνοθέτις, **Νικαίτη Κοντούρη**

Ο σκηνοθέτης, **Σταύρος Τσακίρης**

Ο θεατρικός συγγραφέας, **Παναγιώτης Μέντης**

Η ηθοποιός, **Μαρία Κάτσηνου**

Ο Πρόεδρος του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, καθηγητής **Γιώργος Π. Πεφάνης** θα συντονίσει τη συζήτηση.

Θα παρίσταται η σύζυγος του Μάριου Ποντίκα, **Βίκυ Μουνδρέα-Ποντίκα**

Λήξη εργασιών συνεδρίου

19:00-19:20 Καλλιτεχνική εκδήλωση

Η θεατρολόγος και μουσικός **Ελένη-Μαρία Αντωνίου** μαζί με τους **Μανώλη Βουγιουκαλάκη** (βιολί), **Μάνο Βλάχο** (κόντρα μπάσο) και **Αιμιλιανό Σταυρινό** (πιάνο) θα ερμηνεύσουν τραγούδια σε στίχους του Μάριου Ποντίκα.

Μετά το πέρας της καλλιτεχνικής εκδήλωσης θα ακολουθήσει μπουφές.

Εικαστικό έργο: Ελένη Παπαθεοδώρου

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΕΔΡΩΝ

Αγγελοπούλου Κατερίνα, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Αναγνώστου Ουρανία, Υποψήφια Διδάκτωρ Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Αραβαντινού-Ζαφείρη Ελπίδα, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Αρτοπούλου Ειρήνη, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Βρυώνη Ελένη, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Λαμασκηνός Μάνος, Υποψήφιος Διδάκτωρ Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Δημητρακοπούλου Κατερίνα, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Κανελλοπούλου Χριστίνα, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Καφετζοπούλου Ιφιγένεια, Υποψήφια Διδάκτωρ Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Κήκου Κατερίνα, Υποψήφια Διδάκτωρ Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Κλάδης Νικόλαος, Μεταπτυχιακός Φοιτητής Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Κλήμης Αιμίλιος, Μεταπτυχιακός Φοιτητής Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Κόρρου Ελένη, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Κουκουλεκίδου Μαριάννα, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Κουνουγάκης Μάνος, Μεταπτυχιακός Φοιτητής Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Κωνσταντοπούλου Ελευθερία, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Λατανιώτη Ελένη, Υποψήφια Διδάκτωρ Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Λαυρέντζος Αριστείδης, Υποψήφιος Διδάκτωρ Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Μανόχη Ευδοκία, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Μαρούγκας Κωνσταντίνος, Υποψήφιος Διδάκτωρ Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Ματζιάρη Άννα, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Μπακογιάννη Αθηνά, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Μαυρόπουλος Κωνσταντίνος, Μεταπτυχιακός Φοιτητής Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Μουζέλα Μαρί-Σουζάν, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Νικόλη Στυλιανή-Σουλτάνα, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Νικολοπούλου Δήμητρα, Υποψήφια Διδάκτωρ Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Νικολοπούλου Κωνσταντία, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Ντούρου Μαγδαληνή, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Ντούφα Αγγελική-Μαρία, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Παπαγιαννοπούλου Δέσποινα, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Παπαθεοδώρου Ελίνα, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Παππά Μαρία, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Πογκοσιάν Σοφία, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Ρίζου Σοφία, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Σολδάτου Μαριαλένη, Υποψήφια Διδάκτωρ Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Σούλης Παύλος, Υποψήφιος Διδάκτωρ Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Στρατάκη Αγγελική, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Τζιντρούδη Ηρώ, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Φαλατάκη Ελένη, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Φλόρου Αφροδίτη, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Χατζηθεοδοσίου Δημήτρης, Μεταπτυχιακός Φοιτητής Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Το εικαστικό έργο της αφίσας είναι του Παύλου Σούλη.

**ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΤΜΗΜΑ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΚΠΑ**

Πρόεδρος

Γιώργος Π. Πεφάνης, Καθηγητής

Αντιπρόεδρος

Καίτη Διαμαντάκου, Καθηγήτρια

Μέλη

Αλεξία Αλτουβά, Επίκουρη Καθηγήτρια
Γρηγόρης Ιωαννίδης, Αναπληρωτής Καθηγητής
Κλειώ Φανουράκη, Επίκουρη Καθηγήτρια

**ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΤΜΗΜΑ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΚΠΑ**

Αλέξανδρος Βαμβούκος, Υποψήφιος Διδάκτωρ

Αμίλιος Κλήμης, Μεταπτυχιακός Φοιτητής

Μαριάννα Κουκουλεκίδου, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια

Κωνσταντίνος Μαρούγκας, Υποψήφιος Διδάκτωρ

Αθηνά Μπακογιάννη, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια

Αγγελική-Μαρία Ντούφα, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια

Σοφία Ρίζου, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια

Δ. ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ – WEBINAR

Στο ακαδημαϊκό έτος 2022-2023 πραγματοποιήθηκαν τα παρακάτω σεμινάρια-webinar με τη μορφή ανοιχτών διαλέξεων μέσω διαδικτυακής πλατφόρμας που απευθύνονταν στους φοιτητές και διδάσκοντες του ΠΜΣ.

22 Οκτωβρίου 2022

Θεόδωρος Παππάς, Καθηγητής της αρχαίας ελληνικής γραμματείας, Τμήμα Αρχαιολογίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας του Ιονίου Πανεπιστημίου

Διάλεξη με θέμα: «Από τον 5ο αι. π.Χ. στον 21ο αι. μ.Χ.: Το ιστορικό της παράδοσης του κειμένου του Αριστοφάνη»

Περιγραφή: Από ένα σύνολο θεατρικής παραγωγής περισσότερων από 2300 έργων, που ανήκουν σε περίπου 256 κωμωδιογράφους της Αρχαίας Ελλάδας, σώθηκαν μόνο οι ένδεκα κωμωδίες του Αριστοφάνη, ενώ η ανακάλυψη των έργων του Μενάνδρου στις αρχές του 20ού αιώνα, σε πάπυρο στην Αίγυπτο, ήταν τυχαία. Είναι γνωστό πως τα αρχαία ελληνικά κείμενα δεν μας παραδόθηκαν στο πρωτότυπο και καμία αρχαία ελληνική κωμωδία δεν έφτασε έως εμάς στη μορφή του αυτογράφου. Οι κωμωδίες του Αριστοφάνη σώζονται από τη βυζαντινή περίοδο σε αντίγραφα, περισσότερο ή λιγότερο πιστά στο πρωτότυπό τους. Τα ένδεκα σωζόμενα έργα του ποιητή παραδόθηκαν σε περίπου 237 χειρόγραφα. Το αντίγραφο έπρεπε να γίνει στο χέρι, από αντιγραφέα σε αντιγραφέα, και ως εκ τούτου δεν μας εκπλήσσει το γεγονός ότι συναντούμε στο κείμενο λάθη, πρόσθετες λέξεις και ότι, γενικώς, ποτέ δεν βρίσκουμε δύο χειρόγραφα, αντίγραφα του ίδιου έργου, σε πλήρη συμφωνία μεταξύ τους. Στους κώδικες αυτούς βασίζονται οι σύγχρονες εκδόσεις.

Το κείμενο του Αριστοφάνη στα χειρόγραφα που διασώθηκαν, καθώς και τα σχόλια που υπάρχουν στα περιθώρια, είναι προϊόν πολλών φάσεων λόγιας ενασχόλησης και αντιπροσωπεύει τα κατάλοιπα πολλών αιώνων φιλολογικής προσφοράς. Αξίζει λοιπόν να ακολουθήσουμε τους δαιδαλώδεις δρόμους της παράδοσης της αττικής κωμωδίας, για να κατανοήσουμε τη διαδικασία επιβίωσης των κειμένων αυτών και να προσπαθήσουμε να ερμηνεύσουμε τη δυσαναλογία μεταξύ του αριθμού των κωμωδιών που σώζονται σήμερα και εκείνων που παρουσιάστηκαν στην αρχαιότητα. Να αναλογιστούμε και να εξετάσουμε, επίσης, πόσο πιστά αποδίδουν τα κείμενα των σύγχρονων εκδόσεων αυτό που ο Αριστοφάνης έγραψε για τις πρώτες παραστάσεις στην Αθήνα.

Βίντεο διάλεξης:

[160](#) [Σεμινάριο](#) [ΠΜΣ](#) [Θ.](#) [Παππάς](#)

Δημιουργός: Πεφάνης Γιώργος, Εκδότης: ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

19 Νοεμβρίου 2022

Αύρα Σιδηροπούλου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια θεατρολογίας, Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Διάλεξη με θέμα: «Η ηδονική αγωνία του εικονικού στη σύγχρονη παράσταση: μία σκηνοθετική κατάθεση»

Περιγραφή: Το άνοιγμα του θεάτρου σε πολυμεσικές (multimedia) και «διαμεσικές» (intermedial) μορφές αναπαράστασης, έχει ως αποτέλεσμα η εγγενής αμεσότητα του θεάτρου να επανεξετάζεται διαρκώς και ενίοτε να καταργείται. Συχνά, η προσδοκώμενη σχέση του κοινού με τον περφόρμερ υπόκειται στη λειτουργία των προβολών, ηχογραφήσεων και ψηφιακών εφαρμογών και, κατά συνέπεια, σε μία πραγματικότητα που δεν είναι απευθείας προσβάσιμη, αλλά φιλτράρεται και διαμεσολαβείται. Στην ομιλία αυτή θα διερευνηθεί η χρήση της τεχνολογίας στη σύγχρονη παράσταση, θα εξεταστούν ποικίλοι τρόποι αξιοποίησης των νέων μέσων από τον θεατρικό δημιουργό και παράλληλα θα γίνει εμβάθυνση σε μια σειρά από θεωρητικά και πρακτικά ζητήματα: Πώς επηρεάζει η τεχνολογία την παράσταση τόσο σε επίπεδο σκηνικών στρατηγικών όσο και πρόσληψης; Ποιες χαρές και ποιες παγίδες ενέχει η καταλυτική παρουσία της ψηφιακής πλαισίωσης στο θεατρικό τοπίο του 21ου αιώνα; Με ποιους τρόπους η έννοια της εικονικής πραγματικότητας (virtuality) έχει συνεισφέρει, επαναπροσδιορίσει ή ανατρέψει παραδοσιακά καίριους άξονες της δραματουργίας, όπως η δομή και η χαρακτηρισολογική ανάλυση; Κάτω από ποιες συνθήκες μπορεί η συνάντηση της «ζωντανότητας» με το ψηφιακό είδωλο να προσφέρει μια ουσιαστική εμπειρία θέασης; Χρησιμοποιώντας παραδείγματα από τη σκηνοθετική μου δουλειά, θα επιχειρήσω να περιγράψω μια μέθοδο εργασίας «συνθετικής δραματουργίας». Όπου η φιλοσοφία που δομεί τη *mise-en-scène* αντλεί από την αισθητική αλλά και την οντολογική σύγκρουση του ζωντανού και του διαμεσολαβημένου στοιχείου.

Βίντεο διάλεξης:

[17ο Σεμινάριο ΠΜΣ Αύρα Σιδηροπούλου Μέρος 1ο](#)

Δημιουργός: Πεφάνης Γιώργος, Εκδότης: ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

[Σεμινάριο ΠΜΣ Αύρα Σιδηροπούλου, Μέρος 2ο](#)

Δημιουργός: Πεφάνης Γιώργος, Εκδότης: ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

17 Δεκεμβρίου 2022

Ιωάννης Στρατάκης, Ερευνητής της αττικής διαλέκτου

Διάλεξη με θέμα: «Εισαγωγή στον ήχο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας»

Περιγραφή: Ο λεγόμενος «χρυσός αιώνας» τῶν Ἀθηνῶν μεταξύ ἄλλων γέννησε καὶ τὸ ἀρχαῖο δράμα. Οἱ σημαντικότεροι συγγραφεῖς ἀποτύπωσαν τὰ ἔργα τους στὴν Ἀττικὴ Διάλεκτο. Σήμερα, μετὰ ἀπὸ χιλιετίες ἐξέλιξης, ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα δὲν ἀποδίδει πλέον ἀκριβῶς τὸν ἦχο τῆς παλαιᾶς Ἀττικῆς ὁμιλίας, καθὼς ἡ ἀνάγνωσι τῶν πρωτοτύπων ἔργων γίνεται στὴν σύγχρονη προφορὰ ἢ σὲ μετάφρασι καὶ αὐτὸ ἔχει ὡς

αποτέλεσμα να έχουμε ένα διαφορετικό αισθητικό προϊόν, από εκείνο που δημιούργησαν οι συγγραφείς. Προσπαθώντας κατά το δυνατόν να πλησιάσουμε τον αυθεντικό ήχο του Αττικού Δράματος θα εξετάσουμε την καθιέρωση και εξέλιξη της Αττικής αλφαβήτου και των ήχων που ιστορικά έως σήμερα αντιπροσωπεύει, ονομάζοντας τους κυριότερους μελετητές των γραμμάτων, όπως ο Πλάτων, ο Διονύσιος Ἀλικαρνασσεύς, ο Εὐστάθιος, ὁ Ἔρασμος, ὁ Χατζιδάκις κ.ἄ.

Συγκρύνοντας τις διαφορές της σύγχρονης νεοελληνικής προφορᾶς με εκείνη της παλιότερης Αττικῆς θα αναφερθοῦμε σὲ βασικούς ὀρισμούς, σχετικούς με τὴν προσφῶδια, τὴν ὀρθογραφία, τὴν «ἀνάγνωσι ποιημάτων» κ.λπ., βασικά τεχνικά χαρακτηριστικά τοῦ λόγου ὅπως διάρκεια, δυναμικό κ.ἄ. σὲ σχέση με τὰ διάφορα εἶδη του. Θὰ ἐστιᾶσωμε στὴν σχέσι τῆς προσφῶδιας με τὸ ἀρχαῖο δράμα λαμβάνοντας ὑπ’ὄψιν τὴν ἐπίδρασι τοῦ χώρου, τὴν χρῆσι μάσκας, τοὺς διαφορετικούς ρόλους τοῦ ἰδίου ὑποκριτῆ καὶ ἄλλους ἐξωτερικούς παράγοντες.

Ἡ παρουσιάσι ἐπιχειρεῖ νὰ ἐξετάσει ἐὰν ἡ ἀναπαράστασι ἀρχαιοελληνικοῦ Δράματος με χρῆσι τῆς ἀνασυντεθειμένης ἀρχαίας Αττικῆς προφορᾶς προσδίδει ἕνα ἐνδιαφέρον αισθητικό ἀποτέλεσμα πὸ ταυτόχρονα ἐναρμονίζεται με τὶς μαρτυρίες σχετικά με τὸ ἀρχαῖο δράμα.

Βίντεο Διάλεξης:

[18ο Σεμινάριο ΠΜΣ Ιωάννης Στρατάκης, Μέρος 1ο](#)
Δημιουργός: Πεφάνης Γιώργος, Εκδότης: ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

[Σεμινάριο ΠΜΣ, Ιωάννης Στρατάκης Μέρος 2ο](#)
Δημιουργός: Πεφάνης Γιώργος, Εκδότης: ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

28 Ιανουαρίου 2023

Gonda Van Steen, Καθηγήτρια στο King’s College του Λονδίνου

Διάλεξη με θέμα: «Theatre, Politics, and Money: Koun’s Art Theatre, the Greek Dictatorship, and the Ford Foundation. From Handout to Handshake»

Περιγραφή: The mid-twentieth-century development of Greek dramaturgy took its most important step forward with the singular achievements of Karolos Koun (1908-1987) and his Art Theatre (*Theatro Technis*, founded in 1942). The success story of the Art Theatre is also the story of an emerging Greek avant-garde or, as Patricia Kokori has defined it, of “the Greek version of theatrical modernism.” The Art Theatre pursued artistic integrity over commercial profit and, in the course of several decades, essentially transformed the postwar Greek stage by introducing new aesthetics and also contemporary sensibilities. Koun created a progressive theatre circle in Athens of the 1950s and 1960s, built on the ideals of a more democratically organized company structure, and he also very intently fostered audience participation. Given how postwar theatre and cinema were dominated by the trappings of either conservatism or commercialism, Koun’s building up of a theatre, an audience, and an ethos remains a

truly remarkable achievement. What went sometimes unnoticed, however, is that Koun also needed to build up a cash flow. This paper will discuss the first topic on the basis of Greece-based research and writing, but it delves into American archives to shed new light on the latter theme. It makes a case for a more global approach to the figure of Koun, while demonstrating that the pragmatics of the Art Theatre's daily management deserve our attention as well.

Βίντεο διάλεξης:

[Σεμινάριο ΠΜΣ, Gonda Van Steen, Μέρος 1ο](#)
Δημιουργός: Πεφάνης Γιώργος, Εκδότης: ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

[Σεμινάριο ΠΜΣ, Gonda Van Steen, Μέρος 2ο](#)
Δημιουργός: Πεφάνης Γιώργος, Εκδότης: ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

25 Φεβρουαρίου 2023

Χρύσα Μάντακα, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Θεάτρου του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Διάλεξη με θέμα: «Μελέτες σκηνογραφίας-ενδυματολογίας: εικαστικά ερεθίσματα και βιώματα, επιστημονική θεωρία και καλλιτεχνική πράξη»

Περιγραφή: Η παρουσίαση εστιάζει σε μια αναδρομή στη βιοματική σχέση της ομιλήτριας με τη σκηνογραφία και ενδυματολογία ως πεδία έρευνας, καλλιτεχνικής έκφρασης, διδασκαλίας και δια βίου μάθησης. Με άξονα τα κινήματα της Ρωσικής πρωτοπορίας εξετάζονται μια σειρά από ζητήματα, όπως το λαϊκό στοιχείο και η γεωμετρική, ογκοπλαστική σύνθεση στη θεατρική ενδυματολογία. Παράλληλα, δίνεται η αφορμή για τη σύνδεση των παρατηρήσεων και των προβληματισμών με την ιστορία της ελληνικής σκηνογραφίας-ενδυματολογίας και με το σύγχρονο τοπίο αναζητήσεων γύρω από την εικαστική φόρμα και το περιεχόμενό της στο θέατρο.

Βίντεο διάλεξης:

[Σεμινάριο ΠΜΣ, Χρύσα Μάντακα](#)
Δημιουργός: Πεφάνης Γιώργος, Εκδότης: ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

[Σεμινάριο ΠΜΣ, Χρύσα Μάντακα, Μέρος 2ο](#)
Δημιουργός: Πεφάνης Γιώργος, Εκδότης: ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

1 Απριλίου 2023

Δημήτρης Σεβαστάκης, Καθηγητής στη Σχολή Αρχιτεκτόνων-Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου

Διάλεξη με θέμα: «Ιστορίες αίματος»

Περιγραφή: Το δάκτυλο του «Άπιστου Θωμά» στη πλευρά του Ιησού, στο έργο του Καραβάτζιο, περισσότερο αναλογιχίζει, παρά βεβαιώνεται με την πληγή για την αλήθεια της Ανάστασης. Στον ζωγράφο άρεσε η σφαγή, η διαρρηγμένη σάρκα. Στον «Αποκεφαλισμό του Ολοφέρνη από την Ιουδήθ» το αίμα ρέει, ακίνητο. Ο ίδιος ο ζωγράφος, ήταν φίλερις, απείθαρχος και μαχαιροβγάλτης. Μερικούς αιώνες αργότερα ο Χέρμαν Νιτς και η ομάδα της Βιενέζικης ακρότητας με παραστάσεις εντοσθίων και αίματος, η Μαρίνα Αμπράμοβιτς με τους εξημερωμένους και ελεγχόμενους αυτοτραυματισμούς, δημιούργησαν με τις Performances, μια αφόρητη φιλολογία του άκρου. Ανάμεσα στις δύο επινοήσεις την ζωγραφική μαχαιριά και τη σκηνική επιτέλεση, μεσολαβούν εκτός από το χρόνο, και πολλές ρήξεις και καταρρεύσεις. Ο μηδενισμός της παραστατικότητας από το μοντέρνο κίνημα ήταν άμυνα ή εκδίκηση; Η πιο λυρική συμπεριφορά του Υβ Κλάιν με το δικό του σβήσιμο της εικόνας έναντι του ολοκληρωτικού Μάλεβιτς, η μισαλλόδοξη στάση του Ντυσάν με τον διασυρμό της εικόνας, ήταν το δράμα μιας εκρηκτικής αναχωρητικής φιλαρέσκειας, (του ισχυρότερου, κατά τη γνώμη μου, φαινομένου του μοντέρνου κινήματος);

Υπήρξαν βέβαια και αντάρτες. Μπέικον, Χόκνεώ, Φρόντ κ.α. Όσο όμως η τέχνη μεταπηδούσε από τον 20ό στον 21ο αιώνα, από το έργο, στη διαδικασία, τόσο ο ίδιος ο καλλιτέχνης διεκδικούσε τη θέση της. Η καταστροφή της εικόνας ήταν ο μόνος τρόπος για να γίνει έργο ο ίδιος ο καλλιτέχνης, να υποδυθεί με υποκριτική ένταση το «έργο» του. Ο καλλιτέχνης έχει αποφασίσει να μιλήσει για τον εαυτό του, δεν αντέχει πια τη μεσιτεία της τέχνης και της γλώσσας. Η αποδυνάμωση της παραστατικότητας, οδήγησε στην παράσταση ή μήπως και σε έναν εικονογραφικό πουριτανισμό;

29 Απριλίου 2023

Αρετή Βασιλείου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια και Πρόεδρος του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών

Διάλεξη με θέμα: «Η αποτύπωση της νοσταλγίας στο θέατρο: η περίπτωση της δραματουργίας του Γιώργου Διαλεγμένου»

Περιγραφή: Από τον 17ο αιώνα έως σήμερα το συναίσθημα της νοσταλγίας αντιμετωπίστηκε ποικιλοτρόπως: ξεκίνησε ως ιατρική ασθένεια, με τα αίτιά της να ανιχνεύονται στον θανατηφόρο καημό για την επιστροφή στην πατρίδα. Με το πέρασμα όμως των αιώνων η νοσταλγία μετατράπηκε σε κοινωνική και πολιτισμική ασθένεια του μοντερνισμού που οφείλεται στο αγεφύρωτο χάσμα μεταξύ των παλαιότερων και των νεότερων μορφών ύπαρξης στη σύγχρονη αστικοποιημένη και εκβιομηχανισμένη κοινωνία. Αυτό το χάσμα μεταξύ παρελθόντος και παρόντος εντείνεται εξαιτίας των μαζικών μετατοπίσεων και των ραγδαίων επιταχυνόμενων κοινωνικών, οικονομικών και τεχνολογικών μετασχηματισμών που οδηγούν τους ημιγκρέδες του σύγχρονου κόσμου στην κατάσταση της πνευματικής ανεστιατότητας, της πολιτισμικής εξορίας και του χωροχρονικού εκτοπισμού.

Μεταξύ των εκφάνσεων της μνήμης που απασχολούν τη δραματουργία του Γιώργου Διαλεγμένου συγκαταλέγεται και η νοσταλγική μνήμη/αναπόληση. Μέσα από τα έργα του *Μάνα, μητέρα, μαμά* (1979) και *Λόγω φάτσας* (1993) συνειδητοποιούμε ότι η νοσταλγία των δραματικών προσώπων συνδέεται ακριβώς με αυτήν την αίσθηση της αδύνατης επιστροφής στην εξιδανικευμένη περασμένη «ευτυχισμένη» εποχή, στη νεανική ηλικία και στην ασφαλή «εστία/λίκνο καταγωγής».

27 Μαΐου 2023

Ζωή Βερβεροπούλου, Επίκουρη Καθηγήτρια στο Τμήμα Δημοσιογραφίας & Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Διάλεξη με θέμα: «Το σύγχρονο θέατρο του πραγματικού: αρχές, μεθοδολογίες, διακυβεύματα»

Περιγραφή: Η εισήγηση σκιαγραφεί τη σύνθετη έννοια «θέατρο του πραγματικού», επιχειρώντας να την ορίσει ως σύγχρονη θεατρική τάση σε όλο το εύρος και την πολυπλοκότητά της, αλλά και να εξηγήσει τα αίτια της ανόδου της τις τελευταίες δεκαετίες, τόσο στην Ελλάδα όσο και στις σκηνές του κόσμου. Τι συμβαίνει όταν ο αληθινός κόσμος διεισδύει στο θέατρο, γιατί το κοινό έλκεται από τη σκηνική ανασύσταση γεγονότων και ζητημάτων της επικαιρότητας και σε ποιον βαθμό ανακαθορίζουν οι πρακτικές του πραγματικού τα όρια της παραδοσιακής θεατρικής μυθοπλασίας και της παραστασιμότητας; Παρουσιάζοντας μερικές από τις σημαντικότερες παραλλαγές του είδους (θέατρο-ντοκουμέντο, θέατρο-ντοκιμαντέρ, θέατρο *verbatim* κ.ά.) και, μέσα από συγκεκριμένα παραστασιακά παραδείγματα, διερευνώνται, μεταξύ άλλων, τα εξής ερωτήματα: με ποιους τρόπους ενσωματώνει η σκηνή αυθεντικά τεκμήρια, ερευνητικές διαδικασίες και μαρτυρίες πραγματικών ανθρώπων, πώς ακριβώς νοούνται οι έννοιες της αλήθειας και της αντικειμενικότητας και πώς, εντέλει, συνδυάζονται οι αξίες της πληροφόρησης με το αισθητικό ζητούμενο;

16 Δεκεμβρίου 2023

Κατερίνα Ευαγγελάτου, Σκηνοθέτιδα και Καλλιτεχνική Διευθύντρια του Φεστιβάλ Αθηνών και Επιδαύρου

Διάλεξη με θέμα: «Πόσο αρχαίοι είναι οι Αρχαίοι;»

Περιγραφή: Τι προσδοκούμε από την σκηνοθεσία έργων του αρχαίου δράματος σήμερα; Πόσο καθοριστικός είναι ο χώρος παρουσίασης των έργων στις αποφάσεις της σκηνοθεσίας; Υπάρχει άραγε μόνο ένας αποδεκτός τρόπος να διαβάζουμε και να ανεβάζουμε αυτά τα κείμενα; Γιατί το κοινό συρρέει στο θέατρο για να (ξανα)δεί αυτά τα έργα; Ποιος ο ρόλος της δραματουργίας; Υπάρχουν όρια σε αυτόν; Και μήπως ως καλλιτέχνες/ιδες αντιμετωπίζουμε αυτά τα κείμενα με ένα δέος, που μας εμποδίζει να σκεφτούμε ελεύθερα;

E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΔΙΕΘΝΗ ΈΚΘΕΣΗ - ΦΕΣΤΙΒΑΛ

1. Συμμετοχή σε Διεθνή Έκθεση Παραστατικών Τεχνών

Επίσκεψη/Συμμετοχή σε διεθνή έκθεση παραστατικών τεχνών στο εξωτερικό

- Επίσκεψη/Συμμετοχή σε έκθεση παραστατικών τεχνών, Φοιτητική διαγωνιστική συμμετοχή της Ελλάδας, PQ23 (Πράγα, 8-18 Ιουνίου 2023)
- Συμμετοχή σε ζωντανές δράσεις στα πλαίσια της έκθεσης PQ23 (Πράγα, 8-18 Ιουνίου 2023)

Επίσκεψη/Συμμετοχή σε έκθεση παραστατικών τεχνών στην Αθήνα: «Η ελληνική συμμετοχή στην PQ23»

- Επίσκεψη/Συμμετοχή σε έκθεση παραστατικών τεχνών – Η ελληνική συμμετοχή στην PQ23, Φεστιβάλ Αθηνών και Επιδαύρου (Αθήνα, 3-20 Ιουλίου 2023)
- *Επανεξετάζοντας τις πόλεις: επιτελεστικοί τόποι και ιστορίες ανθεκτικότητας* Ελληνική Φοιτητική Συμμετοχή στην Prague Quadrennial 2023
- Δέκα Τμήματα από οκτώ ακαδημαϊκά εκπαιδευτικά ιδρύματα που εδρεύουν σε τέσσερις πόλεις (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Ναύπλιο και Φλώρινα) εκπροσώπησαν φέτος την Ελλάδα στο Φοιτητικό Διαγωνιστικό Τμήμα της Διεθνούς Έκθεσης Σκηνογραφίας και Παραστατικών Τεχνών Prague Quadrennial 2023. **Από την Αθήνα**, συμμετείχαν: Τμήμα Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ, Σχολή Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ, Τμήμα Εσωτερικής Αρχιτεκτονικής ΠΑΔΑ, Εργαστήριο Σκηνογραφίας ΑΣΚΤ, Laboratory Scenography Athens. **Από τη Θεσσαλονίκη**, συμμετείχαν: Τμήμα Θεάτρου ΑΠΘ, Τμήμα Κινηματογράφου ΑΠΘ. **Από το Ναύπλιο**: Τμήμα Θεατρικών Σπουδών Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, Τμήμα Παραστατικών και Ψηφιακών Τεχνών Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. **Από τη Φλώρινα**: Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών, Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Πάνω από 350 φοιτητές και φοιτήτριες ένωσαν τις δυνάμεις τους και παρουσίασαν εργασίες που υλοποιήθηκαν κατά την περίοδο της τελευταίας διετίας. Πρόκειται για μια φοιτητική συμμετοχή εκτενή σε όγκο, αλλά και εξαιρετικά διευρυμένη ως προς το εύρος και τη σχεδιαστική της στόχευση, αποτέλεσμα της επιμελούς και ευφάνταστης ανταπόκρισης των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων στην ειδική ανοιχτή πρόσκληση για την ελληνική φοιτητική συμμετοχή και στο θέμα που διατυπώθηκε: *Επανεξετάζοντας τις πόλεις: επιτελεστικοί τόποι και ιστορίες ανθεκτικότητας*.

Η ελληνική φοιτητική συμμετοχή στην έκθεση της Πράγας στο Φεστιβάλ Αθηνών και Επιδαύρου, Πειραιώς 260, Ιούλιος 2023

Η ελληνική φοιτητική συμμετοχή στη διεθνή έκθεση PQ23, Πράγα, Ιούνιος 2023

**Συμμετοχή ΕΚΠΑ ΠΜΣ στη διεθνή διαγωνιστική έκθεση PQ23
Δεκαπέντε (15) Πρότζεκτ και δεκαεννιά (19) φοιτητές/φοιτήτριες που
συμμετείχαν και στις δύο εκθέσεις (Πράγα - Αθήνα)**

Συμμετέχοντες / Συμμετέχουσες (Μεταπτυχιακό)

1. Ελένη-Μαρία Αντωνίου, *Lust Vote*, Οδός Ποικίλης, Πλάκα, Αθήνα, 2023
2. Τηλέμαχος Αγγελής, *Junk Food*, Παλιά Βουλή, Αθήνα, 2023
3. Όλια Γεωργιάδου, *A-shamed*, Πύλη της Αρχηγέτιδος Αθηνάς, Ρωμαϊκή Αγορά, Αθήνα, 2023
4. Μαρία Γεωργοπούλου, *Μια Γυναίκα κρατάει μια Καρδιά*, Πολυκατάστημα Attica, Οδός Πανεπιστημίου, Αθήνα, 2023
5. Αμέλια-Μαρίνα Ελευθεριάδου, Γιώργος Τάτσης, *Mediopticon*, Έναντι Βουλής, Πλατεία Συντάγματος, Αθήνα, 2023
6. Μαρία-Σάρρα Καρπούζη, *It matters because I gave it meaning*, Αθήνα, 2023
7. Μαρία Κορωνέλλου, *Οι τρίχες μου κι εγώ*, έξω από κομμωτήριο στην Ηλιούπολη, Αθήνα, 2023
8. Κωνσταντίνος Μακρινδάκης, *Μια Ημι-Μεταμόρφωση*, Οδός Συγγρού, Αθήνα, 2023
9. Στέλλα Μαγγανά, Αφροδίτη Μητσοπούλου, Αγγελική Στρατάκη, *HOPA!*, Πλατεία Εξαρχείων, Αθήνα, 2023
10. Μαρί-Σουζάν Μουζέλα, *Uncaged*, Πλάκα, Αθήνα, 2023
11. Κατερίνα Μπιλάλη, Γεωργία Κοκκίνου, *Καθάρισε κρεμμύδια, είναι η δουλειά σου!* Πλατεία Μοναστηρακίου, Αθήνα, 2023
12. Παναγιώτα Παναγή, *Παρακαλώ προσέξτε το κενό*, Σταθμός ΗΣΑΠ Μοναστηράκι, Αθήνα, 2023
13. Βαγγέλης Παπαδάκης, *Embracing Otherness*, Πεζόδρομος Κοραή-Χρηματιστήριο Αθηνών Έναντι Φετιχέ Τζαμί, Αθήνα, 2023
14. Ηλίας Σαπουντζάκης, *Το Πνεύμα του Αρείου Πάγου*, Λόφος του Αρείου Πάγου, Αθήνα, 2023
15. Κατερίνα Τρίκογλου, *Dreaming Performance*, Πλατεία Συντάγματος, Αθήνα, 2023

Participants (Postgraduate)

Eleni-Maria Antoniou, Lust Vote, Poikilis Street, Plaka, Athens, 2023 - Tilemachos Angelis, Junk Food, Old Parliament, Ath - ens, 2023 - Olia Georgiadou, A-shamed, Gate of Athena Archegetis, Roman Agora, Athens, 2023 - Maria Georgop - oulou, Woman Holding a Heart, Attica Stores, Panepisti - miou Street, Athens, 2023 - Amelia Eleftheriadou, Yiorgos Tatsis, Mediopticon, Syntagma Square, Athens, 2023 - Ma - ria-Sarra Karpouzi, It matters because I gave it meaning, Athens, 2023 - Maria Koronellou, My Hair and I, Hair sa - lon in Plioupoli, Athens, 2023 - Konstantinos Makridakis, A Semi-Transformation, Syggrou Avenue, Athens, 2023 - Stel - la Maggana, Afroditi Mitsopoulou, Aggeliki Strataki, HOPA! Exarchia Square, Athens, 2023 - Marie-Suzan Mouzela, Uncaged, Plaka, Athens, 2023 - Katerina Bilali, Georgia Kokkinou, Peel onions, it's your job! Monastiraki Square, Athens, 2023 - Giota Panagi, Please Mind The Gap, Mo - nastiraki Railway Station, Athens, 2023 - Vangelis Papadakis, Embracing Otherness, Korai Pedestrian Street, Athens Stock Exchange & Fethiye Mosque Museum, Athens, 2023 - Plias Sa - pountzakis, The Spirit of Areopagus (Supreme Court), Hill of Areios Pagos, Athens, 2023 - Katerina Trikoglou, Dreaming Performance, Syntagma Square, Athens, 2023

2. Συμμετοχή στο Φεστιβάλ Αθηνών

Συμμετοχή των φοιτητών/τριών του ΠΜΣ «Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο: Δραματουργία, Παράσταση, Εκπαίδευση / Greek and World Theatre: Drama, Performance, Education» του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ στο πρόγραμμα «Πρόλογος_Pre-Show Talks» που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Αθηνών για τρεις συνεχόμενες χρονιές (2021-2023).

Περιγραφή: Στον 21ο αιώνα μοιάζει να θεωρείται αυτονόητο ότι δεν ισχύουν πια καθολικά αποδεκτοί ρυθμιστικοί κανόνες που να ορίζουν πώς δημιουργείται και πώς προσλαμβάνεται μια παράσταση. Ωστόσο, παρά τον ιδιοσυγκρασιακό χαρακτήρα που μπορεί να διακρίνει μια χορογραφία ή μια σκηνοθεσία, αυτές συνομιλούν με την εποχή τους, αλλά και με συγκεκριμένα αισθητικά και καλλιτεχνικά ρεύματα. Δεν είναι απαραίτητη η εξοικείωση με θεωρίες και τάσεις της σύγχρονης δημιουργίας για να συνδεθεί ο θεατής με την παράσταση που παρακολουθεί. Ωστόσο, μπορεί να λειτουργεί υποστηρικτικά μια παισιώση του έργου που να το εντάσσει σε μια ευρύτερη συζήτηση σχετικά με:

- το ιδίωμα και το λεξιλόγιο των καλλιτεχνών και την έως σήμερα καλλιτεχνική τους πορεία
- τις καλλιτεχνικές τάσεις και τα αισθητικά ρεύματα με τα οποία το έργο συνομιλεί
- τα καλλιτεχνικά είδη από τα οποία αντλεί
- τα ιστορικά, κοινωνικά, πολιτικά και καλλιτεχνικά συμφραζόμενα της εποχής του

Στο παραπάνω πλαίσιο αναρτήθηκε πρόσκληση για **τις φοιτήτριες και τους φοιτητές του μεταπτυχιακού προγράμματος του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών** της Αθήνας να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα **Πρόλογος** του Φεστιβάλ Αθηνών Επιδάυρου. Όσοι επιλέχθηκαν κλήθηκαν να προετοιμάσουν μια σύντομη, αλλά περιεκτική εισαγωγή για κάποια από τις προγραμματισμένες παραστάσεις θεάτρου ή χορού της Πειραιώς 260, τις οποίες παρουσίασαν προφορικά στο κοινό, προσελκύοντας το ενδιαφέρον του.

Στο πρόγραμμα επελέγησαν και συμμετείχαν οι φοιτητές/τριες του ΠΜΣ:

2021: Έλλη Γαβριήλ, Δημήτριος Δημόπουλος, Δημήτριος Πασσάς

2022: Σπυρίδων Αναστασίνης, Μοσχούλα Κύρη, Αθανάσιος Χρυσανθόπουλος

2032: Κατερίνα Γιαννίση, Τριανταφυλλιά Δούνια, Ηλέκτρα Φραγκιαδάκη

Η πρόσκληση για το 2023 αναρτήθηκε στον ακόλουθο σύνδεσμο:

https://aefestival.gr/prologos_pre-show-talks-anoichti-prosklisi-pros-toys-foitites-toy-pms-elliniko-kai-pagkosmio-theatro-dramatoyrgia-parastasi-ekpaideysi-greek-and-world-theatre-drama-performance-education-toy-tmimatos/?fbclid=IwAR2m4UZIG44chnCd3bhlQkDtk_CA1IQ_QQU2reQ0VILi3Hn-Z0LAAhv8n8Q